

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene
Direcția Generală Programare și Coordonare Sistem
Serviciul Evaluare Programe și Politici de Coeziune Socială
Biroul Evaluare Programe**

Al treilea Raport Anual de Evaluare

împreună cu seturile de date și metadatele aferente

13-09-2021

**Contract de prestări servicii 26425/27.03.2020: Implementarea
Planului de Evaluare a Acordului de Parteneriat**

**Lotul 2: Evaluarea progresului în îndeplinirea indicatorilor din cadrul
de performanță – Tema E**

Raportul îndeplinește
criteriile de calitate și
conformitate potrivit
prevederilor caietului de
sarcini și a ofertei tehnice

Aprob,

Expert Principal
Biroul Evaluare Programe

Director General
DGPCS

versiunea 2
[13-09-2021]

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Contract	nr. 26425/27.03.2020, având ca obiect „Implementarea Planului de Evaluare a Acordului de Parteneriat - Lotul 2: Evaluarea progresului în îndeplinirea indicatorilor din cadrul de performanță – Tema E”
Prestator	QURES Quality Research and Support SRL Dem. Valea Danului 42/8, Sector 6, București Tel/fax: (+40) 374 09 44 66 e-mail: contact@qures.ro Cambridge Econometrics Covent Garden, CB1 2HT, Cambridge Tel/fax: +44 (0) 1223 533100 e-mail: info@camecon.com
Livrabil	Al treilea Raport Anual de Evaluare, împreună cu seturile de date și metadatele aferente
Versiunea	2
Data	13.09.2021

Echipa de evaluare:

- **Laura Trofin** – *Expert cheie 1 – Team leader*
- **Graham Hay** – *Expert cheie 2*
- **Irina Lonean** – *Expert cheie 3*
- **Vasile Alecsandru Strat** – *Expert non-cheie pe Econometrie/modelare matematică*
- **Adelina Alexe** – *Expert non-cheie pe Evaluarea de politici și programe*
- **Dan Duțu** – *Expert non-cheie pe Evaluarea de politici și programe*
- **Jack William Spencer** – *Expert non-cheie pe Econometrie/modelare matematică*
- **Robert Petraru** – *Expert non-cheie pe Evaluarea de politici și programe*
- **Jakub Zagdanski** – *Expert non-cheie pe Econometrie/modelare matematică*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Acronime

ACIS	Autoritatea de Management pentru Cadrul de Sprijin Comunitar
AM	Autoritate de management
AP	Axă prioritară
BEP	Biroul Evaluare Programe
CCE	Comitetul de Coordonare a Evaluării
CDR	Regulamentul privind Dispozițiile Comune nr. 1303/2013 ¹
CdP	Cadrul de Performanță
CE	Comisia Europeană
DMI	Domeniu Major de Intervenție
eMS	Electronic Monitoring System (Sistem Electronic de Monitorizare)
FC	Fondul de Coeziune
FEADR	Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală
FEDR	Fondul European de Dezvoltare Regională
FEPAM	Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime
FESI	Fondurile Europene Structurale și de Investiții
FSE+	Fondul Social European +
IMM	Întreprindere mică și mijlocie
MFE	Ministerul Fondurilor Europene
NEET	Tineri șomeri, care nu lucrează și nu participă la programe de formare (16-29 de ani)
OI	Organism intermediar
OS	Obiectiv specific
OT	Obiectiv tematic
PE	Parlamentul European
PO	Program Operațional
POAT	Programul Operațional Asistență Tehnică
POC	Programul Operațional Competitivitate

¹ Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

POCA	Programul Operațional Capacitate Administrativă
POCU	Programul Operațional Capital Uman
POIM	Programul Operațional Infrastructură Mare
POR	Programul Operațional Regional
POPAM	Programul Operațional pentru Pescuit și Afaceri Maritime
PU	Prioritatea Uniunii
SMIS	Sistemul Unic de Management al Informației pentru Instrumentele Structurale
TIC	Tehnologia Informațiilor și Comunicațiilor
UE	Uniunea Europeană

UNIUNEA EUROPEANĂ

Cuprins

1. Sumar executiv.....	7
2. Introducere.....	9
3. Descrierea metodologiei utilizate	11
4. Analizele efectuate.....	19
4.1 Programul Operațional Regional.....	19
4.2 Programul Operațional Infrastructură Mare.....	44
4.3 Programul Operațional Competitivitate.....	68
4.4 Programul Operațional Capital Uman.....	76
4.5 Programul Operațional Capacitate Administrativă.....	96
4.6 Interreg V-A România-Bulgaria.....	104
4.7 Interreg V-A România-Ungaria.....	115
4.8 Programul Operațional Pescuit și Afaceri Maritime.....	127
5. Concluzii, lecții învățate și recomandări	138
6. Anexe	144
Anexa 1. Tabelul de corelare între constatări, concluzii și recomandări.....	144
Anexa 2. Metodologia utilizată, inclusiv instrumentele de previzionare – anexate separat datorită dimensiunii acestora.....	151
Anexa 3. Lista documentelor și a literaturii parcurse.....	174
Anexa 4. Lista membrilor Comitetului de Coordonare a Evaluării	177
Anexa 5. Minutele focus grupurilor cu Autoritățile de Management	178
Anexa 6. Minutele interviurilor organizate cu Autoritățile de Management	192

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

1. Sumar executiv

1. Documentul de față reprezintă cel de-al treilea Raport Anual de Evaluare realizat pentru evaluarea progresului indicatorilor din Cadrul de Performanță pentru perioada de referință 24 iunie 2020 – 24 iunie 2021, elaborat în cadrul proiectului „Implementarea Planului de Evaluare a Acordului de Parteneriat. Lotul 2: Evaluarea progresului în îndeplinirea indicatorilor din cadrul de performanță – Tema E”, implementat în parteneriat de QURES Quality Research and Support SRL și Cambridge Econometrics Ltd.
2. Acest Raport Anual de Evaluare are ca obiectiv aprecierea eficienței și eficacității utilizării resurselor financiare alocate României prin Acordul de Parteneriat din perspectiva cadrului de performanță. Scopul principal al acestui raport, dar și a următoarelor rapoarte trimestriale și anuale care vor fi realizate în cadrul proiectului până în anul 2023, se leagă în mod intrinsec de nevoia de a evita situații de risc și eventualele decizii ale Comisiei Europene privind suspendarea plăților sau corecții financiare.
3. Cadrul de performanță a fost creat pentru a stimula statele membre să exceleze/performeze, dar și pentru a întări abordarea axată pe rezultate. Astfel, monitorizarea măsurii în care programele progresează în ritmul necesar pentru a performa conform cu parametrii acestui cadru, existența unor prognoze asupra evoluțiilor viitoare sunt și mai necesare.
4. Echipa de evaluare a elaborat raportul de față utilizând metode cantitative și calitative. Principala metodă cantitativă utilizată în elaborarea Raportului Anual de Evaluare a fost rularea instrumentului de prognoză realizat în cadrul acestui proiect. Echipa de evaluare a actualizat estimările instrumentului de prognoză prin utilizarea unor baze de date noi, extrase din SMIS și eMS pe data de 24 iunie. De asemenea, echipa de evaluare a utilizat raportările bilunare ale Autorităților de Management. Metodele calitative utilizate de către evaluatori au constatat în analiza documentelor relevante pentru cele opt programe operaționale și utilizarea informațiilor obținute prin intermediul interviurilor organizate cu fiecare Autoritate de Management.

Constatări și concluzii principale

5. Estimările realizate privind rata de atingere a obiectivului din 2023 pentru indicatorii din Cadrul de Performanță pentru **Programul Operațional Regional** au crescut față de ultima prognoză realizată. În momentul de față, Axele Prioritare care au un risc ridicat de neîndeplinire a țintelor indicatorilor din Cadrul de Performanță sunt AP 1, 9, 11 și 14, în timp ce Axele Prioritare 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 13 nu se află în riscul de a nu își atinge țintele indicatorilor respectivi. Axele Prioritare 2, 4, 10 și 13 au o probabilitate foarte mare de a-și atinge țintele indicatorilor din Cadrul de Performanță, în timp ce Axele Prioritare 3, 5, 6, 7, și 8 mai au anumiți indicatori pentru care se estimează rate de atingere insuficient de mari pentru a fi considerați îndepliniți conform metodologiei.
6. Deși s-a înregistrat un progres pozitiv în privința estimărilor ratelor de atingere a obiectivului din anul 2023, pentru un număr de indicatori din cadrul **Programului Operațional Infrastructură Mare**, un număr semnificativ de Axe Prioritare încă se află în zona de risc ridicat de neatingere a țintelor indicatorilor din Cadrul de Performanță. Axele prioritare 4 și 5 prezintă un risc mediu de neatingere a țintelor, în timp ce AP 3, 6, 7, 8 sunt într-o situație de risc ridicată. Toate proiectele finalizate în cadrul AP 3 au fost proiecte fazate din perioada anterioară de programare.
7. În ceea ce privește **Programul Operațional Competitivitate**, nu au fost identificate schimbări semnificative între estimările actualizate utilizate în elaborarea raportului de față și estimările Primului Raport Anual de Evaluare. În momentul de față, indicatorii POC pentru care există risc de neîndeplinire sunt indicatorul financiar pentru regiunile mai puțin dezvoltate din cadrul Axei Prioritare 1 și indicatorii financiari pentru ambele tipuri de regiuni și indicatorul 3S17 din cadrul Axei Prioritare 2. Dacă pentru indicatorii financiari care se află în riscul de neîndeplinire există posibilități de a crește rata de atingere până la 95%, pentru indicatorul 3S17 sunt șanse foarte mari să nu își atingă ținta pentru anul 2023.
8. Conform estimărilor cantitative și calitative realizate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță pentru **Programul Operațional Capital Uman**, un număr semnificativ de Axe Prioritare au un risc ridicat de neîndeplinire a țintelor indicatorilor: AP 1 și 2. În schimb, Axa Prioritară 4 și 5 are un risc mediu de neîndeplinire a țintelor, în timp ce Axa Prioritară 3 nu se află în riscul de a nu își atinge țintele pentru indicatorii din Cadrul de Performanță.
9. În cazul **Programului Operațional Capacitate Administrativă**, estimările cantitative și calitative au indicat un risc de neîndeplinire doar în cazul indicatorilor financiari din cadrul Axei Prioritare 2. Evoluția pozitivă a

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

ratei de realizare în cazul indicatorilor stabiliți pentru Axa Prioritară 1 se datorează procesului de implementare eficient al acestei Axe Prioritare, ceea ce a condus la atingerea țintelor intermediare încă din anul 2018 și ratei de rambursare medii mai mari în perioada 24 iunie 2020 – 24 iunie 2021. Indicatorii fizici din Cadrul de Performanță nu se află în zona de risc de neatingere a obiectivelor, instrumentul de prognoză estimând rate de atingere foarte ridicate.

10. În cazul **Programului Interreg V-A România – Bulgaria**, se înregistrează rate de atingere ridicate pentru toți indicatorii din Cadrul de Performanță. Programul Interreg V-A România – Bulgaria este singurul program pentru care se estimează atingerea tuturor indicatorilor din cadrul de Performanță.
11. În cazul **Programului Interreg V-A România – Ungaria**, se înregistrează schimbări semnificative pozitive față de estimările Raportului Trimestrial precedent, niciun indicator de realizare nu se află în zona de risc de neatingere a obiectivului pentru 2023. În schimb, indicatorii financiari pentru Axele Prioritare 1, 2, 3 și 4 se află în zona de risc de neatingere a țintelor.
12. Pentru **Programul Operațional Pescuit și Afaceri Maritime** a fost identificat un risc de neîndeplinire pentru indicatorul financiar în cazul tuturor Priorităților Uniunii, în special în cazul PU 3, al cărei beneficiar unic este Agenția Națională de Pescuit și Acvacultură (ANPA). Un risc există și pentru PU 1, în cazul căreia absorbția a mai mult de 50% din bugetul alocat depinde de contractarea unui proiect de dimensiuni mari, care este incertă în acest moment. În ceea ce privește PU 3, riscul neîndeplinirii indicatorului 3.1 este legat mai degrabă de faptul că ținta are un caracter artificial. Singurul beneficiar, Agenția Națională de Pescuit și Acvacultură (ANPA), are posibilitatea de a comprima mai multe proiecte într-o singură cerere de finanțare, atât timp cât activitățile preconizate sunt realizate.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

2. Introducere

13. Acest document reprezintă cel de-al **treilea Raport Anual de Evaluare**, care are scopul de a aprecia progresul indicatorilor din Cadrul de Performanță în perioada 24 iunie 2020 – 24 iunie 2021. Acest raport a fost elaborat în cadrul proiectului „Implementarea Planului de Evaluare a Acordului de Parteneriat. Lotul 2: Evaluarea progresului în îndeplinirea indicatorilor din cadrul de performanță – Tema E”, implementat în parteneriat de QURES Quality Research and Support SRL și Cambridge Econometrics Ltd.
14. Raportul Anual de Evaluare de față prezintă rezultatele analizei cu privire la stadiul aplicării/implementării Cadrului de Performanță, utilizând cele mai recente date cantitative și calitative.
15. Acest raport de evaluare face parte dintr-o serie de 5 rapoarte anuale și are ca obiectiv aprecierea eficienței și eficacității utilizării resurselor financiare alocate prin Acordul de Parteneriat, din perspectiva Cadrului de Performanță. Astfel, scopul principal al acestui raport și a celor care urmează să fie elaborate, se leagă în mod intrinsec de nevoia de a evita situații de risc și eventualele decizii ale Comisiei Europene (CE) privind suspendarea plăților sau corecții financiare.

Contextul evaluării

16. Comparativ cu ciclurile bugetare anterioare, în perioada de programare curentă (2014-2020) Politica de Coeziune a fost ajustată pentru ca investițiile din fondurile UE să înregistreze un impact maxim. Printre elementele cheie ale politici de coeziune curente evidențiem:
 - (1) concentrarea investițiilor în principalele sectoare de creștere reflectate de cele 11 obiective tematice, avându-se în vedere că o concentrare a resurselor poate să conducă la un impact ridicat;
 - (2) focusarea pe obținerea de rezultate, deci pe atingerea obiectivelor specifice stabilite, în opoziție cu abordarea axată pe resursele utilizate (input-uri) sau realizările imediate înregistrate (output-uri);
 - (3) asumarea răspunderii (accountability) pentru eficacitatea/impactul obținute, sau nu.
17. Astfel, a fost solicitat statelor membre ca pentru programele operaționale să fie stabilite obiective, indicatori și ținte clare, transparente și măsurabile. Acestea ar trebui să arate clar cum vor fi măsurate progresele înregistrate în vederea atingerii obiectivelor respective și ar trebui să permită o monitorizare regulată și discuții pe marginea modului în care sunt utilizate resursele financiare. Cadrul de performanță a fost creat pentru a stimula statele membre să exceleze/performeze, dar și de a întări abordarea axată pe rezultate. Monitorizarea măsurii în care programele progresează în ritmul necesar pentru a performa conform cu parametrii acestui cadru și existența unor prognoze asupra evoluțiilor viitoare sunt și mai necesare.

Obiectivul evaluării

18. În acest context, *obiectivul evaluării* de față a fost de a produce o serie de estimări privind valorile indicatorilor din Cadrul de Performanță în perioada 2020-2023, pentru 8 Programe Operaționale precizate mai jos. Pe lângă estimările privind rata de realizare a indicatorilor din cadrul de performanță, evaluarea a produs o serie de concluzii și lecții învățate, însoțite de recomandările aferente, care să poată fi transferate în termeni operaționali către Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, astfel încât să servească scopurilor sale de luare a deciziilor și gestionare a Acordului de Parteneriat, atât pentru perioada de programare 2014-2020 cât și pentru perioada de programare post 2020.

Domeniu de aplicare – Programele Operaționale și indicatorii avuți în vedere

19. Programele operaționale care fac obiectul raportului de evaluare sunt următoarele:
 1. POCU (Programul Operațional Capital Uman);
 2. POCA (Programul Operațional Capacitate Administrativă);
 3. POR (Programul Operațional Regional);
 4. POC (Programul Operațional Competitivitate);
 5. POIM (Programul Operațional Infrastructură Mare);
 6. POPAM (Programul Operațional pentru Pescuit și Afaceri Maritime);
 7. Interreg V-A România-Bulgaria;
 8. Interreg V-A România-Ungaria.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

20. Tabelul următor conține, pentru fiecare program operațional, numărul și tipurile de indicatori din cadrul de performanță:

Tabelul 1. Distribuția indicatorilor din CdP pe Programe Operaționale

Tipul de indicatori	POCU	POCA	POC	POR	POIM	POPAM	Interreg RO-BG	Interreg RO-HU
Indicatori - total	41	12	16	56	37	15	12	21
Indicatori financiari - total	11	4	4	18	9	6	5	6
Indicatori fizici - total	30	8	12	38	28	9	7	15
Indicatori fizici - total fără duplicare (regiune dezvoltată/mai puțin dezvoltată)	23	4	6	30	27	9	7	15

Sursa: Documentele de program

21. Termenul limită la care se raportează analiza este 24 iunie a.c., dată la care au fost extrase bazele de date din SMIS și eMS. De asemenea, echipa de evaluare a utilizat date privind contractarea de proiecte, utilizând fișierele prin care Autoritățile de Management raportează contractarea de proiecte, ale căror dată de referință este 31 mai a.c.

Structura raportului de evaluare

22. Raportul Anual de Evaluare conține trei secțiuni importante. Prima secțiune a raportului prezintă abordarea metodologică care a fost utilizată pentru elaborarea acestuia, prin care se detaliază procesul de rulare al instrumentului de prognoză și metodele cantitative și calitative utilizate.
23. Următoarea secțiune a raportului prezintă analizele efectuate pentru fiecare program în parte. Fiecare analiză prezintă pe scurt Programul Operațional vizat și progresul obținut în implementarea acestuia de la Primul Raport Anual de Evaluare. După prezentarea acestor aspecte contextuale, analiza prezintă estimările privind valorile indicatorilor pentru fiecare Axă Prioritară în parte, cauzele riscurilor de neîndeplinire și concluziile și recomandările aferente axei respective. Acest proces este reluat pentru fiecare program în parte.
24. În secțiunea finală, raportul prezintă concluziile și recomandări specifice programelor operaționale, dar și orizontale, pe baza analizelor prezentate în secțiunea precedentă.

3. Descrierea metodologiei utilizate

25. În conformitate cu metodologia propusă în Raportul Inițial, echipa de evaluare a utilizat metode cantitative și calitative pentru elaborarea celui de-al treilea Raport Anual de Evaluare. Principala metodă cantitativă utilizată de către echipa de evaluatori pentru elaborarea raportului de față este instrumentul de prognoză realizat în cadrul acestui proiect. De asemenea, echipa de evaluare a utilizat analize descriptive a datelor privind implementarea Programelor Operaționale în perioada 31 mai 2020 – 31 mai 2021. Metodele calitative utilizate de către evaluatori au constat în analiza documentelor relevante pentru cele opt programe operaționale, realizarea de focus-grupuri cu cele 8 Autorități de Management și utilizarea informațiilor obținute prin intermediul interviurilor realizate cu Autoritățile de Management în luna martie a acestui an (realizate inițial pentru Raportul Trimestrial pentru primul trimestru al anului 2021). Aceste metode calitative au fost utilizate de către evaluatori pentru a obține informații cu privire la situația indicatorilor care sunt în risc de a nu fi îndepliniți, motivele schimbărilor privind ratele de realizare estimate pentru indicatori de către instrumentul de prognoză și pentru a ajusta/calibra ipotezele instrumentului de prognoză (inclusiv pentru rularea care stă la baza raportului de față).

Instrumentul de prognoză

26. Așa cum a fost menționat anterior, principala metodă cantitativă utilizată în elaborarea raportului a fost rularea instrumentului de prognoză realizat în cadrul acestui proiect. Instrumentul de prognoză a fost realizat odată cu Raportul Inițial și a fost utilizat pentru elaborarea următoarelor livrabile din cadrul acestui proiect: Primul Raport Anual de Evaluare, Raportul Trimestrial pentru Trimestrul III din anul 2020 și Raportul Trimestrial pentru Trimestrul I din anul 2021. De asemenea, instrumentul de prognoză a fost folosit în elaborarea celui de-al doilea raport anual de evaluare pentru a estima ținte pentru indicatorii din perioada de programare 2021-2027, prin adaptarea acestuia. Echipa de evaluare a actualizat estimările instrumentului de prognoză prin utilizarea unor baze de date noi, extrase din SMIS și eMS pe data de 24 iunie 2021. Instrumentul este generalizat/standardizat și capabil să genereze previziuni pentru toți indicatorii și toate Programele Operaționale.

Ipotezele instrumentului de prognoză

27. Ipoteza liniarității reprezintă principala ipoteză utilizată în realizarea instrumentului de prognoză. Această ipoteză stă la baza nu doar a estimării valorii indicatorilor din Cadrul de Performanță, dar și la baza estimării numărului de proiecte contractate începând cu anul 2021, până în anul 2023. Conform acestei ipoteze, contractarea de proiecte noi în perioada 2021-2023 va urma o tendință liniară, pe baza experienței din anii trecuți. Este important de menționat că această ipoteză este complementată cu informațiile calitative colectate de la Autoritățile de Management prin organizarea de focus grupuri. Aceste ipoteze personalizate au fost elaborate și pe baza informațiilor colectate din interviurile organizate în contextul raportului trimestrial pentru trimestrul 1 din anul 2021.
28. Alegerea ipotezei liniare a fost bazată pe analizele inițiale realizate de către echipa de evaluare, care a utilizat tehnici de statistică descriptivă, pentru a contabiliza numărul de proiecte contractate pentru fiecare Axă Prioritară și, în unele cazuri, pentru Prioritățile de Investiții, la momentul elaborării Raportului Inițial. Evaluatorii au documentat numărul proiectelor contractate și au prezentat vizual în interfața instrumentului tendința în ceea ce privește modul în care proiectele au fost contractate în trecut. Constatările evaluatorilor pot fi rezumate astfel:
- Pentru multe Programe Operaționale și Axe Prioritare, numărul proiectelor demarate are tendința de a crește în mod liniar. În perioada 2014-2020, numărul proiectelor demarate a crescut continuu, aproximativ cu un număr similar de proiecte în fiecare an. Prin urmare, în aceste cazuri, dovezile empirice susțin alegerea ipotezei liniare;
 - În cazul altor Axe Prioritare, numărul proiectelor contractate a evoluat fără o tendință generală. Din aprecierea vizuală a acestor analize, nu a fost posibil să se determine cu încredere ce distribuție statistică comună ar putea fi utilizată pentru a aproxima tendința contractării de proiecte;
 - O tendință frecvent observată este aceea de creștere relativ liniară a numărului de proiecte din anii anteriori și de o oprire bruscă în contractarea de noi proiecte. Conform informațiilor obținute de la

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Autoritățile de Management în interviurile și focus grupurile inițiale, acest lucru se datorează, de exemplu, alocării integrale a fondurilor și închiderii unor anumite Axe Prioritare;

29. Pe baza acestor constatări, echipa de evaluare a apreciat că utilizarea altor distribuții (logaritmică, exponențială, normală) pentru a prognoza numărul de proiecte noi nu ar îmbunătăți fiabilitatea estimărilor.
30. Însă, echipa de evaluare a inclus în design-ul instrumentului de prognoză funcționalități prin care se pot lua în considerare particularitățile fiecărui Program Operațional și fiecărei Axe Prioritare. Astfel, echipa de evaluare a inclus în instrumentul de prognoză posibilitatea de a încorpora informații calitative pentru a îmbunătăți previziunile. Prin intermediul analizei documentelor, interviurilor sau focus grupurilor, evaluatorii pot obține informații prospective cu privire la proiectele care se află în implementare sau care urmează să se contracteze. În cazul Raportului Anual de Evaluare actual, evaluatorii au implementat aceste informații obținute prin metode calitative în estimările instrumentului pentru Raportul Anual de Evaluare și, prin urmare, estimările se bazează pe o combinație de ipoteze liniare, precum și pe ipoteze personalizate bazate pe date calitative, pe distribuții derivate din informațiile calitative furnizate de către Autoritățile de Management.
31. A doua ipoteză care stă la baza realizării instrumentului de prognoză este ipoteza privind caracteristicile medii ale proiectelor, care presupune calcularea variabilelor cheie la nivelul Axei Prioritare/Priorității de Investiții, pentru a prognoza progresul viitor în îndeplinirea obiectivelor indicatorilor din Cadrul de Performanță, din perspectiva:
 - caracteristicilor medii (buget, durata de implementare, rambursare) ale proiectului la nivelul Axei Prioritare/Priorității de Investiții;
 - realizărilor medii ale proiectelor pentru fiecare indicator din Axa Prioritară/Prioritate de Investiții;
 - numărului cumulativ de proiecte care contribuie la indicatorii dintr-o Axă prioritară/Prioritate de Investiții.
32. Această ipoteză a fost validată cu actorii cheie (reprezentanți ai Autorităților de Management și Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene), prin organizarea unui focus grup în faza inițială a proiectului. În cadrul acestui focus grup, metoda de previzionare a fost îmbunătățită prin considerarea caracteristicilor medii ale proiectelor la nivelul Priorităților de Investiții, în loc de Axe Prioritare, acolo unde este relevant și aplicabil (inițial, echipa de evaluare a avut în vedere doar estimarea la nivel de prioritate de investiții). Caracteristicile medii ale proiectelor se vor calcula la nivel de Prioritate de Investiții doar în cazurile în care există un număr suficient de proiecte pentru a permite această detaliere. Această testare și validare a utilizării caracteristicilor medii implică validarea ipotezelor prognozate pentru proiecte viitoare care urmează să fie contractate cu actorii cheie.
33. Echipa de evaluare a efectuat calibrările calitative necesare asupra instrumentului de prognoză pe baza următoarelor criterii și bune practici menționate în Documentul Tehnic (Anexa 1):
 - Identificarea și documentarea ipotezelor – Evaluatorii au identificat ipotezele false pe baza feedback-ului primit de la actorii cheie (Autoritățile de Management), cu privire la ipotezele cele mai importante care stau la baza estimărilor. Actorii cheie li s-a solicitat să furnizeze opinii asupra (1) reprezentativității prognozelor pentru proiectele în implementare și (2) reprezentativității estimărilor pentru proiectele viitoare. În cazurile în care actorii cheie nu au fost de acord cu reprezentativitatea prognozelor statistice, echipa de evaluare a analizat împreună cu aceștia informațiile specifice care stau la baza acestei aprecieri și, de asemenea, au identificat ipotezele care ar trebui să fie modificate în cadrul instrumentului de prognoză;
 - Identificarea și documentarea surselor – În cazurile în care feedback-ul calitativ primit din partea actorilor cheie a indicat faptul că o ipoteză utilizată pentru elaborarea estimărilor statistice este falsă (de exemplu, ipoteze privind caracteristicile medii și performanța proiectelor în implementare și viitoare), evaluatorii au identificat, descris și documentat sursele utilizate pentru a ajunge la această concluzie. De exemplu, dacă proiectele anterioare durează în medie 1000 de zile și există motive să credem că proiectele viitoare vor fi mai scurte, atunci acest lucru trebuie specificat și documentat.

Rularea instrumentului de prognoză

În următoarele paragrafe sunt prezentați pașii necesari pentru rularea instrumentului de prognoză. Această rulare a instrumentului a fost realizată pentru elaborarea celui de-al treilea Raport Anual de Evaluare:

PASUL 1: Procesarea și verificarea datelor de monitorizare SMIS și eMS

34. Primul pas în rularea instrumentului de prognoză a fost obținerea datelor SMIS și eMS necesare. Datele SMIS au fost furnizate de Biroul Evaluare Programe din cadrul MIPE, în timp ce datele eMS au fost extrase de către evaluatori, cu acordul Autorităților de Management pentru programele Interreg V-A România – Bulgaria și Interreg V-A România – Ungaria. Cele 8 baze de date au fost organizate și verificate de către evaluatori, folosind operațiuni realizate prin intermediul Python și Excel. Aceste operațiuni au constat în:
- Verificarea calității datelor SMIS și eMS, urmând pașii următori:
 - Corectarea datelor privind țintele proiectelor sau eliminarea din bazele de date a observațiilor proiectelor care au ca țintă valori nerealiste, pe baza informațiilor primite de la Autoritățile de Management;
 - Echipa de evaluare a introdus în bazele de date SMIS valorile privind pro-rata, corespunzătoare pentru fiecare Program Operațional. Aceste valori au fost introduse manual în raportul 18, în format Excel.;
 - În cazul POR, POCU și POPAM, echipa de evaluare a fost nevoită să adauge datele de început și de încheiere pentru unele proiecte. Echipa de evaluare a obținut aceste date prin consultarea raportărilor privind situația contractelor semnate;
 - În cazul POCA, evaluatorii au completat raportul 16 - Proiecte – Indicatori prestabiliți de realizare cu proiectele care lipseau din cadrul acestei baze de date. Evaluatorii au identificat proiectele care lipsesc prin consultarea raportului 1 – Proiecte contractate;
 - În cazul programelor Interreg V-A România – Bulgaria și Interreg V-A România – Ungaria, echipa de evaluare a fost nevoită să modifice valorile țintă a două proiecte (un proiect la fiecare program) din cauza unor greșeli cauzate de o confuzie în ceea ce privește utilizarea virgulei sau punctului ca semn care separă partea întreagă a unui număr de partea sa fracționară;
 - Identificarea și împărțirea datelor în funcție de Programul Operațional, Axă Prioritară și Prioritatea de Investiții.
 - Potrivirea datelor din diferite baze de date (de exemplu, între rapoartele care conțin date privind monitorizarea – 18 și 28 și raportul care conține informații despre proiect, raportul 1). Acest lucru a fost realizat pe baza codului de identificare SMIS al fiecărui proiect.
 - Clasificarea proiectelor în proiecte „finalizate” și proiecte „în implementare”. Aceste două tipuri de proiecte au avut abordări diferite (după cum se specifică mai jos).

PASUL 2: Calcularea contribuției proiectelor finalizate

35. În pasul următor, evaluatorii au însumat contribuția proiectelor finalizate pentru indicatorii fizici și financiari la nivelul Axelor Prioritare sau la nivelul Priorităților de Investiții, în funcție de numărul de proiecte contractate. Calculul indicatorilor financiari este bazat pe datele referitoare la rambursări², iar datele pentru indicatorii fizici sunt preluate din baza datelor de monitorizare.

PASUL 3: Estimarea contribuției preconizate a proiectelor în implementare

36. După obținerea contribuției proiectelor finalizate la indicatorii din cadrul de performanță, echipa de evaluare a estimat contribuția preconizată a proiectelor în implementare. Această estimare a fost realizată conform unui proces similar cu cel întreprins pentru proiectele finalizate și s-a bazat pe aceleași baze de date. Spre deosebire de proiectele finalizate, contribuția proiectelor în implementare a fost prognozată pentru restul perioadei respective (de desfășurare a proiectului).
37. Pentru indicatorii financiari, estimarea contribuției proiectelor în implementare pentru restul perioadei de implementare s-a bazat pe bugetul proiectului, plecând de la o ipoteză de lucru privind rambursare bazată pe datele istorice privind rata de rambursare a proiectelor finalizate.
38. Pentru indicatorii fizici, evaluatorii au utilizat datele de monitorizare pentru a extrapola pe baza ratelor de realizare din proiectele finalizate. Astfel, se presupune că finalizarea proiectului este liniară pe durata de viață a proiectului (dacă a trecut 50% din perioada proiectului, se presupune că 50% din proiect a fost finalizat). Această analiză se face de la proiect la proiect (prin urmare pot fi diferențiate axele prioritare și prioritatea de investiții).

²Baza de date utilizată: 23. Autorizări cereri de rambursare.

39. Această abordare generală presupune că contribuția finală preconizată a unui proiect la indicatorul în cauză este realizată la data prevăzută pentru încheierea proiectului.

PASUL 4: Generarea distribuției cumulative a proiectelor

40. Pentru a construi o bază solidă în ceea ce privește volumul proiectelor anterioare și traiectoria proiectelor noi preconizate, evaluatorii au cuantificat numărul cumulativ de proiecte, posibil a fi implementate până la finalul anului 2023. Acest lucru s-a realizat prin crearea unei „funcții de distribuție cumulative”, care mapează numărul de proiecte contractate actuale pentru fiecare Axă Prioritară sau prioritate de investiții. Această curbă a fost extrapolată pentru a prognoza traiectoria proiectelor viitoare pentru fiecare Axă Prioritară/Prioritate de Investiții.
41. Pe lângă funcția de liniaritate, evaluatorii au ajustat instrumentul manual, utilizând datele calitative colectate din focus grupuri și din documentele relevante. Pe parcursul focus grupurilor, evaluatorii au prezentat funcțiile de distribuție cumulative pentru fiecare Axă Prioritară/Prioritate de Investiții pentru a valida prognoza instrumentului. În cazurile în care estimările privind numărul viitor de proiecte nu au fost validate, evaluatorii au ajustat estimările conform observațiilor participanților la focus grupuri.

PASUL 5: Estimarea caracteristicilor medii ale proiectelor

42. În pasul următor, evaluatorii au obținut estimări privind caracteristicile medii ale proiectelor (bugetul, durata, realizarea medie pe proiect contractat pentru fiecare indicator fizic), pentru a înțelege contribuțiile tipice ale proiectelor pentru indicatorii financiari și fizici. Caracteristicile medii ale proiectelor se realizează pe baza mediei indicatorilor de realizare aferenți proiectelor finalizate, la nivel de Axă Prioritară sau Prioritate de Investiții. Pe lângă valorile medii ale realizărilor proiectelor pe indicatori, caracteristicile medii ale proiectelor includ media bugetului și durata medie a acestora. În cazurile în care există puține sau nici o observație ale proiectelor finalizate, eșantionul a fost extins pentru a include proiectele în implementare, fiind utilizate realizările preconizate ale acestora.

PASUL 6: Estimarea curbelor de rambursare

43. După estimarea caracteristicilor medii ale proiectelor, urmează estimarea curbelor de rambursare, care au fost realizate în două etape. Mai întâi, toate proiectele contractate (finalizate și în implementare) au fost reunite în fiecare Program Operațional pentru a construi o relație generală între procentul de finalizare a proiectului (în timp) și procentul de fonduri plătite. În continuare, curba proporțională este adaptată fiecărei Axe Prioritare sau Priorități de Investiții folosind durata medie a proiectului.

PASUL 7: Estimarea contribuției proiectelor viitoare

44. În pasul 7, evaluatorii au realizat prognoza valorilor indicatorilor pentru perioada 2020-2023, pe baza informațiilor obținute din pașii anteriori. Mai întâi, evaluatorii au estimat contribuția totală a proiectelor viitoare începând cu anul curent. Acest lucru s-a realizat prin înmulțirea numărului de proiecte nou începute în fiecare an (începând cu luna ianuarie) cu caracteristicile medii ale proiectelor. În continuare, evaluatorii au distribuit contribuția proiectelor la indicatorii fizici și financiari pe parcursul anilor care urmează. Contribuțiile proiectelor la indicatorii financiari au fost calculate pe baza curbei de rambursare. Contribuția estimată pentru indicatorii fizici este aferentă datei de finalizare a proiectului, cu excepția POCA și POPAM, unde indicatorii măsoară numărul de proiecte contractate.

PASUL 8: Estimarea totalurilor în interfața instrumentului (front-end-ul)

45. În ultimul pas de elaborare a prognozelor, evaluatorii au prezentat prognozele statistice pentru proiectele în implementare și viitoare, în interfața instrumentului de prognoză. În interfața instrumentului, evaluatorii au posibilitatea de a înlocui sau ajusta estimările pe baza informațiilor calitative colectate în focus grupuri, interviuri sau prin analiza documentelor. Integrarea informațiilor colectate prin focus-grup se face direct în interfața instrumentului de prognoză (care utilizează programul software Excel), prin modificarea valorilor privind caracteristicile medii ale proiectelor. Valorile indicatorilor financiari, inclusiv țintele estimate pentru 2023, sunt exprimate în lei, fiind utilizat cursul de schimb aferent lunii iunie 2021 (4.9196 LEI / 1 EURO), având în vedere că datele SMIS au fost extrase pe data de 24 iunie 2021. Această metodă a fost utilizată pentru o estimare cât mai corectă, deoarece valorile proiectelor sunt în LEI, în timp ce țintele indicatorilor financiari sunt exprimate în EUR.

46. Ratele de realizare estimate ale indicatorilor din cadrul de performanță sunt prezentate în tabele în cadrul secțiunii *Analize* efectuate. Pentru indicatorii fizici:

Peste 150%	150%-75%	Sub 75%
------------	----------	---------

47. Pentru indicatorii financiari:

Peste 150%	150%-95%	Sub 95%
------------	----------	---------

PASUL 9: Elaborarea de scenarii

48. Începând Raportul Anual de Evaluare de față, echipa de experți propune o nouă metodologie privind scenariile instrumentului de prognoză. Această metodologie își propune să ofere Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene și Autorităților de Management un set de direcții privind măsurile care trebuie implementate pentru a atinge țintele indicatorilor din Cadrul de Performanță. Aceste scenarii se vor concentra pe oferirea de informații privind realizările în funcție de realocări financiare între Axe Prioritare. Aceste scenarii se vor realiza doar pentru Rapoartele Anuale de Evaluare.
49. Metodologia de stabilire de scenarii pentru instrumentul de prognoză este concentrată în principal pe Axele Prioritare care au indicatori din Cadrul de Performanță care nu își vor atinge obiectivele. Astfel, prin noua metodologie de scenarii, echipa de evaluare va transfera fonduri de la o Axă Prioritară la alta, pentru a testa impactul contractării de proiecte noi asupra indicatorilor de realizare. Echipa de evaluare a transferat fonduri în simulările efectuate doar de la Axe Prioritare pentru care se estimează că indicatorii de realizare își vor atinge țintele și care nu își vor cheltui alocarea financiară în totalitate. Astfel, după transferul unor fonduri de la o Axă Prioritară la altă Axă Prioritară, echipa de evaluare va simula câte proiecte se pot contracta cu fondurile transferate și care este impactul acestora asupra indicatorilor de realizare. Impactul proiectelor simulate este bazat de asemenea pe caracteristicile medii ale proiectelor din perioada 2014-2020.

Realizarea extensiei instrumentului de prognoză

50. Raportul Anual de Evaluare prezintă estimări noi privind țintele indicatorilor din perioada următoare de programare. Textul raportului nu acoperă aceste estimări, însă, atașat acestui raport se poate regăsi fișierul Excel care conține calculele actualizate ale țintelor acestor indicatori.
51. Având în vedere că instrumentul de prognoză nu a fost elaborat pentru a fi utilizat pentru estimarea țintelor indicatorilor din perioada 2021-2027, a fost necesară crearea unei foi de calcul suplimentare (sheet) incluzând calcule adiționale. Această extensie prezintă și utilizează informațiile obținute în instrumentul de prognoză standard, precum numărul de proiecte estimat, durata medie, bugetul mediu, și contribuția medie a unui proiect contractat la indicatorii care au fost identificați ca fiind similari. Este important de menționat că, contribuția medie a unui proiect contractat la indicatorii de interes se bazează pe valoarea estimată de instrumentul de prognoză în anul 2023, nu pe valoarea proiectelor finalizate la data de 16 februarie. Caracteristicile medii ale proiectelor se vor aplica conform analizei de similaritate efectuate în etapa anterioară. Extensia instrumentului de prognoză mai prezintă și bugetul alocat în momentul de față pentru fiecare Obiectiv Specific, din fiecare Prioritate.
52. Ipoteza liniarității descrisă mai sus se aplică și în cazul extensiei instrumentului de prognoză. Echipa de evaluare a aplicat distribuția anuală privind numărul de proiecte contractate obținută pentru perioada 2014-2020 și cazul perioadei 2021-2029. Astfel, estimările privind țintele indicatorilor din perioada 2021-2027 se bazează pe o combinație de ipoteze liniare (calculate pe baza caracteristicilor medii ale proiectelor), precum și pe ipoteze personalizate, bazate pe distribuții derivate din informațiile furnizate de Autoritățile de Management.
53. În pasul următor, echipa de evaluare a calculat valoarea anuală a indicatorilor de interes în perioada 2021-2027, pe baza distribuției pe an a numărului de proiecte contractate, și a contribuției medii a unui proiect contractat.
54. Astfel, estimările indicatorilor din perioada 2021-2027 au la bază următoarele ipoteze:
- Durata medie a implementării unui proiect, începând cu data inițierii proiectului până la data finalizării, va fi aceeași pentru intervențiile din ambele perioade de programare;
 - Bugetul mediu al unui proiect va fi același pentru intervențiile din ambele perioade de programare;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

- Distribuția numărului total de proiecte pentru o intervenție din perioada 2021-2027 va urma o direcție asemănătoare cu cea a intervenției similare din 2014-2020;
55. Contribuția medie a unui proiect finanțat prin intervenția din perioada 2021-2027 la indicatorii de interes va fi asemănătoare cu contribuția medie a unui proiect finanțat prin intervenția similară din perioada 2014-2020.

Analiza descriptivă

56. Principalul instrument de analiza statistică descriptivă utilizat în analiza implementării Programelor Operaționale în ultimele șase luni a fost analiza distribuțiilor de frecvență, prezentate în format tabelar. Acest instrument a fost utilizat pentru analiza fiecărui Program Operațional, iar obiectivul analizei l-a reprezentat contractarea și finalizarea de proiecte pe Axă Prioritară, Obiectiv Specific, apel de proiecte lansat și indicator din Cadrul de Performanță. O problemă întâmpinată în aplicarea analizei descriptive reprezintă calitatea bazelor de date SMIS. Pentru aplicarea analizei, echipa de evaluare a utilizat date SMIS și date din rapoartele listelor de proiecte contractate ale Programelor Operaționale.

Analiza documentară

57. Evaluatorii au analizat documente și rapoarte relevante evaluării, precum: Rapoarte Anuale de Implementare, minute ale Comitetelor de Monitorizare, Rapoarte de Evaluare, etc (a se vedea anexa 2 pentru o listă completă). Analiza documentară a avut ca scop obținerea unei imagini la nivel micro cu privire la implementarea programelor și pentru a afla care sunt motivele pentru care unii indicatori se află în risc de neîndeplinire. Analiza documentară a fost realizată pentru fiecare Program Operațional, la nivel de Axă Prioritară. Evaluatorii au consultat aceste documente pentru a obține informații privind numărul de apeluri de proiecte lansate, rata de contractare, procesul de evaluare și selecție al proiectelor, dificultăți întâmpinate la nivel de program/Axă Prioritară, factori pozitivi și negativi și planurile Autorităților de Management privind lansarea de noi apeluri de proiecte.
58. Totuși, trebuie subliniat că în contextul creat de criza sanitară, au fost organizate mai puține Comitete de Monitorizare și Rapoartele Anuale au fost disponibile târziu (sau nu au fost disponibile deloc pentru perioada de referință). Rapoarte Anuale aferente anului 2019 sau informații de la Comitetele de Monitorizare din 2019 sau prima parte a anului 2020 nu aduc informații suplimentare comparativ cu rapoartele anterioare.

Interviuri cu reprezentanții Autorităților de Management

59. Conform metodologiei aprobate în Raportul Inițial, pentru elaborarea primului Raportului Trimestrial aferent 2021, au fost realizate interviuri cu reprezentanții fiecărei Autorități de Management. Echipa de evaluare a utilizat informațiile colectate din aceste interviuri și pentru elaborarea acestui Raport Anual de Evaluare, pentru a explica schimbările privind ratele de atingere estimate de instrumentul de prognoză. Echipa de evaluare a redactat o minută pentru fiecare interviu realizat, pentru a colecta în mod eficace cele mai importante informații care au fost discutate pe parcursul interviului (a se vedea Anexa 5).

Focus grupuri cu reprezentanții Autorităților de Management

60. Conform metodologiei aprobate în Raportul Inițial, au fost organizate 5 focus grupuri cu următoarele Autorități de Management: POCA, POCU, Interreg V-A România – Ungaria, POCU și POC. Autoritățile de Management ale POR, POIM și Interreg V-A România – Bulgaria au fost indisponibile din cauza programului de lucru încărcat, motiv pentru care echipa de evaluare nu a reușit să realizeze focus grupul.
61. Rolul principal al focus grupurilor a fost de a valida estimările instrumentului de prognoză privind valorile indicatorilor și ipotezelor instrumentului: număr de proiecte estimat, rată de rambursare estimată și durata medie a proiectelor. Aceste caracteristici medii au fost calculate pe baza datelor proiectelor contractate până la data de 24 iunie 2021. În cazurile în care estimările instrumentului nu au fost validate, evaluatorii au ajustat estimările, conform informațiilor obținute de la Autoritățile de Management. Aceste ajustări au vizat caracteristicile medii ale proiectelor: numărul de proiecte care urmează să fie contractate în anul 2022 și 2023, durata medie, contribuția medie pe proiect, bugetul mediu. Informațiile colectate au evidențiat noi ipoteze de lucru, precum situația în care în viitor nu se vor mai contracta proiecte, ceea ce a condus la adăugarea unui prag maxim de proiecte care ar putea fi implementate. Integrarea informațiilor colectate prin focus-grup se face direct în interfața instrumentului de prognoză (care utilizează programul software Excel), prin modificarea

valorilor care reprezintă caracteristicile medii ale proiectelor, care inițial au fost calculate pe baza proiectelor contractate în trecut. Astfel, instrumentul de prognoză a fost rulat de două ori: înainte de focus grup, folosind ipoteze bazate doar pe date cantitative, și după focus grup, folosind ipoteze bazate pe date cantitative și calitative (obținute de la focus grupuri).

62. În urma focus-grupurilor organizate cu Autoritățile de Management în cadrul elaborării primului Raport Anual de Evaluare, evaluatorii au obținut informații prospective cu privire la numărul de proiecte noi care urmează să fie contractate. În focus-grupurile organizate, evaluatorii au prezentat estimările produse de instrument doar pe baza informațiilor cantitative privind evoluția numărului de proiecte noi pentru fiecare Axă Prioritară și Prioritate de Investiții. Aceste estimări inițiale au fost supuse validării de către Autoritățile de Management, pentru a afla dacă tendințele privind contractarea de proiecte sunt susceptibile schimbărilor cauzate de realocări de fonduri, întâzieri, sau alți factori. Informațiile colectate au fost apoi folosite pentru a calibra prognoza liniară pentru Raport Anual de Evaluare de față.
63. De asemenea, prin focus grupuri s-a urmărit obținerea informațiilor necesare pentru prognoza calitativă a indicatorilor pentru care nu se poate aplica instrumentul de previzionare.

Provocări întâmpinate în elaborarea raportului, soluțiile de atenuare adoptate și limitări

64. În realizarea celui de-al treilea Raport Anual de Evaluare, evaluatorii au întâmpinat o serie de provocări în implementarea metodologiei descrise mai sus, și la nivelul metodelor cantitative și la nivelul metodelor calitative. Prima provocare întâmpinată de către echipa de evaluare a fost la rularea instrumentului de prognoză, pentru actualizarea estimărilor privind indicatorii din Cadrul de Performanță. Datele SMIS primite de la Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene au avut o arhitectură diferită față de bazele SMIS utilizate pentru elaborarea rapoartelor realizate în trecut. Un număr de variabile din cadrul bazelor de date SMIS nu se mai regăsesc în rapoartele utilizate pentru rularea instrumentului de prognoză sau au avut o denumire diferită față de cele din bazele precedente, ceea ce a dus la modificări necesare în cadrul script-urilor Python. În schimb, cea mai mare provocare a fost absența a două variabile care nu mai sunt incluse în raportul 18. Indicatori prestabiliți de realizare (denumire fișier: MONITORIZARE_IP_REALIZARE_ANI), anume variabila privind **data atingerii indicatorilor și variabila privind valorile pro-rata ale proiectelor pe tipuri de regiuni de dezvoltare**. Variabila privind **data atingerii indicatorilor** nu se mai regăsește în raportul 18, ci în raportul 28. Indicatori prestabiliți de realizare pe trimestru (denumire fișier: MONITORIZARE_IP_REALIZARE). Echipa de evaluare a fost nevoită să preia acest indicator din raportul 28 și să îl introducă și în raportul 18. Această operațiune a fost necesară pentru toate Programele Operaționale pentru care se utilizează date SMIS. Cu privire la variabila privind valoarea pro-rata pe tipuri de regiuni de dezvoltare (LESS_PERC), aceasta nu s-a regăsit în niciun raport SMIS primit. Echipa de evaluare a trebuit să preia această variabilă din baza de date SMIS precedentă, și au completat pentru proiectele pentru care această variabilă nu este disponibilă nici în baza de date SMIS precedentă (de exemplu, proiectele noi contractate), pe baza localizării acestora sau informațiilor calitative relevante. Această operațiune a fost necesară pentru următoarele Programe Operaționale: POR, POIM, POCU, POC.
65. O altă provocare întâmpinată, și principala limitare a instrumentului de prognoză este reprezentată de calitatea datelor SMIS, care nu sunt actualizate în timp real cu informațiile Autorităților de Management. Acest aspect a fost sesizat în cadrul interviurilor realizate, când echipa de evaluare a prezentat analiza privind implementarea Programelor Operaționale în perioada 21 august 2020– 16 februarie 2021. Autoritățile de Management au informat evaluatorii despre aceste decalaje între datele SMIS și raportările bilunare (sau chiar săptămânale) ale Autorităților de Management către MIPE și au recomandat echipei de evaluare ca la următoare solicitare de date SMIS, să solicite și ultimele raportări ale Autorităților de Management. Pentru realizarea celui de-al treilea Raport Anual de Evaluare, echipa de evaluare a utilizat raportările Autorităților de Management privind contractarea având cut-off date 31 mai 2021. În schimb, instrumentul de prognoză este bazat pe date SMIS primite de la MIPE, în care se regăsesc diverse iregularități. De exemplu, la POPAM, lipsesc proiecte care contribuie la indicatorii din Cadrul de Performanță pentru Prioritatea Uniunii 2 și Prioritatea Uniunii 4. Aceste probleme au fost întâmpinate și în cadrul Raportului Trimestrial pentru trimestrul I din anul 2021. În cazul celor două Priorități ale Uniunii din cadrul POPAM, soluția de atenuare adoptată a fost calibrarea calitativă a indicatorilor. Acest tip de probleme au fost semnalate și în cadrul altor Programe Operaționale.
66. O altă provocare întâmpinată de către echipa de evaluare a fost indisponibilitatea reprezentanților din cadrul Autorităților de Management pentru a participa la focus grupurile dedicate Programelor Operaționale. Pentru fiecare Program Operațional, echipa de evaluare a transmis o invitație pe email, și a realizat follow-up-uri prin email și telefonice. Echipa de evaluare a agreeat cu o parte dintre Autoritățile de Management să transmită

opinia în scris. Pentru anumite focus grupuri, numărul participanților a fost scăzut și reprezentativitatea participanților limitată. Astfel, nu au fost obținute puncte de vedere din partea unui număr ridicat de reprezentanți ai AM. Această limitare nu a avut consecințe majore, deoarece echipa de evaluare a avut la dispoziție informațiile colectate de la Autoritățile de Management prin interviuri.

67. O altă limitare a instrumentului de prognoză este faptul că acesta produce estimări doar pe baza datelor proiectelor contractate și informațiilor calitative introduse în instrument (cu privire la durata medie, bugetul mediu, contribuția medie, durata de rambursare medie sau rambursarea medie). Instrumentul nu poate să estimeze de unul singur evenimente majore din viitor care au potențialul de a afecta ratele de estimare ale indicatorilor din Cadrul de Performanță. Aceste posibile evenimente pot fi luate în considerare de către instrumentul de prognoză, dar doar prin ajustarea cu informații calitative.

4. Analizele efectuate

4.1 Programul Operațional Regional

Descriere program

68. POR 2014–2020 își propune ca obiectiv general creșterea competitivității economice și îmbunătățirea condițiilor de viață ale comunităților locale și regionale, prin sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri, infrastructurii și serviciilor, pentru dezvoltarea durabilă a regiunilor, astfel încât acestea să își poată gestiona în mod eficient resursele și să își valorifice potențialul de inovare și de asimilare a progresului tehnologic. POR 2014-2020 își propune să asigure continuitatea viziunii strategice privind dezvoltarea regională în RO, completând și dezvoltând direcțiile și prioritățile de dezvoltare regională conținute în PND.

Tabelul 2. Situația generală actuală a Programului Operațional Regional – 31 mai 2021

Axa Prioritară	Număr de proiecte	Număr de proiecte finalizate	Alocarea financiară publică (€)	Valoarea publică a proiectelor contractate (€)	Rata de contractare
Axa prioritară 1: Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare (CDI) în sprijinul competitivității economice și dezvoltării afacerilor	10	0	133,262,475	28,290,403	21.23%
Axa prioritară 2: Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii	3677	2217	1,182,829,252	1,774,359,082	150.01%
Axa prioritară 3: Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon	903	150	1,342,167,348.00	2,062,326,129	153.66%
Axa prioritară 4: Sprijinirea dezvoltării urbane durabile	398	20	1,108,100,000	2,282,499,454	210.57%
Axa prioritară 5: Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural	278	34	391,564,709	595,045,739	151.97%
Axa prioritară 6: Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de importanță regională	129	14	827,148,075	2,054,621,923	248.40%
Axa prioritară 7: Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului	49	3	92,675,213.00	157,439,938	169.88%
Axa prioritară 8: Dezvoltarea infrastructurii de sănătate și sociale	342	44	401,914,542	744,478,642	185.23%
Axa prioritară 9: Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban	3	0	78,720,000	10,088,887	12.82%
Axa prioritară 10: Îmbunătățirea infrastructurii educaționale	532	13	267,774,417	1,022,037,747	381.68%
Axa prioritară 11: Extinderea geografică a sistemului de înregistrare a proprietăților în cadastru și cartea funciară	1	0	238,225,032	292,399,127	122.74%
Axa prioritară 13: Sprijinirea regenerării orașelor mici și mijlocii	162	0	243,980,640	646,107,146	264.82%
Axa prioritară 14: Crearea infrastructurii spitalelor regionale de urgență	3	0	141,000,000	425,710,309.18	301.92%

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 31 Mai 2021

Progresul înregistrat în perioada 31 mai 2020 – 31 mai 2021

69. În perioada 31 mai 2020 – 31 mai 2021 au fost contractate 525 de proiecte noi în cadrul Programului Operațional Regional, în timp ce 375 de proiecte au fost finalizate în această perioadă. În tabelul de mai jos este prezentată distribuția proiectelor noi contractate pe Axă Prioritară.

Tabelul 3. Proiecte contractate în perioada 31 mai 2020 – 31 mai 2021

Nr. AP	Nume AP	Nr. Proiecte
1	Promovarea transferului tehnologic	2
2	Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii	312
3	Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon	18
4	Sprijinirea dezvoltării urbane durabile	36
7	Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului	1
8	Dezvoltarea infrastructurii de sănătate și sociale	22
9	Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban	3
10	Îmbunătățirea infrastructurii educaționale	97
13	Sprijinirea regenerării orașelor mici și mijlocii	34
Total		525

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 31 Mai 2021

70. În tabelul de mai jos este ilustrată distribuția proiectelor contractate în ultimul an pe obiectiv specific:

Tabelul 4. Proiecte contractate în perioada 31 mai 2020 – 31 mai 2021 pe OS

Nr. OS	Nume Obiectiv Specific	Proiecte
AP 1		
1.1	Creșterea inovării în firme prin susținerea entităților de inovare și transfer tehnologic în domeniul de specializare inteligentă	2
AP 2		
2.1	Consolidarea poziției pe piața a IMM-urilor în domeniile competitive identificate în SNC și PDR-uri	220
2.2	Îmbunătățirea competitivității economice prin creșterea productivității muncii în IMM-uri în sectoarele competitive identificate în SNC	92
AP 3		
3.1	Creșterea eficienței energetice în clădirile rezidențiale, clădirile publice și sistemele de iluminat public, îndeosebi a celor care înregistrează consumuri energetice mari	15
3.2	Reducerea emisiilor de carbon în zonele urbane bazate pe planurile de mobilitate urbană durabilă	3
AP 4		
4.1	Reducerea emisiilor de carbon în municipiile reședință de județ prin investiții bazate pe planurile de mobilitate urbană durabilă	17
4.2	Reconversia și defuncționalizarea terenurilor și suprafețelor degradate, vacante sau neutilizate din municipiile reședință de județ	4
4.3	Îmbunătățirea regenerării fizice, economice și sociale a comunităților marginalizate în municipiile reședință de județ din România	4
4.4	Creșterea calității infrastructurii în vederea asigurării accesului sporit la educație timpurie și sprijinirea participării părinților pe piața forței de muncă	5
4.5	Creșterea calității infrastructurii educaționale relevante pentru piața forței de muncă	6
AP 7		

Nr. OS	Nume Obiectiv Specific	Proiecte
7.1	Creșterea numărului mediu de salariați în stațiunile turistice	1
AP 8		
8.1	Creșterea accesibilității serviciilor de sănătate, comunitare și a celor de nivel secundar, în special pentru zonele sărace și izolate	3
8.2	Îmbunătățirea calității și a eficienței îngrijirii spitalicești de urgență	1
8.3	Creșterea gradului de acoperire cu servicii sociale	18
AP 9		
9.1	Reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială, prin măsuri integrate	3
AP 10		
10.1	Creșterea gradului de participare la nivelul educației timpurii și învățământului obligatoriu, în special pentru copiii cu risc crescut de părăsire timpurie a sistemului	81
10.2	Creșterea gradului de participare la învățământul profesional și tehnic și învățare pe tot parcursul vieții	12
10.3	Creșterea relevanței învățământului terțiar universitar în relație cu piața forței de muncă și sectoarele economice competitive	4
AP 13		
13.1	Îmbunătățirea calității vieții a populației în orașele mici și mijlocii din România	34
Total		525

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 31 Mai 2021

71. În tabelul de mai jos se regăsește distribuția proiectelor contractate în concordanța cu indicatorii din Cadrul de Performanță. Coloana „Proiecte” prezintă numărul de proiecte contractate în perioada între 31 mai 2020 și 31 mai 2021 care contribuie la indicatorii din cadrul de performanță.

Tabelul 5. Proiecte contractate în perioada 31 mai 2020 – 31 mai 2021 pe indicator

Indicator	Regiune	Proiecte
AP 1		
1S2	MPD	1
C002	MD	1
AP 2		
C001	MPD	306
C001	MD	35
AP 3		
1S11	MPD	1
1S11	MD	3
C031	MPD	2
C031	MD	0
AP 4		
1S11	MPD	4
1S11	MD	0
C015	MPD	0
C015	MD	0
AP 5		
1S23	MPD	0
1S23	MD	0
AP 6		

Indicator	Regiune	Proiecte
C014	MPD	0
C014	MD	0
AP 7		
1S27	MPD	1
AP 8		
1S35	MPD	3
1S40	MD	11
AP 9		
C039	MPD	3
C039	MD	0
AP 10		
1S55	MPD	8
1S55	MD	0
1S66	MPD	43
1S66	MD	0
AP 11		
1S57	MPD	0
AP 13		
C039	MPD	3
AP 14		
1S39	MPD	0

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 31 Mai 2021

72. Cu privire la cele 375 de proiecte finalizate, tabelul de mai jos prezintă distribuția acestora pe Axă Prioritară și pe Prioritate de Investiții.

Tabelul 6. Proiecte finalizate în perioada 31 mai 2020 – 31 mai 2021 pe AP

Nr. AP	Nume Axă Prioritară	Proiecte
2	Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii	282
3	Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon	47
4	Sprijinirea dezvoltării urbane durabile	9
5	Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural	13
6	Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de importanță regională	4
7	Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului	1
8	Dezvoltarea infrastructurii de sănătate și sociale	12
10	Îmbunătățirea infrastructurii educaționale	7
Total		375

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 31 Mai 2021

73. Tabelul de mai jos prezintă distribuția proiectelor finalizate pe obiective specifice:

Tabelul 7. Proiecte finalizate în perioada 31 mai 2020 – 31 mai 2021 pe OS

Nr. OS	Nume Obiectiv Specific	Proiecte
AP 2		
2.1	Consolidarea poziției pe piața a IMM-urilor în domeniile competitive identificate în SNC și PDR-uri	137

2.2	Îmbunătățirea competitivității economice prin creșterea productivității muncii în IMM-uri în sectoarele competitive identificate în SNC	145
AP 3		
3.1	Creșterea eficienței energetice în clădirile rezidențiale, clădirile publice și sistemele de iluminat public, îndeosebi a celor care înregistrează consumuri energetice mari	46
3.2	Reducerea emisiilor de carbon în zonele urbane bazate pe planurile de mobilitate urbană durabilă	1
AP 4		
4.1	Reducerea emisiilor de carbon în municipiile reședință de județ prin investiții bazate pe planurile de mobilitate urbană durabilă	3
4.2	Reconversia și defuncționalizarea terenurilor și suprafețelor degradate, vacante sau neutilizate din municipiile reședință de județ	2
4.3	Îmbunătățirea regenerării fizice, economice și sociale a comunităților marginalizate în municipiile reședință de județ din România	4
AP 5		
5.1	Impulsionarea dezvoltării locale prin conservarea, protejarea și valorificarea patrimoniului cultural și a identității culturale	6
5.1	Impulsionarea dezvoltării locale prin conservarea, protejarea și valorificarea patrimoniului cultural și a identității culturale	7
AP 6		
6.1	Creșterea gradului de accesibilitate a zonelor rurale și urbane situate în proximitatea rețelei TEN-T prin modernizarea drumurilor județene	4
AP 7		
7.1	Creșterea numărului mediu de salariați în stațiunile turistice	1
AP 8		
8.1	Creșterea accesibilității serviciilor de sănătate, comunitare și a celor de nivel secundar, în special pentru zonele sărace și izolate	5
8.2	Îmbunătățirea calității și a eficienței îngrijirii spitalicești de urgență	3
8.3	Creșterea gradului de acoperire cu servicii sociale	4
AP 10		
10.1	Creșterea gradului de participare la nivelul educației timpurii și învățământului obligatoriu, în special pentru copii cu risc crescut de părăsire timpurie a sistemului	7
Total		375

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 31 Mai 2021

74. În tabelul de mai jos se regăsește distribuția proiectelor finalizate pe indicatorii din Cadru de Performanță. Coloana „Proiecte” prezintă numărul de proiecte finalizate în perioada între 31 mai 2020 – 31 mai 2021 care contribuie la indicatorii de performanță.

Tabelul 8. Proiecte finalizate în perioada 31 mai 2020 – 31 mai 2021 pe indicator

Indicator	Regiune	Proiecte
AP 1		
1S2	MPD	0
CO02	MD	0
AP 2		
CO01	MPD	561
CO01	MD	66
AP 3		
1S11	MPD	4
1S11	MD	1

Indicator	Regiune	Proiecte
CO31	MPD	37
CO31	MD	20
AP 4		
1S11	MPD	7
1S11	MD	0
CO15	MPD	1
CO15	MD	0
AP 5		
1S23	MPD	15
1S23	MD	1
AP 6		
CO14	MPD	19
CO14	MD	0
AP 7		
1S27	MPD	6
AP 8		
1S35	MPD	13
1S71	MD	3
AP 9		
CO39	MPD	0
CO39	MD	0
AP 10		
1S55	MPD	0
1S55	MD	0
1S66	MPD	6
1S66	MD	4
AP 11		
1S57	MPD	0
AP 13		
CO39	MPD	1
AP 14		
1S39	MPD	0

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 31 Mai 2021

Axa prioritară 1: Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare (CDI) în sprijinul competitivității economice și dezvoltării afacerilor

75. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de performanță aferent Axei Prioritare 1 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în cadrul Primului Raport Anual de Evaluare. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:

- 1F – Suma totală a cheltuielilor eligibile din sistemul contabil al Autorității de certificare, certificată de această autoritate
- 1S2 – Entități de transfer tehnologic sprijinite

- C002 – Investiție productivă: Număr de societăți care primesc granturi

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

76. Tabelul următor va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 1 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în cadrul Primului Raport Anual de Evaluare.

Tabelul 9. Scenariul general de progres al valorilor indicatorilor de performanță din cadrul Axei Prioritare 1

Cod	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2020	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021	Schimbare
1F	MPD	759.983.412 LEI	103.155.353 LEI	109.442.095 LEI	14%	14%	=
1S2	MPD	17	6	9	35%	53%	↑
C002	MPD	270	6	8	2%	3%	↑

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

77. Instrumentul de prognoză estimează valori foarte scăzute pentru indicatorii de performanță din cadrul Axei Prioritare 1, precum în estimarea precedentă. Indicatorul 1S2, Entități de transfer tehnologic sprijinite, este estimat să atingă o valoare de 9 entități, reprezentând 53% din ținta pe 2023. Indicatorul C002, Investiție productivă: Număr de societăți care primesc granturi, este estimat să atingă o valoare de 8 societăți, reprezentând 3% din ținta pe 2023. Indicatorul financiar este estimat să atingă o rată de atingere de 14%.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

78. În cadrul Axei Prioritare 1, doar pentru indicatorul 1S2, *Entități de transfer tehnologic sprijinite*, instrumentul de prognoză a estimat o valoare semnificativ mai mare față de cea estimată în Primul Raport Anual de Evaluare, elaborat în anul 2020. Valoarea estimată în cadrul acestui raport este de 53%, în creștere cu 18 puncte procentuale față de valoarea estimată anul trecut. Motivul din spatele acestei evoluții se poate explica prin estimarea instrumentului privind numărul de proiecte care urmează să fie finalizate până în decembrie 2023. În estimarea realizată în Primul Raport Anual de Evaluare, instrumentul de prognoză a estimat că doar 5 proiecte care contribuie la valoarea indicatorului 1S2 vor fi finalizate până la sfârșitul perioadei de implementare 2014-2020, în timp ce, în estimările instrumentului produse pentru raportul de față sunt prevăzute 9 proiecte care contribuie la indicatorul 1S2 și care vor fi finalizate până în decembrie 2023. Deși, pentru exercițiul de prognoză realizat în cadrul Primului Raport Anual de Evaluare a fost inclusă ipoteza conform căreia se vor mai contracta proiecte până în decembrie 2023, instrumentul estima că proiectele noi contractate vor avea o durată de implementare care se va finaliza după data de 31 Decembrie 2023. Astfel, pentru Primul Raport Anual de Evaluare a fost prognozată o durată medie de implementare de 4 ani și o lună, în timp ce durata de implementare stabilită pentru proiectele noi contractate este de 2 ani și 6 luni.
79. Cauzele pentru ratele de atingere foarte scăzute pentru indicatorii din Cadrul de Performanță identificate în raportul precedent încă sunt valabile. Principala cauză a riscului de neîndeplinire a indicatorilor din Cadrul de Performanță reprezintă rata foarte scăzută de contractare pe această Axă Prioritară. Deși, la momentul anului 2019, au fost depuse 126 de cereri de finanțare în cadrul a 3 apeluri de proiecte³, doar 9 proiecte au fost

³ Lattanzio Advisory Spa, Lattanzio Monitoring & Evaluation, Axa Prioritară 1 – Promovarea transferului tehnologic, Raport de Evaluare (August 2018), 15

contractate până în momentul de față, reprezentând o rată de contractare de 7%. Potrivit Raportului de Evaluare privind Axa Prioritară 1 – Promovarea transferului tehnologic, Axa Prioritară 1 a întâmpinat o serie de dificultăți care au fost cauzate de eligibilitatea potențialilor beneficiari și de capacitatea de a propune proiecte care să contribuie la realizarea obiectivului specific POR. Una dintre condițiile de eligibilitate a reprezentat înaintarea unei scrisori de exprimare a interesului, prin care beneficiarii ofereau detalii privind caracteristicile entității. Însă, un număr de solicitanți inițiali au trecut prin schimbările organizatorice în perioada de timp de la exprimarea interesului și elaborarea cererii de finanțare, care au avut un impact ridicat asupra eligibilității entității, deoarece caracteristicile entității nu au mai corespuns cu cele descrise în scrisoarea de intenție depusă inițial⁴. După realizarea și aprobarea strategiilor RIS3 la nivel regional, s-a renunțat la etapa depunerii scrisorilor de intenție.

80. De asemenea, natura criteriilor de eligibilitate și interpretarea strictă au împiedicat potențialii beneficiari noi să depună o cerere de finanțare. Potrivit Raportului de Evaluare privind Axa Prioritară 1 – Promovarea transferului tehnologic, potențialii beneficiari noi au întâmpinat următoarele situații⁵:
- doar parteneriatele între/cu EITT deja acreditate au fost considerate eligibile, deși în regiuni existau doar puncte de lucru, iar conform regulilor Ministerului Cercetării și Inovării nu se acreditează 2 entități în cadrul aceluiași institut;
 - Imposibilitatea de a depune aplicații pentru domenii noi din cauza cerinței cu privire la experiența anterioară dovedită a ITT în sectoarele pentru care se depunea aplicația;
 - În unele situații, din cauza intervalului mare de timp care s-a scurs de la depunerea scrisorii de intenție (martie 2017) și până la deschiderea primului apel în iulie 2018 cu depunere din august 2018 a dus la expirarea perioadei de doi ani de valabilitate a acreditării;
 - Un număr mare de cereri de finanțare nu au îndeplinit condițiile promovării spre valorificare economică în piață a unui rezultat al transferului tehnologic⁶.
81. O altă barieră în depunerea unei cereri de finanțare pentru beneficiari a reprezentat lansarea versiunii finale a ghidului solicitantului la un interval de timp mai mare de un an de la depunerea scrisorii de intenție și a fișelor de proiect de către potențialii beneficiari, cu condiții și cerințe suplimentare. Acest interval de timp îndelungat se datorează încercărilor AMPOR de a identifica soluții mai avantajoase pentru potențialii beneficiari cu privire la rata ridicată de co-finanțare. Aceste demersuri au fost realizate împreună cu DG Regio și Consiliul Concurenței, și au necesitat un interval de timp care s-a adăugat celui estimat inițial pentru lansarea apelurilor. Aceste condiții se refereau la ajutorul de stat, contribuția proprie în procent de minim 50%, sursa contribuției proprii din veniturile proprii ale solicitantului și nu de la bugetul public, non-eligibilitatea integrală la început și, ulterior, modificată la doar 0% din cheltuielile salariale ale entității, cerințele legate de autorizarea EITT de către MCI etc).
82. În legătură cu indicatorul financiar, rata de atingere scăzută se explică prin numărul limitat de proiecte contractate. Precum în estimările realizate în cadrul rapoartelor de evaluare anterioare (anuale și trimestriale), numărul scăzut de proiecte contractate reprezintă cauza principală din spatele valorii de doar 14% a indicatorului. Momentan nu există un număr de suficient de proiecte care să consume fondurile alocate Axei Prioritare 1. Chiar dacă s-ar contracta proiecte adiționale, este foarte probabil ca aceste potențiale proiecte să nu aibă suficient timp la dispoziție pentru a-și implementa activitățile și rambursa cheltuielile eligibile. Axa Prioritară 1 nu întâmpină probleme în ceea ce privește rata de rambursare medie, aceasta fiind în momentul de față de 90,93%. Având în vedere rata de atingere estimată pentru 2023, de 14% pentru indicatorul financiar, se estimează că o sumă de 133.379.976 EUR nu va fi contractată (86% din alocare).
83. Din instrument reiese faptul că un proiect are o durată medie de 3 ani și 11 luni (1453 de zile), astfel contractarea de noi proiecte similare nu reprezintă o soluție pentru a crește performanța pe această Axă Prioritară.
84. AM POR a susținut faptul că Axa Prioritară 1 a reprezentat încă de la începutul implementării un proces masiv de construcție a capacității administrative la nivelul eco-sistemului regional de inovare. Demersul stabilirii structurilor de guvernanta și de a operaționaliza mecanismele de descoperire antreprenorială între principalii

⁴ Lattanzio Advisory Spa, Lattanzio Monitoring & Evaluation, 37

⁵ Idem.

⁶ Lattanzio Advisory Spa, Lattanzio Monitoring & Evaluation, 15

actori ai quadruple helix fiind obligatoriu pentru finanțarea unor proiecte cu specific de transfer tehnologic în contextul specializării inteligente.

Care sunt măsurile adoptate de către AM care au contribuit la îmbunătățirea implementării Programului Operațional?

85. Potrivit AM POR, având în vedere importanța investițiilor din cadrul AP1, în special pentru perioada de programare 2021-2027, dar și pentru a continua demersurile realizate deja în cadrul acestei Axe Prioritare din cadrul POR 2014-2020, AM POR a relansat într-o manieră simplificată apelurile aferente OS 1.1 și a susținut permanent activitățile de pregătire atât pentru proiectele, cât și pentru beneficiarii finali în cadrul apelurilor aferente OS 1.2. Aceste activități au fost realizate în colaborare cu Banca Mondială și CE/JRC în cadrul Inițiativei CE Regiuni mai puțin dezvoltate, cu intenția de a oferi finanțare unor proiecte mature, care să fie un reper pentru zona de transfer tehnologic și specializare inteligentă în România.
86. AM POR, cu susținerea Comisiei Europene, a reanalizat și pregătit de o manieră aprofundată continuarea procesului de implementare a AP 1, inclusiv prin dezvoltarea de noi mecanisme⁷. De asemenea, conform reprezentanților AM POR, au fost relansate apelurile pentru intervențiile 1.1.A (entități de transfer tehnologic - ITT), 1.1.B (parcuri științifice și tehnologice - PST), și 1.1.C (ITT în colaborare cu IMM-uri), cât și apeluri sub obiectivul specific 1.2, respectiv Proof of Concept Programme și Research Valorization Programme.

Concluzii și recomandări

87. Având în vedere ratele de atingere estimate prin instrumentul de prognoză și faptul că ne perioada de implementare 2014-2023 se apropie de încheiere, este foarte probabil ca indicatorii din Cadrul de Performanță de pe Axă Prioritară 1 să nu își atingă țintele. Valoarea adăugată a realizărilor proiectelor și Autorității de Management pe această Axă Prioritară constă în construirea a capacității administrative la nivelul ecosistemului regional de inovare.
88. Se recomandă Autorității de Management realocarea sumei de 133.379.976 EUR, care se estimează că va rămâne necontractată către alte Axe Prioritare, pentru care s-au supracontractat fonduri.

Axa prioritară 2: Îmbunătățirea competitivității în întreprinderi mici și mijlocii

89. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de performanță aferent Axei Prioritare 2 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în cadrul Primului Raport Anual de Evaluare. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:
 - 1F – Suma totală a cheltuielilor eligibile din sistemul contabil al Autorității de certificare, certificată de această autoritate
 - CO01 – Investiție productivă: Număr de societăți sprijinite

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

90. Tabelul următor va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Axă Prioritară 2 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în cadrul Primului Raport Anual de Evaluare.

⁷ Idem.

Tabelul 10. Scenariul general de progres al valorilor indicatorilor de performanță din cadrul Axei Prioritare 2

Indicator	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2020	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021	Schimbare
1F	MPD	6.739.621.927 LEI	5.334.276.660 LEI	6.196.366.544 LEI	157%	91%	↓
CO01	MPD	4.574	4.004	4.973	95%	109%	↑

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

91. Indicatorul CO01, *Investiție productivă: Număr de societăți sprijinite*, este estimat să atingă o valoare de 4.973 de societăți sprijinite, reprezentând 109% din ținta pe 2023, în timp ce rata de realizare pentru indicatorul financiar este de 91% din obiectivul pentru anul 2023. Ambii indicatori au evoluții liniare, fără creșteri bruște în anumiți ani. Ambii indicatori înregistrează scăderi în rata de estimare pentru ținta finală din 2023.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

92. Ambii indicatori din Cadrul de Performanță înregistrează schimbări majore în valoarea estimată de către echipa de evaluare. În cazul indicatorului financiar, evoluția este negativă. Rata de atingere estimată pentru raportul de evaluare de față a scăzut cu 26 de puncte procentuale față de valoarea estimată în Primul Raport Anual de Evaluare. Această scădere se datorează ratei de rambursare mai scăzute a proiectelor contractate. Dacă în Primul Raport Anual de Evaluare rata de rambursare medie înregistra o valoare de 91,12%, în estimările realizate pentru raportul de față, rata de rambursare este de doar 74,48%. Această valoare a fost calculată pe baza experienței proiectelor contractate și aflate în implementare.
93. Potrivit informațiilor din interviu, scăderea ratelor de atingere estimate de către instrument se poate explica din prisma unui proces de contractare mai lent, din cauza restricțiilor generate de pandemia de COVID-19. La nivelul AP2, procesul de contractare a încetinit, în condițiile în care solicitanții de finanțare au avut posibilitatea de a suspenda procesul din cauza pandemiei de COVID. Astfel, multe contracte nu au ajuns la AM POR în vederea semnării și intrării în implementare. Însă, proiectele în implementare nu au fost afectate de această situație. Potrivit reprezentanților AM-POR, numărul de proiecte care și-au suspendat activitatea în această perioadă este unul redus (având în vedere numărul ridicat de proiecte contractate în cadrul acestei Axe Prioritare), aproximativ 100-150 de proiecte.
94. Este foarte probabil ca indicatorul financiar să își atingă ținta pentru anul 2023, având în vedere rata mare de contractare de proiecte, și rata ridicată de rambursare a proiectelor, de 95.23% pentru Axa Prioritară 2.
95. Cu privire la schimbarea indicatorului de realizare CO01, *Investiție productivă: Număr de societăți sprijinite*, rata de estimare prognozată este de 95%, aceeași valoare precum cea estimată în Primul Raport Anual de Evaluare.

Care sunt măsurile adoptate de către AM care au contribuit la îmbunătățirea implementării Programului Operațional?

96. Având în vedere că nu sunt foarte multe proiecte care și-au suspendat activitatea și că în momentul de față mai există aproximativ 400-500 de proiecte care se află în etapa de contractare, nu s-au adoptat măsuri speciale pentru această Axă Prioritară. Reprezentanții AM POR sunt foarte încrezători în faptul că indicatorii din Cadrul de Performanță pentru Axa Prioritară își vor atinge țintele pentru 2023.

Concluzii și recomandări

97. În concluzie, indicatorii din Cadrul de Performanță de pe Axa Prioritară 2 își vor atinge țintele pentru anul 2023. Însă, există riscul ca fondurile alocate să fie insuficiente pentru implementarea tuturor proiectelor o rată de supracontractare fiind 150.01%, ceea ce implică necesitatea re-alocării de fonduri de la alte Axe Prioritare.

98. Recomandăm AM să monitorizeze cu atenție implementarea acestei Axe Prioritare și identificarea de timpuriu a măsurii în care este nevoie de fonduri suplimentare, care pot fi realocate, de exemplu dinspre AP 1, semnificativ subcontractată în acest moment.

Axa prioritară 3: Sprijinirea tranziției pentru o economie cu emisii scăzute de carbon

99. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de performanță aferent Axei Prioritare 3 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în cadrul Primului Raport Anual de Evaluare. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:
- 1F – Suma totală a cheltuielilor eligibile din sistemul contabil al Autorității de certificare, certificată de această autoritate
 - 1S11 – Operațiuni contractate destinate transportului public și nemotorizat
 - CO31 – Eficiența energetică: Numărul de gospodării cu clasificare mai bună a consumului de energie

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

100. Tabelul următor va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 3 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în cadrul Primului Raport Anual de Evaluare.

Tabelul 11. Scenariul general de progres al valorilor indicatorilor de performanță din cadrul Axei Prioritare 3

Indicator	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2020	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021	Schimbare
1F	MPD	6.258.261.243 LEI	7.619.293.270 LEI	7.850.561.288 LEI	78%	125%	↑
1F	MD	1.476.078.574 LEI	925.682.842 LEI	1.242.583.348 LEI	132%	84%	↓
1S11	MPD	157	101	192	572%	122%	↓
1S11	MD	7	3	11	78%	157%	↓
CO31	MPD	33.385	20.680	21.037	57%	63%	↑
CO31	MD	17.621	52.980	52.980	155%	301%	↑

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

101. Cu privire la Axa Prioritară 3, indicatorul 1S11 *Operațiuni contractate destinate transportului public și nemotorizat*, este estimat să atingă o valoare de 192 de operațiuni, reprezentând 122% din ținta pe 2023 pentru regiunile mai puțin dezvoltate și o valoare de 11 operațiuni pentru regiunea mai dezvoltată, reprezentând 157% din ținta pe 2023. Pentru indicatorul CO31 *Eficiența energetică: Numărul de gospodării cu clasificare mai bună a consumului de energie*, instrumentul prognozează atingerea unei valori de 21.037 gospodării, reprezentând 63% din ținta pe 2023 pentru regiunile mai puțin dezvoltate, și o valoare de 52.980 gospodării pentru regiunea mai dezvoltată, reprezentând o rată de atingere de 301%. Cu privire la indicatorul financiar, acesta este îndeplinit în proporție de 125% pentru regiunile mai puțin dezvoltate și în proporție de 84% pentru regiunea mai dezvoltată.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

102. Indicatorul CO31 pentru regiunea mai dezvoltată și-a depășit cu mult ținta asumată pentru 2023 și este posibil ca ținta să fie depășită și pentru regiunile mai puțin dezvoltate, deși, pentru acest tip de regiune de dezvoltare au existat mai puține proiecte contractate. Motivul pentru creșterea valorii estimate pentru indicatorul CO31 pentru regiunile mai puțin dezvoltate este finalizarea unui număr ridicat de proiecte, mai ales în regiunea de dezvoltare Nord-Vest.
103. Rata de realizare a obiectivului estimată pentru indicatorul financiar a scăzut pentru ambele tipuri de regiuni de dezvoltare, mai ales pentru regiunea mai dezvoltată. Această scădere se poate explica prin prisma dinamicii mai scăzute a cererilor de finanțare din cauza pandemiei de COVID-19. Însă, pentru regiunea mai dezvoltată, un factor adițional care a contribuit la scăderea foarte mare a ratei de realizare a indicatorului reprezintă corecțiile aplicate de către Autoritatea de Audit asupra unui număr de proiecte din București. Autoritatea de Audit a solicitat verificarea achizițiilor realizate de către proiectele din Sectorul 3, București și au fost aplicate corecții semnificative (există aprox. 90 de proiecte în Sectorul 3). Aceeași problemă privind corecțiile financiare există și pentru proiectele finanțate care sunt localizate în Sectorul 6, București. AM POR a solicitat ca valoarea corecțiilor financiare să nu fie mai ridicată de 5%, însă Autoritatea de Audit a impus corecții financiare de 25%. Proiectele nu vor putea să recupereze pierderile până în 2023, mai ales pentru că aproximativ 70% dintre proiectele din regiunea mai dezvoltată au fost deja finalizate.
104. Motivul pentru aplicarea corecțiilor financiare se datorează modului de organizare a licitațiilor realizate în cadrul proiectelor. Primăria Sectorului 3 a organizat licitațiile cu buget local printr-un acord cadru și prin contracte subsecvente care prevedeau construcția a 500-600 de blocuri. Aceste contracte au fost împărțite în mai multe proiecte, aproximativ 70-80 de proiecte individuale prin care se construiau maxim 10 blocuri pe proiect. Astfel, la verificarea achizițiilor, au fost identificate mai multe nereguli la aceste proiecte mai mici, iar aplicarea corecțiilor financiare s-a realizat pentru toate cele 70-80 de proiecte.

Care sunt măsurile adoptate de către AM care au contribuit la îmbunătățirea implementării Programului Operațional?

105. AM POR nu a adoptat măsuri specifice în această perioadă, însă Autoritatea de Management are în vedere să contracteze proiecte noi care vor contribui la indicatorul CO31. Astfel există premise pentru atingerea sau chiar depășirea țintelor pentru 2023 pentru indicatorul CO31. În privința indicatorului financiar pentru regiunea mai dezvoltată, AM POR nu poate adopta măsuri pentru a crește valoarea indicatorului financiar, având în vedere că majoritatea proiectelor din regiunea mai dezvoltată sunt finalizate. Referitor la indicatorul 1S11, conform progresului pozitiv al acestui indicator, nu sunt necesare măsuri adiționale.

Concluzii și recomandări

Cu excepția indicatorului financiar pentru regiunea mai dezvoltată și indicatorului de realizare CO31 pentru regiunile mai puțin dezvoltate, toți indicatorii din Cadrul de Performanță pe Axa Prioritară 3 sunt estimați să își depășească țintele pentru anul 2023. Rata de estimare a indicatorului financiar a scăzut din cauza corecțiilor financiare aplicate proiectelor implementate de Primăria Sectorului 3 București. Cu privire la indicatorul CO31 pentru regiunile mai puțin dezvoltate, aceasta este estimat să nu își atingă ținta din cauza contractării scăzute, însă și pentru acest indicator urmează contractarea a unui număr de proiecte. Astfel, este posibil ca indicatorul CO31 pentru regiunile dezvoltate să își atingă ținta, având în vedere planificarea de a contracta mai multe proiecte în perioada următoare. Însă, este posibil ca indicatorul financiar să nu atingă pragul de 95%, ținând cont de corecțiile financiare aplicate. Pentru a aplatiza efectele negative cauzate de către aceste corecții financiare, echipa de evaluare recomandă contractarea de noi proiecte noi utilizând fondurile care nu au fost absorbite prin proiectele Primăriei Sectorului 3 București.

Axa prioritară 4: Sprijinirea dezvoltării urbane durabile

106. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de performanță aferent Axei Prioritare 4 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în cadrul Primului Raport Anual de Evaluare. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:

- 1F – Suma totală a cheltuielilor eligibile din sistemul contabil al Autorității de certificare, certificată de această autoritate;
- 1S11 – Operațiuni implementate destinate transportului public și nemotorizat;
- CO15 – Transport urban: Lungimea totală a liniilor de tramvai și de metrou noi sau îmbunătățite.

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

107. Tabelul următor va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 4 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognoza realizat în cadrul Primului Raport Anual de Evaluare.

Tabelul 12. Scenariul general de progres al valorilor indicatorilor de performanță din cadrul Axei Prioritare 4

Indicator	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2020	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021	Schimbare
1F	MPD	6.313.823.446 LEI	8,924,993,378 LEI	9,228,110,272 LEI	200%	146%	↓
1S11	MPD	50	77	117	183%	234%	↑
CO15	MPD	50	24	46	78%	92%	↑

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

108. Pentru indicatorii din Cadrul de Performanță pentru Axa Prioritară 4, instrumentul de prognoză estimează că indicatorii își vor depăși obiectivele pentru anul 2023. Valoarea estimată pentru indicatorul 1S11, *Operațiuni implementate destinate transportului public și nemotorizat*, a crescut de la 183% la 234% în timp ce pentru indicatorul CO15, *Transport urban: Lungimea totală a liniilor de tramvai și de metrou noi sau îmbunătățite*, valoarea estimată de instrumentul de prognoză a crescut de la 78% la 92%. Valoarea estimată a indicatorului financiar a scăzut de la 200% la 146%.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

109. Ipoteza privind numărul de proiecte care urmează să fie contractate în perioada 2022-2023 a fost schimbată pentru Axa Prioritară 4, de la 245 de proiecte contractate până în anul 2023 (valoarea utilizată în rularea realizată în cadrul Primului Raport Anual de Evaluare) la 195 de proiecte până în anul 2023, valoarea utilizată în rularea realizată pentru raportul de față. Însă, în ciuda modificării acestei ipoteze, ratele de atingere ale indicatorilor de realizare au crescut. Indicatorul 1S11, *operațiuni implementate destinate transportului public și nemotorizat*, are cea mai mare creștere din cadrul Axei Prioritare 4, rata de atingere estimată crescând cu 51 de puncte procentuale față de estimarea realizată în Primul Raport Anual de Evaluare. Această creștere se explică prin performanța peste așteptări a proiectelor contractate, care au depășit evoluția estimată în raportul anual precedent. Astfel, în raportul anual anterior, instrumentul a prognozat că proiectele în derulare vor contribui cu 89 de operațiuni implementate destinate transportului public și nemotorizat (în timp ce realizările totale ale proiectelor finalizate însumau doar 2 operațiuni). Însă, în raportul de față, instrumentul de prognoză estimează că contribuția totală a proiectelor în implementare va fi de 110 operațiuni, în timp ce realizările proiectelor finalizate sunt de 7 operațiuni.
110. Această explicație este valabilă și în cazul indicatorului CO15, *lungimea totală a liniilor de tramvai și de metrou noi sau îmbunătățite*, ai cărui estimare a crescut cu 14 puncte procentuale față de prognoza realizată în Primul Raport Anual de Evaluare. Motivul pentru această creștere reprezintă realizările estimate mai mari ale proiectelor care contribuie la acest indicator, decât se estima în Primul Raport Anual de Evaluare. Astfel, în raportul anual precedent, evaluatorii estimau că realizările proiectelor în implementare vor fi de 37 de km de tramvai și de metrou noi sau îmbunătățite (realizările proiectelor finalizate fiind de doar 2 km), în timp ce pentru raportul de față, echipa de evaluare a estimat că realizările proiectelor în implementare vor fi de 45 de km de tramvai și de metrou noi sau îmbunătățite (realizările proiectelor finalizate fiind 4 km).

111. Având în vedere că la nivelul Axei Prioritare 4 există supracontractare, ratele mari de atingere estimate nu sunt surprinzătoare. AM POR a afirmat în interviul efectuat în martie 2021 consideră că Axa Prioritară 4 are o implementare bună și că își va depăși țintele stabilite pentru anul 2023.

Care sunt măsurile adoptate de către AM care au contribuit la îmbunătățirea implementării Programului Operațional?

112. Având în vedere buna implementare a Axei Prioritare 4, AM POR nu a luat măsuri specifice pentru această Axă Prioritară.

Concluzii și recomandări

113. În concluzie, indicatorii din Cadrul de Performanță de pe Axa Prioritară 4 își vor depăși țintele pentru anul 2023. Însă, la fel ca în cazul Axei Prioritare 4, există riscul ca fondurile alocate să fie insuficiente pentru implementarea tuturor proiectelor rata de supra contractare fiind 248.40%, ceea ce implică necesitatea re-allocării de fonduri de la alte Axe Prioritare.
114. Recomandăm AM să monitorizeze cu atenție implementarea acestei Axei Prioritare și identificarea de timpuriu a măsurii în care este nevoie de fonduri suplimentare, care pot fi realocate, de exemplu dinspre AP 1, semnificativ subcontractată în acest moment.

Axa prioritară 5: Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural

115. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de performanță din aferent Axei Prioritare 5 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în cadrul Primului Raport Anual de Evaluare. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:
- 1F – Suma totală a cheltuielilor eligibile din sistemul contabil al Autorității de certificare, certificată de această autoritate;
 - 1S23 – Obiective de patrimoniu cultural restaurate.

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

116. Tabelul următor va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 5 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în cadrul Primului Raport Anual de Evaluare.

Tabelul 13. Scenariul general de progres al valorilor indicatorilor de performanță din cadrul Axei Prioritare 5

Indicator	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2020	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021	Schimbare
1F	MPD	2.045.241.694 LEI	2,142,127,594 LEI	2,154,130,022 LEI	138%	105%	↓
1F	MD	197.463.453 LEI	153,309,516 LEI	154,733,902 LEI	105%	78%	↓
1S23	MPD	157	151	183	48%	117%	↑

Indicator	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2020	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021	Schimbare
1S23	MD	7	9	10	0%	143%	=

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

117. În cadrul Axei Prioritare 5, valoarea pentru indicatorul 1S23, *Obiective de patrimoniu cultural restaurate*, a crescut de la 48% la 117% pentru regiunile mai puțin dezvoltate și de la 0% la 143% pentru regiunea mai dezvoltată. În cazul indicatorului financiar, valorile estimare au scăzut, de la 138% la 105% pentru regiunile mai puțin dezvoltate, și de la 105% la 78% pentru regiunea mai dezvoltată.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

118. În cadrul Axei Prioritare 5, rata de atingere a indicatorului financiar pentru ambele tipuri de regiuni de dezvoltare a scăzut din cauza scăderii ratei de rambursare pentru ambele tipuri de regiuni de dezvoltare. Potrivit interviului realizat cu reprezentanții Autorității de Management, scăderea ratei de rambursare a proiectelor contractate din ambele tipuri de regiuni se explică prin aplicarea de corecții financiare, rezultate în urma verificărilor realizate de către Autoritatea de Audit, care a identificat mai multe nereguli în privința cheltuielilor efectuate. Conform estimărilor Autorității de Management, indicatorul financiar pentru regiunile mai puțin dezvoltate este estimat să își atingă obiectivul pentru anul 2023, însă indicatorul financiar pentru regiunea mai dezvoltată se află în zona de risc de neatingere a obiectivului.
119. Rata de atingere a indicatorului 1S23, *obiective de patrimoniu cultural restaurate*, pentru regiunile mai puțin dezvoltate a crescut cu 69 de puncte procentuale, în timp ce indicatorul 1S23 pentru regiunea mai dezvoltată a crescut de la 0% (valoarea estimată în Primul Raport Anual de Evaluare) la 143%. Această creștere se explică prin performanța proiectelor contractate, care a depășit evoluția estimată în raportul anual precedent. În raportul anual precedent, instrumentul de prognoză a estimat pentru indicatorul 1S23, pentru regiunile mai puțin dezvoltate, că proiectele în derulare vor avea o realizare totală de 62 de obiective de patrimoniu cultural restaurate până la sfârșitul perioadei de implementare (realizările totale ale proiectelor finalizate fiind de 6 obiective). În raportul de față, instrumentul de prognoză estimează că realizările totale ale proiectelor în implementare vor fi de 154 de obiective culturale restaurate, în timp ce realizările proiectelor finalizate însumează 7 obiective culturale restaurate. Cu privire la indicatorul 1S23 pentru regiunea mai dezvoltată, în estimarea produsă în cadrul Primului Raport Anual de Evaluare, evaluatorii estimau că nici un proiect contractat care contribuia la acest indicator nu va fi finalizat, astfel valoarea fiind 0. Însă, în estimarea produsă în cadrul acestei evaluări, echipa de evaluare estimează că realizările totale ale proiectelor în curs de implementare vor însuma 10 obiective culturale restaurate.
120. Potrivit interviului cu reprezentanții AM POR, toate proiectele aflate în implementare pentru regiunea mai dezvoltată din cadrul AP5 au o implementare bună. În cazul indicatorului 1S23 pentru regiuni mai puțin dezvoltate, progresul implementării proiectelor contractate este una bună, aspect reflectat și în instrumentul de prognoză, în ciuda faptului că au existat două proiecte reziliate care contribuie la acest indicator. Reprezentanții AM POR sunt încrezători că ambii indicatori își vor atinge țintele pentru anul 2023.
121. Potrivit Autorității de Management, din punct de vedere al achizițiilor, peste 85% dintre proiecte au achizițiile finalizate și nu există lună calendaristică în care să nu se finalizeze proiecte.

Care sunt măsurile adoptate de către AM care au contribuit la îmbunătățirea implementării Programului Operațional?

122. Având în vedere buna implementare a Axei Prioritare 5, AM POR nu a luat măsuri specifice pentru această Axă Prioritară.

Care sunt măsurile adoptate de către AM care au contribuit la îmbunătățirea implementării Programului Operațional?

123. În concluzie, indicatorii de realizare din Cadrul de Performanță de pe Axa Prioritară 5 își vor depăși țintele pentru anul 2023. Însă, la fel ca în cazul Axei Prioritare 5, există riscul ca fondurile alocate să fie insuficiente pentru implementarea tuturor proiectelor rata de supra contractare fiind 151.97%, ceea ce implică necesitatea re-alocării de fonduri de la alte Axe Prioritare. Indicatorul financiar pentru regiunea mai dezvoltată este estimat să nu își atingă ținta stabilită pentru anul 2023, din cauza corecțiilor financiare aplicate. Momentan, rata de rambursare este de 78,02%.

Concluzii și recomandări

124. În concluzie, indicatorii de realizare din Cadrul de Performanță de pe Axa Prioritară 5 își vor depăși țintele pentru anul 2023. Însă, la fel ca în cazul Axei Prioritare 5 există riscul ca fondurile alocate să fie insuficiente pentru implementarea tuturor proiectelor rata de supra contractare fiind 248.40%, ceea ce implică necesitatea re-alocării de fonduri de la alte Axe Prioritare.

Axa prioritară 6: Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de importanță regională

125. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de performanță aferent Axei Prioritare 6 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în cadrul Primului Raport Anual de Evaluare. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:
- 1F – Suma totală a cheltuielilor eligibile din sistemul contabil al Autorității de certificare, certificată de această autoritate
 - CO14 – Drumuri: Lungimea totală a drumurilor reconstruite sau modernizate

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

126. Tabelul următor va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 6 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în cadrul Primului Raport Anual de Evaluare. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori din Cadrul de performanță:

Tabelul 14. Scenariul general de progres al valorilor indicatorilor de performanță din cadrul Axei Prioritare 6

Indicator	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2020	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021	Schimbare
1F	MPD	4.656.013.604 LEI	5.887.564.340 LEI	5.917.911.846 LEI	177%	127%	↓
1F	MD	60.540.000 LEI	42.680.604 LEI	46.085.014 LEI	79%	76%	↓
CO14	MPD	1.932	14.260	14.634	128%	92%	↓
CO14	MD	23	-	10	-	43%	↑

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

127. Cu excepția indicatorului CO14, *Drumuri: Lungimea totală a drumurilor reconstruite sau modernizate*, pentru regiunea mai dezvoltată, indicatorii din Cadrul de Performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 6 au o evoluție pozitivă în ratele de realizare estimate de către instrumentul de prognoză. Indicatorul CO14 pentru regiunile mai puțin dezvoltate este estimat să atingă o rată de atingere de 92% în anul 2023. Cu privire la indicatorul financiar, acesta este estimat să atingă o rată de atingere de 127% pentru regiunile mai puțin dezvoltate și 76% pentru regiunea mai dezvoltată.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

128. În cadrul Axei Prioritare 6, ratele de atingere estimate pentru indicatorul financiar pentru ambele tipuri de regiuni de dezvoltare au scăzut. Cu privire la indicatorul de realizare CO14, lungimea totală a drumurilor reconstruite sau modernizate, rata de atingere estimată pentru regiunea mai puțin dezvoltată a scăzut, în timp ce rata de atingere estimată pentru regiunea mai dezvoltată a crescut. Motivul pentru scăderea ratei de atingere a indicatorului financiar pentru ambele tipuri de regiuni de dezvoltare și a ratei de atingere a indicatorului de realizare CO14 pentru regiunile mai puțin dezvoltate se poate explica prin schimbarea ipotezei privind numărul de proiecte viitoare care urmează să fie contractate. Dacă în rularea realizată în cadrul Primului Raport Anual de Evaluare, echipa de evaluare a utilizat o ipoteză conform căreia vor fi contractate 163 de proiecte până la sfârșitul perioadei de implementare, în rularea actualizată, echipa de evaluare a utilizat o ipoteză de 129 de proiecte contractate până în decembrie 2023. Această valoare a fost obținută pe baza calculării numărului de proiecte care mai pot fi contractate cu fondurile disponibile. Cu privire la indicatorul de realizare CO14 pentru regiunea mai dezvoltată, creșterea înregistrată în ultimul an se explică prin creșterea performanței implementării proiectelor. Dacă în rularea precedentă se estima că realizările totale ale proiectelor aflate în implementare vor fi 0 km de drumurilor reconstruite sau modernizate, în estimările actualizate, realizările estimate ale proiectele în implementare însumează 10 km de drumurilor reconstruite sau modernizate. Schimbarea ipotezei privind numărul de proiecte contractate nu a afectat în mod negativ rata de atingere a indicatorului CO14, deoarece în instrumentul precedent se estima că nu se vor contracta proiecte în regiunea mai dezvoltată, care să contribuie la indicatorul CO14.
129. Conform interviului cu reprezentanții AM POR, problemele privind achizițiile au fost soluționate și 11 proiecte au fost recent finalizate. Pe lângă problemele din trecut privind achizițiile, au fost și probleme legate de pandemia de COVID-19, cauzând întârzieri la nivelul unor proiecte aflate în implementare. Performanța viitoare a acestei Axe Prioritare și proiectelor care contribuie la indicatorului CO14 pentru regiunea mai dezvoltată, va fi mult mai mare și nu va respecta trendul istoric.
130. Pentru indicatorul CO14, pentru ambele tipuri de regiuni de dezvoltare, există 4.100 de km contractați, astfel AM POR afirmă că nu există o problemă în privința atingerii obiectivelor pentru ambele tipuri de regiuni de dezvoltare.

Care sunt măsurile adoptate de către AM care au contribuit la îmbunătățirea implementării Programului Operațional?

131. Având în vedere numărul mare de km contractați și soluționarea problemelor privind achizițiile planificate de către beneficiarii proiectelor, AM POR nu a adoptat măsuri specifice pentru această Axă Prioritară.

Concluzii și recomandări

132. În concluzie, indicatorii de realizare din Cadrul de Performanță de pe Axa Prioritară 6 își vor depăși țintele pentru anul 2023. Deși instrumentul de prognoză estimează că indicatorul CO14 pentru regiunea mai dezvoltată nu își va atinge ținta, potrivit discuțiilor cu AM POR, indicatorul va fi atins și pentru acest tip de regiune, datorită realizărilor așteptate de către proiectele contractate pentru acest indicator, aproximativ 4.100 km. Însă, la fel ca în cazul Axei Prioritare 5 există riscul ca fondurile alocate să fie insuficiente pentru implementarea tuturor proiectelor rata de supra contractare fiind 248.40%, ceea ce implică necesitatea re-alocării de fonduri de la alte Axe Prioritare.

Axa prioritară 7: Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului

133. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de performanță aferent Axei Prioritare 7 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în cadrul Primului Raport Anual de Evaluare. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:
- 1F – Suma totală a cheltuielilor eligibile din sistemul contabil al Autorității de certificare, certificată de această autoritate;
 - 1S27 – Suprafață spații deschise/ clădiri create/ reabilitate în stațiuni turistice/ Delta Dunării.

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

134. Tabelul următor va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 7 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în cadrul Primului Raport Anual de Evaluare.

Tabelul 15. Scenariul general de progres al valorilor indicatorilor de performanță din cadrul Axei Prioritare 7

Indicator	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2020	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021	Schimbare
1F	MPD	528.052.463 LEI	639,800,027 LEI	648,867,534 LEI	130%	123%	↓
1S27	MPD	1.421.324	595,028	694,057	51%	49%	↓

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

135. Cea mai mare schimbare în cadrul Axei Prioritare 7 se află la nivelul indicatorului financiar pentru regiunile mai puțin dezvoltate, a cărui rată de atingere estimată pentru anul 2023 a scăzut de la 130% la 123%. Rata de atingere estimată pentru indicatorul 1S27, Suprafață spații deschise/ clădiri create/ reabilitate în stațiuni turistice/ Delta Dunării, pentru regiunile mai puțin dezvoltate a scăzut de la 51% la 49%.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

136. În implementarea Axei Prioritare 7, AM POR a întâmpinat multe probleme de implementare la nivelul proiectelor. Beneficiarii s-au aflat în situații de blocaj al investițiilor, din cauza întârzierilor în aprobarea documentațiilor de atribuire sau problemelor întâmpinate pe parcursul procedurilor de achiziții publice, precum anulări sau contestații⁸. Conform datelor SMIS și informațiilor oferite de AM POR, în cadrul AP7 există puține proiecte contractate. Din proiectele contractate și aflate în implementare, aproape 60% dintre proiecte au o implementare normală în prezent, existând încă întârzieri la nivelul celorlalte proiecte. Valoarea asumată de către proiectele contractate este de 2,243,562 metrii pătrați suprafață spații deschise/clădiri create/ reabilitate în stațiuni turistice/Delta Dunării. Astfel, dacă proiectele reintră din nou în calendarul normal de implementare, există o marjă de eroare suficientă pentru a îndeplini indicatorul obiectivul indicatorului 1S27.

⁸ Lattanzio Advisory Spa, Lattanzio Monitoring & Evaluation, Raport de Evaluare: Axa Prioritară 7 – Dezvoltarea durabilă a turismului prin sprijinirea forței de muncă, sporirea accesibilității și dezvoltarea resurselor naturale și culturale, Raport de Evaluare Intermediară (Mai 2019), 10

Care sunt măsurile adoptate de către AM care au contribuit la îmbunătățirea implementării Programului Operațional?

137. AM POR are o marjă de acțiune restrânsă în privința acestei Axe Prioritare, din cauza contractării în totalitate a fondurilor pe această Axă Prioritară. În momentul de față, în cazul acestei Axe Prioritare, prioritatea AM POR reprezintă sprijinirea beneficiarilor pentru a reveni la graficul inițial de implementare a proiectelor.

Concluzii și recomandări

Pentru indicatorul 1S27 se înregistrează o scădere în estimare, de la 53% la 49%, din cauza problemelor de implementare întâmpinate de către beneficiarii proiectelor în ultima perioadă. Însă potrivit discuției cu Autoritatea de Management, problemele care au cauzat aceste întârzieri sunt pe cale de a fi rezolvate, având în vedere că un număr ridicat de proiecte au intrat într-un calendar normal de implementare. Pentru acest indicator, Autoritatea de Management a contractat un număr de proiecte care împreună au o valoare asumată de 2,243,562 metri pătrați suprafață spații deschise/clădiri create/reabilitate, existând o marjă suficient de mare pentru a atinge ținta indicatorului 1S27.

Axa prioritară 8: Dezvoltarea infrastructurii de sănătate și sociale

138. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de performanță aferent Axei Prioritare 8 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în cadrul Primului Raport Anual de Evaluare. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:
- 1F – Suma totală a cheltuielilor eligibile din sistemul contabil al Autorității de certificare, certificată de această autoritate
 - 1S35 – Beneficiari de infrastructură medicală construită/ reabilitată/ modernizată/ extinsă/ dotată (pentru servicii medicale comunitare și ambulatorii)
 - 1S71 – Ambulanțe achiziționate

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

139. Tabelul următor va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 8 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în cadrul Primului Raport Anual de Evaluare.

Tabelul 16. Scenariul general de progres al valorilor indicatorilor de performanță din cadrul Axei Prioritare 8

Indicator	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2020	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021	Schimbare
1F	MPD	2.780.789.303	3,111,486,604	3,276,568,878	214%	118%	↓
		LEI	LEI	LEI			
1S35	MPD	5.188.914	4,788,762	5,110,120	14%	98%	↑
1S71	MPD	1140	598	642	44%	56%	↑

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

140. Indicatorii din Cadrul de Performanță pentru Axa Prioritară 8 au o evoluție pozitivă în rata de atingere estimată de instrumentul de prognoză. Estimarea prognozată a ratei de atingere pentru indicatorul 1S35, *Beneficiari de infrastructură medicală construită/ reabilitată/ modernizată/ extinsă/ dotată (pentru servicii medicale comunitare și ambulatorii)*, a crescut față de prognoza precedentă, de la 14% la 98%, în timp ce pentru indicatorul 1S71, *Ambulanțe achiziționate*, estimarea pentru anul 2023 a crescut de la 44% la 56%. Privind indicatorul financiar, deși estimarea ratei de atingere a obiectivului din 2023 a scăzut de la 214% la 118%, chiar și în această estimare se prognozează o valoare foarte ridicată privind rata de realizare a indicatorului.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

141. Cele mai semnificative schimbări în privința ratelor de atingere estimate au avut loc la nivelul indicatorului financiar, a cărui valoare estimată a scăzut de la 214% la 118% și la nivelul indicatorului 1S35, a cărui valoare a crescut de la 14% la 98%. Scăderea indicatorului financiar se poate explica prin prisma modificării ipotezei numărului de proiecte care urmează să fie contractate. În estimarea elaborată în Primul Raport Anual de Evaluare, echipa de evaluare a estimat că vor fi contractate 405 proiecte până la sfârșitul perioadei de implementare a perioadei actuale de programare. În estimarea realizată pentru raportul de față, echipa de evaluare a estimat că până în decembrie 2023 vor fi contractate 349 de proiecte. Această estimare a fost realizată pe baza calculării fondurilor disponibile pentru contractarea de noi proiecte. Rata de rambursare nu reprezintă o cauză pentru această scădere a indicatorului financiar, rata medie fiind de 91.65%, similară cu rata înregistrată în raportul anual precedent, când a avut valoare de 88.72%.
142. Indicatorul de realizare 1S35, *beneficiari de infrastructură medicală construită/reabilitată/modernizată/extinsă/dotată*, nu a fost afectat de această schimbare în ipoteza privind numărul de proiecte care urmează să fie contractate, deoarece instrumentul de prognoză a estimat că orice proiect contractat începând cu anul 2021 nu va fi finalizat la timp, pe baza caracteristicilor medii ale proiectelor deja contractate. Rata de atingere actualizată a indicatorului se datorează finalizării a 13 proiecte care au avut realizări mai mari decât cele estimate în estimarea realizată pentru raportul anual precedent. Performanța peste estimări a acestor proiecte finalizate a influențat estimările instrumentului de prognoză, care prognozează realizări mai mari pentru proiectele care se află încă în implementare.
143. Pentru îndeplinirea indicatorului 1S35 și 1S71, au fost întâmpinate probleme în implementarea proiectelor Ministerului Sănătății din cadrul apelului de proiecte nefinalizate. Schimbarea în estimarea ratei de atingere a indicatorului 1S35 se datorează faptului că proiectele în implementare se află în curs de finalizare, astfel că numărul beneficiarilor crește continuu. Cu privire la indicatorul 1S71, deși instrumentul de prognoză estimează o rată de atingere de doar 56%, valoarea asumată a proiectelor contractate este de 1346 de ambulanțe achiziționate.
144. Cu privire la scăderea estimării pentru indicatorului financiar, în urma auditului, multe din achizițiile realizate în cadrul apelului de proiecte nefinalizate cu Ministerul Sănătății au primit corecții, cauzând o scădere a valorii atinse de către indicatorii financiari. Ministerul Sănătății a aplicat o procedură de achiziție în perioada 2014-2017 bazată pe procedurile Băncii Mondiale (proiectele inițiale au fost finanțate printr-un împrumut de la Banca Mondială), dar Autoritatea de Audit a considerat că această procedură nu este în concordanță cu legislația europeană privind achizițiile publice. Astfel, foarte multe achiziții au primit corecții în cadrul acestor proiecte. Autoritatea de Audit a constatat că nu a fost publicat un anunț de participare în JOUE și astfel se aplică o corecție de 25%. Corecția de 25% este contestată de către beneficiari, dar, ca măsură tranzitorie, acest 25% nu se va rambursa.

Care sunt măsurile adoptate de către AM care au contribuit la îmbunătățirea implementării Programului Operațional?

145. Având în vedere că proiectele în implementare încep să producă realizări datorită intrării proiectelor în ultimele etape ale implementării, AM POR nu a luat măsuri speciale pentru această Axă Prioritară.

Concluzii și recomandări

146. Conform instrumentului de prognoză și discuțiilor cu Autoritatea de Management, indicatorul financiar și indicatorul 1S35 își va atinge ținta. Deși instrumentul de prognoză estimează că indicatorul 1S71 își va atinge doar 56% din țintă, Autoritatea de Management estimează că și acest indicator va fi atins, deoarece proiectele care contribuie la valoarea acestui indicator reintră într-un grafic normal de implementare, și vor fi finalizate

la timp. De asemenea, conform datelor SMIS există suficiente proiecte contractate care prin realizările lor (1346 de ambulanțe) pot duce la îndeplinirea indicatorilor.

Axa prioritară 9: Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban

147. Din cauza contractării scăzute de proiecte pe această Axă Prioritară, modelul statistic nu a fost aplicat. Axa Prioritară 9 prezintă un grad ridicat de neatingere a țintelor indicatorilor de performanță. În momentul de față, este foarte probabil ca aceste ținte să nu fie atinse, din cauza lipsei de proiecte contractate și perioadei rămase de implementare a proiectelor. Astfel, se recomandă AM POR efectuarea unei analize la nivelul acestei Axe Prioritare pentru a identifica soluții de asigurare a implementării în corelare cu AP 5 a POCU.

Axa prioritară 10: Îmbunătățirea infrastructurii educaționale

148. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de performanță aferent Axei Prioritare 10 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în cadrul Primului Raport Anual de Evaluare. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:
- 1F – Suma totală a cheltuielilor eligibile din sistemul contabil al Autorității de certificare, certificată de această autoritate
 - 1S55 – Capacitatea infrastructurii de educație care beneficiază de sprijin - universitar
 - 1S66 – Capacitatea infrastructurii de educație care beneficiază de sprijin – școlar

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

149. Tabelul următor va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 10 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în cadrul Primului Raport Anual de Evaluare.

Tabelul 17. Scenariul general de progres al valorilor indicatorilor de performanță din cadrul Axei Prioritare 10

Indicator	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2020	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021	Schimbare
1F	MPD	1.297.831.839 LEI	3,081,430,254 LEI	3,239,087,826 LEI	197%	250%	↑
1F	MD	242.159.995 LEI	303,867,151 LEI	332,604,944 LEI	73%	137%	↑
1S55	MPD	42.912	25,024	33,675	72%	78%	↑
1S55	MD	7.648	1,694	13,505	42%	177%	↑
1S66	MPD	32.077	33,490	46,737	91%	146%	↑

Indicator	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2020	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021	Schimbare
1S66	MD	5.238	5,884	6,613	67%	126%	↑

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

150. Indicatorii din Cadrul de Performanță din cadrul Axei Prioritare 10 sunt estimați că își vor atinge țintele stabilite pentru anul 2023. Indicatorul financiar este estimat să aibă o rată de realizare de 250% pentru regiunile mai puțin dezvoltate și 137% pentru regiunea mai dezvoltată. Indicatorul fizic 1S55 (pentru universități) este estimat să atingă o rată de realizare de 78% pentru regiunile mai puțin dezvoltate, și 177% pentru regiunea mai dezvoltată, în timp ce indicatorul 1S66 (pentru școli) este estimat să aibă o rată de realizare de 146% pentru regiunile mai puțin dezvoltate, și 126% pentru regiunea mai dezvoltată. Contribuția totală asumată a proiectelor contractate care contribuie la indicatorul 1S66 pentru regiuni mai puțin dezvoltate este de aproximativ 62.077 de beneficiari (pentru ambele categorii de regiuni), în timp ce contribuția totală asumată a proiectelor contractate care contribuie la indicatorul 1S55 au o țintă totală de aproximativ 67.057 de beneficiari (pentru ambele categorii de regiuni).

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

151. Motivul principal pentru schimbările care au avut loc la nivelul estimărilor pentru indicatorii din Cadrul de Performanță pentru Axa Prioritară 10 este contractarea unui număr mai ridicat de proiecte decât a fost anticipat în Primul Raport Anual de Evaluare. Echipa de evaluare anticipase că în cadrul Axei Prioritare 10 vor fi contractate 457 de proiecte în anul 2021, pe când numărul real de proiecte contractate până la data de 24 iunie 2021 este de 591 de proiecte. Din cauza supracontractării la nivelul Axei Prioritare 10, echipa de evaluare a estimat că nu se vor mai contracta proiecte în cadrul acestei axe până la sfârșitul perioadei de programare. Rata de atingere a indicatorului financiar pentru ambele regiuni de dezvoltare a crescut și datorită creșterii ratei de rambursare, care a crescut de la 34.54% în raportul anual precedent, la 65.21% în raportul actual. Contribuția totală asumată de către proiectele contractate care contribuie la indicatorii 1S55 și 1S66 depășește țintele stabilite pentru anul 2023. De asemenea, reprezentanții AM POR sunt foarte încrezători că indicatorii își vor atinge țintele stabilite pentru anul 2023, în ciuda problemelor întâmpinate de beneficiari (schimbări privind procedurile de achiziții publice, schimbările în legislația salarială, care au dus la creșterea costurilor reale de contractare a unor lucrări de construcție, peste nivelul anticipat în cererile de finanțare, schimbări aferente procedurilor care țin de securitatea la incendiu, sănătatea publică, disciplina în construcții).

Care sunt măsurile adoptate de către AM care au contribuit la îmbunătățirea implementării Programului Operațional?

Având în vedere că nu există probleme semnificative de implementare pe această Axă Prioritară, datorită buna implementare a proiectelor contractate, AM POR nu a adoptat măsuri pentru această Axă Prioritară.

Concluzii și recomandări

Instrumentul de prognoză estimează că indicatorii stabiliți pentru Axa Prioritară 10 sunt estimați că își vor atinge țintele pentru anul 2023. Autoritatea de Management a confirmat de asemenea în interviul organizat că nu există probleme pe Axa Prioritară 10 care să cauzeze dificultăți în atingerea țintelor indicatorilor.

Axa prioritară 11: Extinderea geografică a sistemului de înregistrare a proprietăților în cadastru și cartea funciară

152. În cazul acestei axe prioritare implementarea se face doar printr-un singur proiect contractat cu Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară (ANCP). Din această perspectivă rularea instrumentului nu are valoare adăugată. Pe baza ritmului de certificare a cheltuielilor cuprinse în cererile de rambursare ținta indicatorului financiar va fi atinsă, sumele contractate vor fi cheltuite.
153. O problemă întâmpinată de către proiectul major al ANCP reprezintă centralizarea procedurilor de achiziții publice. Deși prin centralizare se asigură standardizarea serviciilor achiziționate, acestea nu răspund la necesitățile locale la nivel de UAT. Astfel, UAT-urile sunt parte pasivă în proces, ceea ce generează deseori un nivel scăzut de interes și colaborare cu Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară (OCPI) și cu furnizorul de prestare servicii.⁹
154. Potrivit Raportului Final de Evaluare privind Axa Prioritară 11 – Extinderea geografică a sistemului de înregistrare a proprietăților în cadastru și cartea funciară, progresul implementării Axei Prioritare 11 era relativ scăzut pe parcursul anului 2019, iar indicatorii de performanță pentru anul 2018 nu au fost atinși. De asemenea, în raportul de evaluare menționat, proiectul major necesită un impuls puternic pentru accelerarea implementării¹⁰.
155. În ceea ce privește estimarea instrumentului de prognoză a indicatorului fizic (1S57 Suprafață de teren înregistrată în Sistemul Integrat de Cadastru și Carte Funciară), datele de monitorizare furnizate prin SMIS indică o rată de realizare scăzută comparativ cu ținta de 5.756.387 m² (de doar 1%), care coincide cu ținta proiectului.
156. După cum se menționează și în Raportul Final de Evaluare privind Axa prioritară 11: *Extinderea geografică a sistemului de înregistrare a proprietăților în cadastru și cartea funciară*, progresul Axei Prioritare 11 este relativ scăzut și țintele indicatorilor de performanță pentru anul 2018 nu au fost atinse.

Axa prioritară 13: Sprijinirea regenerării orașelor mici și mijlocii

157. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de performanță aferent Axei Prioritare 13 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în cadrul Primului Raport Anual de Evaluare. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:
- 1F – Suma totală a cheltuielilor eligibile din sistemul contabil al Autorității de certificare, certificată de această autoritate
 - CO39 – Dezvoltare urbană: Clădiri publice sau comerciale construite sau renovate în zonele urbane

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

158. Tabelul următor va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 13 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în cadrul Primului Raport Anual de Evaluare.

Tabelul 18. Scenariul general de progres al valorilor indicatorilor de performanță din cadrul Axei Prioritare 13

Indicator	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2020	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021	Schimbare
1F	MPD	1.390.172.988	2,614,887,316	2,847,696,245	261%	205%	↓

⁹ Lattanzio Advisory Spa, Lattanzio Monitoring & Evaluation, Axa Prioritară 11 – Extinderea geografică a sistemului de înregistrare a proprietăților în cadastru și cartea funciară, Raport de Evaluare (Aprilie 2019), 7.

¹⁰ Idem.

Indicator	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2020	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021	Schimbare
		LEI	LEI	LEI			
CO39	MPD	84.654	66,948	163,383	100%	193%	↑

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

În cadrul Axei Prioritare 13, instrumentul de prognoză estimează că indicatorii din Cadrul de Performanță vor fi atinși. Astfel, pentru indicatorul CO39, *Dezvoltare urbană: Clădiri publice sau comerciale construite sau renovate în zonele urbane*, rata de realizare estimată de instrumentul de prognoză, a crescut de la 100% la 193%, în timp ce rata de realizare a indicatorului financiar, a scăzut de la 261% la 205%,

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

159. Având în vedere că există supracontractare pentru Axa Prioritară 13, se înregistrează o evoluție pozitivă a indicatorilor din Cadrul de Performanță. Reprezentanții AM POR sunt încrezători că nu vor fi probleme în atingerea țintelor indicatorilor pentru anul 2023. Un număr semnificativ de proiecte a fost contractat anul trecut și încă mai există proiecte care se află în evaluare și urmează să fie contractate. Reprezentanții AM POR sunt încrezători că indicatorul CO39 va avea o rată de îndeplinire de peste 150%.

Care sunt măsurile adoptate de către AM care au contribuit la îmbunătățirea implementării Programului Operațional?

160. Având în vedere că nu există probleme semnificative de implementare pe această Axă Prioritară, datorită supracontractării de proiecte, AM POR nu a adoptat măsuri pentru această Axă Prioritară. Și estimările echipei de evaluare și estimările Autorității de Management indică o depășire a țintei indicatorului CO39.

Concluzii și recomandări

161. Instrumentul de prognoză estimează că indicatorii stabiliți pentru Axa Prioritară 10 sunt estimați că își vor atinge țintele pentru anul 2023. Autoritatea de Management a confirmat de asemenea în interviul organizat că nu există probleme pe Axa Prioritară 10 care să cauzeze dificultăți în atingerea țintelor indicatorilor.

Axa prioritară 14: Crearea infrastructurii spitalelor regionale de urgență

162. În cazul Axei Prioritare 14 a avut loc o serie importantă de modificări pe parcursul perioadei de referință pentru prezentul raport. Întârzierile în demararea pregătirii celor trei proiecte prin care urmau să se construiască cele trei spitale regionale, au dus la schimbarea logicii de implementare. Astfel, în cadrul acestei axe vor fi realizate doar studiile de fezabilitate pentru cele trei spitale. Construcția acestora este planificată pentru perioada viitoare de programare. Ministerul Sănătății primește ajutor extins de la Comisia Europeană (prin Serviciul de sprijin al reformei structurale (SRSS)¹¹) și de la Banca Europeană de Investiții¹² în elaborarea documentelor de achiziție publică și în elaborarea studiilor de fezabilitate și a altor documente de natură tehnică. În acest moment se estimează că întreaga sumă alocată AP 14 va fi consumată pentru pregătirea celor trei studii de fezabilitate. Până la finalul lunii iunie 2020, în cadrul acestui proiect/axe nu a fost solicitată la rambursare nicio sumă. Având în vedere specificul acestei axe prioritare, nu a putut fi aplicat instrumentul statistic de prognoză.

¹¹Sursă: https://ec.europa.eu/romania/news/20190913_comisia_europeana_spricina_romania_infintare_spitale_urgenta_regionale_ro, descărcat duminică, 26.07.2020, ora 10.40

¹² Sursă: <http://www.ms.ro/2018/07/13/primul-din-cele-8-spitale-regionale-a-fost-prezentat-la-iasi/>, descărcat duminică, 26.07.2020, ora 10.40

Scenarii de prognoză pentru Programul Operațional Regional

163. Pentru POR, echipa de evaluare a simulat care ar fi impactul contractării unui număr de proiecte care să contribuie la indicatorul CO31 pentru regiunile mai puțin dezvoltate din cadrul Axei Prioritare 3. Echipa de evaluare a simulat un număr de scenarii privind care ar fi efectele contractării unui număr de proiecte care contribuie la indicatorul CO31 pentru regiunile mai puțin dezvoltate. Potrivit caracteristicilor medii ale proiectelor care contribuie la indicatorul CO31, acestea au un buget mediu de 1.608.076 EUR (7.908.572 LEI), și în medie, acestea contribuie cu 38 de gospodării cu clasificare mai bună a consumului de energie pe proiect. O problemă cu privire la aceste proiecte reprezintă durata medie de implementare a proiectelor, care potrivit proiectelor contractate, acestea au o durată medie de 4 ani și 3 luni. Pentru această simulare, echipa de evaluare a utilizat o ipoteză de 1 an și 6 luni, pentru a încadra finalizarea acestor proiecte în perioada 2021-2023. Având în vedere că proiectele contractate vor avea o contribuție de 21.037 gospodării, echipa de evaluare a stabilit că pentru a atinge ținta de 33.385 de gospodării, ar mai fi nevoie de 12.348 de gospodării cu clasificare mai bună a consumului de energie. Ținând cont de caracteristicile proiectelor, pentru a atinge această valoare Autoritatea de Management ar trebui să mai contracteze 328 de proiecte. Tabelul de mai jos prezintă rezultatele simulării.

Tabelul 19. Scenariul A de progres al valorilor indicatorilor de performanță din cadrul Axei Prioritare 13

Indicator	Regiune	Ținta 2023	Rată de estimare în scenariul general	Rată de estimare în scenariul A
CO31	MPD	33.385	63%	104%

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

164. În scenariul în care Autoritatea de Management ar contracta 328 de proiecte care contribuie la indicatorul CO31, rata de atingere al indicatorului CO31 ar fi de 104%, reprezentând o valoare absolută de 34.855 de gospodării. Suma necesară pentru contractarea acestor proiecte este de 160.133.563 EUR (787.805.640 LEI). O parte din aceste proiecte pot fi finanțate printr-o eventuală realocare de la Axa Prioritară 1, de unde se poate realoca o sumă de 132.426.613 EUR. Restul finanțării de până la 160.133.563 EUR poate fi acoperite de sumele care nu au fost rambursate de proiectele Primăriei Sectorului 3, în cazul în care aceste fonduri nu vor fi utilizate pentru alte scopuri.
165. Dacă am lua în considerare doar proiectele care ar putea fi contractate doar prin suma care ar putea fi realocată de la Axa Prioritară 1, indicatorul CO31 tot ar fi atins, așa cum este ilustrat în tabelul următor:

Tabelul 20. Scenariul B de progres al valorilor indicatorilor de performanță din cadrul Axei Prioritare 13

Indicator	Regiune	Ținta 2023	Rată de estimare în scenariul general	Rată de estimare în scenariul B
CO31	MPD	33.385	63%	98%

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

166. În cazul în care suma de 160.133.563 EUR ar fi realocată pentru contractarea de proiecte care să contribuie la CO31 pentru regiunile mai puțin dezvoltate, Autoritatea de Management ar putea contracta 271 de proiecte. În simularea efectuată, prin contractarea acestor proiecte, indicatorul CO31 pentru regiunile mai puțin dezvoltate ar avea o rată de atingere de 98%.

4.2 Programul Operațional Infrastructură Mare

Descriere program

167. Programul Operațional Infrastructură Mare (POIM) 2014-2020 răspunde provocărilor de dezvoltare identificate la nivel național în ceea ce privește infrastructura și resursele energetice și de mediu. Având în vedere gradul ridicat de corelare și complementaritate a tipurilor de investiții în infrastructură, promovarea investițiilor care adresează nevoile în domeniul infrastructurii și resurselor au fost propuse spre finanțare în cadrul unui singur Program Operațional, având ca obiectiv global: dezvoltarea infrastructurii de transport, mediu, energie și prevenirea riscurilor la standarde europene, în vederea creării premiselor unei creșteri economice sustenabile, în condiții de siguranță și utilizare eficientă a resurselor naturale.

Tabelul 21. Situația generală actuală a Programului Operațional Infrastructură Mare – 31 mai 2021

Axa Prioritară	Număr de proiecte	Număr de proiecte finalizate	Alocarea financiară publică (€)	Valoarea publică a proiectelor contractate (€)	Rata de contractare ¹³
Axa Prioritară 1: Îmbunătățirea mobilității prin dezvoltarea rețelei TEN-T și a metroului	45	0	4.005.006.259	9.713.114.821,98	242,52%
Axa Prioritară 2: Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal, de calitate, durabil și eficient	88	0	1.297.335.242,00	2.296.363.352,15	177,01%
Axa Prioritară 3: Dezvoltarea infrastructurii de mediu în condiții de management eficient al resurselor	117	16	2.991.110.336,00	7.600.231.132,16	254,09%
Axa Prioritară 4: Protecția mediului prin măsuri de conservare a biodiversității, monitorizarea calității aerului și decontaminare a siturilor poluate istoric	91	3	297.346.684,00	239.368.886,86	80,50%
Axa Prioritară 5: Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor	16	4	574.468.085,00	1.787.839.560,89	311,22%
Axa Prioritară 6: Promovarea energiei curate și eficienței energetice în vederea susținerii unei economii cu emisii scăzute de carbon	32	14	124.105.883,00	101.600.381,73	81,87%
Axa Prioritară 7: Creșterea eficienței energetice la nivelul sistemului centralizat de termoficare în orașele selectate	8	1	268.956.322	462.757.303,20	172,06%
Axa Prioritară 8: Sisteme inteligente și sustenabile de transport al energiei electrice și gazelor naturale	8	0	192.876.470,00	276.728.327,96	143,47%
Axa Prioritară 9: Protejarea sănătății populației în contextul pandemiei cauzate de virusul SARS-CoV-2	182	8	419.485.295	599.071.251,66	142,81%

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 31 Mai 2021

¹³ S-a folosit cursul INFOEURO din mai 2021 (1 euro=4,9227 lei).

Progresul înregistrat în implementarea Programului Operațional Infrastructură Mare (31 mai 2020 – 31 mai 2021)

168. În perioada 31 mai 2020 – 31 mai 2021 au fost contractate 74 de proiecte noi în cadrul Axelor 1-8 ale Programului Operațional Infrastructură Mare, în timp ce, în această perioadă, 20 proiecte au fost finalizate.¹⁴ În tabelul de mai jos este prezentată distribuția proiectelor noi contractate pe Axă Prioritară.

Tabelul 22. Proiecte noi contractate în ultimul an pe AP

Axă Prioritară	Număr proiecte	Procentaj proiecte pe AP
Axa Prioritară 1: Îmbunătățirea mobilității prin dezvoltarea rețelei TEN-T și a metroului	13	17,33
Axa Prioritară 2: Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal, de calitate, durabil și eficient	18	24,00
Axa Prioritară 3: Dezvoltarea infrastructurii de mediu în condiții de management eficient al resurselor	10	13,33
Axa Prioritară 4: Protecția mediului prin măsuri de conservare a biodiversității, monitorizarea calității aerului și decontaminare a siturilor poluate istoric	11	14,67
Axa Prioritară 5: Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor	5	6,67
Axa Prioritară 6: Promovarea energiei curate și eficienței energetice în vederea susținerii unei economii cu emisii scăzute de carbon	9	12,00
Axa Prioritară 7: Creșterea eficienței energetice la nivelul sistemului centralizat de termoficare în orașele selectate	2	2,67
Axa Prioritară 8: Sisteme inteligente și sustenabile de transport al energiei electrice și gazelor naturale	6	8,00
Total proiecte	74	100%

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 31 Mai 2021

169. Cu privire la cele 20 de proiecte finalizate, tabelul de mai jos prezintă distribuția acestora pe Axă Prioritară:

Tabelul 23. Proiecte finalizate în ultimul an pe AP

Axă Prioritară	Număr proiecte	Procentaj proiecte pe AP
Axa Prioritară 1: Îmbunătățirea mobilității prin dezvoltarea rețelei TEN-T și a metroului	0	0%
Axa Prioritară 2: Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal, de calitate, durabil și eficient	0	0%
Axa Prioritară 3: Dezvoltarea infrastructurii de mediu în condiții de management eficient al resurselor	5	25%
Axa Prioritară 4: Protecția mediului prin măsuri de conservare a biodiversității, monitorizarea calității aerului și decontaminare a siturilor poluate istoric	3	15%
Axa Prioritară 5: Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor	1	5%
Axa Prioritară 6: Promovarea energiei curate și eficienței energetice în vederea susținerii unei economii cu emisii scăzute de carbon	3	15%
Axa Prioritară 7: Creșterea eficienței energetice la nivelul sistemului centralizat de termoficare în orașele selectate	0	0%

¹⁴ Axa Prioritară nu a fost luată în calcul pentru că, la data de 30 mai 2020, aceasta nu fusese introdusă în cadrul POIM. De asemenea, valoarea foarte mare a proiectelor contractate (182 de proiecte) în cadrul acestei axe reprezintă un *outlier* care ar fi destabilizat proporțiile prezentate în tabel.

Axa Prioritară 8: Sisteme inteligente și sustenabile de transport al energiei electrice și gazelor naturale	0	0%
Axa Prioritară 9: Protejarea sănătății populației în contextul pandemiei cauzate de virusul SARS-CoV-2	8	40%
Total proiecte	20	100.00%

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 31 Mai 2021

Axa prioritară 1 : Îmbunătățirea mobilității prin dezvoltarea rețelei TEN-T și a metroului

170. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii de performanță din cadrul Axei Prioritare 1 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate, față de estimarea realizată în Raport Anual de Evaluare din anul 2020. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:

- CO12a (regiunea mai dezvoltată) - Căi ferate: Lungimea totală a liniilor de cale ferată renovate sau modernizate din care: TEN-T;
- CO13a (regiunea mai dezvoltată) - Drumuri: Lungimea totală a drumurilor nou construite din care: TEN-T;
- F (regiunea mai dezvoltată) - Suma totală a cheltuielii eligibile din sistemul contabil al autorității de certificare, certificată de această autoritate;
- 2S10 (regiunea mai dezvoltată) - Lungimea liniilor de cale ferată renovate sau modernizate cuprinse în proiectele majore transmise Comisiei Europene spre aprobare;
- 2S9 (regiunea mai dezvoltată) - Lungimea drumurilor nou construite pe rețeaua TEN-T, cuprinse în proiectele majore transmise Comisiei Europene spre aprobare.

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

171. Tabelul următor va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 1 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în Raportul Anual de Evaluare din anul 2020.
172. Așa cum se poate observa în tabelul de mai jos, instrumentul nu a făcut previziuni în ceea ce privește etapele cheie de implementare 2S9 - Lungimea drumurilor nou construite pe rețeaua TEN-T, cuprinse în proiectele majore transmise Comisiei Europene spre aprobare și 2S10 - Lungimea liniilor de cale ferată renovate sau modernizate cuprinse în proiectele majore transmise Comisiei Europene spre aprobare pentru că țintele pentru 2023 ale acestora au fost atinse în 2018.
173. Instrumentul a arătat faptul că durata medie de implementare a proiectelor în cadrul Axei Prioritare 1 este de 2.099 de zile. De asemenea, instrumentul a prognozat faptul că proiectele din cadrul acestei axe au nevoie de 5 ani ca să-și ramburseze în totalitate cheltuielile eligibile.
174. În perioada iunie 2020-iunie 2021, cadrul AP1 au fost contractate 13 proiecte noi.

Tabelul 24. Scenariul general de progres al valorilor indicatorilor de performanță din cadrul Axei Prioritare 1

Cod	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2020	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021	Schimbare
CO12a	MD	140	129	212	412%	212%	↓
CO13a	MD	200	21	81	246%	57%	↓

Cod	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2020	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021	Schimbare
F	MD	19.715.444.311 LEI	2.062.719.966 LEI	10.431.923.400 LEI	81%	53%	↓

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

175. În tabelul de mai sus, se poate observa o diferență semnificativă între ratele de atingere a indicatorilor din cadrul AP1. Astfel, în urma calibrărilor realizate în ultimul an, instrumentul de prognoză estimează valori mult mai mici acum, decât în cadrul Primului Raport Anual.
176. Scenariul general arată faptul că valoarea indicatorului CO12a - *Căi ferate: Lungimea totală a liniilor de cale ferată renovate sau modernizate din care: TEN-T* va fi de 129 km în anul 2022 și va ajunge la valoarea de 212 km în 2023, reprezentând 212% din ținta de 140 km stabilită pentru 2023 (față de rata de îndeplinire de 412% din Raportul Anual din iulie 2020).
177. De asemenea, valoarea indicatorului CO13a - *Drumuri: Lungimea totală a drumurilor nou construite din care: TEN-T* va fi de 21 km în 2022, ajungând la 81 km în 2023, reprezentând 57% din ținta de 200 km asumată pentru 2023, astfel că indicatorul va rămâne în zona de risc (față de valoarea de 6 ori mai mare prognozată în Primul Raport Anual).
178. În privința indicatorului financiar, instrumentul de previzionare prognozează că valoarea acestuia va fi de 10.431.923.400 lei în 2023, reprezentând doar 53% din ținta stabilită pentru 2023, înregistrându-se o subperformanță a indicatorului financiar.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

179. Ratele de atingere ale indicatorilor din Cadrul de Performanță stabiliți pentru Axa prioritară 1 au scăzut în perioada 24 iunie 2020 și 24 iunie 2021. Aceste scăderi se datorează în mare parte performanței scăzute, sub estimările realizate în Primul Raport Anual de Evaluare, a proiectelor care se află în implementare. Pentru indicatorul CO12a, realizările estimate ale proiectelor aflate în derulare au scăzut de la 577 de km de cale ferată renovate sau modernizate din care: TEN-T, la doar 297 de km de cale ferată. Cu privire la indicatorul CO13a, realizările estimate ale proiectelor aflate în derulare au scăzut de la 492 de km de drumuri nou construite la doar 76 de km de drumuri. De asemenea, spre deosebire de rularea din raportul anual precedent, ipoteza privind numărul viitor de proiecte contractate a crescut de la 41 de proiecte până în decembrie 2023 la 50 de proiecte contractate. Însă, având în vedere dimensiunea proiectelor din cadrul Axei Prioritare 1, proiectele viitoare contractate nu se vor finaliza până la sfârșitul perioadei de implementare a perioadei de programare 2014-2020. Rata de atingere a indicatorului financiar a scăzut din cauza scăderii ratei medii de rambursare a cheltuielilor: Rata medie de rambursare a scăzut de la 55.76% în estimarea elaborată în Primul Raport Anual de evaluare la 46.05%.
180. După cum reiese din Sinteza deciziilor CM XII din 18 decembrie 2020 și din răspunsurile transmise de către AM POIM, principalele probleme care influențează stadiul implementării axelor de transport au fost cauzate de numărul mic de proiecte depuse la finanțare în cadrul unor obiective specifice (OS 1.3, OS 1.4, OS 2.4, OS 2.5, OS 2.6, OS 2.7) și de proiectele care nu contribuie la indicatorul de realizare prestabilit.
181. De asemenea, conform reprezentanților AM POIM, există deficiențe constatate frecvent în monitorizarea proiectelor care au produs întârzieri în implementare, precum:
 - Mobilizarea insuficientă a antreprenorilor și, uneori, a inginerilor;
 - Începerea unor lucrări în șantier cu întârziere datorată decalajelor emiterii autorizațiilor de construire ca urmare a obținerii cu dificultate a terenurilor necesare execuției lucrărilor și/sau a avizelor și acordurilor aferente acestora;
 - Întârzieri în relocarea utilităților, mai ales pentru cele deținute de către societăți naționale;
 - Unele deficiențe în documentațiile tehnice, cu precădere în cazul contractelor de execuție a lucrărilor cu proiectarea asigurată de către beneficiar;
 - Proiecte tehnice deficitare - neconcordanțe între specificațiile tehnice, planșe și listele de cantități;
 - Studii preliminare de teren incomplete, în special geotehnice;

- Lipsa de reacție a Proiectantului General la solicitări de completare a documentației și/sau adaptare a proiectului la situația reală din teren;
 - Folosirea incorectă a categoriei „Diverse și neprevăzute” din contracte de lucrări.
182. De asemenea, conform *Listei proiectelor contractate la 31 mai 2021*, în implementare sunt 45 de proiecte în cadrul AP1; de asemenea, conform RAI 2020, există un total de 67 de proiecte depuse, din care 5 proiecte respinse/retrase, restul proiectelor aflându-se în etapa de evaluare.
183. Instrumentul a arătat faptul că durata medie de implementare a unui proiect în cadrul Axei Prioritare 1 este de 2.099 de zile, ceea ce înseamnă că doar proiectele care se află într-un stadiu avansat de implementare se pot finaliza până în 2023, celelalte proiecte trebuind să fie finalizate.

Care sunt măsurile adoptate de către AM care au contribuit la îmbunătățirea implementării Programului Operațional Infrastructură Mare?

184. Conform *Sintezei deciziilor CM XII*, soluțiile identificate la nivelul OI Transport pentru rezolvarea dificultăților menționate anterior sunt creșterea ariei de eligibilitate a beneficiarilor și posibilitatea supracontractării pentru celelalte obiective specifice peste limita de 200%. Menționăm că supracontractarea pe Axele Prioritare 1 și 2 se încadrează în pragul de 200% din alocare. Această decizie explică rata de atingere a indicatorului CO12a de peste 200%, dar nu și rata mică de atingere a indicatorului CO13a.
185. De asemenea, în momentul de față, rata de contractare în cadrul Axei Prioritare 1 este de 242,52%¹⁵, iar măsura adoptată de către AM de a supra-contracta pentru a se atinge țintele indicatorilor fizici poate crea condițiile necesare pentru atingerea țintelor indicatorilor.
186. Pentru a asigura creșterea gradului de implementare a Axelor Prioritare 1 și 2, AM POIM va propune modificarea programului după cum urmează:
- Completarea indicatorilor de realizare în cadrul OS 1.4, OS 2.2 și OS 2.5 cu 6 noi indicatori de realizare;
 - Revizuirea valorii țintă pentru indicatorul de realizare aferent OS 2.4 – 2S18 și a valorii țintă pentru indicatorii de realizare aferent OS 2.5 – 2S20;
 - Asigurarea rambursării cheltuielilor aferente lucrărilor executate corespunzător din punct de vedere cantitativ și calitativ;
187. De asemenea, AM POIM va semnalarea către beneficiari problemele observate în șantiere, cu solicitarea de acțiuni și termene concrete de soluționare; se va implica, alături de beneficiari, în analiza aspectelor tehnice care intervin pe parcursul implementării proiectelor; va realiza propuneri de modificări legislative, precum și emiterea de instrucțiuni pentru sprijinirea beneficiarilor în luarea celor mai bune decizii în implementarea proiectelor și rambursarea cheltuielilor aferente; și va face solicitări către beneficiari în vederea îmbunătățirii raportărilor referitoare la implementarea proiectelor.
188. De asemenea, conform datelor din SMIS, în cadrul AP1 sunt deschise următoarele apelurile de proiecte, astfel că noi proiecte care contribuie la indicatorii CO12a și CO13a (aferenți OS 1.1 și OS 1.2) pot fi contractate, ceea ce ar putea duce la o rată mai mare de absorbție a fondurilor:
- „OS 1.1 Apel de proiecte pentru DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII RUTIERE - proiecte noi de investiții”;
 - OS 1.1 Apel de proiecte pentru DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII RUTIERE - sprijin pregătire proiecte de investiții”;
 - „OS 1.2 Apel de proiecte pentru DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII FERROVIARE - proiecte noi de investiții”;
 - „OS 1.2 Apel de proiecte pentru DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII FERROVIARE - sprijin pregătire proiecte de investiții”;
 - „OS 1.3 Apel de proiecte pentru îmbunătățirea condițiilor de navigație și dezvoltarea infrastructurii portuare situate pe rețeaua TEN-T Core - sprijin pregătire proiecte de investiții”;
 - „OS 1.3 Apel de proiecte pentru îmbunătățirea condițiilor de navigație și dezvoltarea infrastructurii și suprastructurii portuare situate pe rețeaua TEN-T Core (beneficiari publici și privați) proiecte noi de investiții”;

¹⁵ Conform *Listei proiectelor contractate POIM - 31 mai 2021*.

- „Apel de proiecte pentru dezvoltarea infrastructurii de metrou - proiecte noi de investiții” (în cadrul OS 1.4).

Concluzii și recomandări

189. Având în vedere ratele de atingere și explicațiile colectate din documente, rapoarte și interviuri, AM POIM a luat măsurile necesare pentru asigurarea atingerii ratelor de îndeplinire a indicatorilor din cadrul de performanță.
190. Astfel, se recomandă monitorizarea acestor modificări și contractarea de proiecte suplimentare care să contribuie la valoarea indicatorului CO13a, a cărui rată de atingere este foarte mică, și la absorbția de fonduri (indicatorul financiar se află în zona de risc).

Axa Prioritară 2: Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal, de calitate, durabil și eficient

191. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii de performanță din cadrul Axei Prioritare 2 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate, față de estimarea realizată în Raportul Anual de Evaluare din anul 2020. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:
- CO12a (regiuni mai puțin dezvoltate) - *Căi ferate: Lungimea totală a liniilor de cale ferată renovate sau modernizate din care: TEN-T;*
 - CO13a (regiuni mai puțin dezvoltate) - *Drumuri: Lungimea totală a;*
 - F - *Suma totală a cheltuielii eligibile din sistemul contabil al autorității de certificare, certificată de această autoritate;*
 - 2S10 (regiuni mai puțin dezvoltate) - *Lungimea liniilor de cale ferată renovate sau modernizate cuprinse în drumurilor nou construite din care: TEN-T proiectele majore transmise Comisiei Europene spre aprobare;*
 - 2S9 (regiuni mai puțin dezvoltate) - *Lungimea drumurilor nou construite pe rețeaua TEN-T, cuprinse în proiectele majore transmise Comisiei Europene spre aprobare.*

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

192. Tabelul următor va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 2 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în Raportul Anual de Evaluare din anul 2020.
193. Instrumentul a arătat faptul că durata medie de implementare a proiectelor în cadrul AP2 este de 2.034 de zile. De asemenea, instrumentul a prognozat faptul că proiectele din cadrul acestei axe au nevoie de 5 ani ca să-și ramburseze în totalitate cheltuielile eligibile.
194. Ținta pentru etapa cheie de implementare 2S9 – *Lungimea drumurilor nou construite pe rețeaua TEN-T, cuprinse în proiectele majore transmise Comisiei Europene spre aprobare* a fost atinsă în 2018.
195. De asemenea, în perioada iunie 2020-iunie 2021, cadrul AP2 au fost contractate 10 proiecte noi.

Tabelul 25. Scenariul general de progres al valorilor indicatorilor de performanță din cadrul Axei Prioritare 2

Cod	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2020	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021	Schimbare
CO13a	MPD	179	41	76	567%	42%	↓
F	MPD	6.386.392.196 LEI	1.095.801.719 LEI	2.570.396.329 LEI	62%	40%	↓

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

196. Ca și în cadrul AP1, se poate observa o diferență semnificativă între ratele de atingere a indicatorilor din cadrul AP2. Astfel, în urma calibrărilor realizate în ultimul an, instrumentul de prognoză estimează valori mai mici acum, decât în cadrul Primului Raport Anual.
197. Calibrarea instrumentului conform noilor date a previzionat faptul că indicatorul CO13a – *Drumuri: Lungimea totală a drumurilor nou construite din care: TEN-T* va ajunge de la valoarea de 41 km (2022) și la valoarea finală de 76 km, reprezentând 42% din valoarea țintei stabilite pentru 2023 (comparativ cu rata de 567% prezentată în Raportul Anual anterior). Rata ridicată de realizarea a indicatorului CO13a se explică în continuare prin faptul că există multe proiecte fazate din perioada anterioară, în implementare în acest moment.
198. Indicatorul financiar va atinge o rată de îndeplinire de doar 40%, aflându-se, încă, în zona de risc.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

199. Ratele de atingere ale indicatorilor din Cadrul de Performanță stabiliți pentru Axa prioritară 2 au scăzut în perioada 24 iunie 2020 și 24 iunie 2021. Aceste scăderi se datorează în mare parte performanței scăzute, sub estimările realizate în Primul Raport Anual de Evaluare, a proiectelor care se află în implementare. Pentru indicatorul CO13a, realizările estimate ale proiectelor aflate în derulare au scăzut, de la 1.010 de km de drumuri nou construite din care: TEN-T la 76 de km de drumuri. Având în vedere că suma țăntelor asumate de către proiectele contractate care contribuie la acest indicator este de 511.6 km de drumuri nou renovate, putem constata că proiectele contractate nu se vor finaliza la timp și nu vor livra realizări suficiente de mari pentru îndeplini ținta de 179 de km.
200. După cum reiese din *Sinteza deciziilor CMXII din 18 decembrie 2020* și din răspunsurile transmise de către AM POIM, principalele probleme care influențează stadiul implementării axelor de transport au fost cauzate de numărul mic de proiecte depuse la finanțare în cadrul unor obiective specifice (OS 1.3, OS 1.4, OS 2.4, OS 2.5, OS 2.6, OS 2.7) și de proiectele care nu contribuie la indicatorul de realizare prestabilit.
201. De asemenea, conform *Listei proiectelor contractate la 31 mai 2021*, în implementare sunt 88 de proiecte în cadrul AP2; de asemenea, conform RAI 2020, există un total de 159 de proiecte depuse, din care 19 proiecte respinse/retrase, restul proiectelor aflându-se în etapa de evaluare.
202. Instrumentul a arătat faptul că durata medie de implementare a unui proiect în cadrul Axei Prioritare 2 este de 2.034 de zile, ceea ce înseamnă că doar proiectele care se află într-un stadiu avansat de implementare se pot finaliza până în 2023, celelalte proiecte trebuind să fie fazate.

Care sunt măsurile adoptate de către AM care au contribuit la îmbunătățirea implementării Programului Operațional?

203. Așa cum am menționat și în cadrul AP1, AM POIM a luat decizia creșterii ariei de eligibilitate a beneficiarilor și a posibilității supracontractării pentru celelalte obiective specifice peste limita de 200%, supracontractarea pe Axele Prioritare 1 și 2 încadrându-se în pragul de 200% din alocare.
204. Totodată, pentru a asigura creșterea gradului de implementare a axelor de transport, AM POIM va propune modificarea programului după cum urmează:
 - Completarea indicatorilor de realizare în cadrul OS 1.4, OS 2.2 și OS 2.5 cu 6 noi indicatori de realizare;
 - Revizuirea valorii țintă pentru indicatorul de realizare aferent OS 2.4 – 2S18 și a valorii țintă pentru indicatorii de realizare aferent OS 2.5 – 2S20;
 - Asigurarea rambursării cheltuielilor aferente lucrărilor executate corespunzător din punct de vedere cantitativ și calitativ;
205. De asemenea, conform datelor din SMIS, în cadrul AP2 sunt deschise următoarele apelurile de proiecte, astfel că noi proiecte care contribuie la indicatorul CO13a (aferent OS 2.1) pot fi contractate, ceea ce ar putea duce la o rată mai mare de absorbție a fondurilor:
 - „OS 2.1 Apel de proiecte pentru DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII RUTIERE - proiecte noi de investiții”;
 - „OS 2.1 Apel de proiecte pentru DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII RUTIERE - sprijin pregătire proiecte de investiții”
 - „OS 2.2 Apel de proiecte pentru DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII RUTIERE - proiecte noi de investiții”;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

- „OS 2.2 Apel de proiecte pentru DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII RUTIERE - sprijin pregătire proiecte de investiții”;
- „OS 2.3. Apel de proiecte pentru dezvoltarea infrastructurii aeroportuare – Proiecte noi de investiții”;
- „OS 2.3 Apel de proiecte pentru dezvoltarea infrastructurii aeroportuare - proiecte noi de investiții care vizează activități de natură non - economică din domeniul siguranței și securității”;
- „OS 2.3 Apel de proiecte pentru dezvoltarea infrastructurii aeroportuare – sprijin pregătire proiecte de investiții”;
- „OS 2.4 Apel de proiecte pentru creșterea volumului de mărfuri tranzitate prin porturi (beneficiari publici și privați) proiecte noi de investiții”;
- „OS 2.4 Apel de proiecte pentru creșterea volumului de mărfuri tranzitate prin porturi - sprijin pregătire proiecte de investiții”;
- „OS 2.4 Apel de proiecte pentru creșterea volumului de mărfuri tranzitate prin terminale intermodale / multimodale – beneficiari publici - proiecte noi de investiții”;
- „OS 2.5 Apel de proiecte ce vizează creșterea gradului de siguranță și îmbunătățirea condițiilor de mediu pe toate modurile de transport - proiecte noi de investiții”;
- „OS 2.5 Apel de proiecte ce vizează creșterea gradului de siguranță și îmbunătățirea condițiilor de mediu pe toate modurile de transport - sprijin pregătire proiecte de investiții”;
- „OS 2.6 Apel de proiecte pentru fluidizarea traficului de trecere a punctelor de comunicare transnaționale”;
- „OS 2.7 Apel de proiecte pentru DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII FERROVIARE - sprijin pregătire proiecte de investiții”;
- „OS 2.7 Apel de proiecte pentru DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII FERROVIARE - proiecte noi de investiții”.

Concluzii și recomandări

206. Măsurile luate de către AM POIM au rolul de a contribui la îndeplinirea ratei de atingere a țintelor indicatorilor din cadrul de performanță, astfel că este posibil ca indicatorul CO13a să-și atingă ținta stabilită pentru 2023.
207. De asemenea, este necesar ca AM POIM să contracteze proiectele care se află în etapa de evaluare (mai ales pe cele care contribuie la valoarea indicatorului CO13a) pentru ca valoarea indicatorului financiar să crească AM POIM nu va mai lansa apeluri în cadrul acestei axe, astfel că această contractare ar putea duce la creșterea valorii indicatorului financiar. Conform RAI 2020, în anul 2020 nu a fost transmisă la CE nicio cerere de finanțare spre aprobare.
208. Conform *Sintezei deciziilor CM XII din 18 decembrie 2020*, reprezentantul Comisiei Europene a evidențiat importanța finalizării proiectelor majore din sectorul de transport în această perioadă de programare. Totuși, având în vedere durata medie de implementare a proiectelor în cadrul AP2, este posibil ca o parte din aceste proiecte să trebuiască să fie finalizate.

Axa Prioritară 3: Dezvoltarea infrastructurii de mediu în condiții de management eficient al resurselor

209. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii de performanță din cadrul Axei Prioritare 3 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate, față de estimarea realizată în Raportul Anual de Evaluare din anul 2020.
210. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:
 - CO17 (regiunea mai dezvoltată) - *Deșeuri solide: Capacitate suplimentară de reciclare a deșeurilor*;
 - CO18 (regiunea mai dezvoltată) - *Distribuția apei: Populație suplimentară care beneficiază de o mai bună alimentare cu apă*;
 - CO19 (regiunea mai dezvoltată) - *Epurarea apelor uzate: Populație suplimentară care beneficiază de o mai bună tratare a apelor uzate*;

- F (regiunea mai dezvoltată) - *Suma totală a cheltuielii eligibile din sistemul contabil al autorității de certificare, certificată de această autoritate;*
- 2S34 (regiunea mai dezvoltată) - *Populația suplimentară care beneficiază de o mai bună epurare a apelor uzate din proiectele transmise spre aprobare Comisiei Europene;*
- 2S35 (regiunea mai dezvoltată) - *Populația suplimentară care beneficiază de o mai bună alimentare cu apă din proiectele transmise spre aprobare Comisiei Europene.*

211. Instrumentul a arătat faptul că durata medie de implementare a proiectelor în cadrul AP3 este de 1.799 de zile. De asemenea, instrumentul a prognozat faptul că proiectele din cadrul acestei axe au nevoie de 4 ani ca să-și ramburseze în totalitate cheltuielile eligibile.
212. De asemenea, în perioada iunie 2020-iunie 2021, cadrul AP3 au fost contractate 11 proiecte noi și finalizate 5 proiecte.

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

213. Tabelul următor va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 3 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în Raportul Anual de Evaluare din anul 2020.

Tabelul 26. Scenariul general de progres al valorilor indicatorilor de performanță din cadrul Axei Prioritare 3

Cod	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2020	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021	Schimbare
C017	MD	1.300.000	103.528	300.471	18%	23%	↑
C018	MD	2.851.330	180.835	314.638	12%	11%	↓
C019	MD	1.938.904	290.088	479.380	39%	25%	↓
F	MD	14.724.338.851 LEI	1.974.978.705 LEI	4.139.755.394 LEI	62%	28%	↓

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

214. În cadrul AP3, nu există o diferență semnificativă între prognoza instrumentului din 2020 și cea de acum. Astfel, scenariul general prognozează faptul că toți indicatorii vor rămâne în zona de risc.
215. Indicatorul C017 - *Deșeuri solide: Capacitate suplimentară de reciclare a deșeurilor* are o valoare puțin mai mare decât cea din Raportul Anual anterior, instrumentul prognozând o valoare de 103.528 tone/an în 2022 și de 300.471 tone/an în 2023, reprezentând doar 23% din ținta pentru 2023.
216. Indicatorul C018 - *Distribuția apei: Populație suplimentară care beneficiază de o mai bună alimentare cu apă* va avea o valoare de 341.638 de persoane în 2023, reprezentând doar 11% din ținta asumată.
217. De asemenea, valoarea indicatorului C019 - *Epurarea apelor uzate: Populație suplimentară care beneficiază de o mai bună tratare a apelor uzate* va crește de la 290.088 de persoane (2022), la 479.380 de persoane (2023), reprezentând doar 25% din ținta asumată pentru 2023 (față de 39% în Raportul Anual anterior).
218. Indicatorul financiar va rămâne în zona de risc și va avea o rată de absorbție de 28% din alocarea bugetară pentru Axa Prioritară 3 (față de prognoza inițială de 62%).

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

219. Cea mai mare scădere în cadrul acestei axe este înregistrată la indicatorul financiar, a cărui valoare a scăzut de 62%, estimarea realizată pentru Primul Raport Anual de Evaluare, la 28%, estimarea realizată pentru raportul actual. Cauza pentru această scădere este scăderea ratei de rambursare în perioada 24 iunie 2020 – 24 iunie 2021 pentru proiectele contractate în cadrul Obiectivului Specific 3.2.
220. Toți indicatorii din cadrul de performanță al AP3 rămân în situație de risc din cauza necesității finalizării lucrărilor de infrastructură, doar în acel moment putându-se ajunge la îndeplinirea țintelor pentru 2023.
221. De asemenea, conform RAI 2020, multe proiecte fazate au progres nesatisfăcător raportat la termenul limită de eligibilitate a cheltuielilor (ex. Maramureș și Caras Severin), iar proiectele noi nu au un grad de maturitate necesar pentru depunere, exceptând SMID Galați. Totodată, nu au fost depuse proiecte de management al deșeurilor industriale periculoase și nepericuloase (beneficiar AFM).
222. În cazul proiectelor noi se înregistrează un progres foarte scăzut încă din faza de achiziții publice (interes scăzut din partea ofertanți ca urmare a unor devize neatrăgătoare în condițiile creșterii prețului materialelor de construcții; reorientarea către sectoare mai profitabile – ex. construcții civile), dar și în cadrul contractelor atribuite (lipsa forței de muncă, a anumitor materiale de construcții din import, etc.). Astfel, având în vedere gradul de îndatorare al operatorilor regionali și valoarea considerabilă a proiectelor, reducerile procentuale/corecțiile financiare pot pune sub risc sustenabilitatea financiară a operatorilor.
223. De asemenea, conform reprezentanților AM POIM, există întârzieri în execuție (slabă mobilizare și capacitate financiară a companiilor de construcții), precum și o scădere a entuziasmului operatorilor regionali din sectorul de apă și apă uzată în promovarea noilor proiecte POIM (extinderea către mediul rural implică provocări tehnice/operationale/financiare, iar la nivel strategic nu au fost încă adoptate măsuri de sprijin/consolidare a operatorilor).
224. Referitor la sectorul de deșeuri, există dificultăți în operarea proiectelor: contracte de delegare fără indicatori de performanță și penalități corespunzătoare sau cu indicatori aplicați inadecvat și o implementare defectuoasă a tarifelor distincte de gestionare a deșeurilor.
225. Instrumentul a calculat faptul că durata medie de implementare a unui proiect în cadrul Axei Prioritare 3 este de 1.799 de zile, astfel că multe proiecte similare care abia au fost contractate sau care vor fi contractate nu vor putea fi finalizate până în 2023.
226. De asemenea, conform *Listei proiectelor contractate la 31 mai 2021*, în implementare sunt 102 proiecte în cadrul AP3, iar finalizate sunt 16 proiecte; de asemenea, conform RAI 2020, există un total de 124 de proiecte depuse, din care 7 proiecte respinse/retrase, restul proiectelor aflându-se în etapa de evaluare.

Care sunt măsurile adoptate de către AM care au contribuit la îmbunătățirea implementării Programului Operațional Infrastructură Mare?

227. În momentul de față, indicatorii CO17, CO18 și CO19 nu au înregistrat progrese pentru că lucrările de infrastructură asumate de proiectele fazate din perioada anterioară de programare nu au fost finalizate. De asemenea, cheltuielile în cadrul axei prioritare 3 sunt foarte mici, din cauza proiectelor fazate care au dificultăți în implementare. În legătură cu acest lucru, reprezentantul Comisiei Europene la întâlnirea CM din decembrie 2020 a menționat ritmul scăzut al implementării proiectelor din sectorul de apă. Pe de altă parte, nici proiectele nou contractate nu sunt suficient de avansate pentru a consuma fondurile alocate.
228. Reprezentanții AM POIM au precizat faptul că sectorul de apă și apă uzată beneficiază de sprijin prin:
- proiectul PISSA BERD - Consolidarea sectorului de apă și apă uzată în România (noiembrie 2020), derulat de MIPE împreună cu MMAP, ARA și ANRSC, care prevede analiza necesarului de investiții și a gradului de conectare apă/apă uzată la nivel național (date detaliate pentru fiecare localitate din fiecare județ) și întocmirea unui raport strategic privind opțiunile de consolidare a sectorului;
 - proiectul PASSA BEI – 2 contracte cadru experți terți pentru revizuire studii de fezabilitate, nevoi ulterioare în implementare.
229. De asemenea, în septembrie 2020 a fost lansat un apel de proiecte în cadrul OS 3.1 pentru „Dezvoltarea infrastructurii de management integrat al deșeurilor”, care a dus la contractarea de proiecte suplimentare. De asemenea, AM POIM a prelungit perioada de depunere a cererilor de finanțare în cadrul apelurilor de proiecte 3/3/2/ proiecte noi de investiții și 1/3/2/sprijin pregătire proiecte de invenții din cadrul OS 3.2.

Concluzii și recomandări

230. Având în vedere rata mică de contractare și performanța scăzută a indicatorilor din cadrul AP3, recomandăm contractarea proiectelor aflate în etapa de evaluare și, de asemenea, contractarea de noi proiecte prin intermediul apelurilor deschise. De asemenea, o mai bună monitorizare a proiectelor este necesară pentru a exista certitudinea că nu există contracte de delegare fără indicatori de performanță sau cu indicatori aplicați inadecvat.

Axa Prioritară 4: Protecția mediului prin măsuri de conservare a biodiversității, monitorizarea calității aerului și decontaminarea siturilor poluate istoric

231. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii de performanță din cadrul Axei Prioritare 4 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate, față de estimarea realizată în Raport Anual de Evaluare din anul 2020. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:
- CO23 (regiuni mai puțin dezvoltate) - *Natură și biodiversitate: Suprafața habitatelor sprijinite în vederea obținerii unui stadiu de conservare mai bun;*
 - 2S38 (regiuni mai puțin dezvoltate) - *Seturi de măsuri/planuri de management/planuri de acțiune aprobate;*
 - 2S45 (regiuni mai puțin dezvoltate) - *Seturi de măsuri/planuri de management/planuri de acțiune ce urmează a fi elaborate și aprobate din proiectele contractate;*
 - 2S46 (regiuni mai puțin dezvoltate) - *Habitat de interes comunitar preconizate a fi sprijinite în vederea obținerii unui stadiu de conservare mai bun din proiectele contractate;*
 - F (regiuni mai puțin dezvoltate) - *Suma totală a cheltuielii eligibile din sistemul contabil al autorității de certificare, certificată de această autoritate.*

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

232. Instrumentul a arătat faptul că durata medie de implementare a unui proiect în cadrul Axei Prioritare 4 este de 1.251 de zile, astfel că proiectele similare care au fost contractate până la finalul anului 2020 pot fi finalizate până în 2023. De asemenea, proiectele vor avea nevoie de 3 ani pentru a-și rambursa cheltuielile eligibile.
233. Tabelul următor va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 2 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în Raportul Anual de Evaluare din anul 2020.
234. De asemenea, în perioada iunie 2020-iunie 2021, cadrul AP4 au fost contractate 11 proiecte noi și finalizate 3 proiecte.
235. Etapa cheie de implementare a 2S46 - *Habitat de interes comunitar preconizate a fi sprijinite în vederea obținerii unui stadiu de conservare mai bun din proiectele contractate* și-a atins ținta pentru 2023 în 2018, iar pentru etapa cheie de implementare a 2S45 - *Seturi de măsuri/planuri de management/planuri de acțiune ce urmează a fi elaborate și aprobate din proiectele contractate* nu există date de monitorizare în SMIS. Estimarea calitativă indică faptul că ținta acestei etape cheie va fi atinsă în măsura în care este atins și indicatorul de realizare aferent.

Tabelul 27. Scenariul general de progres al valorilor indicatorilor de performanță din cadrul Axei Prioritare 4

Cod	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2020	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021	Schimbare
CO23	MPD	48.686	6.467	71.494	99%	106%	↑

Cod	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2020	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021	Schimbare
2S38	MPD	57	19	19	24%	33%	↑
F	MPD	1.463.748.521 LEI	421.551.486 LEI	595.302.531 LEI	35%	41%	↑

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

236. Instrumentului a concluzionat faptul că doar unul dintre indicatorii fizici pentru care s-a realizat prognoza va ieși din zona de risc. Astfel, indicatorul CO23 - *Natură și biodiversitate: Suprafața habitatelor sprijinite în vederea obținerii unui stadiu de conservare mai bun* va crește de la 6.467 de hectare în 2022, la 71.494 de hectare în 2023, reprezentând 147% din ținta asumată pentru 2023 (față de 99% în Raportul Anual anterior).
237. Indicatorul 2S38 - *Seturi de măsuri/planuri de management/planuri de acțiune aprobate* rămâne în zona de risc, ajungând la valoarea de 19 de planuri în 2023, reprezentând 33% din ținta asumată (față de 24% în Raportul din 2020).
238. În privința indicatorului financiar, acesta va avea o rată de atingere a alocării bugetare din cadrul Axei Prioritare 4 de doar 41%, în creștere față de rata de absorbție de 35% din Raportul Anual anterior.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

239. Conform reprezentanților AM POIM, există o serie de dificultăți la nivelul sectorului de mediu, precum un ritm scăzut de elaborare a unor documentații mature din punct de vedere al cerințelor necesare a fi îndeplinite pentru aprobarea acestora la nivelul AM POIM și al CE:
- Capacitatea scăzută în pregătirea documentațiilor la nivelul consultantului/beneficiarului;
 - Întârzieri/dificultăți în procesul de obținere a avizelor și autorizațiilor;
 - Lipsa sprijinului din partea autorităților locale pentru identificarea terenurilor necesare pentru amplasarea investițiilor și pentru corelarea investițiilor din POIM cu cele din alte surse de finanțare;
 - Modificări la nivelul aglomerărilor mai mari de 2000 l.e. față de situația de la data semnării Tratatului de aderare a României la UE.
240. În cadrul CM XII din decembrie 2020, reprezentantul Comisiei Europene a precizat faptul că alocarea AP4 nu este acoperită de proiectele aflate în implementare, iar planurile de management sunt slab pregătite.

Care sunt măsurile adoptate de către AM care au contribuit la îmbunătățirea implementării Programului Operațional Infrastructură Mare?

241. Pentru a se atinge ținta indicatorului financiar, trebuie să existe lucrări de infrastructură care să genereze cheltuieli. Deoarece în cadrul AP4 au existat, în principal, cheltuieli de personal, aproape toate lucrările/cheltuielile din cadrul Axei Prioritare 4 contribuie la indicatorii CO23 și 2S46.
242. Ca măsuri adoptate pentru îmbunătățirea implementării, reprezentanții AM POIM au precizat suportul acordat pregătirii și implementării proiectelor de infrastructură care s-a concretizat în sprijinul oferit ANANP (Agenția Națională pentru Aree Naturale Protejate) prin recrutarea de către MIPE a 10 experți contractuali, precum și prin sprijinul în asigurarea conformării Natura 2000 prin experți terți contractați în cadrul Acordului PASSA BEI.
243. De asemenea, pentru soluționarea problemelor identificate la nivelul beneficiarilor, AM POIM a fost implicată în emiterea de ordine, instrucțiuni, măsuri legislative precum și orientări metodologice și medieri între autoritățile implicate.
244. Cu privire la sectorul de biodiversitate, în data de 13.10.2020 a fost semnat contractul de finanțare cu Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor pentru proiectul *Îmbunătățirea Sistemului de Evaluare și Monitorizare a Calității Aerului la nivel național*. Acest proiect este finanțat în cadrul OS 4.2 - *Creșterea nivelului de evaluare și monitorizarea calității aerului la nivel național*, astfel că nu contribuie la indicatorii din cadrul de performanță

(care sunt aferenți OS 4.1). De asemenea, conform *Listei proiectelor contractate la 31 mai 2021*, în implementare sunt 89 de proiecte în cadrul AP4, iar finalizate sunt 3 proiecte.

245. În cadrul AP4, sunt deschise următoarele apeluri de proiecte:

- „OS 4.2 Apel de proiecte pentru evaluarea și monitorizarea calității aerului la nivel național”;
- „Elaborarea planurilor de management/seturilor de măsuri de conservare / planurilor de acțiune pentru ariile naturale protejate (inclusiv cele situate în mediul marin) și pentru speciile de interes comunitar neacoperite de proiectele anterioare” (în cadrul OS 4.1);
- „Implementarea planurilor de management / seturilor de măsuri de conservare/ planurilor de acțiune pentru ariile naturale protejate și pentru speciile de interes comunitar aprobate” (în cadrul OS 4.1);
- „Refacerea ecosistemelor degradate” (în cadrul OS 4.1);
- „Decontaminarea siturilor poluate istoric - proiecte noi” (în cadrul OS 4.3).

Concluzii și recomandări

246. Având în vedere rata scăzută de atingere a indicatorilor din cadrul de performanță (indicatori aferenți OS 4.1), recomandăm contractarea de proiecte suplimentare care să contribuie la valoarea acestor indicatori și, de asemenea, la valoarea indicatorului financiar. Cum rata de contractare este de 80,5%¹⁶, AM POIM poate contracta proiecte suplimentare în cadrul acestei axe prioritare; totuși, instrumentul a arătat faptul că durata medie de implementare a unui proiect în cadrul Axei Prioritare 4 este de 1.251 de zile, astfel că proiectele care vor fi contractate vor trebui făcute.

Axa Prioritară 5: Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor

247. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii de performanță din cadrul Axei Prioritare 1 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate, față de estimarea realizată în Raport Anual de Evaluare din anul 2020. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:

- CO20 (regiunea mai dezvoltată) - *Prevenirea și gestionarea riscurilor: Populație care beneficiază de măsuri de protecție împotriva inundațiilor;*
- 2S48 (regiunea mai dezvoltată) - *Lungime de plajă și/ sau faleză protejată;*
- 2S51 (regiunea mai dezvoltată) - *Populația care va beneficia de măsuri de protecție împotriva inundațiilor din proiecte contractate;*
- 2S52 (regiunea mai dezvoltată) - *Lungimea de plajă și/ sau faleză protejată inclusă în proiecte majore transmise COM;*
- F (regiunea mai dezvoltată) - *Suma totală a cheltuielii eligibile din sistemul contabil al autorității de certificare, certificată de această autoritate.*

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

248. Tabelul următor va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Axă Prioritară 5 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în Raportul Anual de Evaluare din anul 2020.

249. Instrumentul a arătat faptul că durata medie de implementare a proiectelor în cadrul AP5 este de 1.438 de zile. De asemenea, instrumentul a prognozat faptul că proiectele din cadrul acestei axe au nevoie de 3 ani ca să-și ramburseze în totalitate cheltuielile eligibile.

250. De asemenea, în perioada iunie 2020-iunie 2021, cadrul AP5 au fost contractate 5 proiecte noi și 1 proiect a fost finalizat.

¹⁶ *Lista proiectelor contractate POIM – 31 mai 2021.*

251. Etapele cheie de implementare 2S51 - *Populația care va beneficia de măsuri de protecție împotriva inundațiilor din proiecte contractate* și 2S52 - *Lungimea de plajă și/sau faleză protejată inclusă în proiecte majore transmise COM* și-au atins țintele pentru 2023 în 2018.

Tabelul 28. Scenariul general de progres al valorilor indicatorilor de performanță din cadrul Axei Prioritare 5

Cod	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2020	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021	Schimbare
CO20	MD	4.200.000	-	-	-	-	-
2S48	MD	20	-	15	197 %	73 %	↓
F	MD	2.827.934.042 LEI	640.641.289 LEI	4.797.008.555 LEI	86 %	170 %	↑

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

252. Nu există suficiente date de monitorizare în SMIS referitoare la valorile indicatorului 2S48 - *Lungime de plajă și/sau faleză protejată* pentru ca instrumentul să realizeze prognoza pentru anul 2022, astfel că a fost calculată doar valoarea pentru 2023, reprezentând 15 km, adică 73% din ținta asumată pentru 2023 (în Raportul Anual anterior, rata de atingere a țintei pentru 2023 a fost calculată pe baza informațiilor calitative primite de la AM POIM).
253. De asemenea, nu există suficiente date de monitorizare în SMIS pentru indicatorul CO20 - *Prevenirea și gestionarea riscurilor: Populație care beneficiază de măsuri de protecție împotriva inundațiilor*.
254. Rata de îndeplinire a indicatorului financiar este de 170%, înregistrându-se o creștere foarte mare față de situația din Raportul Anual din 2020.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

255. Conform reprezentanților AM POIM, există o serie de dificultăți la nivelul AP 5, precum:
- Dificultăți în aplicarea corectă a normelor europene, a legislației naționale și a principiilor și conceptelor de bază pentru gestionarea riscului la inundații;
 - Modul în care se respectă și reflectă în propunerile de proiecte strategia de finanțare 2014-2020 pentru prevenirea și reducerea consecințelor inundațiilor.
256. Evoluția indicatorilor de performanță din cadrul Axei Prioritare 5 arată un progres lent în implementarea proiectelor. Totuși, în cadrul Axei Prioritare 5 fondurile sunt, deja, supracontractate în proporție 311,22%¹⁷, ceea ce explică și supra-performanța indicatorului financiar.

Care sunt măsurile adoptate de către AM care au contribuit la îmbunătățirea implementării Programului Operațional?

257. Rata de atingere a indicatorului financiar a crescut cel mai mult din cadrul Axei Prioritare 5, datorită creșterii ratei medii de rambursare a cheltuielilor. Dacă în Primul Raport Anual, indicatorul financiar înregistra o rată de rambursare medie de 31.85%, în cadrul raportului de față, indicatorul financiar beneficiază de o rată de rambursare medie de 58.23%. Rata de atingere a indicatorului de realizare 2S48 a scăzut semnificativ din cauza estimărilor privind realizările proiectelor aflate în implementare. Dacă în estimarea realizată pentru raportul anual precedent, contribuția proiectului aflat în implementare era de 39 de km de Lungime de plajă și/sau faleză protejată, în estimarea actualizată, contribuția proiectului aflat în implementare este de 15 km. Valoarea asumată a proiectului aflat în implementare este de 30.54 km.

¹⁷ Conform Listei proiectelor contractate POIM – 31 mai 2021.

258. În RAI 2020 se specifică faptul că supracontractarea excesivă la nivelul OS 5.2 necesită realocarea în cadrul POIM a fondurilor necesare.
259. Conform *Listei proiectelor contractate la 31 mai 2021*, există 16 proiecte în cadrul AP5, din care 4 proiecte finalizate.
260. Există 3 apeluri de proiecte deschise în cadrul AP5:
- „Managementul riscului la inundații și eroziune costieră” (în cadrul OS 5.1);
 - „Managementul riscului la inundații și eroziune costiera - proiecte de sprijin” (în cadrul OS 5.1);
 - „OS 5.2. Consolidarea capacității de reacție în caz de dezastre”.

Concluzii și recomandări

261. Evoluția indicatorilor de performanță din cadrul Axei Prioritare 5 semnaleză un progres pentru indicatorul financiar (ca urmare a contactării) dar un regres pentru indicatorul de realizare 2S48. Deși indicatorul de realizare nu va fi atins în proporție de 100%, rata de atingere a acestuia este aproape de pragul de 75%. Instrumentul de prognoză este limitat în a estima pentru indicatorii CO20 și 2S48 din cauza dimensiunii mici a bazei statistice.

Axa Prioritară 6: Promovarea energiei curate și eficienței energetice în vederea susținerii unei economii cu emisii scăzute de carbon

262. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii de performanță din cadrul Axei Prioritare 6 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate, față de estimarea realizată în Raport Anual de Evaluare din anul 2020. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:
- CO30 (regiuni mai puțin dezvoltate) - *Energiile din surse regenerabile: Capacitate suplimentară de producere a energiei din surse regenerabile;*
 - 2S58 (regiuni mai puțin dezvoltate) - *Capacitate instalată în cogenerare de înaltă eficiență;*
 - 2S59 (regiuni mai puțin dezvoltate) - *Capacitate instalată pentru producția de energie regenerabilă din proiecte contractate;*
 - 2S60 (regiuni mai puțin dezvoltate) - *Capacitate instalată pentru producția de energie în cogenerare de înaltă eficiență din proiecte contractate;*
 - F (regiuni mai puțin dezvoltate) - *Suma totală a cheltuielii eligibile din sistemul contabil al autorității de certificare, certificată de această autoritate.*

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

263. Tabelul următor va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 6 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în Raportul Anual de Evaluare din anul 2020.
264. Instrumentul a arătat faptul că durata medie de implementare a proiectelor în cadrul AP6 este de 1.011 zile, ceea ce înseamnă că proiectele care au fost contractate până la finalul anului 2020 vor putea fi finalizate până în 2023. De asemenea, instrumentul a prognozat faptul că proiectele din cadrul acestei axe au nevoie de 2 ani ca să-și ramburseze în totalitate cheltuielile eligibile.
265. De asemenea, în perioada iunie 2020-iunie 2021, cadrul AP6 au fost contractate 9 proiecte noi și finalizate 3 proiecte.

Tabelul 29. Scenariul general de progres al valorilor indicatorilor de performanță din cadrul Axei Prioritare 6

Cod	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2020	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021	Schimbare
CO30	MPD	26	-	-	-	-	-
2S58	MPD	20	-	-	-	-	-
F	MPD	610.936.030 LEI	104.931.763 LEI	104.931.763 LEI	13%	17%	↑

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

266. Pentru indicatorii 2S58 - *Capacitate instalată în cogenerare de înaltă eficiență* și CO30 - *Energiile din surse regenerabile: Capacitate suplimentară de producere a energiei din surse regenerabile* nu s-au identificat date de monitorizare în SMIS.
267. De asemenea, indicatorul financiar înregistrează o sub-performanță din cauza gradului foarte scăzut de absorbție a fondurilor disponibile pentru AP6.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

268. Conform RAI 2020, în decembrie 2020 existau 160 de proiecte depuse, 110 proiecte în etapa de evaluare/selecție și 24 de proiecte respinse.
269. De asemenea, există în continuare proiecte care nu pot fi demarate de către beneficiari până la aprobarea de către AM POIM (conform prevederilor ajutorului de stat). Apelul în cadrul OS 6.1 - producție nu a fost lansat din cauza problemelor în privința acordării ajutoarelor de stat (se așteaptă o decizie din partea autorităților publice în această privință). Totodată, reprezentanții AM POIM au precizat că există posibilitatea ca apelul în cadrul OS 6.1 – producție să nu mai poată fi redeschis.¹⁸
270. În cadrul OS 6.1 există suficiente proiecte în cadrul sectorului de distribuție, dar acest sector nu contribuie la progresul indicatorului CO30. Totuși, conform datelor din SMIS, există prea puține proiecte contractate în cadrul OS 6.1 – producție pentru ca instrumentul să poată prognoza rata de îndeplinire a acestui indicator.
271. În cadrul AP6 există proiecte în evaluare care nu vor putea fi contractate, astfel că fondurile din cadrul aceste axe prioritare trebuie realocate către altă axă.
272. Reprezentanții AM POIM au precizat faptul că există un grad redus de cheltuieli certificate la nivelul sectorului de energie, precum și un procent scăzut de finanțare în cadrul schemelor de ajutor de stat și o capacitate scăzută de cofinanțare a beneficiarilor privați (societăți comerciale). De asemenea, procedurile de obținere de avize necesare justificării și realizării proiectelor sunt îndelungate și dificile. Reprezentanții AM POIM au precizat și că neeligibilitatea forajelor de cercetare și explorare în cadrul POIM reprezintă o dificultate prezentă la nivelul AP6.
273. De asemenea, conform minutei Sub-comitetului Sectorial Energie din 26 iunie 2018, OS 6.1 și OS 6.4 sunt dificil de înțeles de către beneficiari, iar legislația aferentă nu este suficient de bine realizată. Totodată, România nu a adoptat o definiție a cogenerării de înaltă eficiență energetică.¹⁹

Care sunt măsurile adoptate de către AM care au contribuit la îmbunătățirea implementării Programului Operațional?

274. În 4 decembrie 2020, a fost adoptată Hotărârea de Guvern pentru aprobarea Schemei de ajutor de stat privind sprijinirea investițiilor destinate promovării producției și distribuției de energie termică în sistem centralizat, din surse regenerabile mai puțin exploatate, respectiv biomasă, biogaz, energie geotermală (aplicabilă OS 6.1), fapt ce a condus la deblocarea situației.
275. De asemenea, există solicitări din partea UAT-urilor pentru redeschiderea apelului OS 6.1 – producție regenerabile (nu există apeluri de proiecte deschise în cadrul AP 6).

¹⁸ Conform informațiilor obținute în cadrul focus grupului realizat pentru Raportul Anual.

¹⁹ „Minuta reuniunii Sub-comitetului Sectorial Energie (SCS E) aferent celei de-a VII-a reuniune a Comitetului de Monitorizare pentru POIM 2014 – 2020 din data 26.06.2018”.

Concluzii și recomandări

276. Recomandăm relansarea apelului în cadrul OS 6.1 – producție și contractarea proiectelor aflate deja în etapa de evaluare/selecție; instrumental a arătat faptul că durata medie de implementare a proiectelor în cadrul AP 6 este de 1.011 zile, astfel că proiectele care vor fi contractate în 2021 pot fi finalizate până în decembrie 2023. De asemenea, proiectele din cadrul acestei axe au nevoie de 2 ani ca să-și ramburseze în totalitate cheltuielile eligibile, astfel că proiectele care vor fi contractate în 2021 pot să contribuie la valoarea indicatorului financiar.
277. De asemenea, recomandăm și realocarea fondurilor disponibile pentru AP 6 către alte axe prioritare.

Axa Prioritară 7: Creșterea eficienței energetice la nivelul sistemului centralizat de termoficare în orașele selectate

278. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii de performanță din cadrul Axei Prioritare 7 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate, față de estimarea realizată în Raport Anual de Evaluare din anul 2020. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:
- 2S62 (regiuni mai puțin dezvoltate) - *Lungimea rețelei termice reabilitate / extinse;*
 - 2S62 (regiunea mai dezvoltată) - *Lungimea rețelei termice reabilitate / extinse;*
 - 2S64 (regiunea mai dezvoltată) - *Lungimea rețelei termice propuse spre reabilitare/extindere incluse în proiectul major transmis Comisiei Europene spre aprobare;*
 - F (regiuni mai puțin dezvoltate) - *Suma totală a cheltuielii eligibile din sistemul contabil al autorității de certificare, certificată de această autoritate;*
 - F (regiunea mai dezvoltată) - *Suma totală a cheltuielii eligibile din sistemul contabil al autorității de certificare, certificată de această autoritate.*

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

279. Tabelul următor va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 4 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în Raportul Anual de Evaluare din anul 2020.
280. Instrumentul a arătat faptul că durata medie de implementare a proiectelor în cadrul acestei axe prioritare este de 1.585 de zile. De asemenea, instrumentul a previzionat că proiectele din cadrul acestei axe au nevoie de 4 ani pentru a-și rambursa totalul cheltuielilor eligibile.
281. De asemenea, în perioada iunie 2020-iunie 2021, cadrul AP7 au fost contractate 2 proiecte noi.

Tabelul 30. Scenariu general de progres al valorilor indicatorilor de performanță din cadrul Axei Prioritare 7

Cod	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2020	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021	Schimbare
2S62	MPD	210	57	57	30%	27%	↓
2S62	MD	133	-	-	6%	-	-
F	MPD	744.850.104 LEI	375.070.317 LEI	375.070.317 LEI	36%	50%	↑

Cod	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2020	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021	Schimbare
F	MD	579.141.182 LEI	85.646.113 LEI	85.646.113 LEI	-	15%	-

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

282. Rularea instrumentului a arătat faptul că toți indicatorii din cadrul Axei Prioritare 7 se află în zona de risc. De asemenea, evoluția indicatorului 2S62 (regiunea mai dezvoltată) nu a putut fi prognozată din cauza faptului că nu există date suficiente în SMIS. Această țintă se va atinge doar în măsura în care va fi contractat și implementat proiectul avut în vedere în regiunea București-Ilfov.
283. Indicatorul 2S62 - *Lungimea rețelei termice reabilite/extinse* (regiuni mai puțin dezvoltate) va avea valoarea de 57 km în perioada 2022-2023, reprezentând 27% din ținta de 210 km asumată pentru 2023 (față de 30% în Raportul Anual anterior).
284. Indicatorul financiar pentru regiuni mai puțin dezvoltate are o rată de atingere a indicatorului de 50%, aflându-se, așa cum am precizat mai sus, în zona de risc. Acest indicator înregistrează, totuși, o creștere importantă față de valoarea de 36% din Raportul Anual din 2020.
285. Față de Raportul Anual anterior, au fost identificate suficiente informații în SMIS referitoare la indicatorul financiar pentru regiuni mai dezvoltate, acesta fiind estimat a avea o rată de îndeplinire de 15%.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

286. Ratele de atingere ale indicatorului financiar, pentru ambele tipuri de regiuni de dezvoltare au crescut datorită creșterii ratei de rambursare medii. Astfel, ca urmare a unei rambursări mai eficiente a proiectelor aflate în implementare, rata de atingere a indicatorului financiar s-a îmbunătățit. În Primul Raport Anual de Evaluare, Axa Prioritară 7 înregistra o rată de rambursare medie de doar 53.19%, în timp ce în raportul de față, rata de rambursare medie a crescut la 91.65%.
287. Principala cauză pentru performanța scăzută a acestei axe prioritare este durata și complexitatea procedurilor de obținere avize necesare justificării și realizării proiectelor. Conform RAI 2020, contractul de finanțare pentru proiectul de termoficare a Bucureștiului a fost semnat în noiembrie 2020, dar nu există încă cheltuieli generate de acest proiect care să contribuie la valorile indicatorilor din cadrul de performanță.
288. În RAI 2020 se specifică faptul că, având în vedere valoarea mare a proiectului de termoficare pentru municipiul București și termenul limită de eligibilitate, proiectul va necesita fazare.

Care sunt măsurile adoptate de către AM care au contribuit la îmbunătățirea implementării Programului Operațional?

289. În ceea ce privește problemele întâmpinate pe partea de ajutor de stat, pe 4 decembrie 2020 a fost aprobat Ordinul AM POIM nr. 859/ 2020 pentru aprobarea Schemei de ajutor de stat privind sprijinirea investițiilor în dezvoltarea infrastructurii de termoficare centralizată – componenta distribuție (aplicabil pentru OS 7.1).
290. Autoritatea de management a susținut procesul de obținere a avizului Consiliului Concurenței pentru proiectul “Reabilitarea sistemului de termoficare a municipiului București”, aviz ce a fost emis în iunie 2020.
291. Sectorul de energie beneficiază de sprijin în procesul de evaluare a proiectelor de energie prin asistența PASSA – BEI.
292. Între măsurile legislative aplicabile sectorului de energie, este de menționat că prin promovarea OUG nr. 52/2020 s-a introdus flexibilizarea fluxului financiar pentru susținerea beneficiarilor afectați de criză, precum: mărirea tranșelor de pre-finanțare, prelungirea termenelor de justificare a pre-finanțării, extinderea termenului în care beneficiarii au obligația de a face dovada plății contribuției proprii.
293. AM POIM a lansat apeluri de proiecte în cadrul OS 7.1, ceea ce a dus la contractarea de noi proiecte care să contribuie la valorile indicatorilor din cadrul de performanță. Conform *Listei proiectelor contractate la 31 mai 2021*, există 8 proiecte contractate, din care 1 proiect finalizat, în cadrul AP7.

294. În prezent, este deschis apelul de proiecte „Creșterea eficienței energetice în sistemele centralizate de transport și distribuție a energiei termice în orașele selectate și în alte orașe – proiecte noi” (în cadrul OS 7.1), iar proiectele contractate vor contribui la valoarea indicatorului 2S62 pentru regiunile mai puțin dezvoltate.

Concluzii și recomandări

295. Având în vedere situația din cadrul AP7, recomandăm contractarea de proiecte în cadrul OS 7.1 care să contribuie la valoarea indicatorilor aferenți din cadrul de performanță. Totuși, instrumentul a arătat faptul că durata medie a proiectelor din cadrul AP7 este de 1.585 de zile (având la bază trendul istoric și cele 2 proiecte mari care au întâmpinat dificultăți în contractare și implementare), dar proiectele cu o durată mai mică pot fi finalizate până în 2023.

Axa Prioritară 8: Sisteme inteligente și sustenabile de transport al energiei electrice și gazelor naturale

296. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii de performanță din cadrul Axei Prioritare 8 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate, față de estimarea realizată în Raport Anual de Evaluare din anul 2020. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:

- 2S68 (regiuni mai puțin dezvoltate) - *Lungimea conductei de transport de gaz operațională construită;*
- 2S69 (regiuni mai puțin dezvoltate) - *Lungimea conductei de transport de gaz operațională construită din contracte de achiziție publică semnate;*
- F (regiuni mai puțin dezvoltate) - *Suma totală a cheltuielii eligibile din sistemul contabil al autorității de certificare, certificată de această Autoritate.*

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

297. Tabelul următor va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 8 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în Raportul Anual de Evaluare din anul 2020.

298. Instrumentul a calculat faptul că durata medie de implementare a proiectelor în cadrul acestei axe este de 1.459 de zile, ceea ce ar permite finalizarea până în 2023 a proiectelor deja contractate (Transgaz și Transelectrica). De asemenea, instrumentul a previzionat că proiectele din cadrul acestei axe au nevoie de 3 ani pentru a-și rambursa totalul cheltuielilor eligibile.

299. De asemenea, în perioada iunie 2020-iunie 2021, în cadrul AP8 au fost contractate 6 proiecte noi.

300. Rata de realizare a etapei cheie de implementare 2S69 - *Lungimea conductei de transport de gaz operațională construită din contracte de achiziție publică semnate* va fi egală cu cea a indicatorului de realizare 2S68 - *Lungimea conductei de transport de gaz operațională construită.*

Tabelul 31. Scenariu general de progres al valorilor indicatorilor de performanță din cadrul Axei Prioritare 8

Cod	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2020	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021	Schimbare
2S68	MPD	160	109	109	30%	68%	↑
F	MPD	949.472.999 LEI	282.274.238 LEI	282.274.238 LEI	16%	30%	↑

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

301. Față de situația prezentată în Raportul Anual anterior (când în cadrul Axei Prioritare 8 existau doar 2 proiecte majore contractate, implementate de Transgaz și Transelectrica, ambele fiind preidentificate în 2007-2013, iar indicatorii din cadrul de performanță erau determinați doar de proiectul Transgaz), acum există 6 proiecte noi care au fost contractate în cadrul acestei axe.
302. Astfel, valoarea indicatorului 2S68 - *Lungimea conductei de transport de gaz operațională construită* va avea o valoare de 109 km în perioada 2022-2023, reprezentând 68% din valoarea țintei asumate pentru 2023 (față de rata de atingere de 30% prezentată în Raportul Anual anterior).
303. De asemenea, indicatorul financiar va atinge o rată de îndeplinire de 30% (față de rata de 16% prezentată în Raportul Anual anterior).

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

304. Ratele de atingere ale indicatorilor din Cadrul de Performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 8 au crescut datorită creșterii peste așteptări (așa cum a fost estimat în Primul Raport Anual de Evaluare) a numărului de proiecte contractate. De asemenea, durata medie de implementare a proiectelor contractate în perioada 24 iunie 2020 – 24 iunie 2021 a fost mai mică decât cea înregistrată în restul perioadei de implementare a Programului Operațional.
305. Reprezentanții AM POIM au afirmat că, pentru a se atinge ținta indicatorului/etapei cheie de implementare 2S68 - *Lungimea conductei de transport de gaz operațională construită*, ar trebui ca toate contractele de achiziție publică să fie încheiate. Totuși, procedura de contractare este încă în desfășurare, de aceea ținta pentru 2018 încă nu este atinsă. Această dinamică reduce foarte mult timpul de execuție ceea ce periclitează atingerea țintelor ambilor indicatori printr-o implementare lentă/redușă. Aproximativ jumătate din contractele de achiziție publică sunt semnate, dar evoluția fizică a proiectelor înregistrează dificultăți. Totuși, este posibil ca indicatorul 2S68 să fie atins în 2023.²⁰

Care sunt măsurile adoptate de către AM care au contribuit la îmbunătățirea implementării Programului Operațional?

306. Reprezentanții AM POIM au precizat că, având în vedere nivelul scăzut al ratei de contractare în sectorul de energie (axele prioritare 6, 7 și 8), precum și persistența dificultăților generate de legislația aplicabilă în materie de ajutor de stat pentru investițiile prevăzute în program, prin POIM se finanțează „Programul național de racordare a populației și clienților non-casnici la sistemul inteligent de distribuție a gazelor naturale” - OUG nr.128/2020, apelul de proiecte aferent fiind lansat în august 2020. Conform RAI 2020, în cadrul acestui apel au fost depuse 243 de proiecte care se află în etapa de evaluare/selecție.
307. Tot conform RAI 2020, obiectivul actual al AM POIM este finalizarea procesului de evaluare a proiectelor depuse la termen. Apelul de proiecte a fost competitiv, iar evaluarea proiectelor se face în ordine cronologică, în funcție de data de depunere a proiectelor.
308. Astfel, valoarea cumulată a numărului mare de proiecte de distribuție a gazelor naturale aflate în evaluare depășește considerabil bugetul apelului competitiv. Riscul major pentru proiectele de distribuție gaze naturale este determinat de timpul limitat de implementare (până la data de 31 decembrie 2023) și imposibilitatea de fazare a proiectelor.

Concluzii și recomandări

309. Recomandăm evaluarea/selecția cât mai rapidă a proiectelor depuse în cadrul apelului competitiv lansat în cadrul OS 8.2, astfel încât proiectele să poată intra în implementare și să aibă timp să genereze cheltuieli care să contribuie la valorile indicatorilor din cadrul de performanță.

²⁰ „Minuta celei de a VII-a reuniuni a Comitetului de Monitorizare pentru Programul Operațional Infrastructură Mare - POIM 2014-2020 BUCUREȘTI, 29 iunie 2018”.

Axa Prioritară 9: Protejarea sănătății populației în contextul pandemiei cauzate de virusul SARS-CoV-2

310. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii de performanță din cadrul Axei Prioritare 8 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate, față de estimarea realizată în Raport Anual de Evaluare din anul 2020. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:

- 2S136 (regiuni mai puțin dezvoltate) - *Valoarea echipamentelor de protecție personală achiziționate;*
- 2S137 (regiuni mai puțin dezvoltate) - *Valoarea echipamentelor medicale achiziționate;*
- 2S136 (regiunea mai dezvoltată) - *Valoarea echipamentelor de protecție personală achiziționate;*
- 2S137 (regiunea mai dezvoltată) - *Valoarea echipamentelor de protecție personală achiziționate.*

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

311. Tabelul următor va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 9 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în Raportul Anual de Evaluare din anul 2020.

312. Instrumentul a calculat faptul că durata medie de implementare a proiectelor în cadrul acestei axe este de 398 de zile, ceea ce permite finalizarea până în 2023 a proiectelor care vor fi contractate. De asemenea, instrumentul a previzionat că proiectele din cadrul acestei axe au nevoie de 1 an pentru a-și rambursa totalul cheltuielilor eligibile.

Tabelul 32. Scenariul general de progres al valorilor indicatorilor de performanță din cadrul Axei Prioritare 9

Cod	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2020	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021	Schimbare
2S136	MPD	172.294.500 LEI	-	-	-	-	-
2S137	MPD	861.472.500 LEI	-	-	-	-	-
2S136	MD	73.840.500 LEI	-	-	-	-	-
2S137	MD	369.202.500 LEI	-	-	-	-	-

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

313. Axa Prioritară 9 a fost introdusă ca urmare a necesității create de starea de urgență instituită de pandemia de COVID-19 și nu are legătură cu gândirea inițială a POIM. Pentru introducerea acestei axe prioritare au fost realizate realocări bugetare în cadrul Axelor Prioritare 2, 3, 4, 6, 7 și 8.

314. Având în vedere faptul că această axă a fost introdusă cu puțin timp în urmă, nu există suficiente date în SMIS pentru ca instrumentul să poată face prognoze referitoare la țintele indicatorilor.

315. Totuși, în cadrul acest axe prioritare există 182 de proiecte contractate, din care 8 proiecte finalizate, iar rata de contractare este de 142,81%.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

316. Conform RAI 2020, numărul mare de proiecte depuse crește gradul de încărcare la nivelul structurilor AM POIM pe toate activitățile specifice.
317. În implementare se înregistrează întârzieri în atribuirea contractelor de furnizare.
318. Bugetul alocat AP9 este insuficient raportat la valoarea proiectelor depuse, fiind necesară modificarea POIM pentru suplimentarea alocării din fonduri aferente REACT-EU.

Care sunt măsurile adoptate de către AM care au contribuit la îmbunătățirea implementării Programului Operațional?

319. În cadrul acestei axe au fost lansate 3 apeluri de proiecte (în cadrul cărora au fost depuse 1.146 de proiecte), din care apelul „Creșterea siguranței pacienților în structuri spitalicești publice care utilizează fluide medicale” (în cadrul OS 9.1) este încă deschis.

Scenarii de prognoză pentru Programul Operațional Infrastructură Mare

320. Pentru Programul Operațional Infrastructură Mare, echipa de evaluare a realizat un singur scenariu, care va fi prezentat în continuare. Motivele pentru care echipa de evaluare nu a putut elabora scenarii adiționale sunt exprimate mai jos, după prezentarea scenariului realizat.
321. Instrumentul estimează pentru AP4 nerambursarea unei sume de 801.070.060,98 LEI. Deși există 11 proiecte contractate în ultimul an pentru AP4, contribuția acestora nu este suficientă pentru ca acest buget să fie cheltuit (rata de contractare este de 80,5%). Luând în calcul afirmația reprezentantului Comisiei Europene, care a precizat faptul că proiectele aflate în implementare nu acoperă alocarea aferentă AP4 și experiența trecutului care indică că proiectele nu reușesc să își efectueze toate cheltuielile, bugetul rămas necheltuit poate fi alocat către o altă axă pentru a contracta mai multe proiecte și pentru a acoperi deficitul înregistrat între alocarea totală și suma contractată.
322. În cadrul AP3, conform RAI 2020, multe proiecte fazate au progres nesatisfăcător raportat la termenul limită de eligibilitate a cheltuielilor, iar proiectele noi nu au un grad de maturitate necesar pentru depunere. De asemenea, proiectele noi înregistrează un progres foarte scăzut încă din faza de achiziții publice, la fel ca și în cazul contractelor atribuite (lipsa forței de muncă, a anumitor materiale de construcții din import, etc.). Totodată, operatorii regionali au un grad semnificativ de îndatorare. Totuși, având în vedere că AP3 are o rată de contractare de 254,09%, că toți indicatorii din Cadrul de Performanță au rate de atingere estimate sub 30% (aflându-se în zona de risc) din cauza întârzierilor și faptul că AP3 depășește alocarea inițială cu 531.905.897,40 lei, propunem realocarea fondurilor rămase în cadrul AP4 către AP3. Luând în considerare faptul că un apel de proiecte tocmai a fost închis (ceea ce înseamnă că există proiecte în etapa de evaluare/selecție) și că alte apeluri sunt încă deschise, realocarea suplimentare către AP3 are sens, pentru că noi proiecte vor fi contractate (deși există deja o supracontractare mare la nivelul acestei axe). Totuși, e de așteptat ca proiectele care vor fi contractate să trebuiască să fie fazate, pentru că instrumentul a calculat faptul că durata medie de implementare a proiectelor în cadrul AP3 este de 1.799 de zile.
323. Având în vedere faptul că indicatorul CO17 este aferent PI1 – 6i. Investiții în sectorul deșeurilor, pentru a îndeplini cerințele acquis-ului de mediu al Uniunii și pentru a răspunde unor nevoi de investiții identificate de statele membre care depășesc aceste cerințe (aferentă OS 3.1. Reducerea numărului depozitelor neconforme și creșterea gradului de pregătire pentru reciclare a deșeurilor), iar indicatorii CO18 și CO19 sunt aferenți PI2 – 6ii. Investiții în sectorul apei, pentru a îndeplini cerințele acquis-ului de mediu al Uniunii și pentru a răspunde unor nevoi de investiții identificate de statele membre care depășesc aceste cerințe (aferentă OS 3.2. Creșterea nivelului de colectare și epurare a apelor uzate urbane, precum și a gradului de asigurare a alimentării cu apă potabilă a populației) - cel mai mare deficit existând în cadrul PI2, propunem alocarea a 100.000.000 lei către PI1 și a 701.070.060,98 lei către PI2.

Tabelul 33. Scenariul A de progres al valorilor indicatorilor de performanță din cadrul Axei Prioritare 3

Cod	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021
CO17	MD	1.300.000	1.037.081	1.179.107	91%
CO18	MD	2.851.330	464.170	560.663	20%
CO19	MD	1.938.904	578.703	715.211	37%
F	MD	14.724.338.851 LEI	1.974.978.705 LEI	4.142.612.133 LEI	28%

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

324. Astfel, în urma acestor realocări, rata de atingere a indicatorului CO17 - *Deșeuri solide: Capacitate suplimentară de reciclare a deșeurilor* crește de la 23% la 91%, astfel că indicatorul iese din zona de risc, ceea ce face ca acest scenariu să fie valabil. De asemenea, rata de atingere a indicatorului CO18 - *Distribuția apei: Populație suplimentară care beneficiază de o mai bună alimentare cu apă* crește de la 11% la 20%, iar rata de atingere a indicatorului CO19 - *Epurarea apelor uzate: Populație suplimentară care beneficiază de o mai bună tratare a apelor uzate* crește de la 25% la 37%.
325. Prin realocarea sumei de 801.070.060,98 lei din cadrul AP4 către AP3 se acoperă deficitul de 531.905.897,40 lei din cadrul AP3; totuși, suma alocată către PI2 nu depășește cu mult deficitul inițial, astfel că o alocare suplimentară către PI2 din cadrul altor axe ar putea duce la o creștere și mai mare a valorilor indicatorilor.

Tabelul 34. Scenariul A de progres al valorilor indicatorilor de performanță din cadrul Axei Prioritare 4

Cod	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021
CO23	MPD	48.686	4.710	51.604	106%
2S38	MPD	57	19	19	33%
F	MPD	1.463.748.521 LEI	421.551.486 LEI	595.302.531 LEI	41%

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

326. În urma realocărilor bugetare, indicatorul CO23 - *Natură și biodiversitate: Suprafața habitatelor sprijinite în vederea obținerii unui stadiu de conservare mai bun* din cadrul AP își modifică rata de atingere a țintei pentru 2023 de la 147%, la 106% (mai apropiată de rata estimată în Raportul Anual anterior); chiar și așa, indicatorul rămâne într-o situație de suprarealizare.
327. De asemenea, ratele de atingere a indicatorilor 2S38 - *Seturi de măsuri/planuri de management/planuri de acțiune aprobate* și financiar nu sunt influențate de realocarea bugetară.
328. Un scenariu de realocare bugetară fezabil ar fi, de asemenea, către AP9, unde există, deja, o supracontractare de 142% și aprox. 1.000 de proiecte care se află în etapa de evaluare/selecție. Totuși, instrumentul nu a avut date de monitorizare suficiente pentru a prognoza rata de atingere a indicatorilor din cadrul acestei Axe

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Prioritare, deoarece nu există un număr suficient de mare de proiecte finalizate. Astfel, elaborarea unui scenariu pentru această Axă Prioritară nu este încă posibil.

329. În cadrul AP 1 și 2 există o supracontractare ridicată (242,52% în cadrul AP1 și 177,01% în cadrul AP2), astfel că sumele care sunt estimate că vor rămâne necheltuite (din cauza experienței proiectelor deja contractate care nu reușesc să își consume bugetul) de 3.989.964.248,45 lei pentru AP1 și 966.649.057,61 lei pentru AP2 nu pot fi realocate către alte Axe Prioritare, deoarece sunt necesare aceste fonduri pentru a acoperi supracontractarea, odată ce proiectele contractate vor genera cheltuieli.
330. În cadrul AP5 există un deficit de 2.240.989.458,29 lei, dar nu există posibilitatea de a realoca fonduri de la alte axe către această axă prioritară, deoarece deficitul este foarte mare, iar o realocare mică nu ar influența semnificativ evoluția valorii indicatorilor din cadrul de performanță aferent AP5.
331. În cadrul AP6 se dorește relansarea apelului de proiecte pentru OS 6.1-productivitate (deși există suficiente proiecte contractate în cadrul OS 6.1, acestea se află în cadrul sectorului de distribuție, care nu contribuie la valorile indicatorilor din cadrul de performanță), astfel că excedentul bugetar, care oricum nu este semnificativ comparativ cu celelalte axe, va fi acoperit de eventualele proiecte care ar putea fi contractate în cadrul acestui apel.
332. În cadrul AP7, există un excedent de 863.274.855,62 lei, dar acesta va fi acoperit de proiectele care ar putea fi contractate în cadrul OS 7.1, la care contribuie indicatorii din cadrul de performanță; astfel, nici de pe această axă nu este fezabil să realocăm bani.
333. În cadrul AP8, există un excedent de 808.335.879,96 lei, dar, conform RAI 2020, valoarea cumulată a numărului mare de proiecte de distribuție a gazelor naturale aflate în evaluare depășește considerabil bugetul apelului competitiv; astfel, acest excedent va fi cheltuit odată cu contractarea noilor proiecte.

4.3 Programul Operațional Competitivitate

Descriere program

334. Programul Operațional Competitivitate (POC) răspunde nevoilor și provocărilor legate de nivelul redus al competitivității economice din România. Programul vizează două probleme ale economiei românești, și anume sprijinul insuficient pentru cercetare, dezvoltare și inovare (CDI) și infrastructura subdezvoltată în tehnologia informației și și a comunicațiilor (TIC) și implicit servicii digitale slab dezvoltate. Astfel, potrivit documentului de program, „obiectivul general al POC este de a contribui la realizarea obiectivului global al Acordului de Parteneriat prin susținerea CDI și TIC pentru competitivitate și dezvoltare”. Prin intervențiile sale, Programul contribuie la creșterea competitivității și la dezvoltarea economică prin îmbunătățirea accesului, securității și utilizării TIC și prin consolidarea CDI. Totodată, POC contribuie, în mod indirect, la reformarea unor domenii precum educația, sănătatea și cultura, dar și la incluziune socială sau reducerea sărăciei, prin finanțarea unor proiecte de e-guvernare²¹. Pe data de 28 octombrie 2020, varianta 7.0 a programului a fost aprobată. În noul document de program, a fost adăugată Axa Prioritară 3 Sprijinirea IMM-urilor ca reacție la pandemia COVID-19, pentru a finanța măsurile de sprijin pentru reluarea activităților economice la nivel național a IMM-urilor; având în vedere că activitățile pe piața de consum și producție au fost grav afectate de criza coronavirusului COVID-19²². Potrivit programului, există un risc substanțial de recesiune economică în anul 2020, iar în acest context multe segmente ale economiei europene sunt blocate din cauza COVID-19 și lanțurile de aprovizionare și schimburile comerciale globale sunt profund afectate, sunt necesare măsuri de sprijin pentru deblocarea și restartarea activităților economice.
335. Pe parcursul ultimului an au fost adoptate două noi versiuni ale programului, versiunea 5.3 și versiunea 7.0. În tabelul următor sunt prezentate alocările financiare pe axe prioritare conform fiecăreia dintre acestea.

Tabelul 35. Schimbări privind alocarea financiară a AP1 și AP2

Axe prioritare	Alocare în versiunea din data de 29.06.2020	Alocare în versiunea din data de 28.10.2020	Schimbare
AP 1	830.421.147,00 EUR	780.421,147.00 EUR	↓
AP 2	499.366.087,00 EUR	499,366,087.00 EUR	=
AP 3	-	550.000,000 EUR	-

Sursa: Date din Anexa 3. Lista de proiecte contractate POC prelucrate de către evaluatori

336. Situația generală actuală a programului este prezentată în tabelul următor²³:

Tabelul 36. Situația generală actuală a Programului Operațional Competitivitate – 31 mai 2021

Axă Prioritară	Număr de proiecte	Număr de proiecte finalizate	Alocarea financiară publică (€)	Valoarea publică a proiectelor contractate (€)	Rata de contractare
Axă Prioritară 1: Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare (CDI) în sprijinul competitivității economice și dezvoltării afacerilor	325 (+ 18 reziliate sau în curs de reziliere)	131 (+ 12 reziliate sau în curs de reziliere)	780,421,147.00	846,735,755.3	108,50%
Axă Prioritară 2: Tehnologia informației și comunicațiilor (TIC) pentru o economie digitală competitivă	301 (+ 29 reziliate)	111 (+ 24 reziliate)	499,366,087.00	841,613,980.1	168,54%

²¹ Documentul Programului Operațional Competitivitate, versiunea 7.0

²² Idem

²³ Anexa 3: Lista proiectelor contractate, situația la data de 31 decembrie 2020

Axa Prioritară 3: Sprijinirea IMM-urilor ca reacție la pandemia COVID -19	1	0	550,000,000	761,987,195.71	138,54%
---	---	---	-------------	----------------	---------

Sursa: Date din Anexa 3. Lista de proiecte contractate POC prelucrate de către evaluatori

Progresul față de anul anterior

337. În perioada 31 mai 2020 – 31 mai 2021 au fost contractate 210 proiecte noi în cadrul Programului Operațional Competitivitate. Dintre acestea, 10 proiecte au fost reziliate sau sunt în curs de reziliere. În tabelul de mai jos este prezentată distribuția proiectelor contractate pe Axă Prioritară.

Tabelul 37. Proiecte noi contractate în ultimul an pe AP

Axă Prioritară	Proiecte noi contractate	Procentaj proiecte noi pe AP
AP 1. Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare (CDI) în sprijinul competitivității economice și dezvoltării afacerilor	84 (+ 6 reziliate sau in curs de reziliere)	25,85%
AP 2. Tehnologia Informației și Comunicațiilor (TIC) pentru o economie digitală competitivă	115 (+ 4 reziliate)	38,20%
AP 3. Sprijinirea IMM-urilor ca reacție la pandemia COVID -19	1	100%

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 31 Mai 2021

338. În tabelul de mai jos este ilustrată distribuția proiectelor noi contractate pe obiectiv specific:

Tabelul 38. Proiecte noi contractate în ultimul an pe OS

Obiective specifice	Proiecte noi contractate	Proiecte contractate	Creștere procentuală
AP 1			
1.1 Creșterea capacității de CDI în domeniile de specializare inteligentă și în sănătate	10	54	18,52%
1.2 Creșterea participării românești în cercetarea la nivelul UE	13	86	15,12%
1.3 Creșterea investițiilor private în CDI	61 (+ 6 reziliate)	132	46,21%
1.4 Creșterea transferului de cunoștințe, tehnologie și personal cu competențe CDI între mediul public de cercetare și cel privat	0	53	0%
AP 2			
2.1 Extinderea și dezvoltarea infrastructurii de comunicații în bandă largă de mare viteză	0	28	0%
2.2 Creșterea contribuției sectorului TIC pentru competitivitatea economică	41 (+ 4 reziliate)	180	22,78%
2.3 Creșterea gradului de utilizare a Internetului	5	18	27,78%
2.4 Creșterea utilizării sistemelor de e-guvernare	0	75	0%
AP 3			
3.1. Consolidarea poziției pe piață a IMM-urilor afectate de pandemia COVID-19	1	1	100%

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 31 Mai 2021

339. Tabelul de mai jos prezintă apeluri de proiecte lansate de către AM în perioada 31 mai 2020 și 31 mai 2021. O mențiune importantă este că au fost lansate 3 apeluri pentru Axa Prioritară 2 și un apel pentru Axa Prioritară 3.
340. De asemenea, un apel de proiecte non-competitiv este estimat să fie lansat pentru Axa Prioritară 1, Obiectiv Specific 1.2. *Creșterea participării românești în cercetarea la nivelul UE*. Conform calendarului de lansare, Beneficiarul proiectului este parteneriatul format din institute de cercetare de drept public cu personalitate juridică, care fac parte din sistemul național de cercetare-dezvoltare. Beneficiarul proiectului suport este INCD pentru Științe Biologice, în calitate de coordonator, în parteneriat cu INCD GeoEcoMar, INCD Delta Dunării și Institutul de Geodinamică al Academiei Române. Bugetul total pentru aceste apel de proiecte este de 5 milioane de EUR. Proiectul va finanța elaborarea tuturor studiilor necesare depunerii aplicației pentru proiectul major DANUBIUS-RI.
341. Dintre proiectele noi contractate 150 contribuie la indicatorii din Cadrul de Performanță stabilit pentru POC, 148 de proiecte contribuie la indicatorii din Axa Prioritară 1, în timp ce 2 proiecte contribuie la indicatorul 3S15 din cadrul Axei Prioritare 2.

Tabelul 39. Proiecte noi contractate în ultimul an pe indicator

AP	Indicatori de performanță	Proiecte noi care contribuie la CdP	Total proiecte care contribuie la CdP	Creștere procentuală
AP 1	CO01	65	212	30,66%
	CO24	83	267	31,08%
AP 2	3S15	2	9	22,22%
	3S17	0	4	0%

Sursa: Date din Anexa 3. Lista de proiecte contractate POC prelucrate de către evaluatori

342. Cu privire la cele 81 de proiecte finalizate, 43 dintre acestea aparțin Axei Prioritare 1, în timp ce 38 aparțin Axei Prioritare 2.

Tabelul 40. Proiecte finalizate în ultimul an pe AP

Axă Prioritară	Proiecte finalizate în ultimul an	Procentaj proiecte finalizate în ultimul an din totalul proiectelor finalizate pe AP
AP 1. Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare (CDI) în sprijinul competitivității economice și dezvoltării afacerilor	43	32,82%
AP 2. Tehnologia Informației și Comunicațiilor (TIC) pentru o economie digitală competitivă	38	34,23%

Sursa: Date din Anexa 3. Lista de proiecte contractate POC prelucrate de către evaluatori

343. În tabelul de mai jos este redată distribuția proiectelor finalizate pe obiectiv specific:

Tabelul 41. Proiecte finalizate în ultimul an pe OS

Obiective specifice	Proiecte finalizate în ultimul an	Procentaj proiecte finalizate în ultimul an din totalul proiectelor finalizate pe AP
AP 1		
1.1 Creșterea capacității de CDI în domeniile de specializare inteligentă și în sănătate	8	40%
1.2 Creșterea participării românești în cercetarea la nivelul UE	34	89,47%
1.3 Creșterea investițiilor private în CDI	0	0%
1.4 Creșterea transferului de cunoștințe, tehnologie și personal cu competențe CDI între mediul public de cercetare și cel privat	1	33,33%

AP 2		
2.1 Extinderea și dezvoltarea infrastructurii de comunicații în bandă largă de mare viteză	0	0%
2.2 Creșterea contribuției sectorului TIC pentru competitivitatea economică	36	33,96%
2.3 Creșterea gradului de utilizare a Internetului	2	40%
2.4 Creșterea utilizării sistemelor de e-guvernare	0	0%

Sursa: Date din Anexa 3. Lista de proiecte contractate POC prelucrate de către evaluatori

Axa prioritară 1: Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare (CDI) în sprijinul competitivității economice și dezvoltării afacerilor

Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii de performanță din cadrul Axei Prioritare 1 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercitiul de prognozare realizat pentru raportul de evaluare din anul precedent. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:

- CO01 – Investiție productivă: Număr de societăți sprijinite
- CO24 – Cercetare, inovare: Număr de noi cercetători în entitățile care beneficiază de sprijin

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

344. Tabelele următoare prezintă estimările actualizate ale instrumentului de prognoză față de estimările realizate pentru raportul anual de evaluare din 2020. Aceste estimări aparțin scenariului general de progres al valorilor indicatorilor de performanță.

Tabelul 42. Scenariul general de progres al valorilor indicatorilor de performanță din cadrul Axei Prioritare 1

Indicator	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2020	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021	Schimbare
CO01	MD	95	150	175	261%	184%	↓
CO01	MPD	327	333	397	108%	122%	↑
CO24	MD	195	144	305	133%	157%	↑
CO24	MPD	291	571	661	140%	227%	↑
Financiar	MD	1.144.263.454 LEI	498.500.764,80 LEI	1.269.681.548,25 LEI	103%	111%	↑
Financiar	MPD	3.469.228.891 LEI	1.775.996.976,93 LEI	1.967.914.487,98 LEI	47%	57%	↑

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

345. Instrumentul de prognoză estimează pentru indicatorul CO01, *Investiție productivă: Număr de societăți sprijinite*, o valoare de 175 de societăți sprijinite pentru regiunea mai dezvoltată, reprezentând 184% din ținta pe 2023, și o valoare de 397 de societăți sprijinite pentru regiunile mai puțin dezvoltate, reprezentând 122% din țintă. Valorile estimate pentru indicatorul CO01 au crescut pentru regiunile mai puțin dezvoltate și au scăzut semnificativ pentru regiunea mai dezvoltată. Cu toate acestea, estimările arată că indicatorul își va depăși ținta stabilită.
346. Pentru indicatorul CO24, *Cercetare, inovare: Număr de noi cercetători în entitățile care beneficiază de sprijin*, instrumentul prognozează o valoare de 305 noi cercetători în regiunea mai dezvoltată, reprezentând 157% din ținta pe 2023, și o valoare de 661 de noi cercetători în regiunile mai puțin dezvoltate, reprezentând 227% din ținta pe 2023. Astfel, valorile estimate pentru indicatorul CO24 au crescut semnificativ față de ultima estimare anuală, în cazul regiunilor mai puțin dezvoltate creșterea fiind de 87 de puncte procentuale.
347. Cu privire la indicatorul financiar, instrumentul estimează că acest indicator, pentru regiunea mai dezvoltată, va fi realizat în proporție de 111% din ținta pentru 2023, iar pentru regiunile mai puțin dezvoltate, în proporție de 57%. Ambele estimări indică un nivel mai mare de realizare a indicatorilor financiari față de cel prognozat în cadrul raportului anual de evaluare din 2020, însă modificările nu sunt semnificative. De aceea, indicatorul aferent regiunilor mai puțin dezvoltate se află în intervalul de risc în ceea ce privește atingerea țintei.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

348. Indicatorul CO01 pentru regiunea mai dezvoltată înregistrează cea mai mare schimbare a rata de estimată. Valoarea estimată a scăzut cu 77 de puncte procentuale. Cu toate acestea, indicatorul nu se află în zone de risc cu privire la atingerea țintei. Trebuie menționat și faptul că, față de ultima estimare anuală, ținta indicatorului a fost schimbată, crescând de la 94 la 95 societăți sprijinite. Această schimbare nu este totuși semnificativă și nu poate determina scăderea înregistrată. Totuși, conform discuțiilor organizate cu reprezentanții AM POC din luna martie a anului 2021, situația existentă la nivelul indicatorului CO01 se poate explica prin prisma efectelor economice ale pandemiei de COVID-19, din cauza căreia mulți beneficiari de pe Axa Prioritară 1 și-au suspendat activitatea sau au prelungit graficul de implementare al proiectelor. Pandemia de COVID-19 a afectat proiectele prin împiedicarea desfășurării activităților care necesitau o prezență față în față, și prin problemele generale la nivelul lanțului de aprovizionare, care au dus la neachiziționarea de echipamente. Astfel, proiectele aflate în implementare au produs mai puțin realizări decât se preconizase în Primul Raport Anual de evaluare. Restul indicatorilor din Cadrul de Performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 1 au rate de atingere mai mari, datorită contractării mai multor proiecte în perioada 24 iunie 2020 – 24 iunie 2021 decât se estimase în Primul Raport Anual de Evaluare.
349. Pentru toți ceilalți indicatori din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 1 se observă o creștere a estimării nivelului de atingere a țintei aferente anului 2023, chiar dacă pentru indicatorii fizici țintele au fost crescute față de valorile de referință luate în calcul în cadrul raportului anual de evaluare din 2020. În ceea ce privește indicatorul CO01 pentru regiunile mai puțin dezvoltate creșterea nu a fost semnificativă, de la 326 de societăți sprijinite la 327. Însă, pentru indicatorul CO24, pentru regiunea mai dezvoltată creșterea a fost de la 188 noi cercetători sprijiniți la 195, iar pentru regiunile mai puțin dezvoltate, de la 249 la 291. În aceste condiții, faptul că și estimările realizate indică un nivel mai mare de atingere a țintelor față de cel estimat în 2020, poate fi explicat prin faptul că în perioada 1 iunie 2020 – 31 mai 2021, în cadrul Axei Prioritare 1 au fost contractate 84 de proiecte noi, reprezentând 25,85% din totalul proiectelor contractate și de asemenea, au fost finalizate 43 de proiecte, reprezentând 32,82% din totalul proiectelor finalizate.
350. În ciuda progresului făcut în ceea ce privește contractarea, indicatorul financiar aferent regiunilor mai puțin dezvoltate se află încă în zona de risc de neatingere a obiectivului, cu o estimare de 57%. Acest fapt se datorează ratei medii a nivelului de cheltuieli realizate pe proiect față de bugetul acestuia. Astfel, pe baza datelor înregistrate până la acest moment, putem spune că rata cheltuielilor realizate pe fiecare proiect poate duce la un nivel de realizare a indicatorului financiar substanțial mai mic decât ținta stabilită pentru anul 2023. Însă, conform informațiilor calitative primite de la experții din cadrul AM POC, există tendința ca o mare parte dintre cheltuieli să fie realizate și rambursate spre finalul perioadei de implementare a proiectelor (multi beneficiari preferând să plătească subcontractorii la finalul lucrărilor). Situația este similară și pentru finalul perioadei de programare, când există o mare probabilitate ca nivelul cheltuielilor realizate și sumelor rambursate să crească substanțial față de mediile înregistrate în anii precedenți. Acest lucru este susținut și de faptul că până la 31 mai 2021 au fost finalizate aproximativ 50% dintre proiectele contractate în cadrul axei prioritare 1, iar dintre cele aflate în implementare, marea majoritate au solicitat extinderea graficului de

implementare. Mai mult, pe parcursul ultimului an (31 mai 2020 – 31 mai 2021) au fost contractate în cadrul axei prioritare 1 84 de proiecte noi, însemnând 25,85% din totalul proiectelor contractate. Prin urmare, o mare parte din realizările fizice și financiare ale proiectelor vor fi concentrate în ultima parte a perioadei de programare.

Care sunt măsurile adoptate de către AM care au contribuit la îmbunătățirea implementării Programului Operațional?

351. În perioada 31 mai 2020 – 31 mai 2021 AM POR a publicat două instrucțiuni prin care beneficiarii au avut posibilitatea de a suspenda proiectele pe o perioadă determinată și a le relua ulterior conform unui nou plan de acțiune sau de a prelungi perioada de implementare a proiectelor până la 30 iunie 2023. Aceste măsuri au fost eficiente dat fiind faptul că majoritatea beneficiarilor au reușit să depășească situațiile critice, iar în acest moment nu sunt identificate blocaje majore.

Concluzii și recomandări

352. Instrumentul de prognoză estimează depășirea țintelor pentru obiectivul 2023 pentru toți indicatorii din Cadrul de Performanță (CO01 pentru regiunea mai dezvoltată și regiunile mai puțin dezvoltate, CO24 pentru regiunea mai dezvoltată și regiunile mai puțin dezvoltate și indicatorului financiar pentru regiunea mai dezvoltată), cu excepția indicatorului financiar pentru regiunile mai puțin dezvoltate, a cărei estimare deși a crescut, rămâne în zona de risc.
353. Pentru a evita neatingerea țintei indicatorului financiar pentru regiunile mai puțin dezvoltate se recomandă continuarea procesului de selecție și contractare de proiecte noi.

Axa prioritară 2: Tehnologia informației și comunicațiilor (TIC) pentru o economie digitală competitivă

354. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii de performanță din cadrul Axei Prioritare 2 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare în cadrul raportului anual de evaluare din 2020. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:
- 3S15 – Servicii publice aferente evenimentelor de viață aduse la nivelul IV de sofisticare online;
 - 3S17 – Școli care utilizează OER, WEB 2.0 în educație.

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

355. Tabelele următoare prezintă estimările actualizate ale instrumentului de prognoză. Aceste estimări aparțin scenariului general de progres al valorilor indicatorilor de performanță.

Tablul 43. Scenariul general de progres al valorilor indicatorilor de performanță din cadrul Axei Prioritare 2

Indicator	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2020	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021	Schimbare
3S15	MD	4	5	5	100%	125%	↑
3S15	MPD	28	27	28	98%	100%	↑
3S17	MD	264	264	264	133%	100%	↓

Indicator	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2020	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021	Schimbare
3S17	MPD	1.736	1,736	1,736	180%	100%	↓
Financiar	MD	363.713.727,92 LEI	276,903,952 LEI	328,894,088 LEI	76%	90%	↑
Financiar	MPD	2.688.469.691,59 LEI	1.941,138,534 LE	2,305,221,522 LEI	74%	86%	↑

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

356. Pentru indicatorul 3S15, *Servicii publice aferente evenimentelor de viață aduse la nivelul IV de sofisticare online*, instrumentul de prognoză estimează o rată de atingere a țintei din 2023 de 125% pentru regiunea mai dezvoltată și 100% pentru regiunile mai puțin dezvoltate. În ambele situații, valoarea de realizare estimată a crescut, cu 25 de puncte procentuale și respectiv, 2 puncte procentuale, față de cea prognozată în cadrul raportului de evaluare din anul 2020.
357. Pentru indicatorul 3S17, *Școli care utilizează OER, WEB 2.0 în educație*, instrumentul de prognoză estimează o rată de atingere a țintei din 2023 de 100%, atât pentru regiunile mai puțin dezvoltate, cât și pentru regiunile mai dezvoltate. Însă, ambele valori estimate au scăzut față de cele prognozate în cadrul raportului anual anterior, cu 33 de puncte procentuale pentru regiunea mai dezvoltată și cu 80 de puncte procentuale pentru regiunile mai puțin dezvoltate.
358. Valoarea estimată pentru indicatorul financiar rămâne în zona de risc de neatingere a obiectivului din 2023.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

359. Indicatorul 3S15 are o rată de realizare de 125% pentru regiunea mai dezvoltată și de 100% pentru regiunile mai puțin dezvoltate, ambele fiind mai mari față de estimările realizate în cadrul raportului anual de evaluare din 2020. Metodologia de estimare a indicatorului 3S15 a fost ajustată, incluzând informațiile primite în cadrul focus grupului din martie 2021, pentru realizarea primului raport trimestrial din același an, cu privire la faptul că realizările maxime pentru indicator sunt de 30 de evenimente de viață. Valorile nou prognozate se datorează și faptului că pe Axa Prioritară 2, în cadrul obiectivului specific 2.3, ce contribuie la îndeplinirea indicatorilor din CdP, au fost contractate 5 de proiecte noi, reprezentând 27,78% din totalul proiectelor contractate și de asemenea, au fost finalizate 2 proiecte, reprezentând 40% din totalul proiectelor finalizate în cadrul aceluiași obiectiv.
360. Cauzele scăderii valorilor estimate pentru indicatorul 3S17 se referă la probleme de implementare la nivelul beneficiarilor de proiecte. Astfel, în cadrul obiectivului specific 2.4 care contribuie la realizarea indicatorului 3S17 nu au fost contractate proiecte noi, iar din cele 3 proiecte contractate care contribuie la realizarea indicatorului niciunul nu a fost finalizat. Această situație trebuie analizată în contextul specificului proiectelor implementate de Ministerul Educației și Cercetării care sprijină digitalizarea procesului de învățare și evaluare, respectiv proiectele: „Wi-Fi Campus: Platforma națională de internet wireless în 4.500 de școli din România”, „Platformă digitală cu resurse educaționale deschise - Biblioteca școlară virtuală” (implementat de ARNIEC sub coordonarea Ministerului Educației și Cercetării și „Sistem informatic de management al școlarității - SIMS” (proiect care include și catalogul electronic). Odată ce școlile au acces la internet (iar prin implementarea integrală a proiectului *Wi-Fi Campus* ar trebui ca toate școlile din România să poată accesa internetul), celelalte două proiecte ar trebui să aibă ca rezultate platforme digitale naționale, cu acces pentru toate școlile, acoperind întreaga rețea de peste 6.300 de școli din țară (aproximativ 5900 în regiuni mai puțin dezvoltate și peste 400 în regiunea București-Ilfov). Pe de altă parte, conform AM POC, doar atunci când o școală beneficiază de realizări în cadrul tuturor celor trei proiecte aflate în implementare la Ministerul Educației și Cercetării, acea școală poate fi luată în considerare la realizarea indicatorului. Stadiul implementării celor 3 proiecte este următorul:

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

- Platforma națională integrată - Wireless Campus (123312) – aproape finalizat;
- Platforma digitală cu resurse educaționale deschise (EDULIB) (Biblioteca virtuală) (130181) – în implementare;
- Sistem informatic de management al școlarității - SIMS (130632) – cu întâzieri majore în implementare.

361. În prezent AM POC se află într-un proces de consultare cu instituțiile relevante (Ministerul Educației, Direcția de Evaluare Program, Agențiile pentru Dezvoltare Regională) în vederea stabilirii măsurii în care cele proiecte contractate în cadrul obiectivului specific 2.4. contribuie la realizarea indicatorului 3S17 și identificării unor soluții pentru scăderea impactului pe care îl poate avea stadiul actual de implementare al proiectului SIMS asupra indicatorului.
362. Indicatorii financiari nu se mai află în zona de risc în ceea ce privește atingerea țintelor pentru 2023.

Care sunt măsurile adoptate de către AM care au contribuit la îmbunătățirea implementării Programului Operațional?

363. Dat fiind faptul că majoritatea proiectelor contractate erau atribuite autorităților publice, iar acestea au un grad mare de risc de nerealizare financiară, AM POR a intensificat contractarea din cadrul Axei Prioritare 2, pentru beneficiarii privați, care au o rată de realizare semnificativ mai mare. Astfel, așa cum se poate observa și din estimările realizate cu ajutorul instrumentului de prognoză, rata de realizare a indicatorului financiar a crescut de la 76% la 188% (pentru regiunea MD) și de la 74% la 179% (pentru regiunile MPD).
364. În perioada 31 mai 2020 – 31 mai 2021 AM POR a publicat două instrucțiuni prin care beneficiarii au avut posibilitatea de a suspenda proiectele pe o perioadă determinată și a le relua ulterior conform unui nou plan de acțiune sau de a prelungi perioada de implementare a proiectelor până la 30 iunie 2023. Aceste măsuri au fost eficiente dat fiind faptul că majoritatea beneficiarilor au reușit să depășească situațiile critice, iar în acest moment nu sunt identificate blocaje majore.

Concluzii și recomandări

365. Conform noilor estimări realizate în ceea ce privește atingerea obiectivelor 2023 a indicatorilor din CdP aferenți axei prioritare 2, nu există la acest moment un risc de nerealizare.
366. Totuși situația proiectelor contractate în cadrul obiectivului specific 2.4 și implicit a indicatorului 3S17 rămân problematice. Pe de o parte, dat fiind specificul acestui obiectiv, în speță numărul mic de proiecte ce contribuie la realizarea obiectivului și lipsa informațiilor cu privire la numărul unităților școlare în care au fost implementate deja măsurile planificate, instrumentul de prognoză nu poate estima într-un mod realist nivelul de atingere a țintei stabilite pentru anul 2023. Cum informațiile calitative cu privire la progresul celor 3 proiecte contractate indică faptul că acest indicator se află în zona de risc, se recomandă, pe de o parte accelerarea consultărilor cu privire la definirea/redefinirea indicatorului 3S17 și a modului în care fiecare proiect contribuie la realizarea acestuia, iar pe de altă parte, intensificarea sprijinului oferit beneficiarilor pentru depășirea blocajelor întâmpinate, în special în legătură derularea procedurilor de achiziție publică și semnarea contractelor principale de achiziție.

4.4 Programul Operațional Capital Uman

Descriere program

367. Programul Operațional Capital Uman (POCU) 2014 – 2020 urmărește prioritățile de investiții, obiectivele specifice și acțiunile asumate de către România în domeniul resurselor umane, continuând investițiile realizate în perioada de programare 2007-2013 și contribuind la atingerea obiectivului general al Acordului de Parteneriat: reducerea disparităților de dezvoltare economică și socială dintre România și Statele Membre ale UE.

Tabelul 44. Situația generală actuală a Programului Operațional Capital Uman – 31 mai 2021

Axă Prioritară	Număr de proiecte	Număr de proiecte finalizate	Alocarea financiară publică (€)	Valoarea publică a proiectelor contractate (€)	Rata de contractare ²⁴
AP 1 - Inițiativa „Locuri de munca pentru tineri”	8 ²⁵	6	329.973.914	42.677.509,13	12,93%
AP 2 - Îmbunătățirea situației tinerilor din categoria NEETs	8	3	231.713.510	148.300.156,3	64,00%
AP 3 - Locuri de muncă pentru toți	460 ²⁶	322	1.348.120.728	1.309.969.979	97,17%
AP 4 - Incluziunea socială și combaterea sărăciei	461 ²⁷	62	1.873.603.870	2.269.696.006	121,14%
AP 5 - Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității	180 ²⁸	36	166.000.123	111.538.774,5	67,19%
AP 6 - Educație și competențe	809 ²⁹	121	904.778.979	935.280.721,6	103,37%

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 31 Mai 2021

Progresul înregistrat în implementarea Programului Operațional (31 mai 2020 – 31 mai 2021)

368. În perioada mai 2020 - mai 2021 au fost contractate 753 de proiecte noi în cadrul Axelor 1-6 ale Programului Operațional Capital Uman, în timp ce, în această perioadă, 361 de proiecte au fost finalizate. În tabelul de mai jos este prezentată distribuția proiectelor noi contractate pe Axă Prioritară.

Tabelul 45. Proiecte noi contractate în ultimul an pe AP

Axă Prioritară	Număr proiecte	Procentaj proiecte pe AP
AP 1 - Inițiativa „Locuri de munca pentru tineri”	0	0%
AP 2 - Îmbunătățirea situației tinerilor din categoria NEETs	0	0%
AP 3 - Locuri de muncă pentru toți	35	4,65%
AP 4 - Incluziunea socială și combaterea sărăciei	109	14,48%
AP 5 - Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității	101	13,41%
AP 6 - Educație și competențe	508	67,46%
Total proiecte	753	100%

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 31 Mai 2021

369. În tabelul de mai jos este ilustrată distribuția proiectelor noi contractate pe priorități de investiții, analiză importantă pentru fundamentarea modificării valorilor estimate de instrument pentru indicatorii analizați:

²⁴ S-a folosit cursul INFOEURO din mai 2021 (1 euro=4,9227 lei).

²⁵ 1 proiect reziliat care nu a intrat în calculul ratei de contractare.

²⁶ 6 proiecte reziliate care nu au intrat în calculul ratei de contractare.

²⁷ 11 proiecte reziliate care nu au intrat în calculul ratei de contractare.

²⁸ 5 proiecte reziliate care nu au intrat în calculul ratei de contractare.

²⁹ 3 proiecte reziliate care nu au intrat în calculul ratei de contractare.

Tabelul 46. Proiecte noi contractate în ultimul an pe PI

Obiective specifice	Număr proiecte	Procentaj proiecte pe AP
AP 3		
PI 8i. Accesul la locuri de muncă pentru persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă și pentru persoanele inactice, inclusiv pentru șomerii de lungă durată și pentru persoanele cu șanse mici de angajare, inclusiv prin inițiative locale de angajare și sprijin pentru mobilitatea forței de muncă	10	1,99%
PI 8iii. Îmbunătățirea accesului egal la învățarea pe tot parcursul vieții pentru toate grupurile de vârstă într-un cadru formal, non-formal sau informal, actualizarea cunoștințelor, a aptitudinilor și a competențelor forței de muncă și promovarea unor căi de învățare flexibile, inclusiv prin orientare profesională și prin validarea competențelor dobândite	6	1,20%
PI 8v. Adaptarea la schimbare a lucrătorilor, a întreprinderilor și a antreprenorilor	11	2,19%
PI 8vii. Modernizarea instituțiilor pieței forțelor de muncă, precum serviciile publice și private de ocupare a forței de muncă și îmbunătățind satisfacerea nevoilor pieței forțelor de muncă, prin măsuri de stimulare a mobilității transnaționale a lucrătorilor și prin programe de mobilitate și printr-o mai bună cooperare între instituții și părțile interesate relevante	3	0,60%
AP 4		
PI 9ii. Integrarea socio-economică a comunităților marginalizate, cum ar fi romii	3	0,60%
PI 9iv. Creșterea accesului la servicii accesibile, durabile și de înalta calitate, inclusiv asistență medicală și servicii sociale de interes general	49	9,76%
AP 5		
PI 9vi. Strategii de dezvoltare locală elaborate la nivelul comunității	102	20,32%
AP 6		
PI 10i. Reducerea și prevenirea abandonului școlar timpuriu și promovarea accesului egal la învățământul preșcolar, primar și secundar de calitate, inclusiv la parcursuri de învățare formale, non formale și informale pentru reintegrarea în educație și formare/Program pilot de stimulare a participării la educație a copiilor cu părinți plecați la muncă în străinătate	121	24,10%
PI 8ii. Integrare durabilă pe piața muncii a tinerilor (FSE/ILMT), în special a celor care nu au un loc de muncă, educație sau formare, inclusiv a tinerilor cu risc de excludere socială și a tinerilor din comunitățile marginalizate, inclusiv prin punerea în aplicare a "garanției pentru tineret"	7	1,39%
PI 10iii. Îmbunătățirea accesului egal la învățarea pe tot parcursul vieții pentru toate grupurile de vârstă într-un cadru formal, non-formal sau informal, actualizarea cunoștințelor, a aptitudinilor și a competențelor forței de muncă și promovarea unor căi de învățare flexibile, inclusiv prin orientare profesională și prin validarea competențelor dobândite	129	25,70%
PI 10iv. Îmbunătățirea utilității sistemelor de educație și formare pentru piața muncii, facilitarea trecerii de la educație la muncă și consolidarea sistemelor de educație și formare profesională și a calității lor, inclusiv prin mecanisme pentru anticiparea competențelor, adaptarea programelor de învățământ și crearea și dezvoltarea de sisteme de învățare bazate pe muncă, inclusiv sisteme de învățare duale și de ucenicie	245	48,80%
Total proiecte	502	100,00%

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 31 Mai 2021

370. Cu privire la cele de proiecte finalizate, tabelul de mai jos prezintă distribuția acestora pe Axă Prioritară:

Tabelul 47. Proiecte finalizate în ultimul an pe AP

Axă Prioritară	Număr proiecte	Procentaj proiecte pe AP
AP 1 - Inițiativa „Locuri de munca pentru tineri”	0	0%

AP 2 - Îmbunătățirea situației tinerilor din categoria NEETs	0	0%
AP 3 - Locuri de muncă pentru toți	188	52%
AP 4 - Incluziunea socială și combaterea sărăciei	61	17%
AP 5 - Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității	0	0%
AP 6 - Educație și competențe	112	31%
Total proiecte	361	100.00%

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 31 Mai 2021

Axa prioritară 1: Inițiativa „Locuri de munca pentru tineri”

371. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii de performanță din cadrul Axei Prioritare 1 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate, față de estimarea realizată în Raport Anual de Evaluare din anul 2020. Indicatorii din cadrul de performanță al AP1 sunt:

- O1 - Suma totală a cheltuielii eligibile din sistemul contabil al autorității de certificare, certificată de această autoritate;
- 4S225 - Tineri NEETs șomeri cu vârsta cuprinsă între 16 -29 ani care beneficiază de sprijin, din care: roma/din zona rurală.

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

372. Instrumentul a arătat faptul că durata medie de implementare a proiectelor în cadrul Axei Prioritare 1 este de 532 de zile. De asemenea, instrumentul a prognozat faptul că proiectele din cadrul acestei axe au nevoie de 2 ani ca să-și ramburseze în totalitate cheltuielile eligibile.
373. De asemenea, în perioada iunie 2020-iunie 2021, nu a fost contractat s-au finalizat niciun proiect în cadrul AP1.

Tabelul 48. Scenariul general de progres al valorilor indicatorilor de performanță din cadrul Axei Prioritare 1

Cod	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2020	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021	Schimbare
O1	MPD	1.619.101.549 LEI	145,554,505 LEI	187,583,816 LEI	9%	12%	↑
4S225	MPD	84.116	27,896	38.776	15%	46%	↑

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

374. Rularea instrumentului a arătat faptul că, în cadrul Axei Prioritare 1, cei 2 indicatori din cadrul de performanță se află în situație de risc.
375. Prognoza estimează că valoarea indicatorului 4S225 - Tineri NEETs șomeri cu vârsta cuprinsă între 16 -29 ani care beneficiază de sprijin, din care: roma/din zona rurală va crește de la 27,896 de persoane în 2022, la 38.776 de persoane în 2023, rata de atingere a acestui indicator fiind de 46% din ținta asumată pentru 2023 (față de rata de atingere de 15% prezentată în Raportul Anual anterior).
376. Rata de îndeplinire a indicatorului financiar rămâne aproape la același nivel cu cea din Raportul Anual anterior; crescând cu doar 3% (12% acum față de 9% în Raportul anterior).

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

377. Rata de atingere a indicatorului 4S225 a crescut semnificativ față de rata estimată în Primul Raport Anual de Evaluare datorită schimbării ipotezei privind numărul viitor de proiecte contractate până la sfârșitul perioadei de implementare. Dacă în raportul anual precedent, echipa de evaluare estima că vor fi contractate 12 proiecte până la sfârșitul perioadei de implementare, echipa de evaluare estimează în noua rulare a instrumentului de prognoză că vor fi contractate 83 de proiecte până în decembrie 2023. Această estimare este bazată pe bugetul mediu al unui proiect și fondurile necontractate din cadrul Axei Prioritare 1.
378. Conform RAI 2020, situația implementării Axelor Prioritare 1 și 2 a fost afectată în principal de structura grupului țintă, respectiv trendul descendent al numărului NEETs între 15 și 24 de ani, din cauze precum evoluția oscilantă a ratei de ocupare, dar și migrației în special temporare, care face dificilă și identificarea NEETs în vederea înregistrării.
379. În cadrul AP1 nu s-au înregistrat progrese semnificative care să modifice prognoza instrumentului până la 31 mai 2021.³⁰
380. Reprezentanții AM POCU au afirmat faptul că proiectele din cadrul AP1 și AP2 nu au înregistrat un progres evident din cauza faptului că au grupuri țintă foarte mari (în special proiectele ANOFM). Pentru proiectele ANOFM, mobilizarea grupului țintă se dovedește dificilă și există costuri mari cu tinerii NEETs.³¹
381. Referitor la modificările alocărilor bugetare din ultima versiune a programului operațional, în cadrul AP1 s-a suplimentat componenta ILMT și s-a realizat un reglaj cu AP7.

Care sunt măsurile adoptate de către AM care au contribuit la îmbunătățirea implementării Programului Operațional?

382. Pentru a soluționa problema tinerilor NEETS, AM POCU a modificat textul programului în anul 2020, prin extinderea eligibilității până la vârsta de 29 de ani, includerea unor actori relevanți la nivel național în implementarea intervențiilor aferente NEETs pe lista beneficiarilor eligibili (MTS), extinderea listei activităților eligibile, transferul intervenției aferente OS 6.1 la AP 1 și AP 2, astfel încât să existe o abordare integrată intervențiilor.
383. În vederea accelerării implementării AP 1, în 2020 au fost lansate 2 apeluri competitive în valoare de 75 de mil. €. Unul dintre cele 2 apeluri vizează *Viitor pentru tineri NEETs* (relansare), iar cel de-al doilea *A doua Șansă NEETs*. Având în vedere faptul că au fost lansate în a doua parte a anului 2020, cu termen de închidere a apelurilor, februarie 2021, respectiv decembrie 2020, până la sfârșitul anului 2020 nu au fost încheiate contracte suplimentare, conform RAI 2020.
384. În cadrul celor două apeluri de proiecte relansate în 2020 au fost depuse 81 de proiecte (*Viitor pentru tineri NEETs*) și, respectiv, 20 de proiecte (*A doua Șansă NEETs*). Astfel, conform informațiilor primite de la AM POCU, există 19 proiecte în contractare în cadrul apelului *A doua Șansă NEETs*. De asemenea, nu există proiecte de rezervă în cadrul AP1.
385. Totodată, țintele indicatorilor de rezultat au fost ajustate la 35% din valoarea celor de realizare, avându-se în vedere recomandările din cadrul Raportului de evaluare. Din focus grupul cu reprezentanții AM POCU a reieșit faptul că există posibilitatea ca 2-3 proiecte ANOFM care să ducă la îndeplinirea tuturor indicatorilor să fie contractate în cadrul AP1. Totuși, având în vedere durata medie mare a proiectelor calculată de către instrument, este de așteptat ca eventuale proiecte ANOFM să nu poată fi finalizate până în 2023.

Concluzii și recomandări

386. Prognoza instrumentului se bazează pe datele privind performanța celor 6 proiecte din cadrul AP 1 care s-au finalizat. Mai există în implementare un singur proiect contractat în mai 2019. Totuși, acest proiect nu va schimba radical prognoza realizată.

³⁰ Din focus grupul realizat cu reprezentanții AM POCU, a reieșit faptul că au fost contractate proiecte noi în cadrul AP1 în luna iunie 2021, astfel că acum există 19 proiecte în valoare de 246 mil. lei în cadrul AP1. Aceste proiecte vor modifica ratele de atingere ale indicatorilor din cadrul de performanță al AP1, dar vor fi luate în calcul în următorul raport.

³¹ Conform informațiilor prezentate în cadrul interviului cu reprezentanții AM POCU.

387. Astfel, este necesară contractarea proiectelor depuse în cadrul celor două apeluri lansate care să contribuie la valorile indicatorilor din cadrul de performanță al AP1 și la absorbția bugetului disponibil (rata de contractare la nivelul AP1 este de doar 12,93%³²).

Axa Prioritară 2: Îmbunătățirea situației tinerilor din categoria NEETs

388. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii de performanță din cadrul Axei Prioritare 2 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate, față de estimarea realizată în Raport Anual de Evaluare din anul 2020. Indicatorii din cadrul de performanță al AP2 sunt:

- O1 (regiuni mai puțin dezvoltate) - *Suma totală a cheltuielii eligibile din sistemul contabil al autorității de certificare, certificată de această autoritate;*
- O1 (regiunea mai dezvoltată) - *Suma totală a cheltuielii eligibile din sistemul contabil al autorității de certificare, certificată de această autoritate;*
- 4S225 (regiuni mai puțin dezvoltate) - *Tineri NEETs șomeri cu vârsta cuprinsă între 16 -29 ani care beneficiază de sprijin, din care: roma/din zona rurală;*
- 4S225 (regiunea mai dezvoltată) - *Tineri NEETs șomeri cu vârsta cuprinsă între 16 -29 ani care beneficiază de sprijin, din care: roma/din zona rurală.*

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

389. Tabelul următor va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 2 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în Raportul Anual de Evaluare din anul 2020.
390. Instrumentul a arătat faptul că durata medie de implementare a proiectelor în cadrul AP2 este de 946 de zile. De asemenea, instrumentul a prognozat faptul că proiectele din cadrul acestei axe au nevoie de 3 ani ca să-și ramburseze în totalitate cheltuielile eligibile.
391. De asemenea, ca și în cazul AP1, în perioada iunie 2020-iunie 2021, nu au fost contractate sau finalizate proiecte în cadrul AP2.

Tabelul 49. Scenariul general de progres al valorilor indicatorilor de performanță din cadrul Axei Prioritare 2

Cod	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2020	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021	Schimbare
O1	MPD	1.083.824.779 LEI	429,668,319 LEI	438,245,690 LEI	29%	40%	↑
O1	MD	56.831.316 LEI	21,467,586 LEI	21,983,087 LEI	45%	39%	↓
4S225	MPD	98.317	15,704	18,444	17%	19%	↓
4S225	MD	3.700	1,974	3,129	50%	85%	↑

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

392. În scenariul general, rata de îndeplinire a indicatorului financiar pentru regiuni mai puțin dezvoltate crește față de Raportul Anual anterior (la 40%, comparativ cu valoarea precedentă de 29%). Totuși, indicatorului

³² Conform Listei proiectelor POCU contractate până la 31 mai 2021.

financiar pentru regiunea mai dezvoltată scade la 39%, comparativ cu valoarea de 45% din Raportul Anual din 2020.

393. S-au înregistrat și modificări ale valorilor indicatorilor 4S225 - *Tineri NEETs șomeri cu vârsta cuprinsă între 16 -29 ani care beneficiază de sprijin, din care: roma/din zona rurală* pentru cele 2 regiuni. Astfel, valoarea indicatorului 4S225 (pentru regiuni mai puțin dezvoltate) va fi de 15,704 de persoane în 2022, ajungând la 18,444 de persoane în 2023, reprezentând doar 19% din ținta de 98.317 persoane asumată pentru 2023.
394. Valoarea indicatorului 4S225 (regiunea mai dezvoltată) va fi de 1,974 de persoane în 2022, ajungând la 3,129 persoane în 2023, reprezentând 85% din ținta pentru 2023 (creștere substanțială față de situația prezentată în Raportul Anual anterior). Proiectele care contribuie la valoarea acestui indicator și-au asumat ținta de 20.074 de persoane³³, dar pe baza datelor statistice existente nu se poate prognoza cu încredere atingerea acestei ținte.
395. Între proiectele care și-au asumat indicatorul 4S225 se numără și proiectele implementate la nivel național sau într-un număr mare de regiuni de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM), iar instrumentul a luat în calcul atât aceste proiecte, cât și experiența anterioară a proiectelor care nu și-au atins țintele.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

396. Indicatorul 4S225, *tineri NEETs șomeri cu vârsta cuprinsă între 16 -29 ani care beneficiază de sprijin*, a înregistrat o creștere substanțială în ultimul an, de 35 de puncte procentuale. Această creștere se datorează modificării ipotezei privind numărul de proiecte contractate. În Primul Raport Anual de Evaluare, echipa de evaluare a utilizat o ipoteză de 11 proiecte contractate până la sfârșitul perioadei de implementare, în timpul ce pentru raportul de față, echipa de evaluare a utilizat o ipoteză de 23 de proiecte până în decembrie 2023. Deși se estimează că nu toate proiectele care urmează să fie contractate vor contribui la indicatorul 4S225, contribuția proiectelor viitoare va fi suficient de mare pentru a duce rata de atingere la un procent de 85%.
397. Cu privire la indicatorul financiar pentru regiunea mai dezvoltată, rata de estimare a crescut substanțial datorită ratei de rambursare medii, care a crescut de la valoarea de 28.17% (înregistrată în Primul Raport Anual de Evaluare) la 54.47%, valoare înregistrată în raportul de față.
398. Cu excepția acțiunilor finanțate în cadrul OS 2.3, Axele Prioritare 1 și 2 ale POCU includ activități similare și se adresează aceluiași grup țintă: tinerii NEETs. Bugetul alocat pentru proiectele implementate de către ANOFM în cadrul OS 2.3 contribuie la o prognoză mai bună privind indicatorul financiar pentru AP 2, dar acest aspect nu poate compensa deficiențele în realizarea celorlalte acțiuni, atât indicatorul financiar, cât și fizic, pentru ambele categorii de regiuni, rămânând cu risc semnificativ de nerealizare.
399. Deficiențele apărute în implementarea AP 1 a POCU s-au manifestat și în implementarea AP 2 POCU. Și în cadrul AP 2 există tot doar 8 proiecte contractate, rata de contractare fiind mai mare decât cea a AP 1 datorită valorilor mai mari ale proiectelor implementate de către ANOFM.³⁴ De asemenea, proiectele ANOFM au grupuri țintă foarte mari, ceea ce îngreunează implementarea proiectelor.

Care sunt măsurile adoptate de către AM care au contribuit la îmbunătățirea implementării Programului Operațional?

400. Conform RAI 2020, problemele și soluțiile AP 2 sunt similare cu cele ale AP1.
401. Astfel, la fel ca în cazul AP1, pentru accelerarea implementării AP2, în cursul anului 2020 au fost lansate 4 apeluri competitive în valoare de 75 de milioane de euro (2 apeluri vizează *Viitor pentru tineri NEETs* (relansare), iar 2 vizează *A doua Șansă NEETs*, ambele pentru cele două regiuni de dezvoltare). Având în vedere faptul că au fost lansate în a doua parte a anului 2020, cu termen de închidere a apelurilor, februarie 2021, respectiv decembrie 2020, până la sfârșitul anului 2020 nu au fost încheiate contracte suplimentare, conform RAI 2020. De asemenea, nu există proiecte de rezervă în cadrul AP2.
402. Totuși, conform informațiilor primite de la reprezentanții AM POCU, în cadrul apelului *Viitor pentru tineri NEETs* pentru cele două regiuni de dezvoltare au fost depuse 70 de proiecte, iar în cadrul apelului *A doua șansă NEETs* au fost depuse 20 de proiecte.

³³ Conform datelor extrase din SMIS la 27 mai 2021.

³⁴ Conform focus grupului cu reprezentanții AM POCU, în cadrul AP2 au mai fost contractate proiecte suplimentare în luna iunie 2021, astfel că acum există 19 proiecte contractate (16 pentru regiunile mai puțin dezvoltate, 2 pentru regiunea mai dezvoltată și 1 cu acoperire națională), în valoare de 697 mil. lei. Proiectele noi vor influența ratele de atingere ale indicatorilor și vor fi luate în calcul în următorul raport.

UNIUNEA EUROPEANĂ

403. Instrumentul a arătat faptul că durata medie de implementare a unui proiect în cadrul Axei Prioritare 2 este de 946 de zile, ceea ce înseamnă că eventualele proiecte care ar putea fi contractate în cadrul acestei axe ar putea fi finalizate până în 2023.

Concluzii și recomandări

404. Deficiențele apărute în implementarea AP 1 a POCU s-au manifestat și în implementarea AP 2 POCU. Și în cadrul AP 2 există tot doar 8 proiecte contractate, rata de contractare fiind mai mare decât cea a AP 1 datorită valorilor mai mari ale proiectelor implementate de către ANOFM.
405. Reprezentanții AM POCU au afirmat faptul că proiectele din cadrul AP1 și AP2 nu au înregistrat un progres evident din cauză că au grupuri țintă foarte mari (în special proiectele ANOFM). Pentru proiectele ANOFM, mobilizarea grupului țintă se dovedește dificilă și există costuri mari cu tinerii NEETs.³⁵
406. Măsurile luate de către AM POCU au rolul de a contribui la îndeplinirea ratei de atingere a țintelor indicatorilor din cadrul de performanță, astfel că este posibil ca indicatorul 4S225 pentru cele două regiuni de dezvoltare să și atingă ținta stabilită pentru 2023.
407. De asemenea, este necesar ca AM POCU să contracteze proiectele care se află în etapa de evaluare (mai ales pe cele care contribuie la valoarea indicatorului 4S225) pentru ca valoarea indicatorului financiar să crească. Reprezentanții AM POCU au afirmat în focus grup faptul că ratele de atingere ale indicatorilor par prea optimiste, astfel că, odată cu introducerea proiectelor nou contractate, o eventuală calibrare a instrumentului poate fi necesară pentru viitorul raport.

Axa Prioritară 3: Dezvoltarea infrastructurii de mediu în condiții de management eficient al resurselor

408. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii de performanță din cadrul Axei Prioritare 3 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate, față de estimarea realizată în Raport Anual de Evaluare din anul 2020.
409. Indicatorii din cadrul de performanță al AP3 sunt:
- O1 (regiuni mai puțin dezvoltate) - *Suma totală a cheltuielii eligibile din sistemul contabil al autorității de certificare, certificată de această autoritate;*
 - O1 (regiunea mai dezvoltată) - *Suma totală a cheltuielii eligibile din sistemul contabil al autorității de certificare, certificată de această autoritate;*
 - 4.S.8 (regiuni mai puțin dezvoltate) - *Persoane care beneficiază de sprijin, din care: șomeri și inactivi/din zona rurală/roma;*
 - 4.S.8 (regiunea mai dezvoltată) - *Persoane care beneficiază de sprijin, din care: șomeri și inactivi/din zona rurală/roma;*
 - 4S11 (regiuni mai puțin dezvoltate) - *Persoane care beneficiază de sprijin, din care: șomeri & inactivi /angajați, inclusiv persoane care desfășoară o activitate independent;*
 - 4S12 (regiuni mai puțin dezvoltate) - *Microîntreprinderi și întreprinderi mici și mijlocii care beneficiază de sprijin;*
 - 4S153 (regiunea mai dezvoltată) - *Proiecte derulate în parteneriat cu alte entități de pe piața muncii sau din domeniul social în vederea stabilirii unor mecanisme de colaborare pe plan local;*
 - 4S27 (regiunea mai dezvoltată) - *Angajați ai SPO care beneficiază de programe de formare/ schimb de bune practice.*
410. Nu există proiecte contractate care să contribuie la valoarea indicatorului 4S153 - *Proiecte derulate în parteneriat cu alte entități de pe piața muncii sau din domeniul social în vederea stabilirii unor mecanisme de colaborare pe plan local*³⁶, astfel că valoarea lor viitoare nu poate fi estimată (reprezentanții AM POCU au precizat faptul că ținta indicatorului va fi atinsă dacă va fi contractat un proiect care să contribuie la acest indicator). Totuși, față de Raportul Anual anterior, acum există suficiente informații în SMIS referitoare la

³⁵ Conform informațiilor prezentate în cadrul interviului cu reprezentanții AM POCU.

³⁶ Conform informațiilor obținute în cadrul interviului cu reprezentanții AM POCU.

indicatorul 4S27 - *Angajați ai SPO care beneficiază de programe de formare/ schimb de bune practici*, astfel că instrumentul a putut să prognozeze rata de atingere a obiectivului acestui indicator.

411. Instrumentul a arătat faptul că durata medie de implementare a proiectelor în cadrul AP3 este de 775 de zile. De asemenea, instrumentul a prognozat faptul că proiectele din cadrul acestei axe au nevoie de 4 ani (pentru PI2 - *8iii. Activități independente, antreprenoriat și crearea de întreprinderi, inclusive microîntreprinderi și întreprinderi mici și mijlocii inovatoare*) și, respectiv, de 2 ani (pentru celelalte priorități de investiții) ca să-și ramburseze în totalitate cheltuielile eligibile.
412. De asemenea, în perioada iunie 2020-iunie 2021, cadrul AP3 au fost contractate 11 proiecte noi și finalizate 5 proiecte.

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

413. Tabelul următor va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 3 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în Raportul Anual de Evaluare din anul 2020.

Tabelul 50. Scenariul general de progres al valorilor indicatorilor de performanță din cadrul Axei Prioritare 3

Cod	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2020	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021	Schimbare
01	MPD	6.567.449.599 LEI	4.902.126.015 LEI	6.386.268.262 LEI	69%	97%	↑
01	MD	71.173.942 LEI	242.465.871 LEI	244.942.725 LEI	46%	344%	↑
4S8	MPD	187.280	196.699	216.404	370%	116%	↓
4S8	MD	4.293	3,532	4,189	29%	98%	↑
4S11	MPD	3.533	162,498	263,150	4.387%	7.448%	↑
4S12	MPD	1.066	7,836	7,836	560%	735%	↑
4S153	MD	1	-	-	-	-	-
4S27	MD	50	647	858	-	1.717%	↑

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

414. Noua rulare a instrumentului, utilizând noile date furnizate de către AM POCU, a arătat faptul că nici un indicator nu se află în zona de risc, iar 3 indicatori fizici și un indicator financiar au rate de îndeplinire foarte mari, depășind cu mult valorile estimate. Față de Raportul Anual precedent, indicatorul financiar pentru regiunea mai dezvoltată are o rată de îndeplinire de 345% (față de rata de îndeplinire de 46% din Raportul Anual din 2020), iar cel pentru regiunea mai puțin dezvoltată are o rată de atingere de 105% (față de 69% în Raportul Anual anterior).
415. Un progres semnificativ înregistrează indicatorul 4.S.8 - *Persoane care beneficiază de sprijin, din care: șomeri și inactivi/din zona rurală/roma* (pentru regiunea mai dezvoltată), acesta având o rată de îndeplinire a țintei asumate pentru 2023 de 101% (față de rata de 29% din Raportul Anual anterior), ieșind, astfel, din zona de risc.

416. Valoarea indicatorului 4S8 (pentru regiunile mai puțin dezvoltate) este prognozată să crească la 198.770 de persoane în 2022, ajungând la 221.432 de persoane în 2023, reprezentând 118% din ținta asumată pentru 2023. Rata de îndeplinire a acestui indicator a scăzut semnificativ față de Raportul Anual anterior, când rata de atingere a obiectivului pentru 2023 era de 370%.
417. De asemenea, indicatorul 4S11 - *Persoane care beneficiază de sprijin, din care: șomeri & inactivi /angajați, inclusiv persoane care desfășoară o activitate independentă* este prognozată să ajungă la o rată de atingere a țintei de 7.395% (față de rata de atingere de 4.387% din Raportul Anual anterior). Reprezentanții AM POCU au afirmat în focus grup faptul că beneficiarii au raportat valoarea indicatorului 4S11 ca fiind 83.000 în iunie 2021.
418. Valoarea indicatorului 4S12 - *Microîntreprinderi și întreprinderi mici și mijlocii care beneficiază de sprijin* este prognozată să crească de 7.836 de întreprinderi în perioada 2022-2023, reprezentând 735% din ținta de 1.066 întreprinderi asumată pentru 2023. Reprezentanții AM POCU au afirmat în focus grup faptul că beneficiarii au raportat valoarea indicatorului 4S12 ca fiind 3.349 în iunie 2021.
419. Față de Raportul Anual anterior, instrumentul a putut să prognozeze rata de atingere a indicatorului 4S27 - *Angajați ai SPO care beneficiază de programe de formare/ schimb de bune practici*, astfel că valoarea acestui indicator e prognozată să ajungă la 858 de angajați în 2023, reprezentând 1.717% din ținta asumată.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

420. Cu excepția indicatorului 4S8, *persoane care beneficiază de sprijin*, toți indicatorii din Cadrul de Performanță au rate de atingere mai mari decât în Primul Raport Anual de Evaluare. Este important de menționat că pentru această rulare, echipa de evaluare a realizat estimările pe baza caracteristicilor medii la nivel de Prioritate de Investiții, metodologia fiind ușor diferită față de cea utilizată în raportul anual precedent, în care estimările au fost elaborate pe baza caracteristicilor medii calculate la nivel de Axă Prioritară. Ratele de estimare mai mari ale indicatorilor 4S12, 4S11, 4S8 pentru regiunea mai dezvoltată, 4S8 pentru regiunile mai puțin dezvoltate se datorează performanței peste așteptări a proiectelor privind realizările care au fost finalizate în ultimul an de zile, care și-au îndeplinit obiectivul într-o proporție mult mai ridică decât proiectele finalizate în trecut.

Tabelul 51. Realizările estimate pe tip de proiect

		Realizările proiectelor finalizate		Realizări estimate pentru proiecte în implementare		Realizări estimate proiecte viitoare	
		2020	2021	2020	2021	2020	2021
4S11	MPD	305	78,890	133,961	4,558	235	179,702
4S12	MPD	-	-	5,150	7,836	-	-
4S153	MPD	-	-	-	-	-	-
4S27	MPD	-	-	-	858	-	-
4S8	MPD	11,681	24,803	671,508	155,908	8,999	35,693
4S8	MD	511	827	326	2,172	394	1,190
O1	MPD	319,107,834	2,508,875,442	3,657,834,573	2,400,525,434	234,697,691	1,476,867,385
O1	MD	25,533,981	8,543,514	96,643,575	234,849,143	18,779,754	1,550,068

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

421. Deși realizările estimate pentru proiectele aflate în implementare au scăzut pentru indicatorii 4S11, 4S8 pentru regiunile mai dezvoltate și indicatorul financiar pentru regiunile mai puțin dezvoltate, realizările estimate pentru proiecte viitoare au crescut.
422. Cu privire la indicatorul 4S27, în raportul anual precedent nu existau proiecte care contribuiau la acest indicator. Însă, în ultimul an au fost contractate proiecte care contribuie la indicatorul 4S27. Ratele indicatorilor financiari au crescut datorită creșterii ratei de rambursare medii a proiectelor contractate.
423. Conform RAI 2020, la nivelul AP 3 nu sunt înregistrate probleme semnificative, axa având un progres semnificativ și constant în ultimii ani.
424. Reprezentanții AM POCU au precizat faptul că supra performanța se datorează specificului axei, care a fost de mare interes, mai ales pe zona de IMM-uri și antreprenoriat, spre deosebire de AP1 și AP2, unde există un interes scăzut al tinerilor NEETs. Supra performanța se datorează, astfel, tipului de măsuri finanțate, nu

- numărului de proiecte contractate. Indicatorii de ocupare nu au o rată mare de atingere, în timp ce indicatorii de antreprenoriat stau mult mai bine.
425. Față de Raportul Anual anterior, instrumentul a putut să prognozeze rata de îndeplinire a indicatorului 4S27 pentru că există proiecte care au fost contractate în ultimul an și care contribuie la valoarea acestui indicator.
426. Ratele foarte mari de realizare prognozate pentru indicatorii 4S11 și 4S12 arată succesul programului în ceea ce privește susținerea antreprenoriatului prin obiectivul specific 3.7 *Creșterea ocupării prin susținerea întreprinderilor cu profil non-agricol din zona urbană*. Pentru acești indicatori, instrumentul a putut să prognozeze mult mai realist valorile și ratele de îndeplinire ale acestor indicatori. Pentru indicatorul 4S11 există date suplimentare care au favorizat acest lucru, precum finalizarea a aprox. 200 de proiecte care contribuie la valoarea acestui indicator, acest lucru explicând menținerea supra-permanenței acestui indicator. Pe de altă parte, depășirea țintei de peste 80 de ori (rată de atingere a țintei prognozată la 8.015%) pentru indicatorul 4S11 poate fi explicată fie prin implementarea unor proiecte inovative, cu modalități mult mai eficiente decât cele planificate (alternative) de atingere a țintelor și/sau prin faptul că ținta a fost fixată de la început foarte prudent (sub-estimată). În ambele cazuri, pentru monitorizarea eficace a progresului programului și generarea prin monitorizare a unor informații utile pentru gestiunea POCU, este necesară reevaluarea și recalcularea țintelor.
427. Indicatorul financiar pentru regiunile mai puțin dezvoltate înregistrează o performanță scăzută în comparație cu supra-permanența indicatorilor fizici pentru aceste regiuni.

Care sunt măsurile adoptate de către AM care au contribuit la îmbunătățirea implementării Programului Operațional?

428. Rata de contractare în cadrul axei prioritare 3 este de 97,17%, existând 460 de proiecte contractate³⁷. Dat fiind faptul că o parte dintre aceste proiecte au fost contractate în 2020 și 2021 (35 de proiecte contractate în cadrul Priorităților de investiții 8i, 8ii, 8v și 8vii), ele nu au generat încă cheltuieli și, prin urmare, valorile indicatorilor s-ar putea modifica.
429. Pentru a susține implementarea în cadrul AP3 în perioada pandemiei de COVID, AM POCU a luat o serie de măsuri de flexibilizare (precum elaborarea Manualului Evaluatorului în vederea eficientizării, clarificării și stabilirii unei abordări unitare pe parcursul desfășurării procesului de evaluare, organizarea de întâlniri cu beneficiarii în vederea soluționării diverselor probleme, monitorizarea permanentă (tehnică și financiară) a proiectelor și emiterea de atenționări către beneficiarii cu un grad scăzut al execuției proiectelor, acordarea posibilității beneficiarilor proiectelor finanțate prin POCU 2014-2020 de a solicita suspendarea implementării proiectului, etc.), ceea ce explică trendul pozitiv și performanța acestei axe prioritare.
430. În momentul de față, nu există nici un apel de proiecte deschis în cadrul AP3. De asemenea, conform informațiilor primite de la AM POCU, există 1.083 de proiecte depuse în total în cadrul apelurilor de proiecte lansate în cadrul AP3, din care 409 au fost respinse, iar 64 sunt proiecte de rezervă.
431. Reprezentanții AM POCU au precizat în focus grup faptul că, în zonele unde estimările sunt foarte mari nu vor mai fi lansări de proiecte, astfel că rata de atingere a indicatorilor ar trebui plafonată, astfel că acești indicatori ar trebui considerați ca fiind atinși. Valorile indicatorilor sunt deja mult depășite și, de asemenea, conform reprezentanților AM POCU, prea optimiste; proiectele care contribuie la acești indicatori sunt, în mare parte, finalizate fizic, chiar dacă nu sunt trecute ca atare în SMIS.

Concluzii și recomandări

432. Considerăm că AM POCU a luat toate măsurile necesare pentru a asigura implementarea eficientă și eficace a acestei axe prioritare. Totuși, este necesară o reevaluare a țintelor indicatorilor care au rate de atingere extrem de mari în comparație cu țintele asumate pentru 2023.

³⁷ Conform *Listei proiectelor POCU contractate până la 31 mai 2021*.

Axa Prioritară 4: Incluziunea socială și combaterea sărăciei

433. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii de performanță din cadrul Axei Prioritare 4 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate, față de estimarea realizată în Raport Anual de Evaluare din anul 2020. Indicatorii din cadrul de performanță al AP4 sunt:
- O1 (regiuni mai puțin dezvoltate) - *Suma totală a cheltuielii eligibile din sistemul contabil al autorității de certificare, certificată de această autoritate;*
 - 4S160 (regiuni mai puțin dezvoltate) - *Persoane aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială (din care: din zona rurală) din comunitățile marginalizate care beneficiază de servicii integrate, din care: roma;*
 - 4S208 (regiuni mai puțin dezvoltate) - *Persoane (din care: din zona rurală) care au beneficiat de servicii medicale de prevenție/ diagnosticare precoce etc., din care grupuri vulnerabile;*
 - 4S63 (regiuni mai puțin dezvoltate) - *Entități de economie socială (din care: din zona rurală) sprijinite;*
 - O1 (regiunea mai dezvoltată) - *Suma totală a cheltuielii eligibile din sistemul contabil al autorității de certificare, certificată de această autoritate;*
 - 4S206 (regiunea mai dezvoltată) - *Servicii comunitare (din care: din zona rurală), care beneficiază de sprijin, din care: Servicii medicale / Servicii sociale / Servicii socio-medicale / Servicii educaționale;*
 - 4S226 (regiunea mai dezvoltată) - *Persoane care beneficiază de formare/ schimb de bune practici etc., din care: sectorul medical/ sectorul asistenței sociale/ sectorul socio-medical/ sectorul educațional;*
 - 4S59 (regiunea mai dezvoltată) - *Persoane anterior instituționalizate care beneficiază de servicii comunitare, din care: copii/persoane cu dizabilități/vârstnici;*
 - 4S60 (regiunea mai dezvoltată) - *Asistenți maternali (din care: din zona rurală) care beneficiază de sprijin;*
 - 4S208 (regiunea mai dezvoltată) - *Persoane (din care: din zona rurală) care au beneficiat de servicii medicale de prevenție/ diagnosticare precoce etc., din care grupuri vulnerabile.*

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

434. Instrumentul a arătat faptul că durata medie de implementare a unui proiect în cadrul Axei Prioritare 4 este de 1.097 de zile, astfel că proiectele similare care vor fost contractate la începutul anului 2021 pot fi finalizate până în 2023. De asemenea, proiectele din cadrul PI1 - 9ii. *Integrarea socio-economică a comunităților marginalizate, cum ar fi romii* vor avea nevoie de 3 ani pentru a-și rambursa cheltuielile eligibile, în timp ce proiectele din cadrul celorlalte două priorități de investiții vor avea nevoie de 4 ani pentru a-și rambursa aceste cheltuieli.
435. Tabelul următor va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 4 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în Raportul Anual de Evaluare din anul 2020. Rata de contractare din cadrul AP4 este de 121,14%³⁸. De asemenea, la nivelul acestei axe au mai fost contractate încă 109 de proiecte în ultimul an, existând un total de 461 de proiecte contractate la nivelul acestei axe, și au fost finalizate 61 de proiecte în ultimul an, dintr-un total de 62 de proiecte finalizate în cadrul AP4.

³⁸ Conform *Listei proiectelor POCU contractate până la 31 mai 2021.*

Tabelul 52. Scenariul general de progres al valorilor indicatorilor de performanță din cadrul Axei Prioritare 4

Cod	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2020	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021	Schimbare
01	MPD	8.720.997.478 LEI	6.340.597.038 LEI	9.750.567.775 LEI	99%	73%	↓
4S160	MPD	77.284	244.489	351.059	24%	311%	↑
4S208	MPD	1.011.390	24.286	25.298	0,41%	3%	↑
4S63	MPD	2.000	1.713	1.732	136%	87%	↓
01	MD	502.192.293 LEI	547.367.730 LEI	783.167.676 LEI	935%	112%	↓
4S206	MD	467	506	506	33%	108%	↑
4S226	MD	25.329	7.128	7.305	18%	29%	↑
4S59	MD	1.678	949	1.169	5%	70%	↑
4S60	MD	141	2.720	3.312	1.949%	2.349%	↑
4S208	MD	181.878	3.312	3.450	0,47%	2%	↑

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

436. Rularea instrumentului pentru noile date furnizate de către AM POCU estimează faptul că mulți indicatori vor ieși din zona de risc. Astfel, indicatorul financiar pentru regiuni mai puțin dezvoltate va avea o rată de atingere a țintei de 73% (față de rata de îndeplinire de 99% din Raportul Anual anterior), în timp ce indicatorul financiar pentru regiuni mai dezvoltate va avea o rată de îndeplinire de 112% (față de rata de îndeplinire de 935% din Raportul Anual anterior). Prognoza instrumentului este mult mai realistă acum decât cea din Raportul Anual din 2020, datorită faptului că instrumentul ia în calcul prioritățile de investiție, nu doar axele prioritare.
437. În cadrul AP4 există și trei indicatori fizici pentru care, utilizând datele SMIS, instrumentul de prognoză a preconizat o depășire a țintelor, și anume: indicatorul 4S160 - *Persoane aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială (din care: din zona rurală) din comunitățile marginalizate care beneficiază de servicii integrate, din care: roma*, a cărui valoare crește de la 244.489 de persoane în 2022, la 351.059 de persoane în 2023, reprezentând 454% din ținta asumată pentru 2023 (față de rata de îndeplinire de 24% din Raportul Anual anterior); indicatorul 4S60 - *Asistenți maternali care beneficiază de sprijin* (pentru regiunea mai dezvoltată), pentru care s-a estimat o valoare de 2.720 de persoane în 2022 și de 3.312 de persoane în 2023, reprezentând 2.349% din ținta pentru 2023 (rată care a crescut față de cea de 1.949% din Raportul Anual din 2020); indicatorul 4S206 (regiunea mai dezvoltată) - *Servicii comunitare (din care: din zona rurală), care beneficiază de sprijin, din care: Servicii medicale / Servicii sociale / Servicii socio-medicele / Servicii educaționale* va avea o rată de atingere de 108%, în acest raport reușind să-și depășească ținta asumată pentru anul 2023. Totuși, reprezentanții AM POCU au precizat faptul că estimările instrumentului referitoare la ratele de îndeplinire a acestor 3 indicatori nu sunt realiste (*a se vedea secțiunea următoare*).
438. Pentru ceilalți indicatori fizici din cadrul de performanță s-au estimat rate mici de atingere a țintelor, precum 3% pentru indicatorul 4S208 - *Persoane care au beneficiat de servicii medicale de prevenție/ diagnosticare precoce etc., din care grupuri vulnerabile* (pentru regiunea mai dezvoltată), 2% pentru indicatorul 4S208 (pentru regiuni mai puțin dezvoltate) și 70% pentru indicatorul 4S59 - *Persoane anterior instituționalizate care*

beneficiază de servicii comunitare (toate fiind, în schimb, semnificativ mai mari decât ratele de îndeplinire din Raportul Anual anterior). De asemenea, indicatorul 4S226 - *Persoane care beneficiază de formare/ schimb de bune practici etc.* este estimat că va avea o rată de atingere a țintei de 29% (față de 18% în Raportul din 2020).

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

439. Precum în cazul Axei Prioritare 3, echipa de evaluare a realizat estimările pe baza caracteristicilor medii la nivel de Prioritate de Investiții, metodologia fiind ușor diferită față de cea utilizată în raportul anual precedent, în care estimările au fost elaborate pe baza caracteristicilor medii calculate la nivel de Axă Prioritară. O parte dintre schimbările în ratele de atingere ale indicatorilor se poate explica prin această schimbare de metodologie. Motivul pentru scăderea ratei de atingere a indicatorilor financiari reprezintă modificarea ipotezei privind numărul de proiecte contractate până în decembrie 2023. Această ajustare s-a bazat pe fondurile disponibile și bugetul mediu pe proiect. Ipoteza a fost validată în cadrul focus grupului organizat cu AM POCU.
440. Rata de atingere a indicatorului 4S160 a crescut datorită țintelor mai mari ale proiectelor care au fost contractate în ultimul an. Pentru indicatorii 4S59, 4S63 și 4S206, ratele de atingere au crescut datorită realizărilor peste așteptări ale proiectelor finalizate și îmbunătățirii estimărilor privind realizările proiectelor aflate în implementare.
441. Aproape toate valorile indicatorilor din cadrul de performanță al AP4 au crescut comparativ cu anul trecut, iar în cele două cazuri unde a scăzut este vorba, mai degrabă, de o prognoză mai realistă a instrumentului în urma calibrărilor efectuate în ultimul an.
442. Reprezentanții AM POCU au precizat faptul că nu s-au mai contractat recent proiecte care să contribuie la indicatorul 4S160, sunt aceleași proiecte din cadrul PI9.2 (aferele OS 4.1-4.2) din 2017-2018; astfel, ținta de peste 450% nu este realistă, pentru că nu s-au mai semnat contracte noi și nu vor mai fi contractate alte proiecte noi (estimare mult prea mare a instrumentului).
443. Ținta indicatorului 4S208 este foarte greu de îndeplinit, astfel că estimarea este realistă (este și indicator pe zona de sănătate, existând problemă cu GDPR-ul).
444. Referitor la indicatorul 4S63, a fost lansat un apel de proiecte în cadrul AP4 (apelul cod 878 - fără proiecte contractate momentan), dar cu grup țintă din cadrul AP1 și AP2, deci contractarea de proiecte suplimentare ar contribui și la valoarea indicatorilor din cadrul AP1 și AP2.
445. În privința indicatorului 4S206, s-a raportat valoarea 0 (valoare prea optimistă estimată de către instrument); valoarea acestui indicator este dată de proiectele în implementare și finalizate, deci nu se va mai contracta în această zonă.
446. Referitor la indicatorul 4S60, există un proiect care implică asistenții maternali, din a cărui țintă totală, 10% va merge la regiunea mai dezvoltată (valoarea de 102 a fost deja raportată de către beneficiari). Astfel, indicatorul 4S60 își va atinge ținta, dar nu va avea o rată de atingere la fel de mare ca cea estimată de instrument (2.349%).
447. De asemenea, această creștere a ratelor de atingere este justificată de numărul mare de proiecte contractate și finalizate în ultimul an în cadrul AP4. De asemenea, în cazul indicatorului 4S208, reprezentanții AM POCU au precizat faptul că s-au relansat apelurile de proiecte și, astfel, rata de îndeplinire poate crește.³⁹
448. Pentru indicatorii a căror rate de atingere nu au fost validate în focus grupul cu reprezentanții AM POCU, se va avea în vedere calibrarea instrumentului astfel încât estimările să fie în conformitate cu realitatea.

Care sunt măsurile adoptate de către AM care au contribuit la îmbunătățirea implementării Programului Operațional?

449. Conform RAI 2020, relevanța acțiunilor finanțate în cadrul AP4 a crescut odată cu pandemia de COVID; astfel, AM POCU a ajustat textul programului astfel încât alocarea bugetară a fost suplimentată și a fost extinsă eligibilitatea anumitor categorii de grupuri țintă, subdiviziuni ale indicatorilor, beneficiari și activități. De asemenea, AM POCU a acordat o atenție deosebită măsurilor pentru sprijinirea persoanelor vulnerabile afectate de COVID, fiind lansat un apel necompetitiv și semnat un contract.
450. Axa Prioritară 4 este axa cu cea mai mare contractare din cadrul POCU și, după cum arată estimarea instrumentului, nu există riscuri să nu fie atinsă ținta indicatorilor financiari pentru ambele categorii de regiuni.

³⁹ Conform informațiilor obținute în cadrul interviului cu reprezentanții AM POCU.

451. Totuși, conform RAI 2020, a fost identificat un risc de neatingere a indicatorului 4S208, având în vedere subdimensionarea cheltuielilor aferente acestuia la momentul elaborării POCU, soluția fiind ajustarea țintei în raport cu realitățile actuale.
452. AM POCU a lansat 5 apeluri de proiecte în 2020, a căror perioadă de depunere s-a încheiat (în momentul de față, nu mai există nici un apel de proiecte deschis în cadrul AP4). Lansarea acestor apeluri și contractarea de noi proiecte în cadrul AP4 explică creșterea ratelor de îndeplinire a indicatorilor fizici față de situația prezentată în Raportul Anual anterior.
453. De asemenea, conform informațiilor primite de la AM POCU, există 63 de proiecte de rezervă în cadrul AP4.

Concluzii și recomandări

454. Axa Prioritară 4 nu se află în risc de neîndeplinire a obiectivelor stabilite (chiar și indicatorii unde ratele de atingere estimate sunt foarte mici pot fi îmbunătățite prin contractarea de proiecte suplimentare). Totuși, o reevaluare a țintelor indicatorilor este necesară, pentru că mulți indicatori își vor depăși cu mult țintele asumate pentru anul 2023.

Axa Prioritară 5: Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității

455. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii de performanță din cadrul Axei Prioritare 1 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate, față de estimarea realizată în Raport Anual de Evaluare din anul 2020.
456. Indicatorii din cadrul de performanță al AP5 sunt:
- O1 (regiuni mai puțin dezvoltate) - *Suma totală a cheltuielii eligibile din sistemul contabil al autorității de certificare, certificată de această autoritate;*
 - 4S68 (regiuni mai puțin dezvoltate) - *Strategii/analize/ planuri de acțiune/de dezvoltare a comunității vizate prin CLLD;*
 - 4S68 (regiunea mai dezvoltată) - *Strategii/analize/ planuri de acțiune/de dezvoltare a comunității vizate prin CLLD;*
 - O1 (regiunea mai dezvoltată) - *Suma totală a cheltuielii eligibile din sistemul contabil al autorității de certificare, certificată de această autoritate;*
 - 4S168 (regiuni mai puțin dezvoltate) - *Persoane din comunitățile marginalizate aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială care beneficiază de servicii integrate, din care: orașe cu peste /zona rurală și orașe sub 20.000 loc;*
 - 4S168 (regiunea mai dezvoltată) - *Persoane din comunitățile marginalizate aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială care beneficiază de servicii integrate, din care: orașe cu peste /zona rurală și orașe sub 20.000 loc.*

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

457. Tabelul următor va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 5 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în Raportul Anual de Evaluare din anul 2020.
458. Instrumentul a arătat faptul că durata medie de implementare a proiectelor în cadrul AP5 este de 892 de zile. De asemenea, instrumentul a prognozat faptul că proiectele din cadrul acestei axe au nevoie de 3 ani ca să-și ramburseze în totalitate cheltuielile eligibile.
459. Pentru indicatorul 4S168 referitor la persoane din comunitățile marginalizate aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială care beneficiază de servicii integrate (pentru ambele regiuni) nu s-au identificat date în SMIS care să permită prognoza instrumentului.
460. De asemenea, în perioada iunie 2020-iunie 2021, cadrul AP5 au fost contractate 101 de proiecte noi, dar nu a fost finalizat nici un proiect.

Tabelul 53. Scenariul general de progres al valorilor indicatorilor de performanță din cadrul Axei Prioritare 5

Cod	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2020	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021	Schimbare
O1	MPD	795.634.533 LEI	276.219.840 LEI	346.655.984 LEI	4%	44%	↑
4S68	MPD	70	28	28	51%	40%	↓
4S68	MD	2	2	2	100%	100%	=
O1	MD	21.534.272 LEI	26.918.995 LEI	34.617.661 LEI	18%	161%	↑
4S168	MPD	111.571,00	11.881	14.907	-	13%	↑
4S168	MD	3.347,00	1.411	1.744	-	52%	↑

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

461. Rularea instrumentului a prognozat faptul că aproape toți indicatorii din cadrul Axei Prioritare 5 se află în zona de risc (singurele excepții sunt indicatorii 4S68 - *Strategii/analize/planuri de acțiune/de dezvoltare a comunității vizate prin CLLD* pentru regiunea mai dezvoltată, care și-a atins deja ținta în 2018 și cel financiar pentru regiunea mai dezvoltată, care are prognozată o rată de atingere de 161%, comparativ cu cea de 18% din Raportul Anual anterior).
462. Rata de îndeplinire a țintei indicatorului financiar pentru regiunile mai puțin dezvoltate este de 44% (față de 4% în Primul Raport Anual).
463. De asemenea, valoarea indicatorului 4S68 - *Strategii/analize/planuri de acțiune/de dezvoltare a comunității vizate prin CLLD* pentru regiuni mai puțin dezvoltate va ajunge la 28 de strategii în perioada 2022-2023, reprezentând 40% din ținta de 70 de strategii asumată pentru anul 2023 (față de rata de îndeplinire de 51% în Raportul Anual anterior).

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

464. Ratele de atingere ale indicatorilor din Cadrul de Performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 5 au crescut datorită contractării unui număr semnificativ de proiecte. În rularea realizată pentru Primul Raport Anual de Evaluare, echipa de evaluare a estimat (pe baza informațiilor din focus grup) că vor fi contractate 85 de proiecte până la sfârșitul perioadei de implementare, în timp ce pentru rularea actuală, deja sunt contractate 182 de proiecte, și cu fondurile disponibile se mai pot contracta încă 145 de proiecte. Astfel, creșterea ratelor de atingere ale indicatorilor din cadrul Axei Prioritare 5 se datorează contractării de proiecte noi. Singurul indicator ale cărui rate de atingere nu au crescut este indicatorul 4S68, pentru ambele tipuri de regiuni de dezvoltare. Pentru regiunea mai dezvoltată, rata de atingere nu a scăzut, deoarece toate proiectele care contribuie la acest indicator sunt finalizate. Nu există proiecte în implementare care contribuie la acest indicator. Cu privire la indicatorul 4S68 pentru regiunile mai puțin dezvoltate, rata de estimare a scăzut din cauza performanței sub așteptări a proiectelor aflate în implementare.
465. Riscurile de neîndeplinire a indicatorilor aferenți AP 5 sunt date de întârzierile mari în implementarea axei. Aceste întârzieri au fost generate de noutatea logicii de intervenție specifice mecanismului de DLRC și de faptul că pentru implementarea acestui mecanism este nevoie de cooperare instituțională (în special între AM POCU din cadrul MIPE și AM POR în cadrul MLPDA și AM PNDR din cadrul MADR).

UNIUNEA EUROPEANĂ

466. În cadrul AP5, în cazul mecanismului DLRC, multe apeluri au necesitat prelungiri de termene din cauza numărului mic de proiecte depuse.⁴⁰
467. De asemenea, conform RAI 2020, progresul lent al axei este dat și de caracterul inovator al intervențiilor, dar și abordarea multifond, specifică CLLD. Un progres față de 31 decembrie 2019 când contractele semnate acopereau exclusiv sprijinul pregătitor pentru implementarea SLD, în anul 2020 au fost contractate 31 de proiecte care vizează implementarea reală a SLD în comunitățile marginalizate din zona rurală și/ sau în orașe cu o populație de până la 20.000 locuitori.
468. În cadrul focus grupului, reprezentanții AM POCU au precizat faptul că rata de atingere a indicatorului financiar pentru regiunile mai puțin dezvoltate nu va fi de doar 44%, ci va crește spre 80%; astfel, rezultatul pentru acest indicator financiar nu a fost validat, astfel că îl vom avea în vedere în viitoarele rulări ale instrumentului.
469. De asemenea, reprezentanții AM POCU au precizat faptul că rata de atingere a indicatorului financiar pentru regiunea mai dezvoltată este mai mică decât cea estimată de instrument, existând suma de 260 mil. lei contractată în cadrul acestui indicator financiar.
470. În privința indicatorului 4S68, aria de acoperire a acestui indicator a crescut, deci va exista o creștere a valorii indicatorului datorită acestei schimbări.
471. Referitor la indicatorul 4S168, beneficiarii sunt condiționați de etapele de implementare a GAL-urilor (s-a raportat ținta 0 de către AM).

Care sunt măsurile adoptate de către AM care au contribuit la îmbunătățirea implementării Programului Operațional?

472. În cadrul AP5 există 2 apeluri de proiecte deschise:
- Implementarea Strategiilor de Dezvoltare Locală în orașe / municipii cu populație de peste 20.000 locuitori - AP 5/ PI 9.vi/ OS 5.1 (ambele regiuni de dezvoltare).
473. Conform informațiilor primite de la AM POCU, există, de asemenea, 4 proiecte de rezervă în cadrul AP5. Rata de contractare în cadrul AP5 este de 67,19%⁴¹, reprezentând una dintre axele unde mai pot fi contractate proiecte.

Concluzii și recomandări

474. Având în vedere faptul că rata de contractare în cadrul AP5 permite contractarea de noi proiecte, iar durata medie de implementare a proiectelor, conform prognozei instrumentului, este doar 892 de zile, recomandăm contractarea de proiecte suplimentare (în special pentru regiunile mai puțin dezvoltate) care să contribuie la valorile indicatorilor din cadrul de performanță (inclusiv a proiectelor care se află în etapa de evaluare/selecție).

Axa Prioritară 6: Educație și competențe

475. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii de performanță din cadrul Axei Prioritare 6 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate, față de estimarea realizată în Raport Anual de Evaluare din anul 2020.
476. Indicatorii din cadrul de performanță al AP6 sunt:
- O1 (regiuni mai puțin dezvoltate) - *Suma totală a cheltuielii eligibile din sistemul contabil al autorității de certificare, certificată de această autoritate;*
 - 4S100 (regiuni mai puțin dezvoltate) - *Persoane (elevi/ cursanți, studenți) (din care roma/ din mediul rural) care beneficiază de sprijin pentru participare la învățământul terțiar, din care învățământ terțiar universitar/ non-universitar organizat în instituțiile de învățământ superior;*
 - 4S113 (regiuni mai puțin dezvoltate) - *Persoane (elevi/ ucenici), din care Roma/ din mediul rural, care beneficiază de sprijin pentru participarea la programe de educație/FP, din care: elevi/ucenici;*
 - 4S130 (regiuni mai puțin dezvoltate) - *Persoane (studenți doctorat/ cercetători post-doctorat) care beneficiază de sprijin prin programe doctorat/post-doctorat, din care: roma/din mediul rural/netradițional/SEN;*

⁴⁰ Conform informațiilor obținute în cadrul interviului cu reprezentanții AM POCU.

⁴¹ Conform *Listei proiectelor POCU contractate până la 31 mai 2021.*

- 4S222 (regiuni mai puțin dezvoltate) - Persoane (copii), din care Roma/ din mediul rural care beneficiază de sprijin pentru participarea la programe de educație (EICP), din care: copii 0-2 ani/copii 3-5 ani;
- 4S223 (regiuni mai puțin dezvoltate) - Persoane (elevi), din care roma/ din mediul rural care beneficiază de sprijin pentru participarea la programe de educație (învățământul primar și secundar), din care: Învățământ primar/gimnazial/secundar superior;
- 4S92 (regiuni mai puțin dezvoltate) - Tineri/ adulți, din care Roma/ din mediul rural care beneficiază de sprijin pentru participarea la programe de educație (reîntoarcerea la sistemul formal de educație și formare);
- 4S94 (regiuni mai puțin dezvoltate) - Personal didactic/ personal de sprijin care beneficiază de programe de formare/schimb de bune practici etc.;
- 01 (regiunea mai dezvoltată) - Suma totală a cheltuielii eligibile din sistemul contabil al autorității de certificare, certificată de această autoritate;
- 4S87 (regiunea mai dezvoltată) - Persoane (copii), din care Roma/ din mediul rural care beneficiază de sprijin pentru participarea la programe de educație (EICP), din care: copii 0-2 ani/copii 3-5 ani;
- 4S92 (regiunea mai dezvoltată) - Tineri/ adulți, din care Roma/ din mediul rural care beneficiază de sprijin pentru participarea la programe de educație (reîntoarcerea la sistemul formal de educație și formare);
- 4S94 (regiunea mai dezvoltată) - Personal didactic/ personal de sprijin care beneficiază de programe de formare/schimb de bune practici etc.

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

477. Tabelul următor va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 6 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în Raportul Anual de Evaluare din anul 2020.
478. Instrumentul a arătat faptul că durata medie de implementare a proiectelor în cadrul AP6 este de 832 de zile, ceea ce înseamnă că proiectele care au fost contractate la începutul anului 2020 vor putea fi finalizate până în 2023. De asemenea, instrumentul a prognozat faptul că proiectele din cadrul PI4 - 10iii. Îmbunătățirea accesului egal la învățarea pe tot parcursul vieții pentru toate grupurile de vârstă într-un cadru formal, non-formal sau informal, actualizarea cunoștințelor, a aptitudinilor și a competențelor forței de muncă și promovarea unor căi de învățare flexibile, inclusiv prin orientare profesională și prin validarea competențelor dobândite și a PI5 - 10iv. Îmbunătățirea utilității sistemelor de educație și formare pentru piața muncii, facilitarea trecerii de la educație la muncă și consolidarea sistemelor de educație și formare profesională și a calității lor, inclusiv prin mecanisme pentru anticiparea competențelor, adaptarea programelor de învățământ și crearea și dezvoltarea de sisteme de învățare bazate pe muncă, inclusiv sisteme de învățare duale și de ucenicie au nevoie de 2 ani ca să-și ramburseze în totalitate cheltuielile eligibile, în timp ce celelalte 3 priorități de investiții din cadrul AP6 au nevoie de 3 ani pentru a-și rambursa aceste cheltuieli.
479. De asemenea, în perioada iunie 2020 - iunie 2021, cadrul AP6 au fost contractate 508 de proiecte noi și finalizate 112 proiecte.

Tabelul 54. Scenariul general de progres al valorilor indicatorilor de performanță din cadrul Axei Prioritare 6

Cod	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2020	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021	Schimbare
01	MPD	4.196.040.685 LEI	2.417.483.377 LEI	3.286.399.010 LEI	18%	78%	↑
4S100	MPD	36.465	17.700	19.374	50%	53%	↑

Cod	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2020	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021	Schimbare
4S113	MPD	27.046	140.275	170.280	-	603%	↑
4S130	MPD	3.481	2.266	2.799	87%	80%	↓
4S222	MPD	50.088	30.684	39.425	53%	79%	↑
4S223	MPD	49.247	169.803	210.189	283%	427%	↑
4S92	MPD	32.232	18.829	26.114	11%	81%	↑
4S94	MPD	142.000	78.753	97.324	38%	69%	↑
01	MD	257.914.795 LEI	163.205.701 LEI	185.311.364 LEI	27%	72%	↑
4S222	MD	5.359	929	1.275	63%	24%	↓
4S92	MD	8.025	56	77	13%	1%	↓
4S94	MD	15.179	5.017	5.017	43%	34%	↓

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

480. Rularea instrumentului a arătat faptul că majoritatea indicatorilor din cadrul Axei Prioritare 6 au ieșit din zona de risc. Astfel, indicatorul 4S223 - *Persoane (elevi), care beneficiază de sprijin pentru participarea la programe de educație (învățământul primar și secundar)* are valoarea prognozată pentru 2023 de 210.189 de persoane, reprezentând 427% din ținta asumată pentru 2023 (față de rata de îndeplinire de 283% din Raportul Anual anterior); indicatorul 4S113 - *Persoane (elevi/ucenici), din care Roma/ din mediul rural, care beneficiază de sprijin pentru participarea la programe de educație/FP, din care: elevi/ucenici* are valoarea prognozată pentru 2023 de 163.049 de persoane în 2023, reprezentând 603% din ținta asumată (acest indicator nu a putut fi prognozat în Primul Raport Anual din cauza proiectelor insuficiente care contribuiau la valoarea indicatorului). Indicatorul 4S130 - *Persoane (studenți doctorat/cercetători post-doctorat) care beneficiază de sprijin prin programe doctorat/post-doctorat*, care crește de la 80% (rata de atingere din Raportul Anual anterior) la 111% în prezent.
481. Indicatorul 4S100 - *Persoane (elevi/ cursanți, studenți) (din care roma/ din mediul rural) care beneficiază de sprijin pentru participare la învățământul terțiar, din care învățământ terțiar universitar/ non-universitar organizat în instituțiile de învățământ superior* își modifică rata de atingere față de Raportul Anual anterior, ajungând la 53% din ținta pentru 2023 (față de rata de atingere de 50% din Raportul Anual anterior).
482. Rata de îndeplinire a indicatorului 4S222 - *Persoane (copii), din care Roma/ din mediul rural care beneficiază de sprijin pentru participarea la programe de educație (EICP), din care: copii 0-2 ani/copii 3-5 ani* (regiuni mai puțin dezvoltate) crește semnificativ față de situația prezentată în Raportul Anual anterior, ajungând la 79%, în timp

ce rata de îndeplinire a indicatorului 4S222 pentru regiunea mai dezvoltată scade mult față de situația din 2020, ajungând la 24% (față de rata de 63% din Raportul Anual).

483. Indicatorul financiar pentru regiuni mai puțin dezvoltate va avea o rată de atingere a țintei pentru 2023 de 78% (înregistrând o creștere semnificativă față de situația din Primul Raport Anual), în timp ce indicatorul financiar pentru regiunea mai dezvoltată va avea o rată de îndeplinire de 72% (față de 28% în Primul Raport Anual).

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

484. Ratele de atingere ale indicatorilor care au crescut se datorează numărului ridicat de proiecte care au fost contractate în perioada 24 iunie 2020 – 24 iunie 2021. În estimarea realizată pentru Primul Raport Anual de Evaluare, echipa de evaluare a estimat, pe baza informațiilor din focus-grupul cu AM POCU, că în total vor fi contractate 491 de proiecte până la sfârșitul perioadei de implementare. În estimarea actuală, echipa de evaluare a estimat că până în decembrie 2023 vor fi contractate în total 934 de proiecte. Cu privire la indicatorii ai căror rate de atingere au scăzut, principala cauză pentru această scădere este performanța sub estimările realizate în cadrul Primului Raport Anual de Evaluare. Ratele de atingere au scăzut pentru indicatorii următori: 4S130, 4S222 pentru regiunea mai dezvoltată, 4S94 pentru regiunea mai dezvoltată și 4S92 pentru regiunea mai dezvoltată. După cum se poate observa în tabelul următor, realizările estimate ale indicatorilor au scăzut.

Tabelul 55. Realizările estimate pe tip de proiect

		Realizările proiectelor finalizate		Realizări estimate pentru proiecte în implementare		Realizări estimate proiecte viitoare	
		2020	2021	2020	2021	2020	2021
4S130	MPD	-	746	3.018	1.373	-	680
4S222	MD	-	741	3393	-	-	534
4S94	MD	72	191	6.194	4777	230	138
4S92	MD	-	45	-	1.055	-	32

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

485. În privința indicatorului 4S130, reprezentanții AM POCU au precizat faptul că acesta are un risc moderat de neatingere a țintei asumate pentru 2023 și că, de asemenea, nu există o cauză evidentă pentru scăderea valorii indicatorului față de Primul Raport Anual. Aceleași mențiuni sunt valabile și pentru indicatorul 4S92.⁴²
486. În cadrul AP 6 există 822 de contracte semnate (mai există proiecte în precontractare și evaluare): 10i – 291 contracte semnate, 10ii – 35 contracte semnate, 8ii (care se va raporta la AP1 în urma modificărilor în textul programului) – 6 contracte semnate, 10iii – 138 contracte semnate, 10iv – 352 contracte semnate.
487. Reprezentanții AM POCU au precizat faptul că, deși rata de contractate e de 103%, e posibil să se fi supracontractat pe anumite zone, dar să mai rămână bani pe alte zone subcontractate.
488. De asemenea, în cadrul AP6 au fost contractate foarte multe proiecte în ultima perioadă, deci există o viteză mai mare a contractării în această perioadă; astfel, reprezentanții AM POCU au precizat că e posibil ca instrumentul să perceapă această perioadă ca un trend, deși nu este (contractarea va stagna în următoarea perioadă).
489. PI 8II nu mai există în cadrul AP6, ci la AP1 (OS 6.2-6.6 sunt în cadrul PI10.2). Există anumite lansări rămase la AP6 în cadrul Pi 8.2, dar acestea trebuie mutate în cadrul la AP1 și AP2.

Care sunt măsurile adoptate de către AM care au contribuit la îmbunătățirea implementării Programului Operațional?

490. Conform RAI 2020, există un progres semnificativ în cadrul AP6, dar sunt în continuare necesare acțiuni care să vizeze atât consolidarea sprijinului în anumite sectoare (părăsirea timpurie a școlii, îmbunătățirea calității, eficienței și accesului la educația terțiară, ÎPT și FPC), cât și să susțină implementarea cu succes a intervențiilor asumate.
491. De asemenea, pentru eficientizarea implementării, în 2020 au fost luate o serie de măsuri, precum: transferul intervenției aferente OS 6.1 la AP 1-2, astfel încât să existe o abordare integrată a intervențiilor, flexibilizarea

⁴² Conform informațiilor obținute în cadrul interviului cu reprezentanții AM POCU.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

grupelor de vârstă menționate în formularea inițială a indicatorilor pentru a crea premisele includerii în proiecte a celor mai vulnerabili elevi, ajustarea țintelor indicatorilor care vizează nr. de elevi care își găsesc un loc de muncă la final și nr. de persoane care beneficiază de sprijin pentru reîntoarcerea la sistemul formal de educație și formare, astfel încât să corespundă realităților actuale, includerea sprijinului financiar acordat studenților pentru deschiderea unei afaceri și extinderea listei potențialilor beneficiari eligibili în acest sens.

492. Atenția a fost concentrată pe OS 6.13 și OS 6.14, pe partea practică, și anume pe stagii de practică pentru că aceste intervenții sunt conectate cu piața forței de muncă.
493. Nu mai este nimic estimat pentru a fi lansat în cadrul AP6; totuși, dacă vor fi contractate proiectele de rezervă, atunci nu vor mai fi lansări.

Concluzii și recomandări

494. Conform informațiilor primite de la AM POCU, în cadrul AP6 există 259 de proiecte de rezervă, astfel încât recomandăm contractarea a măcar unei părți dintre acestea (proiectele contractate în 2020 nu au avut încă timp să genereze cheltuieli) pentru a contribui la valorile indicatorilor pentru ambele regiuni de dezvoltare. Instrumentul a arătat faptul că durata medie de implementare a proiectelor în cadrul AP6 este de 832 de zile, astfel că proiectele contractate în 2021 ar putea fi finalizate până în 2023.

4.5 Programul Operațional Capacitate Administrativă

Descriere program

495. Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020 (POCA) finanțat de Fondul Social European (FSE) își propune să îmbunătățească eficiența, transparența și accesibilitatea administrației publice și a sistemului judiciar.

Programul este structurat în 3 axe prioritare:⁴³

1. Administrație publică și sistem judiciar eficiente
2. Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
3. Asistență tehnică

Tabelul 56. Situația generală actuală a Programului Operațional Capacitate Administrativă – 31 mai 2021

Axă Prioritară	Număr de proiecte	Număr de proiecte finalizate	Alocarea financiară publică (€)	Valoarea publică a proiectelor contractate (€)	Rata de contractare
Axa prioritară 1: Administrație publică și sistem judiciar eficiente	264	131	415.031.610,00	590.552.413	142%
Axa prioritară 2: Administrație și sistem judiciar accesibile și transparente	320	140	210.082.977,00	170.130.393	81%

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 31 Mai 2021

Progresul înregistrat în implementarea Programului Operațional în ultimul an: 31 mai 2020 - 31 mai 2021

496. În perioada 31 mai 2020 – 31 mai 2021 au fost contractate 76 de proiecte noi în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă, în timp ce, în această perioadă, 51 de proiecte au fost finalizate. În tabelul de mai jos este prezentată distribuția proiectelor noi contractate pe Axă Prioritară.

Tabelul 57. Proiecte noi contractate în ultimul an pe AP

Axă Prioritară	Număr proiecte	Procentaj proiecte pe AP
Axa prioritară 1: Administrație publică și sistem judiciar eficiente	38	50%
Axa prioritară 2: Administrație și sistem judiciar accesibile și transparente	38	50%
Total proiecte	76	100%

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 31 Mai 2021

497. În tabelul de mai jos este ilustrată distribuția proiectelor noi contractate pe obiectiv specific, analiză importantă pentru fundamentarea modificării valorilor estimate de instrument pentru indicatorii analizați:

Tabelul 58. Proiecte noi contractate în ultimul an pe OS

Obiective specifice	Număr proiecte	Procentaj proiecte pe AP
AP 1		
1.1 - Dezvoltarea și introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică ce optimizează procesele decizionale orientate către cetățeni și mediul de afaceri în concordanță cu SCAP.	31	40,78%

⁴³ Evaluarea se concentrează doar pe primele două axe prioritare avându-se în vedere faptul ca axele de asistență tehnică nu au cadrul de performanță.

Obiective specifice	Număr proiecte	Procentaj proiecte pe AP
1.2 - Dezvoltarea și implementarea de politici și instrumente unitare și moderne de management al resurselor umane	1	1,31%
1.3 - Dezvoltarea și implementarea de sisteme standard și instrumente moderne și eficiente de management la nivelul instituțiilor din sistemului judiciar	6	7,89%
AP 2		
2.1- Introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică locală ce optimizează procesele orientate către beneficiari în concordanță cu SCAP.	37	48,68%
2.3- Asigurarea unei transparențe și integrități sporite la nivelul sistemului judiciar în vederea îmbunătățirii accesului și a calității serviciilor furnizate la nivelul acestuia.	1	1,31%
Total proiecte	76	100.00%

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 31 Mai 2021

498. În tabelul de mai jos se regăsește distribuția proiectelor contractate în concordanță cu indicatorii din cadrul de performanță. Coloana „Procentaj proiecte” prezintă procentul proiectelor care contribuie la indicatorul din totalul de proiecte contractate. (A fost utilizată pro-rata conform ultimei versiuni de program aprobată, 4.0 – pentru AP 1- 21,77% din regiunea mai dezvoltată, 78,23% din regiunea mai puțin dezvoltată / pentru AP 2 - 19,36% din regiunea mai dezvoltată și 80,64% din regiunea mai puțin dezvoltată)

Tabelul 59. Proiecte noi contractate în ultimul an pe indicator

Axă Prioritară	Procentaj proiecte
AP 1	
5S77 - Regiunea mai puțin dezvoltată	25,03
5S77 - Regiunea mai dezvoltată	6,96
5S78 - Regiunea mai puțin dezvoltată	4,69
5S78 - Regiunea mai dezvoltată	1,30
AP 2	
5S79 - Regiunea mai puțin dezvoltată	27,41
5S79 - Regiunea mai dezvoltată	6,58
5S80 - Regiunea mai puțin dezvoltată	0,80
5S80 - Regiunea mai dezvoltată	0,20

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 31 Mai 2021

499. Cu privire la cele 51 de proiecte finalizate, tabelul de mai jos prezintă distribuția acestora pe Axă:

Tabelul 60. Proiecte finalizate în ultimul an pe Axă Prioritară

Axă Prioritară	Număr proiecte	Procentaj proiecte pe AP
Axa prioritară 1: Administrație publică și sistem judiciar eficiente	18	35,29%
Axa prioritară 2: Administrație și sistem judiciar accesibile și transparente	33	64,71%
Total proiecte	51	100%

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 31 Mai 2021

500. În tabelul de mai jos este ilustrată distribuția proiectelor finalizate pe obiectiv specific:

Tabelul 61. Proiecte finalizate în ultimul an pe Obiectiv Specific

Obiective specifice	Număr proiecte	Procentaj proiecte pe AP
AP 1		
1.1 - Dezvoltarea și introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică ce optimizează procesele decizionale orientate către cetățeni și mediul de afaceri în concordanță cu SCAP.	16	31,37%
1.3 - Dezvoltarea și implementarea de sisteme standard și instrumente moderne și eficiente de management la nivelul instituțiilor din sistemului judiciar	2	3,92%
AP 2		
2.1- Introducerea de sisteme și standard comune în administrația publică locală ce optimizează procesele orientate către beneficiari în concordanță cu SCAP.	22	43,13%
2.2 - Creșterea transparenței, eticii și integrității în cadrul autorităților și instituțiilor publice	6	11,76%
2.3- Asigurarea unei transparențe și integrități sporite la nivelul sistemului judiciar în vederea îmbunătățirii accesului și a calității serviciilor furnizate la nivelul acestuia.	5	9,80
Total	51	100

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 31 Mai 2021

Axa prioritară 1: Administrație publică și sistem judiciar eficiente

501. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță aferent Axei Prioritare 1 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate, față de estimarea realizată în Raportul Anual de Evaluare din anul 2020. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:

- 5F1 - Valoarea totală a cheltuielilor eligibile care au fost înregistrate în sistemul contabil al Autorității de Certificare și care au fost certificate de către autoritatea respectivă în conformitate cu Art. 126 lit. c din Reg. UE 1303/2013
- 5S77 - Proiecte care sprijină dezvoltarea și introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică pentru optimizarea proceselor decizionale
- 5S78 - Proiecte care urmăresc îmbunătățirea eficienței sistemului judiciar

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

502. Tabelul următor va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 1 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în Raportul Anual de Evaluare din anul 2020.

Tabelul 62. Scenariul general de progres al valorilor indicatorilor de performanță din cadrul Axei Prioritare 1

Cod	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2020	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021	Schimbare
5F1	MPD	1.567.892.227 LEI	1,840,927,884 LEI	1,883,404,214 LEI	79%	121%	↑
5S77	MPD	70	118	118	255%	169%	↓
5S78	MPD	8	12	12	151%	155%	↑
5F1	MD	466.183.879 LEI	502,779,319 LEI	514,082,777 LEI	64%	111%	↑
5S77	MD	20	32	32	214%	160%	↓
5S78	MD	2	3	3	145%	162%	↑

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

503. Ratele de atingere ale indicatorilor au înregistrat o evoluție pozitivă în ultimul an. În ceea ce privește indicatorul financiar, rata de atingere a crescut atât pentru regiunile mai dezvoltate, cât și pentru cele mai puțin dezvoltate. Astfel, pentru zonele mai puțin dezvoltate rata de atingere a indicatorului crește cu 42 de puncte procentuale, indicatorul fiind într-o situație de suprarealizare. Pentru zonele mai dezvoltate, de asemenea, situația se îmbunătățește, rata de atingere crescând de la 64%, la 111%, indicatorul ieșind din situația de risc. Indicatorul 5S77 înregistrează o scădere a ratei de realizare pentru ambele tipuri de regiuni, dar acesta nu este într-o situație de neatingere, deoarece continuă să se afle într-o situație de suprarealizare. Indicatorul 5S78 înregistrează o evoluție pozitivă în atingerea ratei de realizare, astfel pentru regiunile mai puțin dezvoltate rată de atingere crește ușor de la 151%, la 155%. Instrumentul de prognoză estimează că nu vor rămâne sume disponibile pe această axă prioritară.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

504. Rata de atingere a indicatorului 5S77, pentru ambele tipuri de regiuni de dezvoltare, a scăzut în perioada 24 iunie 2020 – 24 iunie 2021. Motivul pentru această scădere îl reprezintă o greșală în metodologia de prognoză utilizată în Primul Raport Anual de Evaluare, când instrumentul de prognoză a luat în considerare, în estimarea pentru indicatorul 5S77, proiectele contractate prin apelul de cereri de finanțare CP2/2017 - *Creșterea capacității ONG-urilor și a partenerilor sociali de a formula politici publice alternative*, proiecte care nu contribuie la valoarea indicatorului 5S77. Cu privire la indicatorul financiar, pentru ambele tipuri de regiuni de dezvoltare, ratele de atingere au crescut datorită îmbunătățirii ratei de rambursare a proiectelor. Rata de rambursare medie a crescut de la 72.61% în Primul Raport Anual de Evaluare la 90.04% în raportul de față.
505. Potrivit estimărilor evoluția indicatorului financiar este una favorabilă, atât pentru regiunile dezvoltate, cât și mai puțin dezvoltate rata de realizare a crescut. Această evoluție se datorează ratei crescute de rambursare de la finalul anului 2020, acesta fiind principalul aspect menționat de reprezentanții AM, în cadrul interviului realizat pentru Raportul Trimestrial din luna Martie 2021. Având în vedere această situație, se poate concluziona faptul că realocarea de la AP 2, precum și de la POCU, a fost absorbită eficient pe parcursul anului 2020, respectiv prima jumătate a anului 2021. De asemenea, la finalul anului 2020 valoarea proiectelor încheiate reprezenta 145% din alocarea totală a acestei axe.⁴⁴
506. Indicatori fizici prezintă o evoluție bună, aceasta poate fi explicată prin procesul eficient de implementare al axei, fapt raportat încă din anul 2018 în cadrul Raportului Anual de Implementare. Astfel, în ceea ce privește indicatorul 5S77, scăderea ratei de realizare are la bază calibrarea instrumentului de prognoză de o manieră

⁴⁴ RAI 2020

calitativă, la sugestiile AM în contextul raportului Trimestrial din luna Martie 2021. Țintele au un caracter realist în prezent. Cu toate acestea, rata de realizare rămâne ridicată și poate fi explicată printr-un proces eficient de selectare și contractare a proiectelor, în perioada de referință pentru acest raport, fiind contractate 32 de proiecte care contribuie la acest indicator. În ceea ce privește beneficiarii proiectelor finanțate pentru îndeplinirea obiectivului specific 1.1⁴⁵ proiecte care contribuie la îndeplinirea indicatorului 5S77, se apreciază că au fost sprijiniți de AM care a dat dovadă de o abordare pro-activă și receptivă în comunicarea cu aceștia. De asemenea, la nivel de proiect, implicarea instituțiilor academice și actorilor internaționali care oferă expertiză tehnică de calitate au condus la o implementare de succes a proiectelor.⁴⁶

507. Situația de suprarealizare în care continuă să se afle indicatorul 5S78 poate fi explicată printr-o setare prudentă a țintei. De asemenea, în perioada de referință pentru acest raport au fost contractate 6 noi proiecte, ceea ce explică creșterea ușoară a ratei de realizare. În urma aplicării pro-ratei, 4,69 din proiecte sunt pentru regiunile mai puțin dezvoltate și 1,30 pentru regiunile mai dezvoltate. Dincolo de acest element, în ceea ce privește proiectele implementate prin obiectivul specific 1.3⁴⁷, și care contribuie la indicatorul 5S78, s-a constatat că au o eficiență ridicată în ceea ce privește utilizarea resurselor umane.⁴⁸

Care sunt măsurile adoptate de către AM care au contribuit la îmbunătățirea implementării Programului Operațional?

508. Una dintre măsurile adoptate de AM POCA care au contribuit la îmbunătățirea implementării programului este implicarea AM în acțiunile de comunicare. Mai mult, AM a furnizat constant informații necesare pentru implementarea proiectelor, atât beneficiarilor cât și potențialilor beneficiari.⁴⁹
509. O altă măsură luată de AM și care ar fi putut determina îmbunătățirea ratelor de realizare atât în cazul indicatorului financiar, cât și în cazul indicatorilor fizici, a fost prioritizarea contractării cererilor de finanțare aflate pe lista de rezervă și demararea proceduri de contractare în regim de urgență. Proiectele aflate pe lista de rezervă a fost depuse în cadrul a două apeluri mai vechi și anume POCA/513/1/1/ -IP14/2019 - *Sprijin pentru acțiuni de consolidare a capacității autorităților și instituțiilor publice centrale*, închis la data de 26.04.2019 și POCA/627/1/1/ IP17/2019 - *Sprijin pentru acțiuni de consolidare a capacității autorităților și instituțiilor publice centrale* închis la 27.02.2020.⁵⁰
510. Pentru contractarea de noi proiecte în perioada 31 mai 2020 – 31 mai 2021 au fost lansate 4 apeluri de proiecte pentru AP 1, acest demers se dovedește unul util, deoarece contractarea de noi proiecte conduce la creșterea gradului de contractare și are implicite efecte asupra ratei de atingere a indicatorului financiar.
511. La nivel de program, măsurile luate, care au contribuit la o bună evoluție în ratele de realizare ale indicatorilor financiari, au fost monitorizarea strictă a graficelor de rambursare, cu impact vizibil asupra indicatorului financiar. O altă măsură care a stat la baza evoluției indicatorului financiar a fost îndrumarea pe care AM o acordă beneficiarilor în pregătirea cererilor de rambursare și a documentelor justificative, ceea ce a condus la o reducere a timpilor de procesare.⁵¹

Concluzii și recomandări

512. Așadar, evoluția în ratele de realizare ale indicatorilor din cadrul de performanță de pe AP 1 este una favorabilă, iar acest lucru se datorează mai multor măsuri luate de AM și precizate anterior. Deși, ratele de realizare prezintă o situație bună, pe parcursul ultimului an au existat și situații mai puțin favorabile, precum întârzieri în derularea procedurilor de achiziție publică. De asemenea, criza de Covid-19 a generat o serie de amânări în implementarea activităților unor proiecte, fiind necesară prelungirea perioadelor de implementare.
513. Potrivit calendarului estimativ de lansare de apeluri, pentru această AP nu este planificată deschiderea de noi apeluri, de aceea se recomandă continuarea implicării AM în susținerea beneficiarilor prezenți pentru o

⁴⁵ Dezvoltarea și introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică ce optimizează procesele decizionale orientate către cetățeni și mediul de afaceri în concordanță cu SCAP

⁴⁶ Raportul de Evaluare final Lotul 1: Asistență financiară acordată în cadrul O.S 1.1 și O.S. 1.2

⁴⁷ Dezvoltarea și implementarea de sisteme standard și instrumente moderne și eficiente de management la nivelul instituțiilor din sistemului judiciar

⁴⁸ RAI 2020 (despre rezultatele studiilor de evaluare pentru O.S 1.3)

⁴⁹ Raportul de Evaluare Decembrie 2020 Lot 3 - Asistență financiară acordată în cadrul OS 1.3 și OS 2.3.

⁵⁰ RAI 2020

⁵¹ RAI 2020

implementare eficientă a proiectelor contractate, ceea ce conduce la îmbunătățirea indicatorului financiar. Rulările viitoare vor putea identifica dacă trendul indicatorului financiar se menține.

Axa prioritară 2: Administrație și sistem judiciar accesibile și transparente

514. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță aferent Axei Prioritare 2 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate, față de estimarea realizată în Raportul Anual de Evaluare din anul 2020. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:

- 5F2 - Valoarea totală a cheltuielilor eligibile care au fost înregistrate în sistemul contabil al Autorității de Certificare și care au fost certificate de către autoritatea respectivă în conformitate cu Art. 126 lit. c din Reg. UE 1303/2013
- 5S79 - Proiecte care sprijină optimizarea structurilor și proceselor din cadrul autorităților și instituțiilor publice locale
- 5S80 - Proiecte care privesc îmbunătățirea calității și transparenței actului de justiție

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

515. Tabelul următor va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 2 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în Raportul Anual de Evaluare din anul 2020.

Tabelul 63. Scenariul general de progres al valorilor indicatorilor de performanță din cadrul Axei Prioritare 2

Cod	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2020	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021	Schimbare
5F2	MPD	824.002.645 LEI	524.509.369 LEI	582.270.473 LEI	50%	71%	↑
5S79	MPD	266	195	240	102%	90%	↓
5S80	MPD	8	9	9	250%	111%	↓
5F2	MD	210.172.826 LEI	129.036.688 LEI	142.954.882 LEI	24%	68%	↑
5S79	MD	64	73	83	27%	130%	↑
5S80	MD	2	2	2	100%	100%	=

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

516. Ratele de realizare înregistrează o evoluție în ultimul an, astfel, situația indicatorilor financiari se îmbunătățește, dar aceștia continuă să se afle în situație de risc de neîndeplinire. Pentru zonele mai puțin dezvoltate rata de atingere crește cu 21 puncte procentuale, pentru zonele mai dezvoltate crește de la 24% la 68%. În ceea ce privește indicatorul 5S79 pentru regiunea mai puțin dezvoltată, rata de realizare scade de la 102% la 90%, în timp ce pentru regiunea mai dezvoltată aceasta crește de la 27% la 130%. Indicatorul 5S80 continuă să aibă o situație bună, pentru regiunile mai puțin dezvoltate fiind într-o situație de suprarealizare, iar pentru cele mai dezvoltate diferența în ceea ce privește ratele de realizare este foarte mică. Instrumentul de prognoză estimează că pentru AP 2 va rămâne un buget de 5.875.642,93 lei.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

517. Ratele de atingere ale indicatorului financiar pentru ambele tipuri de regiuni de dezvoltare au crescut semnificativ. Motivul este de asemenea creșterea ratei de rambursare medii, care a crescut de la 69.46% în Primul Raport Anual de Evaluare la 84.14% în raportul de față. Cu privire la indicatorii de realizare, indicatorul 5S80 pentru regiunile mai puțin dezvoltate a înregistrat o scădere semnificativă în rata de atingere, de la 250% în Primul Raport Anual de Evaluare la 111% în raportul de față. Rata de atingere a scăzut din cauza estimării prea optimiste din Primul Raport Anual de Evaluare, în care pentru proiectele în implementare la momentul respectiv care contribuiau la acest indicator se estimau realizări mai mari decât au fost înregistrate. Această eroare în estimare a fost corectată. În legătură cu indicatorul 5S79 pentru regiunea mai dezvoltată, rata de atingere a acestuia a crescut datorită modificării ipotezei privind numărul de proiecte care urmează să fie contractate în perioada 2022-2023. Dacă în Primul Raport Anual de Evaluare se estima că realizările totale ale proiectele care sunt estimate că vor fi contractate vor însuma 3 proiecte, în raportul de față se estimează că realizările totale ale proiectele care sunt estimate că vor fi contractate vor însuma 34 de proiecte.
518. În ceea ce privește evoluția favorabilă a indicatorului financiar în ultimul an, poate fi menționată măsura AM POCA de accelerare a procesului de rambursare prin susținerea beneficiarilor în depunerea cererilor. Potrivit reprezentărilor AM, în cadrul discuțiilor pentru elaborarea Raportului Trimestrial din luna martie 2021, la finalul anului 2020 gradul de absorbție a crescut. Potrivit RAI 2020, absorbția efectivă pentru această AP este de 17,42%. Totuși rata continuă să fie scăzută, iar indicatorul să fie în situație de risc. Acest fapt este cauzat de eficiența ridicată a proiectelor contractate pentru obiectivul specific 2.1, costurile unitare ale proiectelor finalizate înregistrează valori sub așteptări. Se subliniază faptul că un nivel ridicat de eficiență poate conduce la obținerea aceluiași rezultate cu costuri mai mici, dar poate fi interpretat și ca un risc de subutilizare a resurselor. Astfel, au fost implementate sisteme unitare de management al calității și al performanței utilizând, în medie, 40% din sumele estimate inițial, iar activitățile de formare și certificare au fost întreprinse cu un cost mediu de aproximativ 20% din cele estimate⁵². O altă cauză a ratei scăzute de realizare este regăsită în RAI 2020, unde se menționează că fluctuația personalului AM POCA reprezintă o constrângere majoră în respectarea țintelor de absorbție asumate la nivelul programului. Totuși pentru axa prioritară 2 este planificată lansarea a încă 3 apeluri, ceea ce ar putea determina creșterea gradului de realizare pentru indicatorul financiar.
519. După cum se poate vedea indicatorul 5S79 înregistrează o evoluție bună a ratei de realizare ceea ce se poate explica prin contractarea a 34 de noi proiecte care să contribuie la acesta. Pentru luna august 2021 este planificată lansarea unui apel pentru obiectivul specific 2.1⁵³, iar proiectele contractate contribuie la acest indicator, ceea ce poate determina o creștere a ratei de realizare pentru regiunea mai puțin dezvoltată, care în prezent are o rată de realizare estimată la 90%. De asemenea, există un grad diferențiat de interes la nivel local al potențialilor beneficiari față de apelurile de proiecte lansate în cadrul OS 2.1 care a condus la necesitatea de relansare a unora dintre acestea. Lipsa de interes manifestată de mai multe autorități publice locale poate fi justificată prin prisma a două motive: faptul că nevoile locale sunt foarte diferențiate și faptul că POCA poate fi perceput ca fiind o oportunitate de finanțare cu rezultate mai puțin vizibile pentru comunitățile locale, față de alte programe finanțate de UE (cum ar fi POR și POCU).⁵⁴ Trebuie menționat, faptul că rata de realizare este de așteptat să crească pentru acest indicator având în vedere apelul recent închis CP14 *Consolidarea capacității ONG-urilor și partenerilor sociali de a se implica în formularea și promovarea dezvoltării la nivel local*, pentru obiectivul 2.1, proiectele contractate pe acest apel contribuie la indicatorul 5S79.
520. Indicatorul 5S80 a avut o evoluție bună și o rată de realizare ridicată, care este cauzată de o setare prudentă a țintei. Evoluția favorabilă a indicatorului poate fi explicată prin contractarea recentă a proiectului *Dezvoltarea sistemului electronic de management al cauzelor – ECRIS V*, pe obiectivul 2.3⁵⁵.

⁵² Raport de evaluare intermediară: 2020; LOT 2 Asistența financiară acordată în cadrul OS 1.4, OS 2.1 și OS 2.2

⁵³ Calendar estimativ lansări iunie- decembrie 2021

⁵⁴ Raport de evaluare aferent Lotului 2 – Asistență financiară acordată în cadrul OS 1.4, OS 2.1 și OS 2.2

⁵⁵ Asigurarea unei transparențe și integrități sporite la nivelul sistemului judiciar în vederea îmbunătățirii accesului și a calității serviciilor furnizate la nivelul acestuia.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Care sunt măsurile adoptate de către AM care au contribuit la îmbunătățirea implementării Programului Operațional?

521. Una dintre măsurile luate de AM care au contribuit la îmbunătățirea implementării Programului Operațional a fost monitorizarea strictă a graficelor de rambursare în vederea evitării dezangajării fondurilor. De asemenea, beneficiarii au fost susținuți în transmiterea cererilor de rambursare.⁵⁶
522. O altă măsură a fost lansarea a 4 apeluri de proiecte în ultimul an și planificarea lansării a încă 3 apeluri. Proiectele contractate vor contribui așadar, la o evoluție favorabilă a ratei de realizare a indicatorului financiar, dar și a indicatorilor fizici.

Concluzii și recomandări

523. Așadar, măsurile privind gestionarea financiară a programului (rambursarea) au determinat o evoluție favorabilă în ceea ce privește rata de atingere a indicatorului financiar. Cu toate acestea, estimările viitoare vor putea reda trendului acestuia. Deși, ratele de realizare ale indicatorilor s-au îmbunătățit, la nivel general au existat numeroase întârzieri în implementarea proiectelor din cauza crizei de Covid-19, dar și a întârzierilor cauzate de procedurile de achiziție publică.⁵⁷
524. Viitoarele rulări vor putea indica trendul indicatorilor din cadrul de performanță al AP 2, având în vedere faptul că urmează contractarea proiectelor depuse în cadrul apelurilor deschise recent, dar și a celor care vor fi depuse în apelurile viitoare.
525. O recomandare este concentrarea AM pe sprijinirea proiectelor aflate în implementare pentru a determina creșterea ratei de realizare pentru indicatorul financiar.

⁵⁶ RAI 2020

⁵⁷ RAI 2020

4.6 Interreg V-A România-Bulgaria

Descriere program

526. Programul Interreg VA Romania-Bulgaria este un program transfrontalier finanțat de UE prin Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), care vizează dezvoltarea socio-economică a zonei de graniță a României cu Bulgaria, și anume județele Mehedinți, Olt, Dolj, Giurgiu, Călărași, Teleorman și Constanța și districtele Vidin, Vratsa, Montana, Pleven, Veliko-Tarnovo, Ruse, Silistra și Dobrich.⁵⁸
527. Scopul programului este de dezvoltarea zonei de graniță dintre România și Bulgaria, prin finanțarea de proiecte comune a beneficiarilor români și bulgari. Programul este bazat pe șase axe prioritare:
1. O regiune bine conectată (116,333,743.00EUR)
 2. O regiune verde (54,276,757.00EUR)
 3. O regiune sigură (41,571,197.00EUR)
 4. O regiune calificată și inclusivă (13,807,295.00EUR)
 5. O regiune eficientă (12,600,168.00EUR)
 6. Asistență tehnică (19,914,966.00EUR)⁵⁹
528. Programul transfrontalier România-Bulgaria 2014-2020 își propune să extindă orizonturile județelor și districtelor, prin crearea de comunități competitive și durabile în zona de graniță, într-un mod eficient din punct de vedere al utilizării resurselor, punând în valoare inițiativele beneficiarilor și capitalizând oportunitățile unice de creștere din această regiune⁶⁰.
529. Situația generală actuală a programului este prezentată în tabelul următor:

Tabelul 64. Situația generală actuală a programului Interreg V-A România-Bulgaria – 22 iunie 2021

Axa Prioritară	Număr de proiecte	Număr de proiecte finalizate	Alocarea financiară totală (€)	Valoarea totală eligibilă a proiectelor contractate (€)	Rata de contractare
Axa Prioritară 1: O regiune bine conectată	21	4	€116,333,743.00	€134,561,296.54	115.67%
Axa Prioritară 2: O regiune verde	70	44 + 1 proiect reziliat	€54,276,757.00	€59,932,378.91	110,42%
Axa Prioritară 3: O regiune sigură	28	14	€41,571,197.00	€45,279,876.68	108.92%
Axa Prioritară 4: O regiune calificată și inclusivă	34	31 + 2 proiecte reziliate	€13,807,295.00	€16,277,977.28	117,89%
Axa Prioritară 5: O regiune eficientă	19	15	€12,600,168.00	€15,184,146.51	120.51%

Sursa: Date eMS prelucrate de către evaluatori

530. AM RO-BG a oferit echipei de evaluare o explicație detaliată privind supracontractarea la nivelul programului. Potrivit explicațiilor primite, având în vedere experiența implementării programului anterior din perioada de programare 2007-2013, în vederea asigurării unei rate de absorbție cât mai apropiată de 100%, cât și a atingerii țintelor stabilite pentru indicatori, în anul 2018, membrii Comitetului de Monitorizare al Programului au decis

⁵⁸ Documentul de program al programului Interreg V-A România-Bulgaria

⁵⁹ Evaluarea se concentrează doar pe primele cinci axe prioritare avându-se în vedere faptul ca axele de asistență tehnică nu au cadrul de performanță.

⁶⁰ Documentul de program al programului Interreg V-A România-Bulgaria

printr-o procedură scrisă să aprobe supracontractarea la nivelul programului, în procent de 15,61%. Procentul a fost stabilit luând în considerare rata de execuție a proiectelor din acel moment, împreună cu toate economiile disponibile și potențiale. Astfel, în baza Deciziei Comitetului de Monitorizare nr. 88/12.10.2018, Programul a supracontractat în cadrul axelor prioritare 1 și 5, peste alocarea financiară la nivelul axelor prioritare. De asemenea, țintele stabilite pentru indicatori au trebuit să fie, de asemenea, actualizate, așa cum vor fi prezentate în secțiunile dedicate fiecărei axe. Ajustarea indicatorilor a luat în considerare și modificările din contextul socio-economic (creșterea economică) în comparație cu perioada când s-au stabilit țintele indicatorilor și contribuția și evoluția proiectelor contractate.

531. AM RO-BG a transmis echipei de evaluare, pe parcursul etapei de elaborare a Raportului trimestrial I din anul 2021, următoarea analiză comparativă a alocărilor de la nivelul Axelor Prioritare, ca urmare a revizuirii programului:

Axa prioritară	Contribuție UE (FEDR) inițial	Contribuție UE (FEDR) revizuit	Modificare absolută (euro)	Modificare relativă (%)
1	81 983 295.00 €	98 883 681.00 €	16 900 386 €	21%
2	53 936 379.00 €	46 135 243.00 €	-7 801 136 €	-14%
3	40 991 647.00 €	35 335 517.00 €	-5 656 130 €	-14%
4	15 102 186.00 €	11 736 200.00 €	-3 365 986 €	-22%
5	10 787 276.00 €	10 710 142.00 €	-77 134 €	-1%
6	12 944 730.00 €	12 944 730.00 €	0 €	0%
Total PO	€ 215 745 513.00	€ 215 745 513.00	0 €	0%

532. Astfel, la 30.09.2020, prin intermediul SFC, România a depus Programul Interreg V-A România-Bulgaria revizuit, modificările constând în principal în realocarea sumei de 16,900,386.00 euro din FEDR între următoarele axe prioritare din cadrul programului, respectiv de la AP 2, AP3, AP 4 și AP 5 la AP1 (după cum se poate observa mai sus) și ajustarea anumitor ținte ale indicatorilor. Modificarea Programului fiind aprobată de CE în 27.11.2020.
533. Având în vedere că există supra-contractare la nivelul fiecărei Axe Prioritare, nu se vor mai lansa apeluri de cereri de finanțare.
534. Potrivit răspunsurilor primite de la AM RO-BG, în etapa de realizare a raportului trimestrial I pentru anul 2021, instituirea stării de urgență și ulterior de alertă pe teritoriul României și Bulgariei, și răspândirea extrem de rapidă la nivelul ariei eligibile a cazurilor de infectare cu COVID-19, au reprezentat principalele obstacole întâmpinate în implementarea Programului Interreg V-A România-Bulgaria. Din cauza acestui aspect, structurile programului (AM, SC, CPN) au avut dificultăți în desfășurarea sesiunilor de informare/ evenimentelor/întâlnirilor tematice organizate pentru beneficiarii programului, în vederea discutării/clarificării aspectelor legate de implementarea proiectelor. Conform informațiilor colectate de la nivelul AM RO-BG în vederea realizării raportului de evaluare anual 2021, procesul aferent vizitelor de monitorizare/ verificări pe teren (vizite on the spot) a fost îngreunat, o parte dintre ele fiind reprogramate. În total, în primul trimestru al anului 2021, au fost realizate 29 de vizite. De asemenea, Autoritatea de Management a avut dificultăți în asigurarea cash flow-ului la nivelul Programului pentru efectuarea plăților către beneficiari, ca urmare a întreruperii temporare a rambursărilor de către CE. Conform personalului AM RO-BG, acest aspect a fost soluționat la începutul anului 2021, prin ridicarea întreruperii plăților de către CE.
535. Pentru a atenua efectele acestor dificultăți asupra implementării programelor, Autoritatea de Management a implementat următoarele măsuri:
- Stabilirea unui buffer la nivelul programului pentru asigurarea fondurilor pentru efectuarea plăților către beneficiari (prin împrumut de la bugetul de stat și fonduri primite de la Autoritatea Națională);
 - Organizarea de întâlniri online cu beneficiarii precum și cu structurile din cadrul programului.
 - Implementarea folosirii semnăturii electronice și posibilitatea beneficiarilor de a deconta din program emiterea semnăturii electronice
 - Încurajarea folosirii corespondentei electronice;

- Structurile programului au recomandat beneficiarilor măsuri de precauție cum ar fi restricționarea circulației persoanelor pe perioada stării de urgență sau înlocuirea evenimentelor/seminarilor atunci când este posibil cu întâlniri online, dând posibilitatea beneficiarilor să modifice contractul de finanțare prin notificare (atunci când se dorește înlocuirea unui eveniment cu unul online);
- Posibilitatea amânării pe cât posibil a activităților care implică evenimente, workshopuri, seminarii, etc cu participarea unui număr mare de persoane, respectiv modificarea contractelor de finanțare, în conformitate cu prevederile contractuale, în situația în care evoluția COVID-19 împiedică desfășurarea activităților proiectelor conform aplicațiilor aprobate;
- Folosirea potențialelor economii, în cazul proiectelor finanțate în cadrul Axei Prioritare 3 și 5 aflate în implementare și care au ca scop al proiectului reducerea riscului sau intervenții în sănătate, pentru achiziția de bunuri și echipamente necesare în lupta împotriva COVID-19;
- Acordarea de către Secretariatul Comun (SC) de asistență tehnică la solicitarea beneficiarilor prin organizarea a numeroase întâlniri online cu beneficiari români și bulgari ale căror proiecte sunt în implementare.
- Folosirea instrumentelor online pentru comunicarea cu beneficiarii, organizarea de evenimente etc.
- Digitalizarea activităților (când a fost posibil) și folosirea semnăturii electronice (inclusiv pentru semnarea contractelor/actelor adiționale)

Progresul înregistrat în implementarea Programului Operațional în perioada 31 mai 2020 - 31 mai 2021

536. În perioada 31 mai 2020 și 31 mai 2021, în cadrul Programului Interreg V-A Romania-Bulgaria, la nivelul axele prioritare 1 - 5, au fost contractate 2 proiecte. Un proiect în cadrul Axei Prioritare 3, în luna iulie a anului 2020 și un proiect în cadrul Axei Prioritare 5, în luna octombrie a anului 2020, în timp ce, în aceeași perioadă au fost finalizate 12 proiecte.

Tabelul 65. Proiecte noi contractate în ultimul an pe AP

Axă Prioritară	Număr proiecte	Procentaj proiecte noi pe AP
Axa Prioritară 3: 0 regiune sigură	1	3.57%
Axa Prioritară 5: 0 regiune eficientă	1	5.26%
Total proiecte	2	100.00%

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 22 iunie 2021

537. În tabelul de mai jos se regăsește distribuția proiectelor contractate în concordanță cu indicatorii de performanță. Coloana „Proiecte noi contractate” prezintă numărul de proiecte contractate în perioada 31 mai 2020 - 31 mai 2021, care contribuie la indicatorii de performanță, în timp ce coloana „Procentaj proiecte” prezintă procentul proiectelor care contribuie la indicatorul din totalul de 2 proiecte nou contractate.

Tabelul 66. Proiecte noi contractate în ultimul an pe indicator

Axă Prioritară/Indicator	Număr proiecte noi	Procentaj proiecte din proiectele nou contractate
AP3		
5b.2 - Numărul de parteneriate comune în domeniul avertizării anticipate și intervenției comune în situații de urgență	1	50%
AP5		
11b.1 - Număr de mecanisme transfrontaliere finanțate	1	50%
Total proiecte	2	2

Sursa: Date eMS prelucrate de către evaluatori

538. Cu privire la cele 108 proiecte finalizate până la 31 mai 2021, tabelul de mai jos prezintă distribuția acestora pe Axă Prioritară și ponderea lor din totalul proiectelor contractate.

Tabelul 67. Proiecte finalizate în ultimul an pe AP

Axă Prioritară	Număr proiecte finalizate	Procentaj proiecte pe AP
Axa Prioritară 1: 0 regiune bine conectată	4	19.05%
Axa Prioritară 2: 0 regiune verde	44	63.77%
Axa Prioritară 3: 0 regiune sigură	14	50%
Axa Prioritară 4: 0 regiune calificată și inclusivă	31	96.88%
Axa Prioritară 5: 0 regiune eficientă	15	78.95%

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 31 Mai 2021

Axa Prioritară 1: 0 regiune bine conectată

539. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii de performanță din cadrul Axei Prioritare 1 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de estimarea realizată în Raportul Anual de Evaluare din anul 2020. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:

- C014 Drumuri: Lungimea totală a drumurilor reconstruite sau modernizate;
- 1F1: Indicatorul financiar.

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

540. Tabelul următor va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Axă Prioritară 1 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognoza realizat în Raportul Anual de Evaluare din anul 2020.

Tabelul 68. Scenariul general de progres al valorilor indicatorilor de performanță din cadrul Axei Prioritare 1

Indicator	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2020	Rată de atingere obiectivului 2023 estimată în 2021	Schimbare
C014	150	107	167	161%	111%	↓
1F1	116,333,743	108.803.193	110.747.623	121%	95%	↓

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date eMS

541. Conform noilor estimări realizate pe baza datelor actualizate (nivel contractare, număr proiecte finalizate, rată de rambursare, modificări în ceea ce privește țintele) niciunul dintre indicatori nu se află în aria de risc cu privire la atingerea țintei stabilite pentru anul 2023.

542. Indicatorul C014 este estimat să fie realizat în proporție de 111% din ținta pe 2023, cu 50 de puncte procentuale mai puțin față de estimarea realizată în Raportul Anual din anul 2020.

543. În privința indicatorului financiar, instrumentul de previzionare prognozează o rată de realizare de 95% din ținta pe 2023, înregistrând o scădere 26 puncte procentuale, având riscul de a nu își atinge obiectivul.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

544. Scăderea nivelului de realizare estimat pentru indicatorul CO14 poate fi explicată de faptul că în perioada mai 2020 – mai 2021 nu au fost contractate proiecte noi în cadrul Axei Prioritare 1 și de asemenea, prin faptul că ținta inițială a acestuia pentru anul 2023 a fost modificată de la 120 de km (nivel al țintei utilizat în Raportul Anual din 2020) la 150 de km. Conform datelor colectate de la nivelul AM RO-BG, ținta stabilită inițial pentru acest indicator a crescut datorită creșterii alocării financiare aferente Axei Prioritare 1. Cum îmbunătățirea accesibilității este o problemă esențială pentru regiunea transfrontalieră România-Bulgaria în drumul său spre a deveni poarta de acces estică a Uniunii Europene și a consolida cooperarea economică, politică și socială între țările din Europa Centrală și de Vest și Asia, AM RO-BG a acordat o atenție sporită acțiunilor care contribuie la îmbunătățirea infrastructurii de transport în regiune.
545. Scăderea valorii estimate pentru nivelul de atingere a țintei indicatorului financiar față de valoarea din luna mai a anului 2020 se poate explica, pe de o parte, prin creșterea țintei pentru 2023 de la 96.450.936 Euro (conform Raportului Anual din 2020) la 116,333,743 Euro, iar pe de altă parte, implementarea proiectelor de tip „hard”, care înregistrează momentan o rată de rambursare mai scăzută față de proiectele care sunt finalizate pe această Axă Prioritară. Potrivit răspunsurilor primite din partea AM RO-BG, rata de rambursare scăzută se datorează duratei de timp destul de mare, necesare derulării procedurilor de licitație pentru renovarea sau modernizarea drumurilor, contestațiilor depuse în cadrul procedurilor de licitație precum și complexității lucrărilor de executat.

Care sunt măsurile adoptate de către AM care au contribuit la îmbunătățirea implementării Programului Operațional?

546. Pentru a asista beneficiarii în implementarea proiectelor respective, AM RO-BG a implementat măsuri prin care se încurajează folosirea corespondenței electronice, precum folosirea semnăturii electronice și posibilitatea beneficiarilor de a deconta din program emiterea semnăturii electronice. De asemenea, o măsură relevantă pentru această Axă Prioritară a reprezentat acordarea de către SC de asistență tehnică la solicitarea beneficiarilor prin organizarea a numeroase întâlniri online cu beneficiari români și bulgari ale căror proiecte sunt în implementare.
547. Conform datelor colectate de la nivelul AM RO-BG, Secretariatul Comun acordă o atenție ridicată proiectelor aflate în implementare și care prezintă anumite riscuri prin monitorizarea atentă, serioasă și o evaluare continuă atât împreună cu beneficiarii proiectelor finanțate prin Program cât și împreună cu Autoritatea de Management. Acest proces are o importanță sporită, în contextul în care aproximativ 80% dintre proiectele aferente axei prioritate 1 se află în implementare, unele înregistrând anumite probleme sau întâzieri.

Concluzii și recomandări

548. Nivelul de finalizare al proiectelor în cadrul axei prioritate 1 este foarte redus, de 19,5%, doar 4 proiecte din cele 21 de proiecte contractate. Însă, ambii indicatori, conform estimărilor realizate de instrumentul de prognoză, nu se află în aria de risc în ceea ce privește atingerea țintelor.
549. Având în vedere numărul mare proiecte aflate încă în implementare, se recomandă AM să acorde în continuare un nivel de atenție ridicat cererilor de rambursare și calendarului de implementare a activităților proiectelor, pentru a sesiza din timp eventuale probleme și măsuri de comunicare cu beneficiarii care au proiecte în implementare pe această axă, utilizând instrucțiuni, activități de help-desk sau seminare online organizate de către Secretariatul Comun.

Axa Prioritară 2: O regiune verde

550. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii de performanță din cadrul Axei Prioritare 2 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în cadrul Raportului Anual din 2020. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:

- CO09: Turismul durabil: Creșterea numărului de vizite preconizate la siturile finanțate și la obiectivele de patrimoniu cultural și natural;
- 6c.1: Numărul de produse/servicii turistice integrate create;
- 2F1: Indicatorul financiar.

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

551. Tabelele următoare prezintă estimările actualizate ale instrumentului de prognoză realizate în cadrul Raportului Anual de Evaluare din anul 2020. Aceste estimări aparțin scenariului general de progres al valorilor indicatorilor de performanță.

Tabelul 69. Scenariul general de progres a valorilor indicatorilor de performanță din cadrul Axei Prioritare 2

Indicator	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere obiectiv 2023 estimată în 2020	Rată de atingere obiectiv 2023 estimată în 2021	Schimbare
CO09	100,000	93,603	198,005	2,556%*	198%	↓
6c.1	100	170	181	151%	181%	↑
2F1	54,276,757 EUR	51,774,025 EUR	51,774,025 EUR	60%	95%	↑

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date eMS

552. Indicatorii de realizare fizici de pe Axa Prioritară 2 nu se află în zona de risc de neatingere a țintelor indicatorilor conform prognozei realizate prin intermediul instrumentului de prognoză. Indicatorul CO09, *Turismul durabil: Creșterea numărului de vizite preconizate la siturile finanțate și la obiectivele de patrimoniu cultural și natural* este estimat să atingă o rată de realizare de 198% din ținta pentru anul 2023, înregistrând o scădere de 2,358 de puncte procentuale față de valoarea estimată în raportul anual din 2020. Indicatorul 6c.1 – *Numărul de produse/servicii turistice integrate create* este estimat să atingă o rată de realizare de 181%, valoarea estimării fiind mai mare cu 30 puncte procentuale față de prognoza precedentă din raportul anual din 2020.
553. Indicatorul financiar este estimat să aibă o rată de atingere a obiectivului de 95%, cu 35 de puncte procentuale mai mult față de raportul precedent.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

554. Scăderea substanțială a estimării ratei de atingere a indicatorului CO09 - *Turismul durabil: Creșterea numărului de vizite preconizate la siturile finanțate și la obiectivele de patrimoniu cultural și natural* se datorează ajustării stabilite inițial pentru 2023, de la 10.000 de vizite la 100.000 de vizite. Necesitatea creșterii cu 1000% a apărut în urma modificărilor de la nivelul contextului socio-economic (creșterea economică), programul fiind capabil să obțină mai mult cu o sumă mai mică de bani și prin urmare, a subestimării semnificative a valorilor ce pot fi atinse în anul 2023.
555. Creșterea estimării nivelului de îndeplinire a indicatorului financiar pentru anul 2023 se datorează modificării țintei, de la 64,454,564 Euro (conform Raportului Anual de Evaluare din 2020) la 54,267,757.
556. Totuși, potrivit răspunsurilor oferite de către AM RO-BG, instituirea stării de urgență și ulterior de alertă pe teritoriul României și Bulgariei, și răspândirea extrem de rapidă la nivelul ariei eligibile a cazurilor de infectare cu COVID-19, au pus beneficiarii proiectelor în imposibilitatea desfășurării activităților contractelor de finanțare care au implicat interacțiune față în față, precum evenimente, workshopuri, seminarii, etc. Prin urmare, un motiv pentru scăderea valorii estimării pentru indicatorul financiar ar fi amânarea anumitor

activități, din cauza pandemiei, pentru o perioadă ulterioară. Astfel, amânarea acestor activități a dus la amânarea rambursării sumelor aferente pentru aceste activități.

Care sunt măsurile adoptate de către AM care au contribuit la îmbunătățirea implementării Programului Operațional?

557. Potrivit răspunsurilor primite din partea AM RO-BG, structurile programului au recomandat beneficiarilor să adopte măsuri de precauție precum restricționarea circulației persoanelor pe perioada stării de urgență și înlocuirea evenimentelor/seminariilor cu întâlniri online (pentru activitățile care se pot desfășura online), dând posibilitatea beneficiarilor să modifice contractul de finanțare prin notificare (atunci când se dorește înlocuirea unui eveniment cu unul online). De asemenea, AM RO-BG a recomandat și oferit beneficiarilor posibilitatea amânării pe cât posibil a activităților care implică evenimente, workshopuri, seminarii, etc cu participarea unui număr mare de persoane, respectiv modificarea contractelor de finanțare, în conformitate cu prevederile contractuale, în situația în care evoluția COVID-19 împiedică desfășurarea activităților proiectelor conform aplicațiilor aprobate.
558. Conform informațiilor colectate de la nivelul AM RO-BG, Secretariatul Comun acordă o atenție ridicată proiectelor aflate în implementare și care prezintă anumite riscuri prin monitorizarea atentă, serioasă și o evaluare continuă atât împreună cu beneficiarii proiectelor finanțate prin Program cât și împreună cu Autoritatea de Management.

Concluzii și recomandări

559. Deși nivelul de realizare a indicatorilor fizici, conform estimărilor instrumentului de prognoză, depășesc cu mult ținta stabilită, nivelul de realizare estimat al indicatorul financiar, chiar dacă se încadrează în limitele cadrului de performanță, este de doar 95%. Cum nu se mai contractează proiecte pe axa prioritară 2, nu se așteaptă modificări majore în perioada următoare.
560. Astfel, echipa de evaluare recomandă AM să continue activitățile centrate pe procesul de rambursare și calendarului de implementare a activităților.

Axa Prioritară 3: O regiune sigură

561. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii de performanță din cadrul Axei Prioritare 3 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în raportul de evaluare anual din 2020. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:
- 5b.2 - Numărul de parteneriate comune în domeniul avertizării anticipate și intervenției comune în situații de urgență;
 - 3F1: Indicatorul financiar.

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

562. Tabelele următoare prezintă estimările actualizate ale instrumentului de prognoză realizate în cadrul Raportului Anual de Evaluare din anul 2020. Aceste estimări aparțin scenariului general de progres al valorilor indicatorilor de performanță.

Tabelul 70. Scenariul general de progres al valorilor indicatorilor de performanță din cadrul Axei Prioritare 3

Indicator	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere obiectiv 2023 estimat în 2020	Rată de atingere obiectiv 2023 estimat în 2021	Schimbare
5b.2	50	46	55	98%	110%	↑

Indicator	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere obiectiv 2023 estimat în 2020	Rată de atingere obiectiv 2023 estimat în 2021	Schimbare
3F1	41,571,197	41,937,993	44,072,257	76%	106%	↑

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date eMS

563. Indicatorii de performanță de pe Axa Prioritară 3 nu se află într-o zonă de risc conform prognozei instrumentului de previzionare. Indicatorul 5b.2 - *Numărul de parteneriate comune în domeniul avertizării anticipate și intervenției comune în situații de urgență* este estimat să atingă o rată de atingere de 110%, cu 12 puncte procentuale mai mare față de prognoza anterioară. Pentru indicatorul financiar, instrumentul de prognoză estimează o rată de atingere de 106%, valoarea estimării fiind cu 30 de puncte procentuale mai mare față de estimarea precedentă, ieșind din zona de risc.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

564. Indicatorul de realizare fizică 5b.2 nu a înregistrat o modificare semnificativă față de estimarea realizată în cadrul raportului anual din 2020.
565. Creșterea estimării ratei de atingere a indicatorului financiar se datorează reducerii țintei stabilite pentru anul 2023, de la 48,225,468 de Euro (țintă folosită pentru realizarea estimărilor din raportul anual anterior) la 41,571,197 Euro (țintă actualizată).

Care sunt măsurile adoptate de către AM care au contribuit la îmbunătățirea implementării Programului Operațional?

566. Această Axă Prioritară a beneficiat de măsuri adoptate de către AM, precum folosirea potențialelor economii pentru proiectele aflate în implementare și care au ca scop al proiectului reducerea riscului, pentru achiziția de bunuri și echipamente necesare în lupta împotriva COVID-19. De asemenea, AM RO-BG a oferit asistență tehnică la solicitarea beneficiarilor prin organizarea a numeroase întâlniri online cu beneficiari români și bulgari ale căror proiecte sunt în implementare.
567. Conform informațiilor colectate de la nivelul AM RO_BG, Secretariatul Comun acordă o atenție ridicată proiectelor aflate în implementare și care prezintă anumite riscuri prin monitorizarea atentă, serioasă și o evaluare continuă atât împreună cu beneficiarii proiectelor finanțate prin Program cât și împreună cu Autoritatea de Management.

Concluzii și recomandări

568. În cadrul programului nu se vor mai contracta proiecte noi, implicit nici în cadrul axei prioritare 3. Astfel nu se așteaptă schimbări majore în perioada viitoare, chiar dacă nivelul de finalizare al proiectele contractate este de 63,91%.
569. Astfel, echipa de evaluare recomandă AM să continue activitățile centrate pe procesul de rambursare și calendarului de implementare a activităților.

Axa Prioritară 4: O regiune calificată și inclusivă

570. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii de performanță din cadrul Axei Prioritare 4 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în raportul anual de evaluare 2020. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:

- 8e.1 – Numărul de inițiative care activează mobilitatea forței de muncă în zona transfrontalieră;
- 4F1: Indicatorul financiar.

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

571. Tabelele următoare prezintă estimările actualizate ale instrumentului de prognoză realizate în cadrul Raportului Anual de Evaluare din anul 2020. Aceste estimări aparțin scenariului general de progres al valorilor indicatorilor de performanță.

Tabelul 71. Scenariul general de progres al valorilor indicatorilor de performanță din cadrul Axei Prioritare 4

Indicator	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere obiectiv 2023 estimare 2020	Rată de atingere obiectiv 2023 estimare 2020	Schimbare
8e.1	200	366	366	629%*	183%	↓
4F1	13,807,295	13,679,687	13,679,687	66%	99%	↑

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date eMS

572. Instrumentul de prognoză estimează pentru indicatorul 8e.1 – Numărul de inițiative care activează mobilitatea forței de muncă în zona transfrontalieră o rată de atingere de 183%, estimarea fiind mai mică cu 446 de puncte procentuale.
573. Valoarea estimată pentru indicatorul financiar pentru anul 2023 a crescut cu 33 de puncte procentuale, fiind de 99%.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

574. Indicatorii din Cadrul de Performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 4 au înregistrat schimbări semnificative față de estimările din raportul anual precedent pentru valoarea estimată privind rata de atingere a obiectivului din anul 2023. Este important de menționat faptul că a fost necesară ajustarea țintei de la 50 de inițiative la 200 de inițiative, pentru a lua în considerare și modificările din contextul socio-economic (creșterea economică) în comparație cu perioada când s-au stabilit țintele indicatorilor, programul fiind capabil să obțină mai mult cu o sumă mai mică de bani și astfel, pentru a rectifica subestimarea inițială a țintei.
575. Pentru indicatorul financiar, creșterea estimării nivelului de atingere, se datorează faptului că țintă stabilită pentru anul 2023 a fost, de asemenea, ajustată. Ea a scăzut de la 17,767,279 Euro la 13,807,295 Euro.
576. Instituirea stării de urgență și ulterior de alertă pe teritoriul României și Bulgariei, și răspândirea extrem de rapidă la nivelul ariei eligibile a cazurilor de infectare cu COVID-19 nu au afectat valoarea estimată pentru anul 2023, deși prin această Axă Prioritară se finanțează inițiative care activează mobilitatea forței de muncă în zona transfrontalieră, întrucât doar 3 proiecte mai erau în implementare în 2020 în cadrul acestei axe, dintre care 2 proiecte s-au finalizat pe parcursul anului 2020.
577. În cadrul acestei Axe Prioritare, contractul de finanțare nr.55735/26.04.2017, LB Badnina Community Center, Bulgaria a fost reziliat prin Decizia 9/ROBG 2014-2020/16.09.2020. Însă, rezilierea acestui proiect nu a afectat estimările pentru indicatorii din Cadrul de Performanță.

Care sunt măsurile adoptate de către AM care au contribuit la îmbunătățirea implementării Programului Operațional?

578. Structurile programului au recomandat beneficiarilor să adopte măsuri de precauție precum restricționarea circulației persoanelor pe perioada stării de urgență și înlocuirea evenimentelor/seminariilor cu întâlniri online (pentru activitățile care se pot desfășura online), dând posibilitatea beneficiarilor să modifice contractul de finanțare prin notificare (atunci când se dorește înlocuirea unui eveniment cu unul online). De asemenea, AM RO-BG a recomandat și oferit beneficiarilor posibilitatea amânării pe cât posibil a activităților care implică evenimente, workshopuri, seminarii, etc cu participarea unui număr mare de persoane, respectiv modificarea

contractelor de finanțare, în conformitate cu prevederile contractuale, în situația în care evoluția COVID-19 împiedică desfășurarea activităților proiectelor conform aplicațiilor aprobate.

Concluzii și recomandări

579. În momentul de față, conform estimărilor instrumentului, indicatorul de realizare 8e.1 își va depăși cu mult ținta stabilită, care rămâne subestimată, chiar dacă a fost ajustată semnificativ în perioada de analiză (31 mai 2020 – 31 mai 2021). În privința indicatorului financiar, având în vedere că doar 1 proiect mai este în implementare nu se așteaptă schimbări semnificative în perioada următoare.
580. Se recomandă continuarea măsurilor centrate pe procesul de rambursare, prin acordarea unui nivel de atenție ridicat cererilor de rambursare și calendarului de implementare a activităților proiectelor, pentru a sesiza din timp eventuale probleme și măsuri de comunicare cu beneficiarii care au proiecte în implementare pe această axă, utilizând instrucțiuni, activități de help-desk sau seminare online organizate de către Secretariatul Comun.

Axa Prioritară 5: O regiune eficientă

581. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii de performanță din cadrul Axei Prioritare 5 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în raportul anual de evaluare din 2020. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:
- 11b.1 – Număr de mecanisme transfrontaliere finanțate;
 - 5F1 – Indicatorul financiar.

Care este nivelul potențial de atingere a țăintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

582. Tabelele următoare prezintă estimările actualizate ale instrumentului de prognoză realizate în cadrul Raportului Anual de Evaluare din anul 2020. Aceste estimări aparțin scenariului general de progres al valorilor indicatorilor de performanță.

Tabelul 72. Scenariul general de progres al valorilor indicatorilor de performanță din cadrul Axei Prioritare 5

Indicator	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2020	Rată de atingere obiectiv 2023 estimată în 2021	Schimbare
11b.1	100	127	135	129%	135%	↑
5F1	12,600,168	12,789,421	13,071,351	86%	104%	↑

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date eMS

583. Instrumentul de previzionare estimează o rată de atingere de 135% pentru indicatorul 11b.1 – Număr de mecanisme transfrontaliere finanțate, estimarea fiind mai ridicată cu 6 puncte procentuale față de prognoza din raportul anual de evaluare precedent.
584. Indicatorului financiar are un nivel de atingere estimat de 104%, înregistrând o creștere de 18 puncte procentuale față de estimarea din raportul anual de evaluare din 2020. Astfel, indicatorul financiar nu se mai află în zona de risc de neatingere a obiectivului.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

585. Analiza indică o creștere importantă a nivelului de realizare estimat pentru indicatorul financiar. Aceasta poate fi datorată rambursărilor realizate în perioada vizată de raport. Acest lucru poate fi explicat prin faptul că în

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

perioada de analiză a mai fost finalizat un proiect și a fost contractat un nou proiect. Cum acesta a fost ultimul proiect contractat în cadrul programului, în cadrul axei prioritare 5, nu sunt așteptate schimbări majore de la direcția estimată de către instrument.

586. Durata medie de implementare a unui proiect pe această Axă Prioritară este de 2 ani și 2 luni, iar majoritatea beneficiarilor reușesc să își ramburseze toate cheltuielile eligibile în 3 ani de la începerea proiectului.

Care sunt măsurile adoptate de către AM care au contribuit la îmbunătățirea implementării Programului Operațional?

587. Structurile programului au recomandat beneficiarilor să adopte măsuri de precauție precum restricționarea circulației persoanelor pe perioada stării de urgență și înlocuirea evenimentelor/seminariilor cu întâlniri online (pentru activitățile care se pot desfășura online), dând posibilitatea beneficiarilor să modifice contractul de finanțare prin notificare (atunci când se dorește înlocuirea unui eveniment cu unul online). De asemenea, AM RO-BG a recomandat și oferit beneficiarilor posibilitatea amânării pe cât posibil a activităților care implică evenimente, workshopuri, seminarii, etc cu participarea unui număr mare de persoane, respectiv modificarea contractelor de finanțare, în conformitate cu prevederile contractuale, în situația în care evoluția COVID-19 împiedică desfășurarea activităților proiectelor conform aplicațiilor aprobate.
588. Conform informațiilor colectate de la nivelul AM RO-BG, Secretariatul Comun acordă o atenție ridicată proiectelor aflate în implementare și care prezintă anumite riscuri prin monitorizarea atentă, serioasă și o evaluare continuă atât împreună cu beneficiarii proiectelor finanțate prin Program cât și împreună cu Autoritatea de Management.

Concluzii și recomandări

589. Având în vedere că indicatorii de performanță își vor atinge țintele stabilite, respectând normele cadrului de performanță, implementarea axei prioritare 5 a avut o evoluție pozitivă în perioada 31 mai 2020 – 31 mai 2021. Astfel, se recomandă ca AM să continue implementarea măsurilor deja în vigoare, precum comunicarea mai bună cu beneficiarii care au proiecte în implementare pe această axă, utilizând instrucțiuni, activități de help-desk sau seminare online organizate de către Secretariatul Comun, pentru a sprijini beneficiarii în a-și mări eficacitatea în rambursarea cheltuielilor și în implementarea la timp a proiectelor.

4.7 Interreg V-A România-Ungaria

Descriere generală la nivel de program

590. Programul Interreg România–Ungaria este un program de cooperare transfrontalieră. Acțiunile întreprinse prin intermediul programului vizează zona de graniță dintre România și Ungaria, reflectând interesul ambelor state. Intervenția are loc în 8 județe eligibile atât de pe teritoriul Ungariei, cât și al României, acoperind o suprafață de peste 50 de mii de km². Zona eligibilă are o contribuție majoră pentru întreaga populație din Ungaria și România, reprezentând 13,1% din numărul total de locuitori ai celor două țări.⁶¹
591. Programul este implementat prin intermediul următoarelor 7 Axe Prioritare,:
1. Protecția comună și utilizarea eficientă a valorilor și resurselor comune (50.667.665,00 EUR)
 2. Îmbunătățirea mobilității transfrontaliere durabile și eliminarea blocajelor (20.315.586,00 EUR)
 3. Îmbunătățirea ocupării forței de muncă și promovarea mobilității transfrontaliere a muncii (36.086.818,00 EUR)
 4. Îmbunătățirea serviciilor de asistență medicală (85.114.457,00 EUR)
 5. Îmbunătățirea procedurilor de prevenire a riscurilor și gestionarea dezastrelor (12.967.218,00 EUR)
 6. Promovarea cooperării transfrontaliere între instituții și cetățeni (4.013.379,00 EUR)
 7. Asistență Tehnică (22,696,640.00 EUR)⁶².
592. Programul a fost modificat recent, pe 16 noiembrie 2020, dar cadrul de performanță nu a fost afectat. Modificarea principală a vizat rata de cofinanțare a cheltuielilor declarate în plată pentru aplicații în cursul anului contabil începând cu 1 iulie 2020 și până la 30 iunie, 2021, până la un procent de 100%. Această modificare se bazează pe articolul 2.1 din Regulamentul (UE) nr. 558/2020 al Parlamentului European și al Consiliului European din 23 aprilie 2020 de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1301/2013 și (UE), Nr. 1303/2013, în ceea ce privește măsurile specifice pentru a oferi o flexibilitate excepțională pentru utilizarea fondurilor structurale și de investiții europene ca răspuns la pandemia COVID-19.

Tabelul 73. Situație generală actuală a programului Interreg V-A România-Ungaria

Axa Prioritară	Număr de proiecte	Număr de proiecte finalizate	Alocarea financiară publică (€)	Valoarea totală a proiectelor contractate (€)	Rata de contractare
Axa prioritară 1: Protecția comună și utilizarea eficientă a valorilor și resurselor comune	19	8	€ 43.067.515,00	€ 53.750.911,19	106.09%%
Axa prioritară 2: Îmbunătățirea mobilității transfrontaliere durabile și eliminarea blocajelor	6	1	€ 17.268.247,00	€ 20.315.584,90	100.00 %
Axa prioritară 3: Îmbunătățirea ocupării forței de muncă și promovarea mobilității transfrontaliere a muncii	20	2	€ 30.673.795,00	€ 40.590.400,05	112.48 %
Axa prioritară 4: Îmbunătățirea serviciilor de asistență medicală	18	5	€ 72.347.288,00	€ 85.713.273,51	103.63 %
Axa prioritară 5: Îmbunătățirea procedurilor de prevenire a	10	3	€ 11.022.135,00	€ 13.937.380,32	107.48 %

⁶¹ Documentul Programului Programul Interreg România – Ungaria, versiunea 4.0

⁶² Evaluarea se concentrează doar pe primele șase axe prioritare avându-se în vedere faptul ca axele de asistență tehnică nu au cadru de performanță.

Axă Prioritară	Număr de proiecte	Număr de proiecte finalizate	Alocarea financiară publică (€)	Valoarea totală a proiectelor contractate (€)	Rata de contractare
riscurilor și gestionarea dezastrelor					
Axa prioritară 6: Promovarea cooperării transfrontaliere între instituții și cetățeni	33	27	€ 3.411.372,00	€ 4.484.380,32	111.06 %

Sursa: Prelucrarea datelor eMS și lista operațiunilor⁶³

593. În perioada 31 mai 2020 – 31 mai 2021 au fost contractate 6 proiecte noi în cadrul Programului Interreg V-A România-Ungaria, în timp ce alte 21 proiecte au fost finalizate. Potrivit interviului cu reprezentanții AM principala problemă generată de situația de COVID -19 a fost amânarea activităților care presupuneau acțiuni față în față, precum training-urile și instruirile. Pe de altă parte, pentru a susține beneficiarii în implementarea proiectelor reprezentanții AM au comunicat constant cu aceștia și chiar au pus la dispoziția lor un ghid cu privire la modul de organizare a evenimentelor online. Mai mult, proiectele sunt monitorizate îndeaproape pentru a identifica modul în care beneficiarii pot fi ajutați în implementare. Tabelul de mai jos prezintă situația generală a programului Interreg V-A România-Ungaria. Cu privire la cele 9 proiecte contractate, tabelul de mai jos prezintă distribuția acestora pe Axă Prioritară:

Tabelul 74. Proiecte contractate în perioada 31 mai 2020 – 31 mai 2021 pe OS și AP

Obiectiv Specific	Număr proiecte contractate
Axa Prioritară 1	
SO6/c - Utilizarea durabilă a patrimoniului natural, istoric și cultural în zona eligibilă	1
Axa Prioritară 3	
SO8 / b - Creșterea ocupării forței de muncă în zona eligibilă	3
Axa Prioritară 4	
SO9/a Îmbunătățirea serviciilor de îngrijire a sănătății preventive și curative în toată zona eligibilă	1
Axa Prioritară 6	
SO11 - Intensificarea durabilă a cooperării transfrontaliere dintre instituții și comunități	1

Sursa: Prelucrarea datelor eMS și lista operațiunilor⁶⁴

594. Cu privire la cele 21 proiecte finalizate, tabelul de mai jos prezintă distribuția acestora pe Axă Prioritară:

Tabelul 75. Proiecte finalizate în perioada 31 mai 2020 – 31 mai 2021 pe OS și AP

Obiectiv Specific	Număr proiecte finalizate
Axa Prioritară 1	
SO6/c - Utilizarea durabilă a patrimoniului natural, istoric și cultural în zona eligibilă	5
Axa Prioritară 2	

⁶³ Rezultate proiecte, program Interreg Romania-Ungaria, disponibil la: <https://interreg-rohu.eu/en/results/>

⁶⁴ Rezultate proiecte, program Interreg Romania-Ungaria, disponibil la: <https://interreg-rohu.eu/en/results/>

Obiectiv Specific	Număr proiecte finalizate
S07/b Accesibilitate transfrontalieră îmbunătățită prin conectarea nodurilor secundare și terțiare la infrastructura TEN-T	0
Axa Prioritară 3	
S08 / b - Creșterea ocupării forței de muncă în zona eligibilă	1
Axa Prioritară 4	
S09/a Îmbunătățirea serviciilor de îngrijire a sănătății preventive și curative în toată zona eligibilă	0
Axa Prioritară 5	
S05/b - Îmbunătățirea gestionării dezastrelor transfrontaliere și a managementului riscurilor	3
Axa Prioritară 6	
S011 - Intensificarea durabilă a cooperării transfrontaliere dintre instituții și comunități	12
TOTAL	21

Sursa: Prelucrarea datelor eMS și lista operațiunilor

Axa Prioritară 1: Protecția comună și utilizarea eficientă a valorilor și resurselor comune

595. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii de performanță din cadrul Axei Prioritare 1 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat pentru raportul de evaluare din anul precedent. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:
- CO09 - Turismul Sustenabil: Creșterea numărului de vizite preconizate pentru destinații de patrimoniu cultural și natural;
 - 6/b1 - Numărul de puncte de măsurare afectate pozitiv de intervenții (după finalizarea proiectului);
 - F.PA1 - Suma totală a cheltuielilor certificate (€);

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

596. Tabelele următoare prezintă estimările actualizate ale instrumentului de prognoză față de estimările realizate în cadrul Raportului Anual de Evaluare din 2020. Aceste estimări aparțin scenariului general de progres al valorilor indicatorilor de performanță.

Tabelul 76. Scenariul general de progres al valorilor indicatorilor din cadrul de performanță aferent Axei Prioritare 1

Indicator	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2020	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021	Schimbare
CO09	61.000	217.252	217.252	152%	356%	↑
6/b1	7	6	9	114%	129%	↑
F.PA1	50.667.665	40.759.741	41.397.692	67%	81%	↑

Sursa: Prognoza instrumentului de previzionare utilizând date eMS

597. În ceea ce privește indicatorul C009, rata de atingere ajunge în 2023 la 356% și la o valoare de 217.252 vizite pe an. Valoarea indicatorului a crescut față de rata estimată de către evaluatori în Raportul Anual de Evaluare realizat în anul 2020, atunci când procentul de realizare era de 152%. Valoarea asumată de către proiectele contractate pentru acest indicator este de 159.723 de vizite preconizate pentru destinații de patrimoniu cultural și natural.
598. Indicatorul 6/b1 are o valoare estimată de 9 puncte de măsurare afectate pozitiv de intervenții și o rată de realizare de 129%. Se observă o ușoară creștere a ratei de realizare, de la 114% în 2020 la 129% în 2021. Ținta indicatorului este de așteptat să fie depășită, deoarece la acest indicator contribuie două proiecte care împreună își asumă 9 puncte de măsurare. Potrivit discuțiilor cu reprezentanții AM, valoarea de 9 puncte de măsurare nu poate fi depășită, deoarece, pe de o parte aceasta este ținta asumată prin cele două proiecte, iar pe de altă parte nu vor mai fi contractate alte proiecte care să contribuie la acest indicator.
599. Instrumentul de prognozare estimează pentru indicatorul financiar o valoare de 41.397.692 euro și o rată de realizare de 81%. Indicatorul înregistrează o creștere semnificativă, rata de realizare fiind mai mare cu 14 puncte procentuale față de estimarea realizată pentru primul Raport Anual de Evaluare.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

600. Indicatorul C009 înregistrează o creștere semnificativă a ratei de realizare. Această creștere are la bază raportarea în anul 2020 a unui număr de 77.266 de vizite de către proiectele care contribuie la acesta. De asemenea, ținta are un caracter artificial, dat fiind faptul că la indicatorul C009 contribuie 7 proiecte, unul finalizat și 6 în implementare, iar țintele individuale ale proiectelor ajungând chiar și până la 50.000 de vizite/an (ROHU-126). Un alt aspect important de menționat este faptul că valoarea estimată a proiectelor contractate însumează 159.723,00 vizite/an. Mai mult, este de așteptat ca rata indicatorului să crească, dat fiind faptul că la data de 01.10.2020 a fost contractat cel de-al treilea proiect strategic, ROHU-456, proiect care contribuie la acest indicator și care are o țintă planificată de 30.000 de vizite/an
601. Așadar, având în vedere că pentru indicatorii C009 și 6/b1 se estimează rate de realizare de peste 100%, nu poate fi identificat un risc care să afecteze îndeplinirea acestora. În interviul și focus grupul realizat cu Autoritatea de Management a programului, reprezentanții AM au afirmat că nu există probleme cu implementarea proiectelor care contribuie la cei doi indicatori din Cadrul de Performanță. În acest moment, 8 proiecte au fost finalizate și 11 sunt încă în implementare.
602. Situația de risc în care se află indicatorul financiar este dată de faptul că proiectele strategice au fost contractate târziu iar rata de rambursare/absorbție este, în general, scăzută. Însă, estimarea privind indicatorul financiar a crescut cu 14% față de cea realizată anul trecut. Această creștere se poate explica prin finalizarea a 4 proiecte, dar și prin rata de rambursare mai mare înregistrată în ultimul an, față de rata înregistrată în perioada 2014 – 2020.

Care sunt măsurile adoptate de către AM care au contribuit la îmbunătățirea implementării Programului Operațional?

603. AM RO-HU a adoptat măsuri în vederea îmbunătățirii implementării, care sunt valabile pentru toate Axele Prioritare. Printre măsurile adoptate în perioada 24 iunie 2020 - 24 iunie 2021, AM RO-HU a adoptat următoarele tipuri de măsuri:
- Emiterea de instrucțiuni în vederea accelerării procesului de implementare a Programului.
 - Organizarea de *Comitete Directoare (Steering Committees)* la nivelul proiectelor strategice pentru o mai bună coordonare și implementare; Pentru a îmbunătăți procesul de raportare, AM RO-HU a organizat evenimente cu beneficiarii în care oferit instrucțiuni în privința procesului respectiv);
 - Monitorizare specială emiterea de instrucțiuni în vederea accelerării procesului de implementare a Programului.
 - Întâlniri între structurile programului și beneficiari;
 - Măsuri anti-COVID 19, precum posibilitate de suspendare, prelungire, adaptarea proiectelor la condițiile impuse de pandemie);
 - Posibilitatea de acordare de avansuri din FEDR;
 - Organizarea de întâlniri lunare între structurile programului, în vederea analizei procesului de implementare, respectiv pentru accelerarea procesului de implementare.

Concluzii și recomandări

Dat fiind faptul că pentru indicatorii CO09 și 6/b1 nu există riscuri de neîndeplinire, nu se vor face recomandări. Principalele recomandări se fac în cazul în cazul indicatorului financiar a cărei rată de realizare nu trece de pragul de 95% pentru a fi considerat îndeplinit. O posibilă soluție în acest context este contractarea mai multor proiecte aflate pe lista de rezervă, care să asigure absorbția fondurilor disponibile.

Axa Prioritară 2: Îmbunătățirea mobilității transfrontaliere durabile și eliminarea blocajelor

604. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii de performanță din cadrul Axei Prioritare 2 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat pentru Raportul de Evaluare din anul precedent. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:
- CO13a - Drumuri: Lungimea totală a drumurilor nou construite, dintre care: TEN-T
 - 7/c 1 - Numărul serviciilor de transport public transfrontalier dezvoltat / îmbunătățit
 - F.PA2 - Suma totală a cheltuielilor certificate(€)

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

605. Tabelul următor prezintă estimările actualizate ale instrumentului de prognoză din al treilea Raport Anual de Evaluare. Aceste estimări aparțin scenariului general de progres al valorilor indicatorilor din cadrul de performanță.

Tabelul 77 - Scenariul general de progres al valorilor indicatorilor din cadrul de performanță aferent Axei Prioritare 2

Indicator	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2020	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021	Schimbare
CO13a	12	1	1	-	100%	-
7/c1	5	16	16	283%	320%	↑
F.PA2	20.315.586	15.914.304	15.916.672	74%	79%	↑

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date eMS

606. Indicatorul 7/c1 are o rată de realizare estimată la 320%, reprezentând 16 servicii de transport public transfrontalier dezvoltate/îmbunătățite. Aceasta înregistrează o creștere față de estimarea realizată în anul 2020, când rata de atingere estimată a avut o valoare de 283%, reprezentând 14 servicii publice. La acest indicator contribuie două proiecte a căror țintă totală este de 16 servicii de transport public transfrontalier dezvoltat/îmbunătățit (ROHU-422 și RO-HU 390). Potrivit discuțiilor cu reprezentanții AM, ținta cumulativă a celor două proiecte de 16 nu va putea fi depășită, deoarece nu se vor mai contracta proiecte.
607. Indicatorul financiar are o rată de realizare de 79% și o valoare de 15.916.672 euro. Rata de realizare este aproape identică cu rata estimată în septembrie.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

608. Ținta indicatorului CO13a se va atinge doar prin intermediul unui singur proiect strategic (ROHU-444) Precum în rularea precedentă, echipa de evaluare nu a utilizat instrumentul de prognoză pentru a estima ținta acestuia, din cauza populației de un singur proiect care contribuie la acest indicator. Astfel, indicatorul CO13a este abordat calitativ de către echipa de evaluare, prin intermediul analizei documentelor, interviului și focus grupului. Proiectul ROHU-444, prin care se vor construi 12,14 km, nu întâmpină probleme de implementare.

Potrivit discuțiilor din interviul și focu grupul organizat cu reprezentanții Autorității de Management, este foarte probabil ca acest proiect să-și atingă ținta de 12,14 km în anul 2022.

609. Creșterea ratei de realizare în cazul indicatorului 7/c1 are la bază progresul înregistrat în implementarea celor două proiecte.
610. Având în vedere că pentru indicatorii CO13a și 7/c1 se estimează rate de realizare de 100%, respectiv 320%, nu poate fi identificat un risc care să afecteze îndeplinirea acestora. În interviul și focus grupul realizat cu Autoritatea de Management a programului, reprezentanții AM au afirmat că nu există probleme cu implementarea proiectelor care contribuie la cei doi indicatori din Cadrul de Performanță. În acest moment, 1 proiect a fost finalizat și 5 sunt încă în implementare.
611. Cu privire la indicatorul financiar, rata de atingere estimat a crescut doar cu 5 puncte procentuale față de estimarea realizată în Raportul Anual precedent. Această rată de sub 95% se poate explica prin faptul că doar 1 singur proiect a fost încheiat până în momentul da față. Proiectul încheiat a rambursat doar 78.34% din buget, potrivit datelor eMS. Echipa de evaluare va monitoriza cu atenție acest indicator pe viitor, pentru a vedea dacă proiectele care se află în implementare vor reuși să ramburseze mai mult.

Care sunt măsurile adoptate de către AM care au contribuit la îmbunătățirea implementării Programului Operațional?

612. AM RO-HU a adoptat măsuri în vederea îmbunătățirea implementării, care sunt valabile pentru toate Axele Prioritare. Printre măsurile adoptate în perioada 24 iunie 2020 - 24 iunie 2021, AM RO-HU a adoptat următoarele tipuri de măsuri:
- Emiterea de instrucțiuni în vederea accelerării procesului de implementare a Programului.
 - Organizarea de *Comitete Directoare (Steering Committees)* la nivelul proiectelor strategice pentru o mai bună coordonare și implementare; Pentru a îmbunătăți procesul de raportare, AM RO -HU a organizat evenimente cu beneficiarii în care oferit instrucțiuni în privința procesului respectiv);
 - Monitorizare specială emiterea de instrucțiuni în vederea accelerării procesului de implementare a Programului.
 - Întâlniri între structurile programului și beneficiari;
 - Măsuri anti-COVID 19, precum posibilitate de suspendare, prelungire, adaptarea proiectelor la condițiile impuse de pandemie);
 - Posibilitatea de acordare de avansuri din FEDR;
 - Organizarea de întâlniri lunare între structurile programului, în vederea analizei procesului de implementare, respectiv pentru accelerarea procesului de implementare.

Concluzii și recomandări

Dat fiind faptul că pentru indicatorii CO13a și 7/c1 nu există riscuri de neîndeplinire, nu se vor face recomandări. Cu privire la indicatorul financiar, este important ca proiectele aflate în implementare să ramburseze mai mult decât proiectul finalizat. Având în vedere că nu se vor mai fi lansat apeluri de cereri de finanțare, se recomandă continuarea monitorizării atente a proiectelor aflate în implementare, pentru a evita din timp întârzieri și oferirea de asistență beneficiarilor din cadrul acestei Axe Prioritare de a rambursa cât mai mult din cheltuielile efectuate.

Axa Prioritară 3 : Îmbunătățirea ocupării forței de muncă și promovarea mobilității transfrontaliere a muncii

613. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii de performanță din cadrul Axei Prioritare 3 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognoză realizat pentru raportul de evaluare din anul precedent. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:
- CO44 - Piața muncii și instruire: număr de participanți la inițiative locale de angajare și formare comună
 - F.PA3 - Suma totală a cheltuielilor certificate (€)

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

614. Tabelul următor prezintă estimările actualizate ale instrumentului de prognoză din al treilea Raport Anual de Evaluare. Aceste estimări aparțin scenariului general de progres al valorilor indicatorilor din cadrul de performanță.

Tabelul 78 - Scenariul general de progres al valorilor indicatorilor din cadrul de performanță aferent Axei Prioritare 3

Indicator	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2020	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021	Schimbare
CO44	10.000	30,427	30,427	239%	304%	↑
F.PA3	36.086.818	31.683.391	32.725.826	55%	90%	↑

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date eMS

615. Instrumentul prognozează pentru indicatorul CO44 o rată de realizare pentru anul 2023 de 304% și o valoare de 30.427 de participanți. Indicatorul înregistrează o creștere față de estimarea realizată în cadrul Raportului Anual de Evaluare, când rata de atingere era de 239%. Conform estimările beneficiarilor, proiectele vor atinge o valoare de 31.577 de număr de participanți la inițiative locale de angajare și formare comună.
616. În ceea ce privește indicatorul financiar, aceasta ajunge la o rată de realizare de 90% și la o valoare de 32.725.826 EUR. Rata de realizare a acestuia a crescut semnificativ față de estimarea realizată în raportul anual precedent din cauza contractării de mai multe proiecte decât a fost estimat inițial. În Primul Raport Anual de Evaluare, echipa de evaluare a estimat că începând cu ianuarie 2022 vor fi contractate 11 proiecte în total. Potrivit datelor SMIS, la data de 24 iunie 2021 erau deja contractate 20 de proiecte.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

617. Indicatorul CO44 continuă să se afle în situație de suprealizare, rata crescând semnificativ față de estimarea realizată în primul Raport Anual de Evaluare, de la 239% la 321%. Această creștere poate avea la bază finalizarea proiectelor ROHU-382 și ROHU 355, care contribuie la acest indicator. Potrivit focus grupului, beneficiarii, de cele mai multe ori, raportează spre sfârșitul proiectelor gradul de îndeplinire al indicatorilor. Ținta asumată de proiectele contractate este de 31.577 de persoane.
618. Indicatorul CO44 este cel mai afectat de situația pandemică, deoarece activitățile de training și instruire a fost amânate, având în vedere acest aspect rulările viitoare vor putea indica trendul acestui indicator. Din cele 20 proiecte contractate, doar 2 proiecte au fost finalizate.
619. Creșterea ratei de realizare pentru indicatorul financiar poate fi generată de finalizarea proiectelor menționate mai sus, dar și de rambursările efectuate în perioada de referință, având în vedere că în luna ianuarie 2021, AM RO-HU a anunțat atingerea unei rate de absorbție de 25,26% din alocarea FEDR a Programului⁶⁵. Privind cele două proiecte finalizate, ROHU 355 a reușit să ramburseze 99,18%, în timp ce ROHU 382 a reușit să ramburseze doar 60,35%.

Care sunt măsurile adoptate de către AM care au contribuit la îmbunătățirea implementării Programului Operațional?

620. AM RO-HU a adoptat măsuri în vederea îmbunătățirea implementării, care sunt valabile pentru toate Axele Prioritare. Printre măsurile adoptate în perioada 24 iunie 2020 – 24 iunie 2021, se regăsesc următoarele:
- Emiterea de instrucțiuni în vederea accelerării procesului de implementare a Programului.

⁶⁵ <https://interreg-rohu.eu/ro/a-fost-depasita-tinta-de-dezangajare-pentru-anul-2020/>

- Organizarea de *Comitete Directoare (Steering Committees)* la nivelul proiectelor strategice pentru o mai bună coordonare și implementare; Pentru a îmbunătăți procesul de raportare, AM RO -HU a organizat evenimente cu beneficiarii în care oferit instrucțiuni în privința procesului respectiv);
- Monitorizare specială emiterea de instrucțiuni în vederea accelerării procesului de implementare a Programului
- Întâlniri între structurile programului și beneficiari;
- Măsuri anti-COVID 19, precum posibilitate de suspendare, prelungire, adaptarea proiectelor la condițiile impuse de pandemie);
- Posibilitatea de acordare de avansuri din FEDR;
- Organizarea de întâlniri lunare între structurile programului, în vederea analizei procesului de implementare, respectiv pentru accelerarea procesului de implementare.

Concluzii și recomandări

Indicatorul de realizare CO44 își va depăși cu mult ținta stabilită pentru anul 2023, având în vedere estimarea instrumentului de prognoză și contribuția asumată a proiectelor. Cu privire la indicatorul financiar, instrumentul de prognoză arată o rată de atingere de 90%, la o distanță de doar 5 puncte procentuale de pragul de 95% pentru a fi considerat îndeplinit. Având în vedere că mai există 18 de proiecte în implementare, atingerea țintei indicatorului financiar depinde foarte mult de rambursările acestor proiecte. Având în vedere că nu se vor mai fi lansat apeluri de cereri de finanțare, se recomandă continuarea monitorizării atente a proiectelor aflate în implementare, pentru a evita din timp întârzieri și oferirea de asistență beneficiarilor din cadrul acestei Axe Prioritare de a rambursa cât mai mult din cheltuielile efectuate.

Axa Prioritară 4 : Îmbunătățirea serviciilor de asistență medicală

621. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii de performanță din cadrul Axei Prioritare 4 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat pentru raportul de evaluare din anul precedent. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:

- 9/a 2 - Numărul de departamente de sănătate dotate cu echipamente modernizate
- F.PA4 - Suma totală a cheltuielilor certificate(€)

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

622. Tabelul următor prezintă estimările actualizate ale instrumentului de prognoză din al treilea Raport Anual de Evaluare. Aceste estimări aparțin scenariului general de progres al valorilor indicatorilor din cadrul de performanță.

Tabelul 79 - Scenariul general de progres al valorilor indicatorilor din cadrul de performanță aferent Axei Prioritare 4

Indicator	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2020	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021	Schimbare
9/a 2	58	135	175	172%	302%	↑
F.PA4	85.114.457	56.893.676	57.255.583	56%	67%	↑

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date eMS

623. Potrivit instrumentului de prognoză, rata de realizare pentru indicatorul 9/a2 atinge o valoare de 175 de departamente de sănătate dotate cu echipamente modernizate și o rată de atingere de 302% din obiectivul final. Rata de realizare estimată Raportul Anual de Evaluare din 2020 a fost de 172%. Ținta pentru indicatorul 9/a2 a fost setată prudent, deoarece prin proiectele contractate până în acest moment se așteaptă atingerea unei valori de 175 de departamente. Indicatorul financiar are o rată de realizare estimată pentru 2023 de 67% și o valoare de 57.255.583 EUR. Aceasta înregistrează o creștere de 11 puncte procentuale, față de estimarea anterioară.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

624. Având în vedere rata de realizare ridicată în toate cele trei scenarii pentru indicatorul 9/a2, nu se pot identifica situații de risc. S-a constatat totuși faptul că ținta a fost stabilită inițial de o manieră conservatoare, în acest moment valoarea estimată la nivelul proiectelor care contribuie la acest indicator fiind de 175 departamente⁶⁶. Rata de atingere a indicatorului 9/a2 a crescut datorită contractării de mai multe proiecte decât era anticipat, 21 de proiecte față de estimare de 16 proiecte din raportul anual precedent și datorită realizărilor mai mari ale proiectelor aflate în implementare. În Primul Raport Anual de Evaluare, echipa de evaluare estimase că realizările totale ale proiectelor aflate în implementare vor fi de 99 de departamente de sănătate dotate cu echipamente. În raportul de față, echipa de evaluare estimează că realizările totale ale proiectelor aflate în implementare însumează 135 de proiecte.
625. Indicatorul financiar se află în situație de risc de neîndeplinire, deoarece este prognozat să atingă doar 67% din ținta stabilită pentru anul 2023. Proiectele finalizate până în momentul de față au reușit să ramburseze doar 69,37% din bugetul proiectului. Astfel, cauza principală pentru rata de atingere foarte scăzută este rambursarea foarte scăzută realizată până în momentul de față a proiectelor finalizate. Din 20 proiecte contractate, doar 5 sunt finalizate.

Care sunt măsurile adoptate de către AM care au contribuit la îmbunătățirea implementării Programului Operațional

626. AM RO-HU a adoptat măsuri în vederea îmbunătățirii implementării, care sunt valabile pentru toate Axele Prioritare. Printre măsurile adoptate în perioada 24 iunie 2020 - 24 iunie 2021, AM RO-HU a adoptat următoarele tipuri de măsuri:
- Emiterea de instrucțiuni în vederea accelerării procesului de implementare a Programului.
 - Organizarea de *Comitete Directoare (Steering Committees)* la nivelul proiectelor strategice pentru o mai bună coordonare și implementare; Pentru a îmbunătăți procesul de raportare, AM RO-HU a organizat evenimente cu beneficiarii în care oferit instrucțiuni în privința procesului respectiv);
 - Monitorizare specială emiterea de instrucțiuni în vederea accelerării procesului de implementare a Programului.
 - Întâlniri între structurile programului și beneficiari;
 - Măsuri anti-COVID 19, precum posibilitate de suspendare, prelungire, adaptarea proiectelor la condițiile impuse de pandemie);
 - Posibilitatea de acordare de avansuri din FEDR;
 - Organizarea de întâlniri lunare între structurile programului, în vederea analizei procesului de implementare, respectiv pentru accelerarea procesului de implementare.

Concluzii și recomandări

627. Indicatorul de realizare 9/a2 este estimat că își va depăși ținta stabilită pentru anul 2023 de către instrumentul de prognoză, dar și de către beneficiarii proiectelor. Nu există în momentul de față probleme privind implementarea proiectelor care să afecteze în mod negativ performanța acestora. Având în vedere estimarea instrumentului de prognoză și contribuția asumată a proiectelor, nu există risc de neatingere a indicatorului de realizare și nu se vor elabora recomandări.
628. Având în vedere că mai există 16 proiecte în implementare, atingerea țintei indicatorului financiar depinde foarte mult de rambursările care urmează să fie efectuate de către aceste proiecte. Având în vedere că nu se vor

⁶⁶ Date extrase din eMS. 24.06.2021.

mai fi lansate apeluri de cereri de finanțare, se recomandă continuarea monitorizării atente a proiectelor aflate în implementare, pentru a evita din timp întârzieri și oferirea de asistență beneficiarilor din cadrul acestei Axe Prioritare de a rambursa cât mai mult din cheltuielile efectuate. Pentru a atinge ținta indicatorului financiar, este important ca rata de rambursare să fie mai mare pentru proiectele în implementare decât cea înregistrată până în momentul de față.

Axa Prioritară 5 : Îmbunătățirea procedurilor de prevenire a riscurilor și gestionarea dezastrelor

629. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii de performanță din cadrul Axei Prioritare 5 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat pentru raportul de evaluare din anul precedent. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:
- 5/b 1 - Populația protejată prin serviciile de intervenție de urgență îmbunătățite
 - F.PA5 - Suma totală a cheltuielilor certificate(€)

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

630. Tabelul următor prezintă estimările actualizate ale instrumentului de prognoză din al treilea Raport Anual de Evaluare. Aceste estimări aparțin scenariului general de progres al valorilor indicatorilor din cadrul de performanță.

Tabelul 80 - Scenariul general de progres al valorilor indicatorilor din cadrul de performanță aferent Axei Prioritare 5

Indicator	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2020	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021	Schimbare
5/b 1	970.000	1.838.239	1.838.239	293%	190%	↓
F.PA5	12.967.218	12.800.107	12.800.107	96%	99%	↑

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date eMS

631. Instrumentul prognozează pentru indicatorul 5/b1 o rată de realizare de 190% și o valoare de 1,838,239 persoane protejate. Rata de realizare estimată în Raportul Anual de Evaluare din 2020 era de 293%. Estimările beneficiarilor prognozează că o populație de 2,588,361 va fi protejată prin servicii de intervenție de urgență îmbunătățite.
632. Indicatorul financiar ajunge la o rată de realizare, pentru anul 2023, de 99% și o valoare de 12,800,107 euro, rata de realizare a crescut cu 3 puncte procentuale față de rula realizată în Raportul Anual de Evaluare.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

633. Ținta indicatorului 5/b1 va fi cu mult depășită prin contribuțiile proiectelor finalizate și aflate în implementare. Rata de atingere a acestui indicator a crescut datorită realizărilor mai mari ale proiectelor aflate în implementare, decât era estimat în raportul anual precedent. Diferența dintre rata de realizare estimată în primul Raport Anual de Evaluare din 2020 și estimarea realizată în raportul actual este mare și se datorează calibrărilor calitative ale instrumentului de prognoză.
634. Ținta indicatorului financiar s-a menținut pe un trend ascendent, acesta poate fi justificat de creșterea ratei de rambursare, dar și de finalizarea proiectului (ROHU-10), la 30 septembrie 2020.

Care sunt măsurile adoptate de către AM care au contribuit la îmbunătățirea implementării Programului Operațional

635. AM RO-HU a adoptat măsuri în vederea îmbunătățirea implementării, care sunt valabile pentru toate Axele Prioritare. Printre măsurile adoptate în perioada 31 mai 2020 – 31 mai 2021, se regăsesc următoarele:
- Emiterea de instrucțiuni în vederea accelerării procesului de implementare a Programului.
 - ; Pentru a îmbunătăți procesul de raportare, AM RO -HU a organizat evenimente cu beneficiarii în care oferit instrucțiuni în privința procesului respectiv);
 - Monitorizare specială emiterea de instrucțiuni în vederea accelerării procesului de implementare a Programului.
 - Întâlniri între structurile programului și beneficiari;
 - Măsuri anti-COVID 19, precum posibilitate de suspendare, prelungire, adaptarea proiectelor la condițiile impuse de pandemie);
 - Posibilitatea de acordare de avansuri din FEDR;
 - Organizarea de întâlniri lunare între structurile programului, în vederea analizei procesului de implementare, respectiv pentru accelerarea procesului de implementare.

Concluzii și recomandări

Având în vedere ratele de atingere a indicatorilor din Cadrul de Performanță, pentru ambele tipuri de indicatori, este foarte probabil ca indicatorii să își atingă țintele stabilite pentru anul 2023. Astfel, nu se vor elabora recomandări pentru această Axă Prioritară.

Axa Prioritară 6 : Promovarea cooperării transfrontaliere între instituții și cetățeni

636. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii de performanță din cadrul Axei Prioritare 6 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat pentru raportul de evaluare din anul precedent. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:
- 11/b1 - Număr de instituții implicate direct în inițiativele de cooperare transfrontalieră
 - F.PA6 - Suma totală a cheltuielilor certificate(€)

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

637. Tabelul următor prezintă estimările actualizate ale instrumentului de prognoză din al treilea Raport Anual de Evaluare. Aceste estimări aparțin scenariului general de progres al valorilor indicatorilor din cadrul de performanță.

Tabelul 81 - Scenariul general de progres al valorilor indicatorilor din cadrul de performanță aferent Axei Prioritare 6

Indicator	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2020	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021	Schimbare
11/b1	36	38	38	59%	105%	↑
F.PA6	4.013.379	4.103.184	4.226.675	88%	104%	↑

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date eMS

638. Instrumentul de prognoză estimează pentru indicatorul 11/b1 o rată de realizare de 105% și o valoare de 38 de instituții implicate direct în inițiativele de cooperare transfrontalieră. Se constată o creștere semnificativă a ratei de realizare, care la estimarea anterioară era de 59%. Beneficiarii și-au asumat prin proiectele contractate o valoare totală de 39 de instituții implicate direct în inițiativele de cooperare transfrontalieră. Însă, conform discuțiilor cu Autoritatea de Management, o instituție se va retrage dintr-un proiect, și valoarea va scădea la 38. La fel, instrumentul de prognoză estimase o țintă mai mare de 38, și ținând cont de această informație, echipa de evaluare a ajustat calitativ estimarea.
639. În ceea ce privește indicatorul financiar, acesta are o rată de realizare estimată pentru 2023, de 104% și o valoare de 4.226.675 EUR. Și în acest caz rata a crescut față de estimarea anterioară cu 16 de puncte procentuale.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

640. Situația de risc în care se afla indicatorul 11/b1 în anul 2020 era cauzată de numeroasele întârzieri în procesul de implementare a proiectelor, determinate de una dintre dificultățile principale aferente acestei axe, mai precis procesul de achiziții publice⁶⁷. Rata de atingere a acestui indicator a crescut foarte mult datorită rezolvarea acestor probleme de implementare. Astfel, în momentul de față se estimează că indicatorul de realizare își va depăși ținta stabilită pentru anul 2023.

Care sunt măsurile adoptate de către AM care au contribuit la îmbunătățirea implementării Programului Operațional

641. AM RO-HU a adoptat măsuri în vederea îmbunătățirea implementării, care sunt valabile pentru toate Axele Prioritare. Printre măsurile adoptate în perioada 31 mai 2020 – 31 mai 2021, se regăsesc următoarele:
- Emiterea de instrucțiuni în vederea accelerării procesului de implementare a Programului.
 - ; Pentru a îmbunătăți procesul de raportare, AM RO-HU a organizat evenimente cu beneficiarii în care oferit instrucțiuni în privința procesului respectiv);
 - Monitorizare specială emiterea de instrucțiuni în vederea accelerării procesului de implementare a Programului.
 - Întâlniri între structurile programului și beneficiari;
 - Măsuri anti-COVID 19, precum posibilitate de suspendare, prelungire, adaptarea proiectelor la condițiile impuse de pandemie);
 - Posibilitatea de acordare de avansuri din FEDR;
 - Organizarea de întâlniri lunare între structurile programului, în vederea analizei procesului de implementare, respectiv pentru accelerarea procesului de implementare.

Concluzii și recomandări

Având în vedere ratele de atingere a indicatorilor din Cadrul de Performanță, pentru ambele tipuri de indicatori, este foarte probabil ca indicatorii să își atingă țintele stabilite pentru anul 2023. Astfel, nu se vor elabora recomandări pentru această Axă Prioritară.

⁶⁷ Raport anual de implementare 2019

4.8 Programul Operațional Pescuit și Afaceri Maritime

Descriere program

642. Obiectivele principale ale POPAM vizează îmbunătățirea competitivității sectorului acvaculturii și a sectorului de prelucrare, viabilitatea sectorului pescuitului maritim și dezvoltarea durabilă a zonelor tradiționale dependente de pescuit. Pe lângă acestea programul abordează nevoia de protecție și reabilitare a mediului marin și a resurselor sale vii, controlul activităților de pescuit, colectarea datelor privind pescuitul și îmbunătățirea cunoștințelor privind starea mediului marin.

Tabelul 82. Situația generală actuală a Programului Operațional Pescuit și Afaceri Maritime – 31 mai 2021

Prioritatea Uniunii	Număr de proiecte	Număr de proiecte finalizate	Alocarea financiară publică (€)	Valoarea publică a proiectelor contractate (€)	Rata de contractare
Prioritatea Uniunii 1 - Promovarea pescuitului sustenabil din punct de vedere al mediului, eficient din punct de vedere al utilizării resurselor, inovator, competitiv și bazat pe cunoaștere.	10	1	5.023.169,00	2.994.185,60	60%
Prioritatea Uniunii 2 - Stimularea acvaculturii sustenabile din punct de vedere al mediului, eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor, inovatoare, competitive și bazate pe cunoaștere.	176	82	121.707.665,00	102.242.430,03	84%
Prioritatea Uniunii 3 - Stimularea punerii în aplicare a PCP (Politica Comună în domeniul Pescuitului).	4	1	16.521.678,00	6.443.192,01	39%
Prioritatea Uniunii 4 - O ocupare a forței de muncă și o coeziune teritorială sporite.	308	100	49.904.862,00	44.181.482,53	89%
Prioritatea Uniunii 5 - Stimularea comercializării și a prelucrării.	18	11	10.586.891,00	10.161.028,06	96%
Prioritatea Uniunii 6 - Încurajarea punerii în aplicare a politicii maritime integrate.	1	1	2.099.654,00	2.366.028,40	113%

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 31 Mai 2021

Progresul înregistrat în implementarea Programului Operațional 31 mai 2020-31 mai 2021

643. În perioada 31 mai 2020-31 mai 2021 au fost contractate 132 de proiecte noi în cadrul Programului Operațional Pescuit și Afaceri Maritime, în timp ce, în această perioadă, 50 de proiecte au fost finalizate. În tabelul de mai jos este prezentată distribuția proiectelor noi contractate pe Prioritate.

Tabelul 83. Proiecte noi contractate în ultimul an pe Prioritate

Prioritatea Uniunii	Număr proiecte	Procentaj proiecte pe PU
2. Stimularea acvaculturii sustenabile din punct de vedere al mediului, eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor, inovatoare, competitive și bazată pe cunoaștere	54	40,90%
3. Stimularea punerii în aplicare a PCP	2	1,51%

4. Creșterea ocupării forței de muncă și a coeziunii teritoriale	76	57,57%
TOTAL	132	100%

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 31 Mai 2021

644. În tabelul de mai jos este ilustrată distribuția proiectelor noi contractate pe obiectiv specific, analiză importantă pentru fundamentarea modificării valorilor estimate de instrument pentru indicatorii analizați:

Tabelul 84. Proiecte noi contractate în ultimul an pe OS

Obiective specifice	Număr proiecte	Procentaj proiecte pe PU
PU 2		
O.S 2 - Sporirea competitivității și a viabilității întreprinderilor din sectorul acvaculturii, inclusiv îmbunătățirea siguranței sau a condițiilor de lucru, în special ale IMM-urilor.	51	38,63%
O.S 4 - Promovarea acvaculturii cu un nivel ridicat de protecție a mediului, promovarea sănătății și bunăstării animalelor, precum și a sănătății și siguranței publice.	3	0,93%
PU 3		
O.S 2 - Sprijinirea monitorizării, controlului și executării, consolidării capacității instituționale și administrației publice eficiente, fără a crea sarcini administrative suplimentare.	2	1,51%
PU 4		
O.S1 - Promovarea creșterii economice, a incluziunii sociale, a creării de locuri de muncă și sprijinirea inserției profesionale și a mobilității forței de muncă în cadrul comunităților costiere și interioare care depind de pescuit și de acvacultură, inclusiv diversificarea activităților din domeniul pescuitului și al altor sectoare ale economiei maritime.	76	57,57%
Total proiecte	132	100.00%

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 31 Mai 2021

645. Cu privire la cele 50 de proiecte finalizate, tabelul de mai jos prezintă distribuția acestora pe Prioritate.

Tabelul 85. Proiecte finalizate în ultimul an pe Prioritate

Prioritatea Uniunii	Număr proiecte	Procentaj proiecte pe PU
1. Promovarea pescuitului sustenabil din punct de vedere al mediului, eficient din punct de vedere al utilizării resurselor, inovator, competitiv și bazat pe cunoaștere	1	2%
2. Stimularea acvaculturii sustenabile din punct de vedere al mediului, eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor, inovatoare, competitive și bazată pe cunoaștere	7	14%
4. Creșterea ocupării forței de muncă și a coeziunii teritoriale	40	80%
5. Stimularea comercializării și a prelucrării	2	4%
Total proiecte	50	100.00%

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 31 Mai 2021

646. Tabelul de mai jos prezintă distribuția proiectelor finalizate pe Axă Prioritară și pe obiective specifice:

Tabelul 86. Proiecte finalizate în ultimul an pe OS

Obiectiv Specific	Număr proiecte	Procentaj proiecte pe AP
PU 1		
O.S4 - Sporirea competitivității și a viabilității întreprinderilor din domeniul pescuitului, inclusiv a flotei costiere la scară mică, și îmbunătățirea condițiilor de siguranță sau de lucru	1	2%
PU 2		
O.S 1 - Furnizarea de sprijin pentru consolidarea tehnologiei dezvoltare, inovare și transfer de cunoștințe	1	2%
O.S 2 - Sporirea competitivității și a viabilității întreprinderilor din sectorul acvaculturii, inclusiv îmbunătățirea siguranței sau a condițiilor de lucru, în special ale IMM-urilor.	5	10%
O.S 3 - Protecția și refacerea biodiversității acvatice și îmbunătățirea ecosistemelor legate de acvacultură și promovarea utilizării eficiente a resurselor Acvacultură	1	2%
PU 4		
O.S1 - Promovarea creșterii economice, a incluziunii sociale, a creării de locuri de muncă și sprijinirea inserției profesionale și a mobilității forței de muncă în cadrul comunităților costiere și interioare care depind de pescuit și de acvacultură, inclusiv diversificarea activităților din domeniul pescuitului și al altor sectoare ale economiei maritime.	40	80%
PU 5		
O.S2 - Încurajarea investițiilor în sectorul prelucrării și al comercializării.	2	4%
Total proiecte	50	100.00%

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 31 Mai 2021

Prioritatea Uniunii 1 - Promovarea pescuitului sustenabil din punct de vedere al mediului, eficient din punct de vedere al utilizării resurselor, inovator, competitiv și bazat pe cunoaștere.

647. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță aferent Priorității 1 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate, față de estimarea realizată în Raport Anual de Evaluare din anul 2020. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:

- 1.3 - Numărul de proiecte privind valoarea adăugată, calitatea, utilizarea capturilor nedorite și porturile de pescuit, locurile de debarcare, halele și adăposturile
- Indicator financiar

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

648. Tabelul următor va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Prioritatea 1 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în Raportul Anual de Evaluare din anul 2020.

Tabelul 87. Scenariul general de progres al valorilor indicatorilor de performanță din cadrul Priorității Uniunii 1

Cod	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2020	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021	Schimbare
Indicator financiar	24.727.554	11.960.038	13.155.392	37%	53%	↑
1.3	8	9	9	131%	113%	↓

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

649. Potrivit estimării realizate de instrument, se poate observa o îmbunătățire a ratei de realizare pentru indicatorul financiar, de la 37% la 53%. De asemenea, pentru indicatorul fizic se estimează o rată de realizare de 113%. Instrumentul de prognoză estimează că pentru PU1 va rămâne un buget de 19.783.251,81 lei.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

650. Îmbunătățirea situației indicatorului financiar este dată de scăderea alocării de la nivel de axă prioritară și de reducerea țintei pentru indicatorul financiar. Potrivit ultimei versiuni de program, ținta indicatorului a fost redusă de la 6.336.549,00 euro, la 5,023,169.00 euro, iar alocarea de 4.752.434,00 euro, la 3.767.376,00 euro (contribuția FEPAM). Totuși rata de atingere continuă să fie scăzută, ceea ce indică un grad redus de absorbție, potrivit RAI 2020, sumele declarate la Comisie au fost în procent de 14,13%, pentru această prioritate, din suma totală. Scăderea ratei de atingere a indicatorului 1.3 se datorează unei erori metodologice. În Primul Raport Anual de Evaluare, echipa de evaluare a luat în considerare proiectele contractate prin apelul POPAM/561/1/4/Articolul 42 și articolul 44 alineatul (1) litera (e) Valoare adăugată, calitatea produselor și utilizarea capturilor nedorite care conform metodologiei Cadrului de Performanță nu contribuie la valoarea indicatorului 1.3. Echipa de evaluare a corectat această eroare.
651. Indicatorul 1.3 nu prezintă un risc de neatingere, iar potrivit discuțiilor cu reprezentanții AM, în contextul Raportului Trimestrial din luna martie 2021, ținta indicatorului nu va mai putea crește.

Care sunt măsurile adoptate de către AM care au contribuit la îmbunătățirea implementării Programului Operațional?

652. Pentru a putea facilita implementarea programului și a susține beneficiarii în perioada pandemiei, principalul element de context care a influențat în ultimul an evoluția programului, a fost crearea posibilității de suspendare a perioadei de execuție a contractului pe o perioadă de 2 luni. De asemenea, PU 1 beneficiază de alocare pentru compensarea pierderilor cauzate de criza de Covid-19.

Concluzii și recomandări

653. Așadar, indicatorul fizic prezintă o evoluție bună la fel ca și cel financiar. Totuși evoluția indicatorului financiar este insuficientă pentru ca indicatorul să iasă din situație de risc, instrumentul de prognoză estimează că pentru această Prioritate va rămâne nealocată suma de 19.783.251,81 lei. Se recomandă AM, concentrarea pe sprijinirea beneficiarilor în implementarea proiectelor pentru a determina îmbunătățirea indicatorului financiar, mai ales că un contract a fost reziliat și nici nu se intenționează alte contractări care să contribuie la indicatorul 1.3.

Prioritatea Uniunii 2 - Stimularea acvaculturii sustenabile din punct de vedere al mediului, eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor, inovatoare, competitive și bazate pe cunoaștere.

654. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță aferent Priorității 2 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate, față de estimarea realizată în Raport Anual de Evaluare din anul 2020. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:

- Indicator Financiar
- 2.2 - Numărul de proiecte privind ajutoarele pentru investiții productive în acvacultură
- 2.3 - Numărul de proiecte privind reducerea impactului acvaculturii asupra mediului (sistemele de management de mediu și de audit, serviciile de mediu aferente acvaculturii ecologice)

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

655. Tabelul următor va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Prioritatea 2 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în Raportul Anual de Evaluare din anul 2020.

Tabelul 88. Scenariul general de progres al valorilor indicatorilor de performanță din cadrul Priorității Uniunii 1

Cod	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2020	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021	Schimbare
Indicator financiar	597.629.805 LEI	384.041.102	384.219.091	75%	68%	↓
2.2	105	103	112	77%	107%	↑
2.3	62	45	45	110%	73%	↓

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

656. Potrivit prezentei estimări, indicatorul 2.3 înregistrează scăderi în rata de realizare, de la 110% la 73%. De asemenea, indicatorul financiar înregistrează o scădere a ratei de realizare de la 75% la 68%. Pe de altă parte, și indicatorul 2.2 prezintă o evoluție bună, rata de realizare crescând de la 77% la 107%. Instrumentul prognozează că pentru această prioritate rămâne nealocată suma de 1.558.551,09 lei.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

657. În ceea ce privește creșterea ratei de realizare pentru indicatorul 2.2 se poate menționa că aceasta se datorează celor 51 de proiecte contractate în perioada de referință, proiecte care să contribuie la obiectivul "O.S2 - Sporirea competitivității și a viabilității întreprinderilor din sectorul acvaculturii, inclusiv îmbunătățirea siguranței sau a condițiilor de lucru, în special ale IMM-urilor", respectiv indicatorul 2.2.
658. Situația indicatorului 2.3 este generată de faptul că în perioada de referință, 31 mai 2020 - 31 mai 2021, nu au fost contractate proiecte care să contribuie la acest indicator. De asemenea, suspendarea apelului 4, pe termen nelimitat ca urmare a unor nereguli, și așteptarea deciziei instanței au oprit contractarea pentru proiectele care să contribuie la acest indicator. În acest context, reprezentanții AM intenționează să folosească sumele rămase la proiecte de acvacultura, proiecte care au ca obiectiv creșterea producției de pește.⁶⁸
659. Situația indicatorului financiar poate fi explicată prin întârzierile în implementarea proiectelor, ceea ce a afectat rata de rambursare, deci și evoluția, cel puțin momentană, a indicatorului financiar. Potrivit RAI 2020, sumele declarate la CE la 31.12.2020, reprezentau 35,51% din ținta financiară 2023.

⁶⁸Decizia 42/2021 – Privind aprobarea minutei celei de-a IX-a reuniuni a CM pentru POPAM desfășurată în data de 10 decembrie în regim de teleconferință

Care sunt măsurile adoptate de către AM care au contribuit la îmbunătățirea implementării Programului Operațional?

660. Pentru îmbunătățirea implementării programului și susținerea beneficiarilor, a fost deschis deja un apel privind compensațiile suferite de criza de Covid-19. De asemenea, s-a oferit posibilitatea de a suspenda derularea proiectelor cu 2 luni, având în vedere situația pandemică.
661. Mai mult, trebuie menționat faptul că pentru creșterea absorbției, AM intenționează să reglementeze supracontractarea pentru măsurile de investiții, ca și stimularea finanțării achizițiilor simple (utilaje) în apeluri dedicate investițiilor în acvacultura. Această măsură ar putea conduce la recuperarea sumelor care s-ar putea pierde prin suspendarea pe termen nelimitat a apelului 4.

Concluzii și recomandări

662. Astfel, situația indicatorului 2.3 este incertă. În ceea ce privește situația indicatorului financiar, trendul va putea fi dat la rulările viitoare, având în vedere măsurile pe care AM dorește să le implementeze. Cu toate acestea, se recomandă susținerea beneficiarilor, în continuare, ori de câte va fi nevoie, pentru a putea determina o evoluție bună a proiectelor și a crește rata de rambursare.

Prioritatea Uniunii 3 - Stimularea punerii în aplicare a PCP (Politica Comună în domeniul Pescuitului)

663. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță aferent Priorității 3 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate, față de estimarea realizată în Raport Anual de Evaluare din anul 2020. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:
- Indicator financiar
 - 3.1 - Numărul de proiecte privind punerea în aplicare a sistemului de control, inspecție și executare al Uniunii
 - 3.2 - Numărul de proiecte privind colectarea, gestionarea și utilizarea datelor

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

664. Tabelul următor va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Prioritatea 3 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în Raportul Anual de Evaluare din anul 2020.

Tabelul 89. Scenariul general de progres al valorilor indicatorilor de performanță din cadrul Priorității Uniunii 1

Cod	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2020	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021	Schimbare
Indicator financiar	81.331.264	22.502.889	22.892.405	23%	28%	↑
3.1	7	3	3	43%	43%	=
3.2	2	1	2	100%	100%	=

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

665. Potrivit estimărilor actuale, indicatorul financiar prezintă o ușoară creștere de 5 procente față de estimarea din 2020. Indicatorii fizici rămân la aceleași rate de realizare estimate în 2020. Instrumentul de prognoză estimează că pentru această prioritate va rămâne nealocată suma de 4.492.545,64 lei.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

666. Indicatorul 3.2 își păstrează aceeași estimare, având în vedere contractarea celui de-al doilea proiect care să contribuie la acesta. Indicatorul financiar rămâne în continuare la o rată de realizare scăzută, explicată printr-o rată scăzută de rambursare și o implementare mai puțin eficientă a proiectelor, ale căror unic beneficiar este ANPA.

Care sunt măsurile adoptate de către AM care au contribuit la îmbunătățirea implementării Programului Operațional?

667. Autoritatea de Management a POPAM nu a adoptat măsuri specifice în cazul acestei Axe Prioritare, Autoritatea fiind în discuții constante cu ANPA pentru a găsi o soluție de a debloca această Axă Prioritară.

Concluzii și recomandări

668. Având în vedere evoluția acestei priorități și faptul că banii rămași nu se pot realoca, de recomandă angrenarea AM în comunicarea cu ANPA și susținerea în implementarea proiectelor gestionare de această instituție.

Prioritatea Uniunii 4 - O ocupare a forței de muncă și o coeziune teritorială sporite

669. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță aferent Priorității 4 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate, față de estimarea realizată în Raportul Anual de Evaluare din anul 2020. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:

- Indicator financiar
- 4.1 - Numărul de strategii locale de dezvoltare selectate
- 4.2 - Numărul de proiecte privind sprijinul pentru pregătire

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

670. Tabelul următor va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Prioritatea 4 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în Raportul Anual de Evaluare din anul 2020.

Tabelul 90. Scenariul general de progres al valorilor indicatorilor de performanță din cadrul Priorității Uniunii 1

Cod	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2020	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021	Schimbare
Indicator financiar	245.666.664	175.082.882	176.792.215	50%	72%	↑
4.1	22	22	22	55%	100%	↑
4.2	28	28	28	14%	100%	↑

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

UNIUNEA EUROPEANĂ

671. Potrivit instrumentului de prognoză indicatorul financiar cunoaște o ușoară îmbunătățire față de estimarea anterioară, rata de atingere crescând de la 50% la 72%. Pentru indicatorii fizici rata este de 100%, țintele celor doi indicatori fiind deja atinse. Instrumentul de prognoză estimează că va rămâne nealocată suma de 192.393,94 lei.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

672. Ratele de atingere ale indicatorilor de realizare din Cadrul de Performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 4 au crescut semnificativ. Motivul din spatele acestor modificări constă în corectarea unor erori în bazele de date SMIS care nu au fost constatate de către echipa de evaluare la momentul elaborării Primului Raport Anual de Evaluare. Echipa de evaluare a corectat aceste erori din bazele de date SMIS pentru elaborarea raportului de față.
673. Îmbunătățirea ratei de atingere a indicatorului financiar are la bază contractarea în perioada de referință a 76 de noi proiecte, implementate de FLAG-uri, așadar, rata de rambursare s-a îmbunătățit ușor. Cu toate acestea rata continuă să fie scăzută din cauza evoluției dificile din ultimul an, au existat întârzieri în procesele de achiziție publică, multe dintre produsele achiziționate au fost livrate cu întârziere. De asemenea, implementarea contractelor al căror obiect este organizarea de festivaluri a fost semnificativ perturbată de restricțiile impuse pentru a reduce răspândirea virusului Covid-19.⁶⁹ Alte probleme în implementarea proiectelor, derivă din capacitatea FLAG-urilor care se confruntă cu riscul de a pierde oameni și de a dispersa echipele în care s-au investit resurse. De asemenea, trebuie luat în considerare că resursele pe AT s-au terminat.⁷⁰

Care sunt măsurile adoptate de către AM care au contribuit la îmbunătățirea implementării Programului Operațional?

674. Pentru a îmbunătăți situația implementării acestei priorități, a fost creată pentru beneficiari posibilitatea de a suspenda perioada de execuție a contractului pe o perioadă de 2 luni, ca urmare a efectelor impuse de epidemia COVID-19. De asemenea, în situația rezilierii contractelor, FLAG-ul poate deschide sesiune nouă pentru valoarea aferentă contractelor reziliate.

Concluzii și recomandări

675. Așadar, evoluția indicatorului financiar depinde de capacitatea FLAG-urilor de a gestiona situația proiectelor contractate. Situația din ultimul an a încetinit evoluția ratei de realizare a indicatorului financiar, dar măsurile luate de AM se așteaptă să contribuie la îmbunătățirea situației. Viitoarele rulări vor putea indica trendul indicatorului, dar trebuie avut în vedere că evoluția pandemiei are o influență importantă asupra acestor proiecte.

Prioritatea Uniunii 5: Stimularea comercializării și prelucrării

676. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii de performanță din cadrul Priorității 5 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate, față de estimarea realizată în Raport Anual de Evaluare din anul 2020. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:

- Indicator financiar
- 5.3 - Numărul de proiecte privind prelucrarea produselor

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

⁶⁹ RAI 2020

⁷⁰ Decizia 42/2021 – Privind aprobarea minuitei celei de-a IX-a reuniuni a CM pentru POPAM desfășurată în data de 10 decembrie în regim de teleconferință

677. Tabelul următor va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Prioritatea 5 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în Raportul Anual de Evaluare din anul 2020.

Tabelul 91. Scenariul general de progres al valorilor indicatorilor de performanță din cadrul Priorității Uniunii 1

Cod	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2020	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021	Schimbare
Indicator financiar	52.116.088	44.188.373	44.188.373	71%	85%	↑
5.3	21	18	18	107%	86%	↓

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

678. Potrivit instrumentului de prognoză, indicatorul financiar are o evoluție bună în cazul PU 5. Pe de altă parte, indicatorul fizic 5.3 prezintă o ușoară scădere a ratei de realizare de la 107% la 86%. Instrumentul estimează că va rămâne nealocată suma de 1.308.126,71 lei.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

679. Creșterea ratei de realizare a indicatorului financiar se datorează eficienței crescute în implementarea acestei priorități, fapt menționat de reprezentanții AM, în contextul Raportului Trimestrial din luna martie. Indicatorul fizic 5.3 cunoaște o ușoară scădere a ratei de realizare, deoarece pe parcursul anului de referință pentru acest raport ținta a fost majorată de la 15 la 21. S-a constatat că există un interes crescut pentru această prioritate.

Care sunt măsurile adoptate de către AM care au contribuit la îmbunătățirea implementării Programului Operațional?

680. O măsură eficientă luată de AM a fost majorarea alocării pentru PU5 de la 6.955.110,00 euro, la 7.940.168,00 euro (contribuția FEPAM).

Concluzii și recomandări

681. Așadar, această PU are o implementare bună, iar evoluția ratelor de realizare va putea fi indicată de viitoarele rulări ale instrumentului.

Prioritatea Uniunii 6: Încurajarea punerii în aplicare a PMI

682. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii de performanță din cadrul Priorității 6 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate, față de estimarea realizată în Raport Anual de Evaluare din anul 2020. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:

- Indicator financiar
- 6.1 - Numărul de proiecte privind supravegherea maritimă integrată

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

683. Tabelul următor va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Prioritatea 6 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în Raportul Anual de Evaluare din anul 2020.

Tabelul 92. Scenariul general de progres al valorilor indicatorilor de performanță din cadrul Priorității Uniunii 1

Cod	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2020	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021	Schimbare
Indicator financiar	11.836.484	10.131.582	10.131.582	57%	86%	↑
6.1	1	1	1	100%	100%	↑

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

684. Potrivit instrumentului de prognoză indicatorul financiar va ajunge la o rată de realizare de 86%, indicatorul fizic rămâne la rata de 100%, proiectul care contribuie la acest indicator fiind deja finalizat. Instrumentul estimează ca va rămâne nealocată valoarea de 1.515.666,50 lei.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

685. Creșterea ratei de realizare a indicatorului financiar se poate explica prin finalizarea proiectului contractat din cadrul Axei Prioritare 6, care odată cu finalizarea a efectuat o serie de rambursări finale.

Care sunt măsurile adoptate de către AM care au contribuit la îmbunătățirea implementării Programului Operațional?

686. Nu a fost cazul

Concluzii și recomandări

687. Așadar, această prioritate este închisă, evoluția indicatorului financiar depinzând de rambursarea sumei totale.

Scenarii de prognoză pentru Programul Operațional Pescuit și Afaceri Maritime

688. În cadrul discuțiilor cu reprezentanții Autorității de Management, a fost recomandat simularea contractării de mai multe proiecte în cadrul Priorității Uniunii 2, utilizând alocarea financiară care a rămas realocată și economisirile proiectelor contractate. Potrivit rezumatului situației contractării pe POPAM, a fost contractată suma de 102.242.430,03 EUR din realocarea totală de 121.707.665,00. Din alocarea totală, AM mai are la dispoziție suma de 19.465.234,97 EUR pentru alocarea de noi proiecte. Potrivit estimărilor instrumentului de prognoză, proiectele finalizate împreună cu proiectele în implementare vor economisi la sfârșitul perioadei de implementare 18,835,205.73 EUR. Adunând alocarea financiară rămasă și economisirile proiectelor, Autoritatea de Management ar mai avea la dispoziție suma de 38,300,440.70 EUR pentru a contracta noi proiecte. Echipa de evaluare a simulat care ar efectele contractării de proiecte noi utilizând această sumă asupra indicatorilor din Cadrul de Performanță.

689. Echipa de evaluare a estimat că prin suma de 38,300,440.70 EUR se pot contracta 64 de noi proiecte. Dacă aceste proiecte vor avea o durată de 1 an și 6 luni și se vor contracta până în ianuarie 2021, echipa de evaluatori estimează următorul efect asupra indicatorilor din Cadrul de Performanță.

Tabelul 93. Scenariul A de progres al valorilor indicatorilor de performanță din cadrul Axei Prioritare 13

Indicator	Ținta 2023	Rată de estimare în scenariul general	Rată de estimare în scenariul A
2.2	105	107%	127%

Indicator	Ținta 2023	Rată de estimare în scenariul general	Rată de estimare în scenariul A
2.3	62	73%%	105%

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

690. Astfel, dacă 64 de proiecte noi vor fi contractate prin intermediul fondurilor care sunt estimate că vor rămâne nealocate, rata de atingere a indicatorului 2.2 va crește de la 107% la 127% în timp ce rata indicatorului 2.3 va crește de la 73% la 105%, fiind considerat îndeplinit.
691. Dacă Autoritatea de Management ar contracta proiecte noi utilizând doar fondurile din alocarea financiară rămasă, 19.465.234,97, atunci se vor putea contracta doar 32 de proiecte, și impactul acestora asupra indicatorilor din Cadrul de Performanță ar fi următorul:

Tabelul 94. Scenariul B de progres al valorilor indicatorilor de performanță din cadrul Axei Prioritare 13

Indicator	Ținta 2023	Rată de estimare în scenariul general	Rată de estimare în scenariul B
2.2	105	107%	119%
2.3	62	73%%	92%

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

692. Și în acest scenariu, indicatorii din Cadrul de Performanță își vor atinge țintele stabilite pentru anul 2023, însă, cu valori mai mici decât în cazul scenariului A. Astfel, rata de atingere a indicatorului 2.2 va crește de la 107% la 119% în timp ce rata indicatorului 2.3 va crește de la 73% la 92%, fiind considerat îndeplinit.

5. Concluzii, lecții învățate și recomandări

693. În acest capitol prezentăm concluziile și recomandările studiului efectuat pe baza estimărilor actualizate ale instrumentului de prognoză. Sunt formulate concluzii principale la nivel de program și orizontale, mai precis care vizează toate sau majoritatea programelor analizate. Pandemia de COVID-19 a afectat implementarea Programelor Operaționale în perioada de referință a studiului. Proiectele finanțate prin cele opt Programe Operaționale au fost afectate de pandemia de COVID-19, din cauza imposibilității de a desfășura activități față-în-față cu grupul țintă și din cauza blocajelor apărute în lanțul de aprovizionare pentru multe sectoare, care au limitat posibilitatea proiectelor de a-și desfășura achizițiile planificate. Multe proiecte au fost obligate de către situația în care se aflau să își suspende activitățile.
694. Autoritățile de Management au încercat să mute activitățile care necesitau prezența față în față în mediul online, însă, această abordare nu a funcționat în toate cazurile. În cazul tuturor Programelor Operaționale au fost beneficiari care au fost nevoiți să își prelungească calendarul de implementare al proiectelor și beneficiari care au fost forțați de situația cauzată de pandemia de COVID-19 să suspende activitatea proiectelor pentru perioadă determinată de timp. Însă, efectele pandemiei de COVID-19 nu pun în pericol atingerea țintelor indicatorilor din Cadrul de Performanță, deoarece proiectele afectate au posibilitatea de a-și relua activitatea în viitor sau de a organiza anumite activități într-o altă perioadă.
695. Nu toate Axele Prioritare din fiecare program au fost afectate de către pandemia de COVID-19, proiectele din aceste Axe Prioritare au reușit să își mute activitatea în online sau nu aveau planificate acțiuni care necesitau prezența față în față. Așadar, vă prezentăm mai jos concluziile celui de-al treilea Raport Anual de Evaluare pentru fiecare Program Operațional în parte.

Programul Operațional Regional (POR)

696. Estimările realizate privind rata de atingere a obiectivului din 2023 pentru indicatorii din Cadrul de Performanță pentru Programul Operațional Regional au crescut față de prognoză realizată pentru Primul Raport Anual de Evaluare. Pandemia de COVID-19 a afectat o serie de Axe Prioritare, din cauza necesității proiectelor de a-și suspenda activitățile din cauza restricțiilor implementate pentru a controla pandemia pe teritoriul României. Instrumentul de prognoză a sesizat aceste amânări și a estimat că multe proiecte nu vor reuși să producă realizările așteptate. Însă, potrivit ultimei discuții cu reprezentanții Autorității de Management, aceste proiecte reintră pe un grafic normal de implementare, și vor fi finalizate la timp. De asemenea, după consultarea datelor SMIS privind valoarea asumată a proiectelor, echipa de evaluare a constatat că proiectele contractate sunt suficiente pentru a îndeplini țintele indicatorilor. Un număr semnificativ de Axe Prioritare (AP 2, 4, 10 și 13) înregistrează o implementare bună, și în momentul de față nu sunt preconizate evenimente majore care ar putea afecta în mod negativ implementarea acestor Axe Prioritare. Este foarte probabil ca indicatorii din Cadrul de Performanță să își atingă țintele pentru Axele Prioritare 2, 4, 10 și 13.
697. În schimb, în momentul de față, Axele Prioritare care au un risc ridicat de neîndeplinire a țintelor indicatorilor din Cadrul de Performanță sunt AP 1, 9, 11 și 14. Pentru Axele Prioritare 3, 5, 6, 7, 8, echipa de evaluare a estimat că majoritatea indicatorilor și vor atinge sau chiar depăși țintele stabilite pentru anul 2023, dar în cadrul fiecărei axe există câte un indicator care este estimat că nu își va atinge țintele. Echipa de evaluare va monitoriza cu atenție evoluția acestor indicatori în rulările viitoare ale instrumentului de prognoză. Este foarte posibil ca în rulările viitoare să estimeze rate de atingere de peste 75% (în cazul indicatorilor fizici) sau 95% (în cazul indicatorilor financiari) pentru anumiți indicatori din cadrul acestor Axe Prioritare, deoarece proiectele care contribuie la acești indicatori intră într-un grafic normal de implementare, după ce au fost afectați de COVID-19. În cazul Axei Prioritare 3, Autoritatea de Management ca mai contracta proiecte, deoarece realizările așteptate ale proiectelor care se află în implementare în momentul de față nu sunt suficiente pentru a îndeplini indicatorul C031.
698. După cum s-a menționat și în Raportul Trimestrial precedent (din martie 2021), situația Axelor Prioritare 1, 9, 11 și 14 care se află în situația de risc ridicat de neîndeplinire a țintelor se explică, în principal, prin rate de contractare încă reduse (situația Axei Prioritare 1) sau aspecte particulare de implementare (Axa Prioritară 14 în cadrul căreia era vizată construirea a trei spitale regionale și Axa Prioritară 9 care trebuie implementată în complementaritate cu intervențiile POCU), condiții dificile de accesare a finanțărilor disponibile (AP 1 care vizează transferul tehnologic) și prin probleme majore în implementarea proiectului (Axa Prioritară 11).
699. De asemenea, Programul Operațional Regional înregistrează rate de supracontractare foarte ridicate pentru majoritatea Axelor Prioritare (cu excepția Axei Prioritare 1 și 9).

700. **Recomandare specifică.** Realocarea sumei de 133.379.976 EUR de la Axa Prioritară 1, care este estimată că va rămâne necontractată către alte Axe Prioritare, pentru care s-au supracontractat fonduri.
701. **Recomandare specifică.** Sprijinirea în continuare a beneficiarilor care au întâmpinat probleme cauzate de pandemia de COVID-19, pentru a reintra pe un grafic normal de implementare. Acest sprijin este necesar pentru finalizarea proiectelor în termen necesar, pentru a produce realizările așteptate.
702. **Recomandare specifică.** Accelerarea procesului de contractare de proiecte care contribuie la indicatorul CO31.
703. **Recomandare specifică.** Pentru Axele Prioritare 1 și 9, se recomandă sprijinirea beneficiarii în a găsi soluții la dificultățile implementare întâmpinate și a asigura implementarea lor conform calendarului agreed. Pentru Axa Prioritară 11, ar trebui investigate posibilitățile de a faza acest tip pe proiect pe perioada viitoare de programare sau a extinde perioada de implementare cu un an (până în 2024).
704. **Recomandare specifică.** Ca în cazul majorității programelor analizate, fondurile disponibile POR sunt supracontractate în cazul multor axe prioritare. Această dinamică permite de o manieră limitată realocarea fondurilor destinate axelor prioritare cu contractare limitată (de exemplu AP 1) către axele prioritare "de succes" (de exemplu AP 2). O astfel de realocare posibilă trebuie identificată de timpuriu pentru a permite AM să ia măsurile necesare (lansare de noi apeluri și contractare) în vederea absorbției acestora.

Programul Operațional Infrastructură Mare (POIM)

705. Deși s-a înregistrat un progres pozitiv în privința estimărilor ratelor de atingere a obiectivului din anul 2023 pentru un număr de indicatori, un număr semnificativ de Axe Prioritare încă se află în zona de risc ridicat de neatingere a țintelor indicatorilor din Cadrul de Performanță. În zona de risc, în special din perspectiva indicatorului financiar, rămân majoritatea Axelor Prioritare.
706. Chiar și în cazul Axelor Prioritare performante există indicatori care nu sunt estimați să își atingă țintele stabilite. În cazul Axei Prioritare 1, indicatorii 2S9 și 2S10 se află în situația de risc de neatingere a țintelor, în timp ce pentru Axa Prioritară 2, indicatorul financiar (din cauza probabilității ca o mare parte a proiectelor contactate sau în evaluare în acest moment să fie făcute în viitoarea perioadă de programare) și indicatorul 2S9 se află în situația de risc de neatingere a țintelor.
707. Axele prioritare 4 și 5 prezintă un risc mediu de neatingere a țintelor, în timp ce AP 3, 6, 7, 8 sunt într-o situație de risc ridicată. Toate proiectele finalizate în cadrul AP 3 au fost proiecte făcute din perioada anterioară de programare. Însă, în continuare există multe proiecte făcute care sunt într-un stadiu de implementare limitat și care nu vor putea fi finalizate în actuala perioadă de programare. În ceea ce privește Axa Prioritară 6, rata de contractare este foarte redusă din cauza necontractării niciunui proiect în cadrul OS 6.1 – producție, singurele proiecte în implementare fiind în cadrul OS 6.1 – distribuție. Pentru Axa Prioritară 7, problemele principale se află în cadrul OS 7.2, unde doar proiectul de termoficare a Municipiului București contribuie la valoarea indicatorului 2S62 (regiuni dezvoltate), acesta urmând, în principiu, să fie contractat. În cazul Axei Prioritare 8, există doar 2 proiecte majore, implementate de Transgaz și Transelectrica, care sunt contractate, iar indicatorii fizici din Cadrul de Performanță sunt determinați doar de proiectul Transgaz. Dacă acest contract se va finaliza până în 2023, conform planificării, atunci țintele indicatorilor vor fi atinse, însă, momentan, instrumentul de prognoză estimează că proiectul nu va produce realizări până în anul 2023.
708. **Recomandare specifică.** În acest context recomandările principale pentru AM POIM sunt:
- estimarea, în cel mai scurt timp cu putință, a proiectelor/componentelor ce pot fi, realist, implementate până în anul 2023;
 - finalizarea contractării așa cum este precizat în recomandările orizontale (inclusiv pentru apelurile nou lansate sau planificate pentru AP 6 și AP 8);
 - identificarea de posibilități de alocare de fonduri către alte Programe Operaționale.

Programul Operațional Competitivitate (POC)

709. În ceea ce privește POC, nu au fost identificate schimbări semnificative între estimările actualizate utilizate în elaborarea raportului de față, și estimările primului Raport Anual de Evaluare. Există pentru Axa Prioritară 1 un risc de neatingere a țintei indicatorului financiar pentru regiuni mai puțin dezvoltate, în timp ce pentru Axa Prioritară 2 riscul este pentru același indicator, pentru ambele tipuri de regiuni. Cu privire la indicatorii financiari din cadrul Axei Prioritare 2, rata de atingere estimată a acestora a crescut semnificativ. Acest risc nu este unul foarte ridicat, însă efectele pandemiei de COVID-19 a dus la suspendarea sau prelungirea graficului de implementare a multor proiecte de pe Axa Prioritară 1.

710. Nici un indicator de realizare de pe Axa Prioritară 1 nu se află în situație de risc, în timp ce în cazul Axei Prioritare 2, implementarea celor trei proiecte care contribuie la indicatorul 3S17 (în special proiectul „Sistem informatic de management al școlarității - SIMS”) întâmpină întârzieri substanțiale. Deși instrumentul de prognoză estimează că indicatorul 3S17 își va atinge ținta, acest lucru este contrazis de situația implementării celor 3 proiectele ale Ministerului Educației și Cercetării. Există riscul foarte mare ca acest indicator să nu fie atins până în 2023, datorită întârzierilor substanțiale ale celor 3 proiecte. Având în vedere informațiile colectate din surse primare și secundare, există posibilitatea ca nu toate școlile vizate de indicatorul 3S17 să implementeze la timp cele 3 proiecte ale Ministerului Educației și Cercetării.
711. În momentul de față, singurii indicatori pentru care există risc de neîndeplinire sunt indicatorul financiar pentru regiunile mai puțin dezvoltate de pe Axa Prioritară 1 și indicatorii financiari pentru ambele tipuri de regiuni și indicatorul 3S17 din cadrul Axei Prioritare 2.
712. **Recomandare.** Pentru a asigura rată de atingere a indicatorilor financiari din cadrul ambelor Axe Prioritare de peste 95%, se recomandă continuarea asistenței oferite de Autoritatea de Management către beneficiari cu privire la procesul de rambursare.
713. **Recomandare.** Cum indicatorul 3S17 se află în zona de risc, se recomandă, pe de o parte accelerarea consultărilor cu privire la definirea/redefinirea indicatorului 3S17 și a modului în care fiecare proiect contribuie la realizarea acestuia, iar pe de altă parte, intensificarea sprijinului oferit beneficiarilor pentru depășirea blocajelor întâmpinate, în special în legătură derularea procedurilor de achiziție publică și semnarea contractelor principale de achiziție.

Programul Operațional Capital Uman (POCU)

714. Conform estimărilor cantitative și calitative realizate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță pentru Programul Operațional Capital Uman, un număr semnificativ de Axe Prioritare au un risc ridicat de neîndeplinire a țintelor indicatorilor: AP 1 și 2. În schimb, Axa Prioritară 4 și 5 are un risc mediu de neîndeplinire a țintelor, în timp ce Axa Prioritară 3 nu se află în riscul de a nu își atinge țintele pentru indicatorii din Cadrul de Performanță.
715. Axele Prioritare cu risc major de neîndeplinire a țintelor se află în această situație din cauza ratelor de contractare încă foarte reduse, așa cum a fost deja evidențiat, de exemplu, de evaluări anterioare ale intervențiilor care vizează tinerii NEETs sau de rapoartele precedente elaborate în cadrul acestui proiect. Pentru Axa Prioritară 4, care prezintă un risc mediu de neatingere a țintelor, provocare principală derivă din contractarea relativ târzie a proiectelor, în timp ce pentru Axa Prioritară 3, realizările satisfăcătoare ale proiectelor contractate plasează această Axă Prioritară în afara zonei de risc de neîndeplinire a obiectivelor indicatorilor. Este important de menționat că în această perioadă acoperită de Raportul Anual de Evaluare au fost realizate progrese semnificative în contractarea de proiecte în cadrul Axei Prioritare 6.
716. **Recomandare specifică.** Pentru toți indicatorii cu risc de neîndeplinire a țintelor, dar în special pentru Axele Prioritare 1 și 2 se recomandă lansarea imediată de noi apeluri de proiecte, sau, după caz, relansarea apelurilor deschise anterior în vederea atingerii țintelor indicatorilor din cadrul de performanță. Această recomandare este și mai importantă pentru AP 1, care beneficiază de o finanțare dedicată în cadrul „Inițiativei Locuri de Muncă pentru Tineri” (ILMT), ce nu poate fi realocată altor axe prioritare.

Programul Operațional Capacitate Administrativă (POCA)

717. În cazul **Programului Operațional Capacitate Administrativă**, estimările cantitative și calitative au indicat un risc de neîndeplinire doar în cazul indicatorilor financiari, din cadrul Axei Prioritare 2. La nivelul Axei Prioritare 1 se poate observa o evoluție favorabilă în ultimul an, atât indicatorii financiari, cât și cei fizici, prezentând rate de realizare de peste 100%. Pentru ambele tipuri de regiuni indicatorul financiar iese din situație de risc ceea ce indică un proces eficient de absorbție. Deși ratele de realizare prezintă o situație bună, pe parcursul ultimului an au existat și situații dificile, astfel, au continuat să existe întârzieri în derularea procedurilor de achiziție publică, de asemenea, criza de Covid-19 a generat o serie de amânări în implementarea activităților unor proiecte, implicat fiind necesară prelungirea perioadelor de implementare. Trebuie menționat că evoluția pozitivă a acestei axe este generată de accelerarea procesului de contractare din anul de referință pentru acest raport, dar și de o monitorizare strictă a graficelor de rambursare. În concluzie, la nivelul acestei AP se recomandă concentrarea AM pentru sprijinirea proiectelor aflate în implementare.
718. La nivelul AP 2 indicatorul financiar prezintă o evoluție bună pentru ambele tipuri de regiuni, dar continuă să fie în situație de risc. La baza acestei situații stă faptul că unele proiecte înregistrează economii, cazul proiectelor pentru obiectivul 2.1. La nivel general, în ceea ce privește ratele de realizare ale indicatorilor din

cadrul de performanță al AP 2 este de așteptat ca acestea să crească, mai ales că în prezent are loc procesul de selectare și contractare a proiectelor depuse în cadrul apelului CP14 (apel recent închis, proiectele de aici contribuie la indicatorul 5S79), dar și de lansarea celor 3 apelurilor planificate. În concluzie, se recomandă concentrarea AM pe sprijinirea proiectelor aflate în implementare pentru a determina creșterea ratei de realizare pentru indicatorul financiar.

Programul Interreg V-A Romania – Bulgaria

719. În cazul Programului Interreg V-A Romania – Bulgaria se înregistrează schimbări semnificative față de estimările Primului Raport Anual de Evaluare. În momentul de față, toți indicatorii din cadrul Programului Interreg V-A România-Bulgaria sunt estimați că își vor atinge țintele stabilite pentru anul 2023. Precum în raportul precedent, nici un indicator fizic nu se află în risc de a nu fi îndeplinit, însă, în momentul de față nu există nici un indicator în situația de risc de neîndeplinire. Riscurile de neîndeplinire nu sunt ridicate, având în vedere că în acest moment ratele de realizare ale indicatorilor sunt apropiate de valoare de 100%. Potrivit răspunsurilor primite de la AM RO-BG, instituirea stării de urgență și ulterior de alertă pe teritoriul României și Bulgariei, și răspândirea extrem de rapidă la nivelul ariei eligibile a cazurilor de infectare cu COVID-19, au cauzat probleme în implementarea proiectelor, de unde și rambursarea mai redusă a cheltuielilor în cadrul Axelor Prioritare 1, 2 și 5. Însă, aceste probleme au fost remediate și nici un indicator nu este estimat să nu își atingă ținta pentru anul 2023. Trebuie menționat faptul că la aceste rate de atingere ridicate contribuie și ținta care a fost estimată conservator în cazul indicatorilor C009, 6c.1 și 8e.1, din cauza situației socio-economice pesimiste (cauzată de criza financiară din anul 2007) în momentul în care țintele au fost stabilite.

Programul Interreg V-A România – Ungaria

720. În cazul Programului Interreg V-A România – Ungaria, se înregistrează schimbări semnificative pozitive față de estimările primului Raport Anual de Evaluare, nici un indicator fizic neaflându-se în zona de risc de neatingere a obiectivului pentru 2023. Autoritatea de Management a programului nu se așteaptă ca indicatorii de realizare să nu își atingă ținta stabilită pentru anul 2023. De asemenea, datele eMS demonstrează că valorile asumate de către beneficiari privind realizările sunt suficiente pentru a îndeplini indicatorii de realizare. În schimb, indicatorii financiari pentru Axele Prioritare 1, 2, 3 și 4 se află încă în zona de risc de neatingere a țintelor. Însă, ratele de atingere ale indicatorilor financiari din cadrul acestor Axe Prioritare au crescut semnificativ, în ciuda efectelor pandemiei de COVID-19. Potrivit AM RO-HU, valoarea mică a indicatorilor financiari este legată de faptul că etapa de contractare a început târziu, și odată cu finalizarea proiectelor valorile indicatorilor se vor remedia. Echipa de evaluare va monitoriza cu atenție valorilor acestor indicatori, și vor acorda o atenție specială ratei de rambursare medii și duratei medii de rambursare a proiectelor. Dacă aceste două variabile nu se vor îmbunătăți în viitoarele rulări, există riscul ca acești indicatori financiari să nu fie atinși.
721. **Recomandare.** Monitorizarea atentă a rambursărilor efectuate de către beneficiari, mai exact dacă rata medie a rambursărilor care vor fi efectuate vor depăși rata medie a rambursărilor înregistrată până în momentul de față.
722. **Recomandare.** Continuarea ofertei de asistență beneficiarilor care au proiecte pe Axele Prioritare 1, 2, 3 și 4, pentru a asigura o rată de rambursare mai mare decât cea înregistrată în trecut.

Programul Operațional Pescuit și Afaceri Maritime (POPAM)

723. Pentru **Programul Operațional Pescuit și Afaceri Maritime**, potrivit estimărilor realizate de instrumentul de prognoză, ratele de realizare ale indicatorilor din cadrul de performanță diferă de la o prioritate la alta. În primul rând, la nivelul Priorității Uniunii 1, situația nu a evoluat foarte mult în ultimul an, creșterea ratei de realizare a indicatorului financiar fiind datorată reducerii țintei indicatorului pe parcursul anului de referință. În ceea ce privește Prioritatea Uniunii 2, evoluția ratelor de realizare pentru indicatorul fizic respectiv indicatorul 2.3 reflectă suspendarea procesului de contractare, din cauza suspendării apelului 4. Cu toate acestea, indicatorul 2.2 prezintă o evoluție favorabilă, iar intenția AM de a utiliza sumele disponibile de pe această PU în proiecte de acvacultură, poate favoriza evoluția indicatorului financiar. În ceea ce privește Prioritatea Uniunii 3, nu se observă o evoluție, iar acest lucru este dat de modul în care unicul beneficiar, ANPA, gestionează implementarea proiectelor. La nivelul Priorității Uniunii 4, indicatorii fizici sunt atinși, iar indicatorul financiar cunoaște o ușoară creștere a ratei de realizare, ca urmare a creșterii ratei de rambursare. Cu toate acestea, beneficiarii proiectelor de pe această prioritate au fost puternic afectați de pandemie, fiind nevoiți să-și suspende multe dintre activitățile planificate. În ceea ce privește ultimele două priorități, PU5

continuă să fie implementată eficient, iar prioritatea 6 este închisă, urmând să mai fie realizate câteva rambursări, potrivit AM.

724. În concluzie, la nivel de program, se recomandă susținerea continuă a beneficiarilor care implementează proiecte, în special a celor de pe PU4, fiind luate măsuri eficiente, în funcție de contexte, măsuri care să vină în sprijinul acestora și să contribuie la o implementare eficientă a proiectelor.
725. **Recomandare specifică.** Realocarea sumei de 42,606,456 EUR care este estimată că va rămâne necontractată către o altă Axă Prioritară.

Concluzii și recomandări orizontale

726. În ansamblu programele cu cele mai ridicate riscuri de neîndeplinire a țintelor sunt Programul Operațional Capital Uman și Programul Operațional Infrastructură Mare. Fiecare din aceste programe, sau Axele Prioritare în situație de risc, prezintă particularități, în cele mai multe cazuri provocările întâmpinate fiind legate de grupul țintă sau beneficiarul eligibil - unic și cu capacitate redusă de dezvoltare și implementare de proiecte. Proiectele care implică lucrări de infrastructură reprezintă, după cum se cunoaște deja, o categorie cu riscuri mari, inclusiv datorită procedurilor de pregătire, evaluare și achiziție publică pe care le implică. În unele cazuri riscurile sunt cauzate de lipsa de cerere din partea beneficiarilor eligibili, în contextul unor condiții neclare sau dificil de îndeplinit, deci a unei logici de intervenție neclare/incomplete.
727. În acest context Autoritățile de Management au luat o serie numeroasă de măsuri, inclusiv de realocare a fondurilor (și/sau a rezervei de performanță) între axe sau chiar programe. Este important de subliniat că aceste modificări au fost repetate și substanțiale și, din perspectiva eficacității programelor, aduc schimbări mari în ceea ce privește realizările (și, automat) rezultatele așteptate.
728. Având în vedere că toate Programele Operaționale/o mare parte a Axelor Prioritare au trecut într-o a doua fază, de implementare (după faza de contractare și înainte de faza de închidere), atingerea țintei indicatorului financiar, estimată în acest moment în multe cazuri drept în risc, depinde, în cea mai mare parte, de măsura în care proiectele sunt implementate la timp și prin consumarea întregului buget.
729. **Recomandare orizontală.** Se recomandă ca Autoritățile de Management să ia măsuri prin care se asigură implementarea proiectelor conform planificării (ca timp și nivel de absorbție ce poate fi influențat de activități nerealizate, economii, cheltuieli certificate), precum:

- 📌 Monitorizarea atentă a proiectelor și a calendarului de implementare a activităților proiectelor, pentru a sesiza din timp eventuale probleme și implementa soluții.
- 📌 Asigurarea comunicării și susținerii beneficiarilor prin instrucțiuni, activități de help-desk sau seminarii online, asistență tehnică dedicată etc. pentru a finaliza procesele de achiziție publică și a încheia, la timp, contractele de lucrări publice (în special).
- 📌 Implementarea un mecanism de suport comprehensiv pentru beneficiarii care induc riscuri ridicate la nivel de program, precum (în cazul POIM) Transgaz, Transelectrica, Primăria Municipiului București, (în cazul POPAM) Agenția Națională de Pescuit și Acvacultură (ANPA) sau Ministerul Afacerilor Interne, (în cazul POR) Agenția Națională de Cadastru și Promovare Imobiliară sau (în cazul POR/POCU) proiectelor complementare.
- 📌 Monitorizarea atentă, la nivel de proiect, prioritate, axă a evoluției cheltuielilor solicitate la rambursare dar și certificate pentru a identifica la timp posibile scenarii de re-alocare a fondurilor între axele prioritare cu menținerea, în măsura în care este posibil, a efectelor așteptate. Această monitorizare atentă facilitează și estimarea reală a necesității de supra-contractare.

730. Au fost identificate numeroase cazuri care indică o posibilă estimare conservatoare a țintelor (validată în cele mai multe cazuri de Autoritățile de Management), care au rezultat în rate de realizare estimate drept foarte ridicate, inclusiv după calibrarea modelului, de exemplu:

- 📌 POC, AP 1. *Investiție productivă*: Număr de societăți sprijinite (CO01), Cercetare, inovare: Număr de noi cercetători în entitățile care beneficiază de sprijin (CO24).
- 📌 POCU - 4S11 *Persoane care beneficiază de sprijin*, din care: șomeri & inactivi /angajați, inclusiv persoane care desfășoară o activitate independentă și 4S12 aferenți obiectivului specific 3.7 Creșterea ocupării prin susținerea întreprinderilor cu profil non-agricol din zona urbană.
- 📌 POCA – indicatorii de realizare aferenți ambelor axe prioritare.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

În mod excepțional, în cazul POIM, ratele foarte ridicate de realizare a țintelor unor indicatori fizici (în special pentru AP 1 și AP 2) se datorează supracontractării prin care se pregătește și portofoliul de proiecte viitor.

731. O rată de (supra)realizare a acestora nu reprezintă performanța reală a programului, definită drept diferența dintre ce s-a propus programul și ce a realizat. Țintele indicatorilor la nivelul tuturor programelor au fost modificate, dar de cele mai multe ori pentru a reflecta realocările financiare, nu pentru a asigura realismul țintelor. O estimare incorectă poate indica și nivelul mai puțin specific al logicii de intervenție (a ce s-a dorit, concret, a fi implementat, cu ce obiectiv/rezultat așteptat).
732. Totodată, conform informațiilor colectate și analizei datelor furnizate, aceste rate de supra-realizare se pot datora și înțelegerii și raportării incorecte, de către beneficiari, a datelor aferente indicatorilor. Deși OI și AM verifică datele furnizate, erori există, așa cum au evidențiat, pentru unele programe, și rapoarte ale Curții Europene de Audit.
733. De asemenea, conform analizei datelor SMIS și altor date cantitative privind implementarea Programelor Operaționale, echipa de evaluare a observat un decalaj între aceste seturi de date. Recomandăm actualizarea în timp real a bazelor de date SMIS, pentru a nu mai exista decalaje între aceste seturi de date, și pentru a oferi tuturor actorilor cheie posibilitatea de a-și baza deciziile pe date privind implementarea programelor cât mai realistă.

6. Anexe

Anexa 1. Tabelul de corelare între constatări, concluzii și recomandări

Nr. crt.	Constatări (nr. subsecțiuni)	Concluzii	Recomandări	Organism responsabil	Termen limită
1	Secțiunea 4.1	Existe posibilitatea foarte mare ca indicatorii din cadrul Axei Prioritare 1 să nu își atingă țintele (nici indicatorii de realizare, nici indicatorul financiar). Potrivit estimărilor instrumentului de prognoză, indicatorul financiar va fi atins în proporție de 15%. Având în vedere că contractarea în cadrul Axei Prioritare este încă scăzută, se poate lua în considerare realocarea sumei de 133.379.976 EUR către o altă Axă Prioritară	Recomandare specifică. Realocarea sumei de 133.379.976 EUR de la Axa Prioritară 1, care este estimată că va rămâne necontractată către alte Axe Prioritare, pentru care s-au supracontractat fonduri.	Autoritatea de Management POR	În cel mai scurt timp cu putință
2	Secțiunea 4.1	Numărul de proiecte din cadrul Axelor Prioritare 3, 4, 7 și 8 care au fost afectate de pandemia de COVID-19 este ridicat. Pentru majoritatea indicatorilor au fost contractate un număr de proiecte ale căror valoarea asumată privind realizările sunt suficient de mari pentru a îndeplini indicatorii.	Recomandare specifică. Sprijinirea în continuare a beneficiarilor care au întâmpinat probleme cauzate de pandemia de COVID-19, pentru a reintra pe un grafic normal de implementare. Acest sprijin este necesar pentru finalizarea proiectelor în termen necesar, pentru a produce realizările așteptate.	Autoritatea de Management POR	În cel mai scurt timp cu putință
3	Secțiunea 4.1	Indicatorul CO31 pentru regiunile mai puțin dezvoltate este estimat să nu își atingă ținta pentru anul 2023. Conform informațiilor oferite de Autoritatea de Management a POR și după verificarea bazelor de date SMIS, valoarea asumată a proiectelor contractate nu este suficient de mare pentru a atinge rata indicatorului. AM POR a afirmat în cadrul	Recomandare specifică. Accelerarea procesului de contractare de proiecte care contribuie la indicatorul CO31.	Autoritatea de Management POR	În cel mai scurt timp cu putință

Nr. crt.	Constatări (nr. subsecțiuni)	Concluzii	Recomandări	Organism responsabil	Termen limită
		<p>interviului din martie 2021 că are în vedere contractarea de noi proiecte care să contribuie la acest indicator.</p>			
4	Secțiunea 4.1	<p>Prin intermediul instrumentul de prognoză și cercetării calitative, echipa de evaluare estimează că Axele Prioritare 1, 9, 11 și 14 nu vor atinge țintele indicatorilor din Cadrul de Performanță. Date fiind contractarea și/sau situația implementării proiectelor la data de 27 iulie 2021, sunt necesare măsuri urgente de rezolvare a problemelor întâmpinate în cadrul acestor Axe Prioritare.</p>	<p>Recomandare specifică. Pentru Axele Prioritare 1 și 9, se recomandă sprijinirea beneficiarii în găsi soluții la dificultățile implementare întâmpinate și a asigura implementarea lor conform calendarului agreeat. Pentru Axa Prioritară 11, ar trebui investigate posibilitățile de a faza acest tip pe proiect pe perioada viitoare de programare sau a extinde perioada de implementare cu un an (până în 2024).</p>	<p>Autoritatea de Management POR</p>	<p>În cel mai scurt timp cu putință</p>
5	Secțiunea 4.1	<p>Consultarea raportărilor bilunare ale Autorității de Management către Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene de către echipa de evaluatori indică supracontractarea la nivelul mai multor Axe Prioritare (cu excepția Axelor Prioritare 1 și 9, care se află în situația de risc).</p>	<p>Recomandare specifică. Ca în cazul majorității programelor analizate, fondurile disponibile POR sunt supracontractate în cazul multor axe prioritare. Această dinamică permite de o manieră limitată realocarea fondurilor destinate axelor prioritare cu contractare limitată (de exemplu AP 1) către axele prioritare "de succes" (de exemplu AP 2). O astfel de realocare posibilă trebuie identificată de timpuriu pentru a permite AM să ia măsurile necesare (lansare de noi apeluri</p>	<p>Autoritatea de Management POR</p>	<p>În cel mai scurt timp cu putință</p>

Nr. crt.	Constatări (nr. subsecțiuni)	Concluzii	Recomandări	Organism responsabil	Termen limită
			și contractare) în vederea absorbției acestora.		
6	Secțiunea 4.2	<p>Neatingerea indicatorilor din Cadrul de Performanță al POIM este înregistrată în multiple cazuri. Evoluția la nivel de indicator nu este majoră comparativ cu finalul anului 2018, deși au fost făcute eforturi pentru a se avansa cu pregătirea, evaluarea și contractarea proiectelor. În zonă de risc, în special din perspectiva indicatorului financiar, rămân majoritatea axelor. Totuși, și în cazul axelor performante, de exemplu AP 1 (unde niciun indicator nu este în situație de risc) sau AP 2 (unde riscul a fost identificat pentru indicatorul financiar) deoarece este foarte probabil ca o mare parte a proiectelor contactate sau în evaluare în acest moment să fie făcute în viitoarea perioadă de programare, este posibil ca țintele indicatorilor, în special de realizare, să nu fie atinse (o parte din fonduri să fie cheltuite în perioada curentă dar indicatorul să fie raportat în viitoarea perioadă de programare).</p> <p>Axele prioritare 3, 6, 7, 8 sunt într-o situație de risc ridicată. Toate proiectele finalizate în cadrul AP3 au fost proiecte făcute din perioada anterioară de programare/ totuși, în continuare există multe proiecte făcute care sunt au un stadiu de implementare limitat și care nu vor putea fi finalizate în actuala perioadă de programare. În ceea ce privește AP 6, rata de contractare este foarte redusă. În cadrul AP 7 șansele reale de a contracta, în această perioadă de programare, proiectul de termoficare a Primăriei Municipiului București sunt mici.</p>	<p>Recomandare specifică. În acest context recomandările principale pentru AM POIM sunt:</p> <ul style="list-style-type: none"> estimarea, în cel mai scurt timp cu putință, a proiectelor/componentelor ce pot fi, realist, implementate până în anul 2023; finalizarea contractării așa cum este precizat în recomandările orizontale (inclusiv pentru apelurile nou lansate sau planificate pentru AP 6 și AP 8); identificarea de posibilități de alocare de fonduri către alte Programe Operaționale. 	Autoritatea de Management POIM	În cel mai scurt timp cu putință

Nr. crt.	Constatări (nr. subsecțiuni)	Concluzii	Recomandări	Organism responsabil	Termen limită
7	Secțiunea 4.3	Pentru Cadrul de Performanță al POC, echipa de evaluare a estimat că toți indicatorii de realizare vor fi atinși, cu excepția indicatorului 3S17. Situația este diferită pentru indicatorii financiari, care, cu excepția indicatorului financiar pentru regiunile mai dezvoltate, sunt estimați că nu își vor atinge țintele pentru anul 2023. Având în vedere că au fost contractate un număr semnificativ de proiecte, este necesar ca aceste proiecte să își ramburseze la timp cheltuielile, la o rată de rambursare medie peste cea înregistrată până în momentul de față.	Recomandare. Pentru a asigura rată de atingere a indicatorilor financiari din cadrul ambelor Axe Prioritare de peste 95%, se recomandă continuarea asistenței oferite de Autoritatea de Management către beneficiari cu privire la procesul de rambursare.	Autoritatea de Management POC	În cel mai scurt timp cu putință
8	Secțiunea 4.4	În cadrul Programului Operațional Capital Uman, estimările cantitative și calitative realizate împart axele prioritare în două categorii: axe cu ridicat de neîndeplinire a țintelor (AP 1 și AP 2) și axe în cazul cărora riscul este mediu (AP 3, 4, 5, 6). Riscurile majore de neîndeplinire a țintelor se explică, în principal, prin rate de contractare încă foarte reduse, așa cum, de exemplu, a fost deja evidențiat de evaluări anterioare ale intervențiilor care vizează tinerii NEETs. Pentru axele cu risc mediu, o provocare principală derivă din contractarea relativ târzie a proiectelor.	Recomandare specifică. Pentru toți indicatorii cu risc de neîndeplinire a țintelor, dar în special pentru Axele Prioritare 1 și 2 se recomandă lansarea imediată de noi apeluri de proiecte, sau, după caz, relansarea apelurilor deschise anterior în vederea atingerii țintelor indicatorilor din cadrul de performanță. Această recomandare este și mai importantă pentru AP 1, care beneficiază de o finanțare dedicată în cadrul "Inițiativei Locuri de Muncă pentru Tineri" (ILMT), ce nu poate fi realocată altor axe prioritare.	Autoritatea de Management POCU	În cel mai scurt timp cu putință
9	Secțiunea 4.8	Cu privire la POPAM, echipa de evaluare a estimat că Prioritatea Uniunii 2 nu va reuși să își consume alocarea financiară.	Recomandare specifică. Realocarea sumei de 42.606.456 EUR care este estimată că va rămâne necontractată către o altă Axă Prioritară.		

Nr. crt.	Constatări (nr. subsecțiuni)	Concluzii	Recomandări	Organism responsabil	Termen limită
10	Secțiunile 4.1-4.8	<p>Au fost identificate numeroase cazuri care indică o posibilă estimare conservatoare a țintelor (validată în cele mai multe cazuri de Autoritățile de Management), care au rezultat în rate de realizare estimate drept foarte ridicate, inclusiv după calibrarea modelului, de exemplu:</p> <ul style="list-style-type: none"> POC, AP 1. <i>Investiție productivă</i>: Număr de societăți sprijinite (CO01), Cercetare, inovare: Număr de noi cercetători în entitățile care beneficiază de sprijin (CO24). POCU - 4S11 <i>Persoane care beneficiază de sprijin</i>, din care: șomeri & inactivi /angajați, inclusiv persoane care desfășoară o activitate independentă și 4S12 aferenți obiectivului specific 3.7 Creșterea ocupării prin susținerea întreprinderilor cu profil non-agricol din zona urbană. POCA – indicatorii de realizare aferenți ambelor axe prioritare. În mod excepțional, în cazul POIM, ratele foarte ridicate de realizare a țintelor unor indicatori fizici (în special pentru AP 1 și AP 2) se datorează supracontractării prin care se pregătește și portofoliul de proiecte viitor. <p>O rată de (supra)realizare a acestora nu reprezintă performanța reală a programului, definită drept diferența dintre ce și-a propus programul și ce a realizat. Țintele indicatorilor la nivelul tuturor programelor au fost modificate, dar de cele mai multe ori pentru a reflecta realocările financiare, nu pentru a asigura</p>	<p>Recomandare orizontală. Se recomandă ca Autoritățile de Management să ia măsuri prin care se asigură realismul țintelor și deci a estimării corecte a eficacității programelor, precum:</p> <ul style="list-style-type: none"> Reanalizare a țintelor pe baze reale, dar prin raportare la metodologia inițială, nu prin alinierea automată la țintele asumate prin proiecte. Reanalizarea corectitudinii bazelor de date în ceea ce privește valorile raportate indicatorilor. Elaborarea unor ghiduri ale indicatorilor mai detaliate pentru beneficiari, prin adăugarea unei definiții clare a indicatorilor și prin explicitarea unității de măsură, pentru a se evita situațiile de raportare incorectă de către beneficiari. În cazul axelor prioritare unde țintele nu sunt supraestimate, unde țintele 	Toate Autoritățile de Management	În cel mai scurt timp cu putință

Nr. crt.	Constatări (nr. subsecțiuni)	Concluzii	Recomandări	Organism responsabil	Termen limită
		<p>realismul țintelor. O estimare incorectă poate indica și nivelul mai puțin specific al logicii de intervenție (a ce s-a dorit, concret, a fi implementat, cu ce obiectiv/rezultat așteptat). Totodată, conform informațiilor colectate și analizei datelor furnizate, aceste rate de supra-realizare se pot datora și înțelegerii și raportării incorecte, de către beneficiari, a datelor aferente indicatorilor. Deși OI și AM verifică datele furnizate, erori există, așa cum au evidențiat, pentru unele programe, și rapoarte ale Curții Europene de Audit.</p>	<p>indicatorilor fizici au depășit o rată de realizate de 125%, și unde fondurile alocate nu sunt contractate, este necesară analiza posibilității de realocare a acestora pentru prioritățile de investiții unde există pericol de neatingere a țintelor indicatorilor de realizare.</p>		
11	Secțiunile 4.1-4.8	<p>După cum a fost detaliat și la nivel de program, o rată de realizare scăzută poate fi explicată și prin rata de contractare scăzută, după cum este cazul, de exemplu, la programul RO-HU pentru indicatorul financiar aferent AP 1 sau POIM, pentru toate axele prioritare etc.. În cadrul acestor axe se preconizează lansarea de noi apeluri, evaluarea, selectarea și contractarea de noi proiecte.</p> <p>Rata de realizare scăzută este determinată și de probleme specifice precum acordarea ajutorului de stat, care a întârziat întregul proces (de exemplu în cazul programului INTERREG V România Ungaria sau POPAM).</p>	<p>Recomandare orizontală. Se recomandă accelerarea procesului de lansare de apeluri, evaluare și contactare a proiectelor estimate/planificate în acest moment astfel încât întregul proces de contractare să se finalizeze cel mai târziu la finalul anului 2020 (pentru proiecte care implică proiecte de infrastructură) sau 2021 pentru proiecte de natură "soft". Astfel se creează posibilitatea ca pe parcursul anilor 2021-2022 să se analizeze eficiența și eficacitatea programelor și luarea de măsuri (noi apeluri, supracontractare, re-alocări financiare). O excepție în acest sens este constituită de o serie de proiecte POIM și POR, complexe și de lungă durată,</p>	Toate Autoritățile de Management	În cel mai scurt timp cu putință

Nr. crt.	Constatări (nr. subsecțiuni)	Concluzii	Recomandări	Organism responsabil	Termen limită
			<p>care, luându-se în considerare evoluția trecută, nu pot, realist, să fie finalizate până în decembrie 2023.</p> <p>Pentru aceste proiecte este necesară analiza detaliată a necesității fazării acestora pentru perioada 2021-2027, fără a periclita țintele indicatorilor pe această perioadă. Alternativ, sau în același timp, este necesară analiză oportunității prelungirii perioadei de implementare a programelor până în anul 2024.</p>		

UNIUNEA EUROPEANĂ

Anexa 2. Metodologia utilizată, inclusiv instrumentele de previzionare – anexate separat datorită dimensiunii acestora

Introducere

Un element esențial al proiectului „Evaluarea progreselor în atingerea țintelor indicatorilor din cadrul de performanță – Tema E” (contractul nr. 26425/27.03.2020) este elaborarea unui instrument de prognoză care previzionează valorile așteptate pentru indicatorii de realizare și financiare din cadrele de performanță pentru cele opt programe operaționale acoperite de evaluare. Acest lucru va permite Autorităților de Management să evalueze progresele înregistrate în îndeplinirea țintelor indicatorilor fiecărui program operațional. Documentul tehnic de față reprezintă baza pe care instrumentul de prognoză a fost elaborat și are un rol important pentru desfășurarea proiectului. Documentul descrie în detaliu instrumentul și metoda de prognozare, precum și logica și procesul general de prognozare.

Documentul începe cu un scurt rezumat al revizuirilor metodologiei aduse Ofertei Tehnice pe baza constatărilor din etapa de definire. După care, documentul oferă o descriere a logicii generale de prognoză și a datelor introduse în model: variabilele cheie necesare și modul de utilizare, sursele de date, precum și orice alte prelucrări aplicate datelor sursă. Următoarea secțiune oferă o schiță detaliată a procesului de prognoză, urmată de o descriere a realizărilor generate de instrumentul de prognoză.

Îmbunătățiri ale metodologiei propuse în oferta tehnică (pe baza constatărilor din etapa de definire)

Pe baza abordării prevăzute în propunerea tehnică, metoda și instrumentul de prognoză au fost adaptate ca răspuns la observațiile din stadiul de definire. Aceste îmbunătățiri se bazează pe o evaluare a calității datelor de intrare și pe o înțelegere mai detaliată a cerințelor Ministerului Fondurilor Europene din România și ale Autorităților de Management. Această secțiune prezintă principalele modificări metodologice și raționamentul acestora.

Omiterea utilizării datelor din 2007-2013

Metodologia de prognoză continuă să se axeze pe utilizarea caracteristicilor medii ale proiectului pentru a estima progresele înregistrate în atingerea țintelor indicatorilor în viitor, așa cum este prevăzut în oferta tehnică. Însă, metoda nu va mai utiliza date administrative din perioada 2007-2013. Acest lucru se datorează numărului limitat de intervenții și indicatori similari, problemelor privind calitatea datelor din perioada de programare 2007-2013 (ambele aspecte confirmate în interviurile și focus grupul preliminar) și faptului că s-au scurs șase ani din perioada actuală a programului (și, prin urmare, în cele mai multe cazuri, un eșantion suficient de mare de proiecte este disponibil). Așadar, datele din 2007-2013 au fost apreciate ca fiind de o valoare limitată. În consecință, următoarea clasificare a indicatorilor în funcție de cele patru tipuri nu a fost aplicată în scopul elaborării instrumentului de prognoză:

- Indicatori de tip I – informații disponibile din același indicator (identic), existent în perioada de programare anterioară;
- Indicatori de tip II – informații disponibile dintr-un indicator similar (nu identic, dar similar), din perioada de programare anterioară;
- Indicatori de tip III – nu sunt disponibile informații din perioada precedentă. Indicatorul este complet nou, iar pentru acest indicator nu există informații incluse în sistemul de monitorizare din perioada curentă datorită faptului că nu există proiecte care să fie monitorizate;
- Indicatori de tip IV – suficiente informații din perioada curentă (de exemplu, există suficiente proiecte finalizate în perioada curentă) – ceea ce se aplică în cazul majorității indicatorilor; după cum explicam mai sus.

Motivul pentru corelarea indicatorilor din cadrul actual de performanță cu indicatorii din perioada de programare anterioară a fost creșterea dimensiunii eșantionului (numărul de proiecte) în cazurile în care datele la nivel de proiect pentru programele actuale sunt foarte limitate.

Analiza din etapa de definire a indicat faptul că datele din perioada 2007-2013 pot avea o utilitate limitată. În primul rând, la data de începere a evaluării de față, au trecut deja șase ani din perioada actuală a programului și, prin urmare, posibilitatea de a avea un număr insuficient de proiecte pentru a pune în aplicare prognoza este mai mică în comparație cu momentul în care metodologia a fost dezvoltată inițial. În al doilea rând, recenzia literaturii de specialitate a metodelor și abordărilor existente a arătat că datele din perioada 2007-2013 au avut de suferit de pe urma unor posibile probleme de calitate, limitând utilitatea lor. În cele din urmă, interviurile și focus grup-urile cu principalii actori interesați au arătat că abordările alternative ar putea fi mai eficiente, inclusiv prin utilizarea planurilor viitoare privind apeluri de proiecte pentru a prevedea noi proiecte care vor începe în viitor.

Calcularea caracteristicilor medii ale proiectului la nivelul priorităților de investiții

Constatările din faza de clarificare a obiectivelor contractului (din perioada inițială) au condus, de asemenea, la calcularea caracteristicilor medii ale proiectului la un nivel mai detaliat pentru unele programe operaționale, anume la nivelul priorităților de investiții.

Abordarea inițială propusă în Oferta Tehnică a implicat focusarea pe calcularea variabilelor cheie la nivelul Axei Prioritare pentru a prognoza progresul viitor în îndeplinirea obiectivelor indicatorilor:

- caracteristicile medii ale proiectului la nivelul axei prioritare;
- utilizarea rezultatelor medii ale proiectelor pentru fiecare indicator din Axa Prioritară, și,
- numărul cumulativ de proiecte care contribuie la indicatorii din acea axă prioritară.

Cu toate acestea, feedback-ul din partea unor reprezentanți ai Autorităților de Management a indicat faptul că sunt unele cazuri în care proiectele din cadrul axelor prioritare individuale pot fi diferite. În schimb, aceste proiecte sunt mai asemănătoare la nivelul priorităților de investiții, datorită diferitelor tipuri de acțiuni eligibile și de beneficiari. Programele operaționale afectate sunt: POC, POR și POIM.

Prin urmare, pe lângă calcularea măsurilor cheie prezentate mai sus la nivelul axei prioritare, procesul de prognoză este extins pentru a calcula aceste măsuri la nivelul investițiilor prioritare pentru programele operaționale și axe prioritare identificate în tabel.

Însă, deoarece prioritățile de investiții reprezintă o subcategorie a axei prioritare, numărul de proiecte din fiecare categorie de investiții prioritare este același sau mai mic. În unele cazuri, ar putea exista un număr insuficient de proiecte la nivelul investițiilor prioritare pentru a calcula caracteristicile medii reprezentative ale proiectelor. În aceste cazuri, caracteristicile medii ale proiectului sunt calculate la nivelul axei prioritare. Nivelul la care se calculează caracteristicile este prezentat în Tabel 1 de mai jos.

Tabel 1 - Nivelul de prognoză

Programul	Caracteristicile medii ale proiectelor calculate la nivelul investițiilor prioritare (axa prioritară, numărul de investiții prioritare în cadrul axei prioritare respective)	Caracteristicile medii ale proiectelor calculate la nivelul axei prioritare (axa prioritară)
POPAM	N/A	Toate
POCA ⁷¹	Toate	N/A
POR	AP 2: 1F, CO01 AP 3: 1F, 1S11, CO31 AP 4: 1F, 1S11, CO15 AP 5: 1F, 1S23 AP 6: 1F, CO14	AP 1: 1F, 1S2 AP 7: 1F, 1S27 AP 8: 1F, 1S35, 1S40 AP 9: 1F, CO39 AP 10: 1F, 1S55, 1S66 AP 11: 1F, 1S57 AP 13: 1F, CO39

⁷¹ În ceea ce privește POCA, indicatorii sunt mai dezagregați la nivel de axă prioritară decât la nivel de investiții prioritare.

				AP 14: 1F, 1S39
POC			Nu există	Toate
POCU				AP 1: O1, 4S1 AP 2: O1, 4S1 AP 3: O1, 4S11, 4S12, 4S153, 4S27, 4S8 AP 4: O1, 4S206, 4S43, 4S58, 4S59, 4S60, 4S63 AP 5: O1, 4S168, 4S67, 4S68 AP 6: O1, 4S100, 4S113, 4S130, 4S87, 4S91, 4S92, 4S94
POIM			AP 1: CO12a, CO13a, F AP 2: CO13a, F AP 3: CO17, CO18, CO19, F AP 5: CO20, F	AP 4: CO23, F AP 6: S58, F AP 7: 2S62, F AP 8: 2S68, F
Interreg Bulgaria ⁷²	V-A	Romania-	Nu există	Toate
Interreg Hungary ⁷³	V-A	Romania-	Nu există	Toate

Prelucrarea datelor SMIS și eMS de către echipa de evaluatori

Calendarul rambursărilor pe durata proiectului

Conform cu ce s-a agreat la întâlnirea inițială, metoda de a proiecta progresele realizate în vederea atingerii țintelor indicatorilor financiari a fost rafinată pentru a ține seama de calendarul absorbției fondurilor pe durata de viață a unui proiect. Pe baza proiectelor finalizate numai în acest caz, estimăm o curbă pentru proiectul mediu la nivelul priorității de investiții/axei prioritare care surprinde valoarea fondurilor autorizate ca parte din bugetul total al proiectului de-a lungul timpului. Această curbă este utilizată pentru a aproxima calendarul de absorbție a fondurilor atât pentru proiectele în curs de implementare, cât și pentru cele viitoare. În consecință, contribuțiile proiectelor la indicatorii financiari sunt calculate pentru a se acumula pe durata proiectului, care este un tratament mai rafinat decât a fost propus inițial.

Etape cheie de implementare (key implementation stages)

Etapele cheie de implementare reprezintă un subset de indicatori incluși în cadrul logiciide intervenție. Acești indicatori sunt destinați să monitorizeze implementarea (mai degrabă decât rezultatul) politicilor, identificând „dacă realizările preconizate sunt livrate și dacă implementarea este pe drumul cel bun”⁷⁴.

Distincția dintre principalii indicatori ai etapei de implementare și alți indicatori este importantă pentru procesul de modelare din două motive:

- **Excluderea indicatorului:** În anumite circumstanțe, etapele cheie de implementare pot fi excluse din instrumentul statistic de previzionare (de exemplu, dacă nu există o țintă stabilită pentru 2023).
- **Disponibilitatea datelor:** În majoritatea cazurilor, datele de intrare pentru etapele cheie de implementare nu sunt disponibile în principalele surse de date utilizate în instrument (principalele surse de date sunt descrise în următoarele secțiuni).

Excluderea etapelor cheie de implementare poate fi, de asemenea, luată în considerare în cazurile în care o țintă este stabilită pentru 2023, dar alte circumstanțe creează un caz de excludere a acestor indicatori. Astfel de circumstanțe ar putea include: dacă ținta pentru 2023 este aceeași cu ținta pentru 2018, și dacă ținta pentru

⁷² Din informațiile colectate, detaliile privind investițiile prioritare nu sunt incluse în tabelele global, în tabelele de realizare a programului, în tabelele privind cerințele de transparență sau în rapoartele partenerilor.

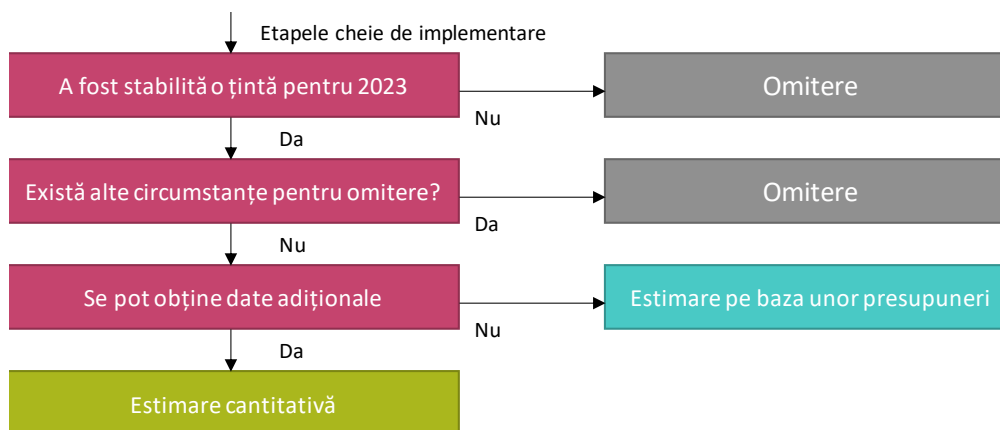
⁷³ *Ibidem*.

⁷⁴ Comisia Europeană, „The programming period 2014-2020: Guidance document on monitoring and evaluation”, *European Cohesion Fund, European Regional Development Fund*, 2014, https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/2014/working/wd_2014_en.pdf.

2018 a fost atinsă, atunci și ținta pentru 2023 a fost îndeplinită. De exemplu, indicatorul 2S52 (Lungimea de plajă și/sau faleză protejată inclusă în proiecte majore transmise COM) este o etapă cheie de implementare, care are o țintă în anul 2023 de 20. În anul 2018, această țintă a fost deja atinsă, astfel îndeplinind condițiile țintei.

Acolo unde nivelul de realizare a etapei cheie de implementare nu se poate/nu este relevant a fi estimat cantitativ, acesta se va analiza calitativ. Figura 1 ilustrează lanțul logic pentru luarea în considerare a includerii etapei cheie de implementare în prognoza statistică (cantitativă).

Figura 1 - Logica indicatorilor principali ai etapei de implementare

Sursa: Cambridge Econometrics și QURES.

Programul operațional care conține cele mai importante etape cheie de implementare cu ținte de atins este POIM. Tabelul 2 prezintă lista etapelor cheie de implementare din POIM împreună cu:

- ținta din 2023,
- ținta din 2018,
- progresele realizate în 2018 și
- acțiuni sugerate în ceea ce privește includerea și extragerea datelor.

Pentru unii indicatori (de ex. 2S35), în SMIS există un indicator comparabil, însă nu există date privind „proiectele supuse aprobării Comisiei Europene”. Dacă pot fi obținute date de depunere a proiectelor care furnizează lista proiectelor transmise Comisiei Europene împreună cu codurile SMIS (sau identificatori unici care pot fi mapate cu ușurință către SMIS), atunci aceste etape cheie de implementare pot fi bazate pe un indicator similar/comparabil (de ex. CO19) și pe datele de transmitere ale proiectelor.

Analiza similară este prezentată pentru POR, Interreg România-Ungaria și Interreg România-Bulgaria, în Tabelul 3, Tabelul 4 și respectiv Tabelul 5. În programul POCA nu au existat etape cheie de implementare. Pentru toate celelalte programe, etapele cheie de implementare au fost excluse, deoarece nu este stabilită o țintă pentru anul 2023.

Tabel: 1 Etape cheie de implementare pentru obiective, etape și acțiuni sugerate.

Etapă cheie de implementare	AP	Țintă 2018	Țintă 2023	Valoare atinsă în 2018	Acțiune sugerată
2S10 – Lungimea liniilor feroviare reconstruite sau modernizate incluse în proiectele majore prezentate spre aprobare Comisiei Europene	1	140	140	314.47	Se omite pe baza faptului că obiectivul pentru 2023 este deja atins
2S9 – Lungimea drumurilor noi construite în rețeaua TEN-T incluse în proiectele majore prezentate Comisiei Europene spre aprobare	1	160	200	220.46	Se omite pe baza faptului că obiectivul pentru 2023 este deja atins
2S9 – Lungimea drumurilor noi construite în rețeaua TEN-T incluse în proiectele majore prezentate spre aprobare Comisiei Europene	2	140	140	118.01	Calcul pe baza indicatorilor CO13a/CO12a și datelor de transmitere a proiectelor.
2S34 – Populația suplimentară care beneficiază de o mai bună tratare a apelor uzate în urma proiectelor prezentate spre aprobare Comisiei Europene	3	1,500,000	1,870,000	1,500,000	Calcul pe baza datele referitoare indicatorului CO19 și datelor de transmitere a proiectelor.
2S35 – Populația suplimentară care beneficiază de o mai bună alimentare cu apă în urma proiectelor prezentate Comisiei Europene	3	2,640,000	3,300,000	2,640,000	Calcul pe baza datele referitoare indicatorului CO18 și datelor de transmitere a proiectelor.
2S45 – Seturi de acțiune/planuri de gestionare/planuri de acțiune care urmează să fie elaborate și aprobate din proiecte contractate	4	49	70	84	Se omite pe baza faptului că obiectivul pentru 2023 este deja atins.
2S46 – Habitate de interes comunitar care urmează să fie sprijinite pentru a obține o stare de conservare mai bună în cadrul proiectelor contractate	4	42	60	41,416	Se omite pe baza faptului că obiectivul pentru 2023 este deja atins
2S51 – Populația care va beneficia de măsuri de protecție împotriva inundațiilor în urma proiectelor contractate	5	110000	90	4,207,040	Se omite pe baza faptului că obiectivul pentru 2023 este deja atins
2S52 – Lungimea plajei și/sau a stâncilor protejate incluse în proiectele majore prezentate Comisiei Europene	5	12.65	20	30.54	Se omite pe baza faptului că obiectivul pentru 2023 este deja atins
2S59 – Capacitate instalată pentru producția de energie regenerabilă din proiecte contractate	6	48	60	0	Calcul pe baza datele referitoare indicatorului CO30 și datelor de transmitere a proiectelor.
2S60 – Capacitate instalată pentru producția de energie de cogenerare de înaltă eficiență din proiecte contractate	6	40	50	17.14	Nu există date în SMIS sau un indicator comparabil. O posibilă opțiune ar putea fi utilizarea datelor de etapele cheie de implementare pentru 2018, alături de numărul

						de proiecte finalizate pentru a obține o medie a proiectului.
2S63 - Lungimea rețelei termice propuse pentru reabilitare/extindere în contractele de achiziții publice semnate	7	130	0	62.61		Se omite pe baza faptului că nu există o țintă pentru 2023.
2S64 - Lungimea rețelei termice propuse pentru reabilitare/extindere incluse în proiectul major prezentat spre aprobare Comisiei Europene	7	500	200	0		Nu există date în SMIS, nu există indicatori comparabili în SMIS și nu există date de referință pentru 2018. Se va omite pe baza disponibilității datelor.
2S69 - Lungimea conductei operaționale de transport al gazelor, construită din contracte de achiziții publice semnate	8	160	160			Se omite (după cum s-a menționat).

Prelucrarea datelor SMIS de către echipa de evaluatori

Tabel 2 Indicatori principali ai etapei de implementare a POR – obiective, repere și acțiuni sugerate.

Etapă cheie de implementare	AP	Țintă 2018	Țintă 2023	Realizări 2018	Acțiune sugerată
1K8 - Entități de transfer tehnologic sprijinite prin contracte de finanțare	1	4	18		Nu este posibil să identificăm proiectele care vizează sau care au atins etapa cheie de implementare din cauza lipsei de date în SMIS. Etapa ar putea fi legată de proiectele care contribuie la indicatorul „1S2 - Unități de transfer tehnologic sprijinite”, însă acest lucru ar trebui să fie confirmat de către autorități.
1K9 - Număr de societăți care beneficiază de grant în cadrul contractelor de finanțare	1	30	179		Nu este posibil să identificăm proiectele care vizează sau care au atins etapa cheie de implementare din cauza lipsei de date în SMIS. Etapa ar putea fi legată de proiectele care sprijină indicatorul "CO2 - Investiție productivă: Cu toate acestea, autoritățile ar trebui să confirme acest lucru.
1K7 - Operațiuni contractate	13	14	47		Nu este posibil să identificăm proiectele care vizează sau care au atins etapa cheie de implementare din cauza lipsei de date în SMIS. Etapa ar putea fi estimată ca fiind numărul de proiecte contractate, însă acest lucru ar trebui confirmat de către autorități.

Etapă cheie de implementare	AP	Țintă 2018	Țintă 2023	Realizări 2018	Acțiune sugerată
1K17 - Spitale regionale cu studii de fezabilitate elaborate	14	3	3		Nu este posibil să identificăm proiectele care vizează sau care au atins etapa cheie de implementare din cauza lipsei de date în SMIS. În versiunea actuală a extractului SMIS, nu există proiecte înregistrate în SMIS în cadrul AP 14.
1K6 - Teren pentru înregistrare în cadrul SICCF conform contractelor de achiziții încheiate	11	2,395,470	0	N/A	Se omite din instrument deoarece nu s-a stabilit o țintă pentru 2023.
1K1 - Operațiuni contractate pentru transportul public și nemotorizate	3	1/25	0	N/A	Se omite din instrument deoarece nu s-a stabilit o țintă pentru 2023.
1K2 - Operațiuni contractate pentru transportul public și nemotorizate	4	25	0	N/A	Se omite din instrument deoarece nu s-a stabilit o țintă pentru 2023.
1K3 - Lungimea totală a liniilor de tramvai/metro noi sau îmbunătățite în conformitate cu contractele semnate	4	25	0	N/A	Se omite din instrument deoarece nu s-a stabilit o țintă pentru 2023.
1K4 - Obiectivele patrimoniului cultural restaurate conform contractelor de finanțare	5	1	0	N/A	Se omite din instrument deoarece nu s-a stabilit o țintă pentru 2023.
1K5 - Clădiri publice sau comerciale construite sau renovate în zonele urbane conform contractelor semnate	9	1,200/9,600	0	N/A	Se omite din instrument deoarece nu s-a stabilit o țintă pentru 2023.

Prelucrarea datelor SMIS de către echipa de evaluatori

Tabel 3 Etape cheie de implementare pentru Interreg RO-HU – obiective, etape și acțiuni sugerate

Etapă cheie de implementare	PA	Țintă 2018	Țintă 2023	Realizări 2018	Acțiune sugerată
K6/b - Număr de puncte de măsurare care beneficiază de proiectele selectate pentru sprijin	1	1	0	N/A	Se omite din instrument deoarece nu s-a stabilit o țintă pentru 2023

Etapă cheie de implementare	PA	Țintă 2018	Țintă 2023	Realizări 2018	Acțiune sugerată
K6/c – Număr de proiecte menite să sporească vizitele la situri de patrimoniu cultural și natural selectate pentru sprijin	1	5	0	N/A	Se omite din instrument deoarece nu s-a stabilit o țintă pentru 2023
K7/b – Număr de km de drumuri nou construite pentru care se elaborează documentația tehnică	2	2.4	0	N/A	Se omite din instrument deoarece nu s-a stabilit o țintă pentru 2023
K7/c – Număr de servicii de transport public care beneficiază de proiecte selectate pentru sprijin	2	1	0	N/A	Se omite din instrument deoarece nu s-a stabilit o țintă pentru 2023
K8/b – Număr de proiecte legate de inițiativele comune locale de ocupare a forței de muncă și de formarea comună aprobate	3	5	0	N/A	Se omite din instrument deoarece nu s-a stabilit o țintă pentru 2023
K9/a2 – Număr de departamente de sănătate care beneficiază de proiecte selectate pentru sprijin	4	12	0	N/A	Se omite din instrument deoarece nu s-a stabilit o țintă pentru 2023
K5/b – Populația care beneficiază de pe urma proiectelor selectate	5	97,00 0	0	N/A	Se omite din instrument deoarece nu s-a stabilit o țintă pentru 2023

Prelucrarea datelor eMS de către echipa de evaluatori

Tabel 4 Etape cheie de implementare pentru Interreg RO-BG – obiective, etape și acțiuni sugerate

Etapă cheie de implementare	AP	Țintă 2018	Țintă 2023	Realizări 2018	Acțiune sugerată
CO14: Drumuri: Lungimea totală a drumurilor reconstruite sau modernizate	1	-	150	7.68	Se omite din instrument deoarece nu s-a stabilit o țintă pentru 2023
1K1: Numărul de KM de drumuri care trebuie modernizați sau reconstruiți pentru care au fost lansate ofertele	1	60	150	123.07	Se omite din instrument deoarece nu s-a stabilit o țintă pentru 2023
IF1: Indicator financiar	1	8,000,000	116,333,74 3.00	8,022,462.12	Se omite din instrument deoarece nu s-a stabilit o țintă pentru 2023

Etapă cheie de implementare	AP	Țintă 2018	Țintă 2023	Realizări 2018	A acțiune sugerată
CO09: Turismul durabil: Creșterea numărului de vizite preconizate la siturile finanțate și la obiectivele de patrimoniu cultural și natural	2	1,000	100,000	49,718	Se omite din instrument deoarece nu s-a stabilit o țintă pentru 2023
6c.1: Numărul de produse/servicii turistice integrate create	2	10	100	32	Se omite din instrument deoarece nu s-a stabilit o țintă pentru 2023
2F1: Indicator financiar	2	51,000,000	54,276,757	9,975,330.14	Se omite din instrument deoarece nu s-a stabilit o țintă pentru 2023
5b.2: Numărul de parteneriate comune în domeniul avertizării anticipate și intervenției comune în situații de urgență	3	10	50	6	Se omite din instrument deoarece nu s-a stabilit o țintă pentru 2023
3F1: Indicator financiar	3	4,500,000	41,571,197	15,105,886.36	Se omite din instrument deoarece nu s-a stabilit o țintă pentru 2023
8e.1: Numărul de inițiative care activează mobilitatea forței de muncă în zona transfrontalieră	4	10	200	121	Se omite din instrument deoarece nu s-a stabilit o țintă pentru 2023
4F1: Indicator financiar	4	1,000,000	13,807,295	9,375,897.77	
11b.1: Număr de mecanisme transfrontaliere finanțate	5	10	100	14	
5F1: Indicator financiar	5	1,000,000	12,600,168	5,339,299.55	

Prelucrarea datelor SMIS de către echipa de evaluatori

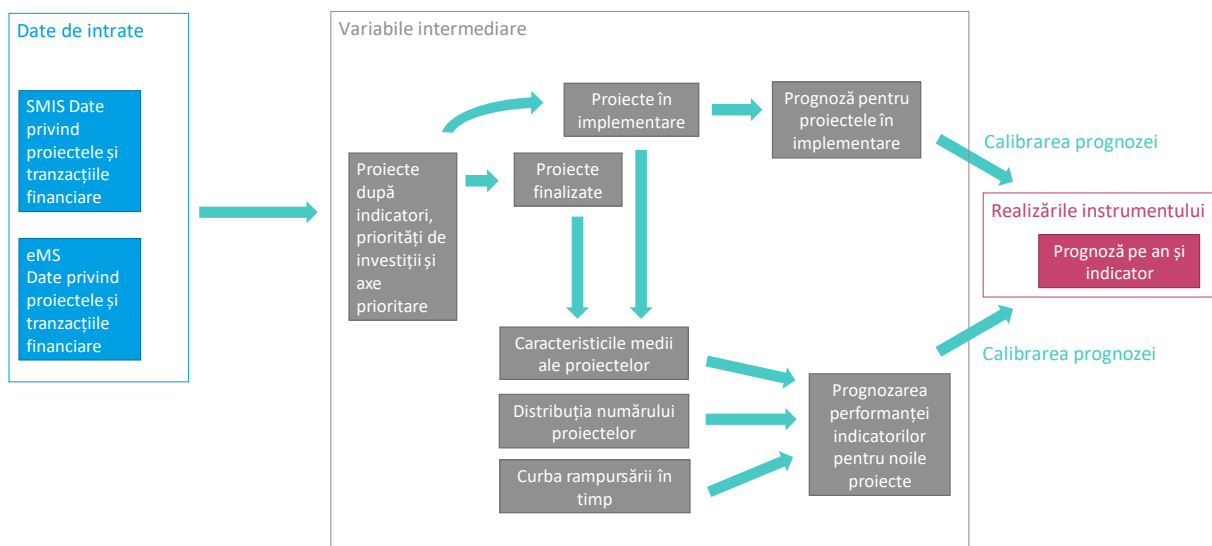
Logica generală de prognoză

Abordarea care a fost adoptată pentru a estima viitoarele progrese în direcția atingerii țintelor indicatorilor reflectă domeniul de aplicare și calendarul proiectului. Cerința este ca instrumentul să poată genera estimări pentru aproape 200 de indicatori răspândiți în opt programe operaționale și să fie operațional în primele zece săptămâni ale proiectului.

Prin urmare, abordarea prognozării indicatorilor se bazează pe o metodă standardizată și statistică, conform căreia proiectele progresează pe baza caracteristicilor proiectelor finalizate și în implementare, și se bazează în principal pe date administrative și de monitorizare care au fost deja colectate pentru fiecare proiect. Acest lucru face ca realizarea de previziuni pentru toți indicatorii de realizare să fie fezabilă și manevrabilă, iar rezultatele să fie comparabile.

O imagine de ansamblu a procesului de prognozare este prezentată în Figura 2 de mai jos. Mai multe detalii privind diferitele componente și variații ale metodei de prognozare la nivelul indicatorului sunt detaliate în secțiunile ulterioare ale raportului de față.

Figura 2 - Logica procesului de prognozare

Sursa: Cambridge Econometrics și QURES.

Instrumentul are la bază principalele date administrative de la Biroul de Evaluare Programe (preluate din SMIS) și Cooperare Teritorială (eMS). Datele administrative acoperă datele prestabilite, de monitorizare și financiare la nivel de proiect. Datele acoperă următoarele programe:

- POCU (Programul Operațional Capacital Uman);
- POCA (Programul Operațional Capacitate Administrativă);
- POR (Programul Operațional Regional);
- POC (Programul Operațional Competitivitate);
- POIM (Programul Operațional Infrastructură Mare);
- POPAM (Programul Operațional Pescuit și Afaceri Maritime);
- Interreg V-A Romania-Bulgaria (eMS);
- Interreg V-A Romania-Ungaria (eMS).

Proiectele sunt grupate după indicatorii la care contribuie, iar indicatorii, în funcție de nivelul priorităților de investiții, sunt clasificați în indicatori fizici și financiari. Pentru fiecare raport se vor extrage cele mai recente date privind contribuțiile proiectelor la țintele indicatorilor de-a lungul timpului. De asemenea, proiectele sunt clasificate în proiecte finalizate și în proiecte în curs de desfășurare în momentul extragerii datelor.

Datele grupate la nivelul investițiilor prioritare sunt utilizate pentru a calcula caracteristicile medii ale proiectelor pentru proiectele finalizate și în curs de desfășurare, inclusiv:

- bugetul proiectului;
- durata proiectului;
- realizarea per proiect pentru fiecare indicator fizic.

Crearea unui profil clar al caracteristicilor și performanței medii a proiectelor anterioare este importantă în previziune, deoarece permite stabilirea unei legături între numărul de proiecte viitoare și performanța indicatorului pe axe prioritare/priorități de investiții (după cum se specifică în oferta tehnică). Aceasta oferă o măsură standardizată a performanței istorice, care poate fi înțeleasă și aplicată intuitiv pentru proiectele viitoare.

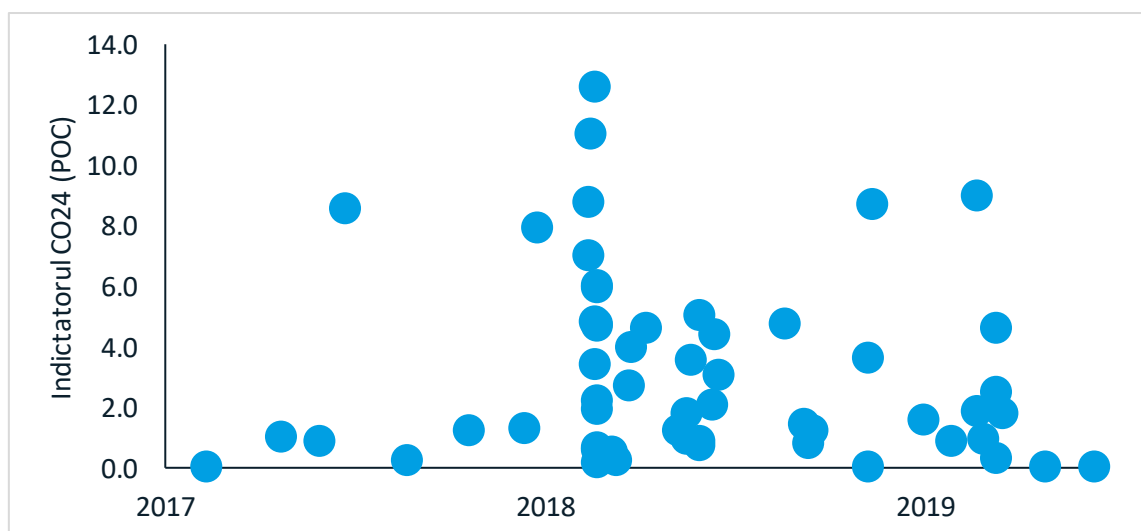
Logica pe care se bazează această abordare este aceea că alte tehnici care se bazează pe serii istorice pe perioade lungi (cum ar fi analiza seriilor de timp și regresia statistică) nu sunt realizabile având în vedere datele disponibile. Recenzia literaturii de specialitate a indicat că baza de date pentru programul anterior (2007-13) nu este adecvată, astfel utilizarea unui set de date istorice pe o perioadă mai lungă pentru a estima parametrii între variabilele de ieșire (realizări/output) și caracteristicile proiectului nu este posibilă.

Caracteristicile proiectului nu reprezintă rezultatul final al instrumentului, ci mai degrabă o variabilă intermediară care poate fi înțeleasă intuitiv de utilizator și moderată dacă este necesar. Ipoteza de lucru este că performanța viitoare a proiectului în îndeplinirea indicatorului este în concordanță cu performanța istorică medie a proiectelor care contribuie la indicator.

Precizia acestui parametru (și rațiunea de calibrare a utilizatorului) va depinde de măsura în care proiectele viitoare au caracteristici similare proiectelor anterioare la nivelul axelor prioritare. Performanța viitoarelor proiecte este inerent incertă și nu poate fi verificată cu siguranță. Cu toate acestea, testăm validitatea ipotezei de bază prin consultări cu actorii cheie atât în timpul dezvoltării metodei, cât și în timpul procesului de rafinare a previziunilor. De asemenea, vom testa validitatea prognozelor statistice prin măsurarea erorii de prognoză între primul și al doilea raport anual (descriș mai detaliat mai jos).

Așa cum s-a menționat în document, s-a testat deja ipoteza privind performanța medie a proiectelor cu actorii cheie prin organizarea unui focus grup, prin care am îmbunătățit metoda de previzionare prin considerarea performanței medii a proiectelor la priorități de investiții, în loc de axe prioritare, acolo unde este relevant și aplicabil a face acest lucru. Mai mult, avem în vedere că această testare și validare a utilizării caracteristicilor medii va implica validarea ipotezelor prognozate ale viitoarelor proiecte cu actorii cheie. Criteriile și procesul de utilizare sugerat pentru realizarea calibrării sunt enumerate mai târziu în această secțiune.

Figura 3. Progresul indicatorului CO24

Prelucrarea datelor SMIS de către echipa de evaluatori

În plus, se calculează valoarea cumulativă a proiectelor finalizate și în implementare pe an pentru fiecare prioritate de investiții. Instrumentul extrapolează numărul de proiecte noi în viitor pentru fiecare prioritate de investiții.

Previziunile privind progresele viitoare în direcția atingerii țintelor indicatorilor se bazează pe:

- Realizarea viitoare a proiectelor în curs de implementare. Previziunile indicatorilor fizici se bazează pe valoarea atinsă până în prezent și se presupune că evoluează în conformitate cu absorbția fondurilor până la finalizarea proiectului. S-ar putea ca unele proiecte să fie previzionate ca neatingându-și țintele. Previziunile privind realizările indicatorilor financiari se bazează pe traiectoria rambursărilor existente, ajustată pentru finanțarea deja rambursată (ca procent din bugetul total al proiectului).
- Măsura în care proiectele își îndeplinesc obiectivele indicatorilor fizici a fost, de asemenea, explorată și testată metodic în contextul programelor operaționale. În special, am trasat diferența realizării proiectelor terminate (din raportul 18. Indicatori prestabiliți de realizare pe an) față de ținta proiectului, pentru a evalua empiric proporția de proiecte care își îndeplinesc sau depășesc obiectivele la nivelul programului operațional. S-au constatat diferențe mari în ceea ce privește ponderea proiectelor care și-au îndeplinit obiectivele de indicator în cadrul programelor operaționale. Proiectele din cadrul POCA, POC și POR au îndeplinit, în general, țintele indicatorilor (așa cum este detaliat în SMIS), în timp ce proiectele din cadrul POCU și POIM nu au reușit (rezultatele sintetizate sunt prezentate în tabelul 5). În general, s-a ajuns la concluzia că performanța medie a proiectului ar fi o estimare bună a rezultatelor viitoare ale indicatorilor pentru viitoarele obiective.
- Proiecte noi care vor începe în viitor și contribuția acestora la țintele indicatorilor fizici și financiari. Previziunile noilor proiecte se bazează pe o estimare a numărului de proiecte suplimentare, ale căror dată de început se regăsește între data extragerii datelor și 2023, și pe realizările preconizate ale acestor noi proiecte, care se bazează pe performanța medie și rambursarea financiară a proiectelor finalizate și în curs de desfășurare de-a lungul timpului.

Implicit, această metodă de prognoză conține ipoteze privind evoluția proiectelor cele în implementare și viitoare. Principalele ipoteze sunt următoarele:

- realizările viitoare ale proiectelor în implementare vor fi similare cu alte cele ale proiectelor din aceleași priorități de investiții. Caracteristicile medii ale proiectelor calculate pe baza proiectelor finalizate și în curs de implementare sunt utilizate pentru a estima realizările noilor proiecte.
- proiectele anterioare indică, în general, viitorul trend. Se presupune că numărul estimat de noi proiecte care încep în viitor se bazează pe tendințele istorice care încep în anul 2014. Proiectele viitoare pot fi diferite de proiectele anterioare (finalizate și în desfășurare). Instrumentul de prognoză permite utilizatorului să calibreze caracteristicile medii ale proiectelor viitoare, dacă există motive întemeiate să creadă că vor fi diferite de proiectele anterioare.

Cu toate acestea, în unele cazuri, această metodologie standard de prognoză este invalidă, în special în cazurile în care numărul proiectelor care contribuie la prioritățile de investiții este scăzut. Variațiile acestei metodologii standard și indicatorii specifici la care se referă aceste variații sunt prezentate mai detaliat în continuare.

Prin posibilitatea de a calibra instrumentul de către utilizator, se oferă flexibilitatea de abatere de la prognoza statistică. Pentru calibrări se recomandă următoarele criterii și bune practici:

- Identificarea și documentarea ipotezelor false – Calibrarea efectuată de utilizatori are capacitatea de a îmbunătăți prognoza în situațiile în care ipotezele prognozei statistice sunt încălcate. Vom solicita părților interesate să ofere feedback sistematic cu privire la ipotezele cele mai importante care stau la baza previziunilor.
- Identificarea și documentarea surselor – În cazul în care un feedback calitativ din partea actorilor cheie indică faptul că o ipoteză/parametru specific al previziunilor statistice este falsă (de exemplu, ipoteze privind caracteristicile medii și performanța proiectelor în curs și viitoare), utilizatorul ar trebui să identifice, să descrie și să documenteze sursele utilizate pentru a ajunge la această concluzie. În cazul în care sursele sunt accesibile publicului, ar trebui furnizate link-uri. Actorilor cheie li se va solicita să furnizeze opinii asupra (1) reprezentativității previziunilor pentru proiectele în implementare și (2) reprezentativitatea previziunilor pentru proiectele viitoare. În cazurile în care actorii cheie nu sunt de acord cu reprezentativitatea proiecțiilor statistice, vom analiza împreună cu actorii cheie informațiile specifice care stau la baza acestei aprecieri și de asemenea vom identifica care ipoteze ar trebui să fie modificate de către utilizator. Fiecare ipoteză va fi discutată ca fiind relevantă, concentrând parametrii pe care utilizatorii îi pot calibra în cadrul instrumentului de prognoză (documentați în alte secțiuni ale prezentului document). De exemplu,

dacă proiectele anterioare durează în medie 1000 de zile și există motive să credem că proiectele viitoare vor fi mai scurte, atunci acest lucru ar trebui specificat și documentat.

- Elaborarea și documentarea logicii și a ipotezelor – Calibrările utilizatorului vor necesita raționament atent, utilizând surse identificate. Prin urmare, raționamentul și logica ar trebui, de asemenea, explicate și documentate, inclusiv orice ipoteze implicite formulate. O opțiune identificată pe parcursul focus grupului a fost aceea că, în cazurile în care numărul de proiecte în curs de implementare și finalizate până în prezent pentru un anumit indicator este scăzut, echipa de prognoză va identifica viitoarele cereri de contracte ca modalitate de determinare a profilului proiectelor viitoare.

Procesul este comparabil din punct de vedere conceptual cu tehnicile de prognoză statistică prin sub-eșantionare, prin evaluarea exactității primei prognoze cu rezultatele datelor. Echipa de evaluare va reflecta asupra acestor puncte și le vor lua în considerare în contextul calendarului și resurselor disponibile pentru implementare.

În același timp, beneficiile testării ulterioare a ipotezei de bază ar trebui avute în vedere în contextul potențialelor dezavantaje ale numeroaselor modificări aduse indicatorilor individuali. Calibrarea este necesară pentru a surprinde caracteristicile specifice ale indicatorilor individuali sau ale programelor operaționale, însă unul dintre avantajele metodologiei aplicate și propuse în propunerea tehnică constă în faptul că previziunile sunt coerente și comparabile între indicatori; Abordarea uniformă și relativ simplă este, de asemenea, trasabilă, asigurând transparența și punerea în aplicare a unui număr mai mare de indicatori prognozați. O prognoză cu prea multe ajustări riscă să fie părtinitoare față de convingerile existente ale utilizatorilor.

Actualizarea previziunilor

Procesul de prognozare și calibrarea rezultatelor sunt integrate într-un instrument care prezintă estimări ale realizărilor proiectelor pentru 2020, 2021, 2022 și 2023. Instrumentul cuprinde o serie de fișiere

Excel, dedicând un fișier Excel (spreadsheet) pentru fiecare program operațional. Procesul practic de elaborare a previziunilor indicatorului (și a actualizărilor ulterioare) urmează structura evidențiată în

Figura 4.

Figura 4 - Actualizarea previziunilor

Prelucrarea datelor administrative extrase din SMIS și eMS

Variabilele cheie și datele de la nivel de proiect sunt extrase din bazele de date SMIS și eMS pentru a genera variabile intermediare în formatul fișierului Excel utilizând o serie de rutine Python.

Actualizarea datelor de intrare pentru instrumentul de prognoză

Realizările proceselor realizate în Python sunt încorporate în instrument pentru a oferi o imagine actualizată a proiectelor finalizate și în curs de implementare.

Generarea/actualizarea previziunilor la nivelul indicatorului

Previziunile statistice sunt calibrate pentru a reflecta perspectiva calitativă la nivelul indicatorului/programului.

Sursa: Cambridge Econometrics și QURES.

Date de intrare pentru instrumentul de prognoză

Principalele contribuții la instrumentul de prognoză sunt datele la nivel de proiect din cadrul eMS pentru cele două programe de cooperare teritorială (România-Bulgaria și România-Ungaria) și SMIS pentru celelalte șase programe operaționale la nivel național. Această secțiune descrie caracteristicile și utilizarea acestor două surse de date în detaliu.

Deși dimensiunea bazelor de date este mare, evaluatorii au identificat lipsa următoarelor aspecte:

- În baza de date SMIS, au fost identificate următoarele lacune:
 - lipsa datelor de început și de încheiere ale proiectelor în două programe (POPAM, și POR, într-o măsură mai mică);
 - valori lipsă pentru indicatorii de realizare (pentru indicatorii 3S15 și 3S17 din POC);
 - pentru unele etape cheie de implementare din programele POIM și POR, nu există date suficiente în SMIS pentru a identifica ce proiecte contribuie la valoarea acestor etape, deci nu pot fi previzionate;
 - Indicatorul CO30 nu a fost găsit în datele SMIS pentru POIM;
 - potrivire nereușită între datele financiare, de monitorizare și de proiect
- În baza de date eMS nu au fost identificate lacune. Baza de date era completă.

În ambele cazuri, datele disponibile care au fost extrase au fost de calitate rezonabilă. Abordarea previziunii a necesitat conectarea proiectelor în mai multe baze de date din SMIS și eMS. În unele cazuri, datele de monitorizare sunt prezente, dar lipsesc înregistrări ale proiectului. Aceste cazuri au fost omise din procesul de prognoză. De asemenea, am validat acuratețea datelor prin verificarea coerenței realizărilor cu obiectivele proiectului și identificarea celor mai complete înregistrări de date în cazuri de duplicare a înregistrărilor.

Pentru indicatorii de realizare din cadrul de performanță, toate programele operaționale au avut indicatori la care în prezent niciun proiect nu contribuie pe baza datelor din SMIS și eMS și, prin urmare,

Progresul până în prezent este zero. Discuțiile ulterioare cu clientul și autoritățile de gestionare ne vor permite să stabilim dacă este o problemă de completare a datelor sau dacă datele reflectă lipsa de proiecte finalizate sau în derulare în sprijinirea realizării acelor indicatori și ținte indicatoare.

Restul acestei secțiuni descrie câmpurile care sunt extrase din fiecare dintre caracteristicile și utilizarea acestor două surse de date mai detaliat.

SMIS

Tabel detaliază câmpurile extrase pentru a fi utilizate în instrumentul de prognoză.

Tabel 6 - Variabile extrase din SMIS

Variabilă	Utilizarea în cadrul procesului de prognoză
AXA_PRIORITARA	Axa prioritară
BUGET_PUBL_TOT_ELIG	Furnizează numitorul în calcularea fondurilor proiectului de-a lungul timpului, pentru a trasa plata fondurilor pe durata proiectului.
BUGET_TOTAL_ELIG_REG_MAI_DEZV	Furnizează numitorul în calcularea fondurilor proiectului de-a lungul timpului, în cazurile în care indicatorii diferă în funcție de tipul de regiune.
BUGET_TOTAL_ELIG_REG_SUBDEZV	Furnizează numitorul în calculele fondurilor proiectului de-a lungul timpului, în cazurile în care indicatorii diferă în funcție de tipul de regiune.
COD_SMIS	Identificator unic de proiect.
COMMON_OUT_IND_CODE	Identificarea indicatorului la care se referă valorile de monitorizare a progresului, pentru a surprinde realizarea proiectelor finalizate și în curs de implementare în momentul prezentării raportului de progres.
CONTRIBUTIE_UE (IMPL_AUT_CR_PLATA)	Autorizațiile de plată ale fondurilor UE constituie o componentă a fondurilor absorbite de către fiecare proiect de-a lungul timpului.

Variabilă	Utilizarea în cadrul procesului de prognoză
CONTRIBUTIE_UE (IMPL_AUT_CR_RAMBURS)	Autorizațiile de rambursare a fondurilor UE constituie o componentă a fondurilor absorbite de către fiecare proiect de-a lungul timpului.
DATA_AUTORIZ_RAMBURS	Data plății este procesată și exprimată în raport cu data de încheiere a proiectului.
DATA_AUTORIZARE	Data plății este procesată și exprimată în raport cu data de încheiere a proiectului.
DATA_INCEPERE_PR	Data începerii proiectului.
DATA_INCHEIERE_PR	Data încheierii proiectului.
DATA_INREG_AUTORIZ_CP	Data plății este reprezentată în raport cu data de începere a proiectului.
DATA_ATING_INDIC	Data de raportare a indicatorului fizic.
LESS_PERC	Identificarea rezultatelor indicatorilor, în cazurile în care sunt disponibili indicatori de monitorizare diferiți pentru regiunile dezvoltate și cele mai puțin dezvoltate.
NR_OBIECTIV_SPECIFIC	Obiectivele specifice care contribuie fiecare proiect, variabilă utilizată pentru clasificarea proiectelor în funcție de indicatori.
NR_ORDINE_AP	Axa prioritară la care se referă proiectul (pentru a clasifica proiectele).
PRIORITATE_INVESTITIE	Prioritatea de investiții la care se referă proiectul (utilizată pentru a calcula mediile proiectului la acest nivel).
REG_DEZV	Identificarea obiectivelor pentru indicatori care se referă la regiunile mai puțin dezvoltate.
REG_MAI_PUTIN_DEZV	Identificarea obiectivelor pentru indicatorii care se referă la regiunile dezvoltate.
STATUS_ULTIM	Identificarea proiectelor anulate.
VALOARE_TOTALA_AUTORIZATA	Autorizațiile de pre finanțare pentru fondurile UE constituie o componentă a contribuției fiecărui proiect la indicatorii financiari de-a lungul timpului.

Prelucrarea datelor SMIS de către echipa de evaluatori

Pentru unele programe operaționale, datele pentru variabilele enumerate în tabelul 5 lipsesc și, prin urmare, sunt insuficiente pentru a construi instrumentul de prognoză conform metodei generale. În aceste cazuri, câmpuri alternative de date sunt extrase din SMIS și eMIS pentru a acționa ca reprezentanți. Aceste excepții și utilizarea lor sunt detaliate în tabelul 6.

- În programul POPAM, datele de început (DATA_INCEPERE_PR) și data de încheiere (DATA_INCHEIERE_PR) ale proiectelor lipsesc;
- În programul POC, lipsa datelor privind realizările pentru regiuni mai dezvoltate și regiuni mai puțin dezvoltate pentru următorii indicatori:
 - 3S17 - Școli care utilizează OER, WEB 2.0 în educație și
 - 3S15 - Servicii publice aferente evenimentelor de viață aduse la nivelul IV de sofisticare online

Tabelul 7: Date suplimentare din SMIS - cerințe specifice programului

Domeniu	Utilizați în cadrul procesului de prognoză	Programe pentru care sunt utilizate aceste variabile
REG_DEZV & REG_MAI_PUTIN_DEZV (PROIECTE_IP_REALIZARE)	Folosit pentru a completa indicatorii 3S15 și 3S17 unde datele nu sunt disponibile în baza de date de monitorizare	POC
DATA_SEMNARE_CONTRACT (ACHIZITII_PLANIFICARE), DATA_AUTORIZ_RAMBURS (IMPL_AUT_CR_RAMBURS)	Folosit pentru a completa datele de început și sfârșit ale proiectului unde lipsesc	POPAM

Prelucrarea datelor SMIS de către echipa de evaluatori

Pentru POR, lipsa pentru un număr mic de proiecte a datelor de început (DATA_INCEPERE_PR) și de încheiere (DATA_INCHEIERE_PR) ale proiectelor lipsesc. Acestea au fost excluse deoarece, în general, există un număr mare de proiecte cu datele necesare care să susțină prognoza. Pentru POIM, datele pentru indicatorul CO30 (Energie din surse regenerabile: capacitate suplimentară de a produce energie din surse regenerabile) nu sunt disponibile. Deși din discuțiile cu Autoritatea de Management a reieșit faptul că aceste date sunt disponibile, nu am primit aceste date.

eMS

Tabelul 8 prezintă variabilele care sunt extrase pentru utilizare în instrumentul de previzionare. Întrucât nu au fost identificate lacune în datele eMS, procesul de estimare a indicatorilor nu necesită date suplimentare pentru programele transfrontaliere care se bazează pe datele eMS (programele Interreg România-Ungaria și Interreg România-Bulgaria).

Tabelul 8: Câmpuri extrase din eMS

Domeniu	Utilizați în cadrul procesului de prognoză
Numărul proiectului / ID-ul operației	Identificator unic al proiectului
Axa prioritară	După cum este etichetat
Data de început a proiectului	După cum este etichetat
Date de finalizare a proiectului	După cum este etichetat
Situația proiectului	Identificarea proiectelor anulate
Total valoare sumă certificat fIcD - E R D F	Folosit pentru identificarea plății fondurilor pentru indicatorii financiari.
Bugetul total al partenerilor B - E R D F	Folosit pentru identificarea bugetului total al proiectului.
Indicator (numele indicatorului)	Identificarea indicatorului la care se referă valorile de monitorizare a progreselor, pentru a surprinde realizarea proiectelor finalizate și în curs de implementare în momentul transmiterii raportului de progres
[An]	Valoarea cumulată a indicatorului de monitorizare (defalcat pe an).

Prelucrarea datelor eMS de către echipa de evaluatori

Descrierea detaliată a procesului de prognoză

Metodologia și procesul de prognoză adoptă o abordare bazată pe date și folosește surse administrative pentru a înțelege caracteristicile proiectelor, traiectoria proiectelor în implementare și parcursul proiectelor viitoare. Această secțiune prezintă mai întâi procesul de bază utilizat pentru prognozarea indicatorilor. În continuare, sunt prezentate excepțiile pentru care au fost necesare abateri de la metoda de bază.

Procesul de bază pentru prognozarea valorilor indicatorilor

Procesul de bază pentru a genera prognoze pentru fiecare indicator implică următorii pași:

PASUL 1: Procesarea și verificarea datelor de monitorizare SMIS și eMS

În primă instanță, datele SMIS și eMS sunt extrase, organizate și verificate automat folosind instrumente și programe operate prin Python. Aceste programe realizează următoarele operațiuni:

- Identificarea și împărțirea datelor în funcție de programul operațional, axa prioritară și prioritatea de investiții. Nu se iau în considerare datele privind axele prioritare care privesc „asistență tehnică”.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

- Potrivirea datelor în diferite baze de date (de exemplu, între raportul care conține date privind monitorizarea datelor și raportul care conține informațiile despre proiect). Acest lucru a fost realizat pe baza codului de identificare SMIS al fiecărui proiect.
- Clasificarea proiectelor în proiecte „finalizate” și proiecte „în implementare”. Aceste două tipuri de proiecte vor avea tratamente diferite (după cum se specifică mai jos).
- Verificarea unor lacune în date, cum ar fi: datele de început și sfârșit ale proiectelor care lipsesc, informații lipsă despre împărțirea între regiunile mai puțin dezvoltate și cele mai dezvoltate, secțiuni de date pentru care nu există intrări de monitorizare. Pașii de urmat pentru a rezolva aceste lacune de date sunt discutați în secțiunea „Excepții”.

PASUL 2: Calcularea contribuției proiectelor finalizate

Contribuția proiectelor finalizate pentru indicatorii fizici și financiari este însumată la nivelul priorității de investiții. Indicatorii financiari sunt preluați din bazele de date referitoare la plată⁷⁵ (inclusiv pre-finanțare și rambursare), iar indicatorii fizici sunt preluați din baza de date de monitorizare. Deoarece aceste proiecte sunt finalizate, nu sunt necesare alte proiectii sau extrapolări.

PASUL 3: Estimarea contribuției preconizate a proiectelor în implementare

Estimarea contribuției preconizate a proiectelor în implementare urmează un proces similar cu proiectele finalizate și se bazează pe aceleași baze de date. Spre deosebire de proiectele finalizate, totuși, contribuția fiecărui proiect în derulare trebuie să fie prognozată pentru restul perioadei respective.

Pentru indicatorii financiari, estimarea se bazează pe bugetului proiectului - se presupune că fiecare proiect va rambursa 100% din buget până la data de încheiere a acestuia. În cazul în care fondul proiectului depășește bugetul, se utilizează datele privind plățile și nu se mai presupun alte plăți (deoarece nu există fonduri eligibile disponibile).

Pentru indicatorii fizici, datele de monitorizare sunt extrapolate pe baza proporției din proiectele finalizate (până la data introducerii ultimelor date). În prezent, se presupune că finalizarea proiectului este liniară pe durata de viață a proiectului (dacă a trecut 50% din perioada proiectului, se presupune că 50% din proiect a fost finalizat). Există posibilitatea de a perfecționa în continuare această ipoteză acolo unde este necesar, iar astfel de rafinări pot fi implementate în interfața instrumentului.

Pentru proiectele finanțate de Fondul Social European (FSE), în special POCU și POCA, se va utiliza un set suplimentar de date pentru a determina progresele pe perioada implementării proiectelor. În primul rând, dacă este necesar, realizarea până în prezent a acestor proiecte va fi actualizată, astfel încât să utilizeze cele mai recente rezultate ale indicatorilor. Performanța proiectelor în implementare va fi proiectată pe durata proiectului în fiecare an, nu doar la finalizarea acestuia. În al doilea rând, distribuția performanței indicatorilor fizici pe durata proiectului va fi dezvoltată în continuare, pentru a îmbunătăți profilul anual al previziunilor pentru îndeplinirea indicatorii de realizare de către proiectele viitoare.

Această analiză se face de la proiect la proiect (prin urmare pot fi diferențiate axele prioritare și prioritatea de investiții). Abordarea generală presupune că contribuția finală preconizată a unui proiect este realizată la data prevăzută pentru încheierea proiectului.

PASUL 4: Generarea distribuției cumulative a proiectelor

Pentru a construi o bază solidă în ceea ce privește volumul proiectelor anterioare și traiectoria proiectelor noi preconizate, numărul cumulat de proiecte este cuantificat. Acest lucru se realizează prin crearea unei „funcții de distribuție cumulative”, care mapează numărul de proiecte contractate (începute) actuale pentru fiecare prioritate de investiții. Această curbă este apoi extrapolată pentru a prognoza traiectoria proiectelor viitoare pentru fiecare prioritate de investiții. În general, curba este extrapolată linear în felul următor - rata estimată de contractare a proiectelor noi este estimată (din observații) și aceasta se aplică ca o rată fixă în anii viitori.

Motivul pentru care se presupune liniaritatea este, în principal, lipsa observațiilor disponibile la nivelul indicatorilor și axelor prioritare/priorităților de investiții. Tehnicile mai complexe (de exemplu, regresia uni variată, analiza seriilor de timp) ar necesita un număr mai mare de observații decât cele disponibile. În

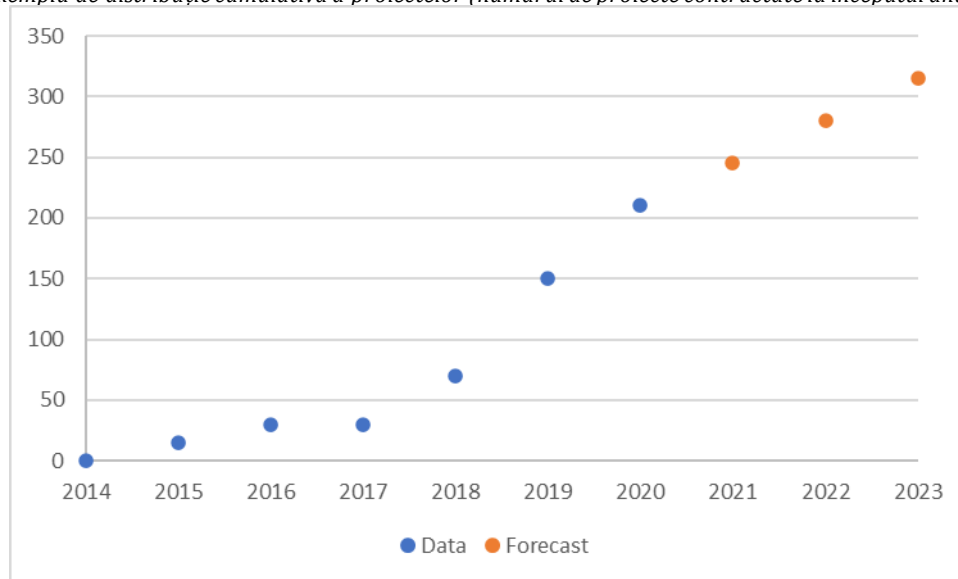
⁷⁵Bazele de date în cauză sunt: 21. Autorizări cereri de pre-finanțare, 22. Autorizări cereri de plată și 23. Autorizări cereri de rambursare.

plus, în cazul în care există puține observații, acest lucru limitează, de asemenea, măsura în care proiecțiile alternative (de exemplu, creșterea exponențială) pot fi testate cu datele istorice.

În esență, această metodă urmărește să formuleze proiecții rezonabile pentru proiecte, având în vedere necesitatea distribuirii proiectelor pe axe prioritare și priorități de investiții. În unele cazuri, ar putea exista suficiente date disponibile pentru a permite realizarea unei curbe neliniare a instrumentului în viitor. Acest lucru ar putea lua forma unei curbe exponențiale (dacă ne așteptăm ca rata de noi proiecte să crească în timp) sau a unei distribuții normale cumulative (dacă ne așteptăm ca rata de noi proiecte să se diminueze spre sfârșitul perioadei de program).

Așa cum se arată în exemplul din Figura 4 pentru o prioritate de investiții, 70 de proiecte au fost contractate până la începutul anului 2018. Pe măsură ce 80 de proiecte noi au fost contractate pe parcursul anului 2018, numărul cumulativ de proiecte a crescut la 150 la începutul anului 2019. Deoarece 60 de proiecte suplimentare au fost contractate în 2019, până la începutul anului 2020, numărul cumulativ de proiecte contractate a crescut la 210. Deoarece 2019 este ultimul an pentru care sunt disponibile date (până la data extragerii datelor), valorile pentru restul anului 2020 și din 2021 se prognozează (pe baza ratei de contractare în perioada 2014-19: 210 proiecte contractate în timp de șase ani).

Figura 5: Exemplu de distribuție cumulativă a proiectelor (numărul de proiecte contractate la începutul anului)

Prelucrarea datelor SMIS de către echipa de evaluatori

PASUL 5: Estimarea caracteristicilor medii ale proiectului

În următorul pas se obține o estimare pentru caracteristicile medii ale proiectelor (bugetul, durata, realizarea pe proiect pentru fiecare indicator fizic), pentru a înțelege contribuțiile tipice pe care proiectele le fac de-a lungul indicatorilor financiari și fizici. Profilul proiectelor se realizează pe baza mediei indicatorilor de realizare ai proiectelor finalizate, la nivel de prioritate de investiții. Pe lângă valorile medii ale realizărilor proiectelor pe indicatori, profilul proiectelor include media bugetului și durata medie a acestora. În cazurile indicatorilor și priorităților de investiții, există puține sau deloc observații ale proiectelor finalizate, eșantionul este extins pentru a include proiecte în derulare și sunt utilizate realizările preconizate ale acestora (vezi PASUL 3).

PASUL 6: Estimarea curbelor de plată ale finanțării

Distribuția tipică a finanțării pe parcursul perioadei de proiect este estimată pentru a informa mai bine estimările pentru indicatorii financiari. Aceasta se face în două etape. În primul rând, toate proiectele observate (finalizate și în implementare până în prezent) sunt reunite în fiecare program operațional pentru a construi o relație generală între procentul de finalizare a proiectului (în timp) și procentul de fonduri plătite. Observațiile sunt reunite inițial, deoarece acest proces de potrivire a datelor este solicitant având în vedere numărul de observații. În continuare, curba proporțională este adaptată fiecărei priorități

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

de investiții folosind durata medie a proiectului. Aceasta are ca rezultat o expresie a distribuției fondurilor plătite de an, care este, de asemenea, adaptată fiecărei priorități de investiții.

PASUL 7: Estimarea contribuției proiectelor viitoare (front-end)

Pașii 4-6 oferă informații despre numărul proiectat și caracteristicile proiectelor viitoare. Pasul 7 combină aceste informații pentru a produce o previziune a valorilor indicatorilor pentru perioada 2020-2023. Aceasta presupune, în primul rând, estimarea contribuției totale a proiectelor viitoare până la anul de început al previzionării. Acest lucru se realizează prin înmulțirea numărului de proiecte nou-începute în fiecare an cu caracteristicile medii ale proiectelor. În continuare, procesul implică distribuirea contribuției proiectelor la indicatorii fizici și financiari pe parcursul anilor care urmează după anul de început. Contribuțiile la indicatorii financiari sunt calculate pe baza curbei de plată (Pasul 6). Contribuția estimată la indicatorii fizici este alocată datei de finalizare a proiectului.

PASUL 8: Estimarea totalurilor în modelul (front-end)

Pentru proiectele viitoare și în curs de derulare sunt prezentate prognozele statistice, dar utilizatorul este capabil să înlocuiască sau să ajusteze estimările pe baza propriei înțelegeri a perspectivei sau a contextului proiectului. Un ultim pas este să însumăm valorile indicatorilor pentru proiectele viitoare și în curs de desfășurare (după ajustarea utilizatorului) și proiectele finalizate pe an pentru a produce o previziune a titlului.

Excepții

În unele cazuri, metoda de bază a trebuit să fie ajustată din cauza situației și caracteristicilor unor anumiți indicatori. Aceste excepții și ajustările necesare sunt enumerate mai jos. Indicatorii la care se aplică aceste excepții și ajustări sunt prezentați în tabelul 5.

- (1) **Indicatorul fizic are ca unitate de măsură numărul de proiecte** - În aceste cazuri, numărul proiectelor este obținut folosind rapoartele 18 și 28 care conțin informații despre proiecte. Distribuția realizărilor indicatorilor între regiunile mai dezvoltate și mai puțin dezvoltate este estimată folosind pro rata stabilită la nivelul programelor.
- (2) **Indicator fizic încadrat în baza de date PROIECTE REALIZARE** - Indicatorul fizic nu este disponibil în bazele de date obișnuite de monitorizare (rapoartele 18 și 19), ci poate fi găsit în baza de date care conține indicatori prestabiliți de realizare pentru fiecare proiect, raportul 16. Procesul de estimare este în mare parte neschimbat, dar divizarea între regiunile mai puțin dezvoltate și mai dezvoltate este identificată folosind variabilele: „REG_DEZV” și „REG_MAI_PUTIN_DEZV”.
- (3) **Indicatorul corespunde proiectelor care îndeplinesc un anumit obiectiv** - O mapare între obiectivul referitor la indicator și codurile obiectivelor specifice din SMIS sunt create folosind informațiile din logica de intervenție. De exemplu, indicatorul 5S77 se referă în mod specific la proiecte care „susțin dezvoltarea și introducerea de sisteme și standarde în administrația publică pentru optimizarea proceselor de luare a deciziilor”. Acest obiectiv poate fi asociat cu codurile obiective specifice din SMIS (OS1.1), permițând utilizatorului să filtreze proiectele care vizează acest obiectiv. Prin urmare, datele de monitorizare (sau datele de contorizare a proiectelor) pentru acești indicatori sunt filtrate pentru a include doar intrările proiectelor care corespund acestor obiective specifice.
- (4) **Indicatorul este o etapă cheie de implementare, fără o țintă pentru 2023** - Această variabilă este exclusă din instrument.
- (5) **Indicatorul este o etapă cheie de implementare, iar includerea/excluderea acestuia este ambiguă** - Se vor face analize suplimentare, totuși, indicatorul este exclus din versiunea actuală a instrumentului.
- (6) **Indicatorul este un subset al unui alt indicator pentru proiectele care au fost lansate** - Deoarece indicatorul se referă în mod specific la proiectele lansate, indicatorul nu face decât să corespundă rezultatele pentru proiectele aflate în derulare și finalizate (proiectele viitoare care nu au fost încă lansate sunt excluse).

- (7) **Indicatorul conturează un alt indicator deja inclus în instrument** - În aceste cazuri, indicatorul nu este inclus, deoarece se pot obține inferențe de la primul indicator.
- (8) **Valorile prognozate pentru proiectele aflate în derulare pentru POR și POCU** sunt foarte departe de țintă, pe baza metodologiei de prognoză implicită. Pentru aceste programe, a fost adoptată o abordare alternativă pentru a calcula realizarea indicatorilor fizici a proiectelor în derulare. Abordarea alternativă presupune că proiectele în curs vor îndeplini în totalitate obiectivele prestabilite ale indicatorilor fizici. Valorile țintă pentru aceste proiecte sunt obținute din variabila TARGET_TOTAL_VALUE din raportul 18. Indicatori prestabiliți de realizare (pe an), și din variabila VALOARE_TINTA din raportul 16. Proiecte - Indicatori prestabiliți de realizare.
- (9) **Datele de început și sfârșit ale proiectelor aferente POPAM sunt imputate pentru majoritatea proiectelor** - Deoarece datele de început și de sfârșit⁷⁶ lipsesc pentru majoritatea proiectelor, valorile sunt completate pe baza următoarelor surse:
- Datele de început ale proiectului sunt completate cu cea mai timpurie dată disponibilă pentru un proiect dat în variabila DATA_SEMNARE_CONTRACT din raportul 14. Achiziții planificare. Datele rămase de început ale proiectului sunt completate cu cea mai timpurie dată disponibilă pentru tranzacțiile referitoare la fiecare proiect din câmpul DATA_AUTORIZ_RAMBURS din tabelul IMPL_AUT_CR_RAMBURS.
 - Ulterior, lipsa datelor de finalizare ale proiectelor sunt calculate pe baza datelor de început și duratei medii a proiectelor, estimată folosind proiectele în care atât datele de început cât și cele de sfârșit sunt disponibile.
 - Dacă data de finalizare imputată a unui proiect este mai târzie decât data de extragere și proiectul este raportat în raportul 16 Proiecte - Indicatori prestabiliți de realizare, data sa de sfârșit este setată ca fiind egală cu data de extragere a datelor.

Deoarece acești pași prezintă incertitudini, curba de plată a finanțării nu a putut fi obținută în mod fiabil pentru POPAM. Avem în vedere alte discuții cu Autoritatea de Management, în vederea identificării și obținerii datelor de monitorizare privind datele de început și de încheiere ale proiectelor. Prin urmare, proiecțiile de plată financiară pentru proiectele în curs de desfășurare și viitoare sunt obținute folosind curba de plată estimată pentru POCU.

- (10) **Valoarea indicatorului fizic POPAM 4.1** - Contribuția la valoarea indicatorului fizic se presupune realizată la începerea unui proiect care vizează indicatorul și nu la finalizarea proiectului.

Tabelul 9 Excepții de la metoda generală de calcul a indicatorilor

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
POCA										
5S77 - Proiecte care sprijină dezvoltarea și introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică pentru optimizarea proceselor decizionale	✓		✓							
5S78 - Proiecte care urmăresc îmbunătățirea eficienței sistemului judiciar	✓		✓							
5S79 - Proiecte care sprijină optimizarea structurilor și proceselor din cadrul autorităților și instituțiilor publice locale	✓		✓							
5S80 - Proiecte care privesc îmbunătățirea calității și transparenței actului de justiție	✓		✓							
POR										
Toți indicatorii fizici								✓		

⁷⁶ Câmpurile SMIS, DATA_INCEPERE_PR și respectiv DATA_INCHEIERE_PR.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
PA1, CO02 și 1S2		✓								
1K1 - Operațiuni contractate destinate transportului public și nemotorizat				✓						
1K2 - Operațiuni contractate destinate transportului public și nemotorizat				✓						
1K3 - Lungime totală a liniilor noi sau îmbunătățite de tramvai/și metrou conform contractelor semnate				✓						
1K4 - Obiective de patrimoniu cultural restaurate conform contractelor de finanțare				✓						
1K5 - Clădiri publice sau comerciale construite sau renovate în zonele urbane conform contractelor încheiate				✓						
1K6 - Suprafață de teren pentru înregistrare în SICCF conform contractelor de achiziție încheiate				✓						
1K7 - Operațiuni contractate					✓					
1K8 - Entități de transfer tehnologic sprijinite conform contractelor de finanțare					✓					
1K9 - Număr de întreprinderi care beneficiază de grant conform contractelor de finanțare					✓					
POPAM										
Toți indicatorii		✓							✓	
4.1										✓
POC										
3S15 - Servicii publice aferente evenimentelor de viață aduse la nivelul IV de sofisticare online		✓								
3S17 - Școli care utilizează OER, WEB 2.0 în educație		✓								
3S21 - Contracte de achiziții încheiate pentru proiectele care vizează 36 de evenimente de viață (Nivel de sofisticare IV)				✓						
3S22 - Contracte de achiziții încheiate pentru proiecte care vizează implementarea Web 2.0 OER în educație în 2000 de școli				✓						
POIM										
2S9 - Lungimea liniilor de cale ferată renovate sau modernizate cuprinse în proiectele majore transmise Comisiei Europene spre aprobare					✓		✓			
2S10 - Lungimea liniilor de cale ferată renovate sau modernizate cuprinse în proiectele majore transmise Comisiei Europene spre aprobare					✓		✓			
2S34 - Populația suplimentară care beneficiază de o mai bună epurare a apelor uzate din proiectele transmise spre aprobare Comisiei Europene					✓					
2S35 - Populația suplimentară care beneficiază de o mai bună alimentare cu apă din proiectele transmise spre aprobare Comisiei Europene					✓					
2S45 - Seturi de măsuri/planuri de management/planuri de acțiune ce urmează a fi elaborate și aprobate din proiectele contractate					✓					

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
2S46 - Habitate de interes comunitar preconizate a fi sprijinite în vederea obținerii unui stadiu de conservare mai bun din proiectele contractate					✓		✓			
2S51 - Populația care va beneficia de măsuri de protecție împotriva inundațiilor din proiecte contractate					✓					
2S52 - Lungimea de plajă și/sau faleză protejată inclusă în proiecte majore transmise COM					✓					
2S59 - Capacitate instalată pentru producția de energie regenerabilă din proiecte contractate					✓					
2S60 - Capacitate instalată pentru producția de energie în cogenerare de înaltă eficiență din proiecte contractate					✓					
2S63 - Lungimea rețelei termice propuse spre reabilitare/extindere în contracte de achiziții publice semnate				✓						
2S64 - Lungimea rețelei termice propuse spre reabilitare/extindere incluse în proiectul major transmis Comisiei Europene spre aprobare					✓					
RO-BG										
1K1 - Numărul de KM de drumuri care trebuie modernizați sau reconstruiți pentru care au fost lansate ofertele						✓				
RO-HU										
K5, K6, K7, K9 -Toți				✓						

Prelucrarea datelor SMIS și eMS de către echipa de evaluatori

Rezultatele instrumentului

Structura fiecărui fișier Excel este standardizată pentru a urma aceeași structură.

- **Proiecții** Această fișă oferă rezultatele cheie al exercițiului de prognoză. Fișa prezintă prognoze ale realizărilor anuale pentru fiecare indicator, precum și ținta pentru 2023. Acest lucru permite utilizatorului să evalueze progresul către obiectivele indicatorului în funcție de cadrul de performanță (bazat pe proiecte finalizate, realizarea estimată a proiectelor în curs de finalizare și realizarea estimată a proiectelor noi viitoare). Realizarea prognozei pe an este prezentată pentru totalul proiectelor finalizate, în curs de implementare și proiectele viitoare, precum și pentru fiecare dintre aceste componente în mod separat. Un exemplu de bază de date pentru output pentru programul de competitivitate este prezentat în Figura 5.

Tabelul 8. Fișa Proiecții din Instrumentul de previzionare

PA	PI	Indicator Region	Target	Total				Finalised	
				2,020	2,021	2,022	2,023	2020	2021
1	1 5F1	More developed	63,183,542	620,833,075	738,343,436	775,234,813	778,349,280	71,221,382	71,2
1	1 5F1	Less developed	263,199,437	2,434,035,605	2,894,746,285	3,039,382,557	3,051,593,129	279,230,432	279,2
1	1 5S77	More developed	16	35	36	46	57	29	
1	1 5S77	Less developed	69	131	136	174	215	109	
1	1 5S78	More developed	2	29	29	30	30	29	
1	1 5S78	Less developed	8	110	111	111	112	109	
2	1 5F2	More developed	5,369,985	37,310,626	38,222,458	39,189,561	39,270,152	1,496,272	1,4
2	1 5F2	Less developed	18,810,325	238,999,017	255,731,414	273,478,056	274,956,943	27,457,069	27,4
2	1 5S79	More developed	68	5	5	6	7	4	
2	1 5S79	Less developed	284	50	50	78	108	41	
2	1 5S80	More developed	2	4	4	5	6	4	
2	1 5S80	Less developed	8	42	42	45	48	41	

Prelucrarea datelor SMIS de către echipa de evaluatori

- **Realizări finalizată.** Această fișă prezintă la nivelul indicatorului realizarea cumulativă a proiectelor finalizate între 2014 și data extragerii. Valorile din această foaie sunt calculate din procesele Python (procesele Python utilizează date SMIS și eMS).

- **Realizări_curente_în_implementare.** Această fișă prezintă pentru fiecare proiect în derulare și fiecare indicator la care contribuie realizarea până în prezent, data de început și sfârșit a proiectului, precum și realizarea preconizată la finalizarea proiectului. Fiecare rând al fișei reprezintă o potrivire între proiect și indicator. Valorile din această foaie sunt calculate din procesele Python (procesele Python utilizează date SMIS și eMS).
- **Previziuni_realizări_în_implementare.** Această fișă calculează realizarea prognozată a fiecărui proiect în derulare pentru fiecare indicator de la data extragerii datelor până în 2023. Fișă prezintă atât valorile prognozate statistic, cât și estimările calibrate de utilizator pentru fiecare proiect. Utilizatorii sunt capabili să calibreze realizarea proiectului după indicator și anul direct, dacă este necesar. Valorile din această fișă sunt calculate pe baza valorilor din fișă „Realizări_curente_în_curs”
- **Caracteristici_proiect.** Această foaie prezintă variabilele intermediare care sunt utilizate pentru a prognoza performanța și numărul de proiecte noi de la data extragerii datelor până în 2023, la nivelul priorității de investiții sau axei prioritare. Aceste caracteristici ale proiectelor includ atât proiecții statistice, cât și calibrările utilizatorului pentru caracteristicilor proiectelor. Caracteristicile medii ale proiectelor sunt calculate folosind procesele Python (procesele Python utilizează date SMIS și eMS). Caracteristicile medii ale proiectelor sunt calculate folosind proiecte finalizate pentru axele prioritare sau prioritățile de investiții unde există un număr suficient. În cazul în care numărul de proiecte finalizate este scăzut, caracteristicile medii ale proiectelor sunt calculate utilizând proiecte finalizate și în implementare sau numai proiectele în implementare. Astfel, utilizatorii sunt capabili să calibreze:
 - numărul de proiecte noi care încep pentru fiecare.
 - decontarea fondurilor în funcție de maturitatea proiectului pe baza mediei proiectului
 - caracteristicile medii ale proiectului (în special, durata medie, bugetul mediu și realizarea medie a proiectului pentru fiecare dintre indicatori)
- **Realizări_proiecte_noi.** Această fișă prezintă realizarea calculată pe indicator pe baza previziunilor proiectelor viitoare și a performanței medii a proiectului. Fișă include atât estimări statistice, cât și calibrări ale utilizatorilor pentru prognoze la nivelul indicatorului. Estimările sunt obținute pe baza valorilor din fișă „Caracteristici_proiect”.

Aceste alegeri de estimare se bazează de observațiile cheie din faza de început a proiectului:

- **Seturile de date administrative sunt mari și sunt foarte intense din punct de vedere computerizat pentru Excel.** Datele administrative pot conține un număr de observații de peste 20.000 de proiecte, cu intrări diferite referitoare la datele de monitorizare, autorizările de plată și datele contractului de achiziții. Datele acoperă opt programe operaționale și pentru a prelucra toate aceste date folosind Microsoft Excel ar fi dificil și ineficient din punct de vedere tehnic. Ca urmare, sunt utilizate formulele bazate pe programarea în Python pentru a ușura procesarea datelor.
- **Prognozele statistice ar trebui calibrate cu informații calitative.** Așa cum s-a descris mai sus, previziunile pentru anumite programe care se bazează pe metode statistice ar putea duce la rezultate de prognoză de o calitate slabă, în special în cazurile în care numărul de proiecte finalizate și în derulare este scăzut. Prin urmare, este necesar ca instrumentul să se adapteze calibrărilor utilizatorilor de prognoze pentru a reflecta informații calitative ale proiectelor viitoare sau ale realizărilor estimate ale acestora.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Anexa 3. Lista documentelor și a literaturii parcurse

Implementarea Planului de Evaluare a Acordului de Parteneriat Evaluarea progresului în îndeplinirea indicatorilor din cadrul de performanță Tema E

Ministerul Fondurilor Europene

Biroul Evaluare Programe din cadrul Direcției Generale Programare și Coordonare Sistem

Lista documentelor și a literaturii parcurse

Următoarele documente și strategii au fost consultate de către evaluatori pe parcursul analizei documentare, pentru fiecare Program Operațional:

Programul Operațional Regional

- Raportul Anual de Implementare 2020
- Raportul de Evaluare Axa Prioritară 1
- Raportul de Evaluare Axa Prioritară 2
- Raportul de Evaluare Axa Prioritară 3
- Raportul de Evaluare Axa Prioritară 4
- Raportul de Evaluare Axa Prioritară 6
- Raportul de Evaluare Axa Prioritară 7
- Raportul de Evaluare Axa Prioritară 8
- Raportul de Evaluare Axa Prioritară 9
- Raportul de Evaluare Axa Prioritară 10
- Raportul de Evaluare Axa Prioritară 11
- Minutele și deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2015
- Minutele și deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2016
- Minutele și deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2017

Programul Operațional Capital Uman

- Raportul Anual de Implementare 2015
- Raportul Anual de Implementare 2016
- Raportul Anual de Implementare 2017
- Minutele și deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2015
- Minutele și deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2016
- Minutele și deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2017
- Minutele și deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2018
- Minutele și deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2019
- Raportul de Evaluare „Inițiativei Locuri de Muncă pentru Tineri” (ILMT) în România, implementată prin Axa Prioritară 1 a Programului Operațional Capital Uman 2014-2020
- Calendarul lansărilor de apeluri POCU – actualizat ianuarie 2020

Programul Operațional Infrastructură Mare

- Raportul Anual de Implementare 2015

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

- Raportul Anual de Implementare 2016
- Raportul Anual de Implementare 2017
- Raportul Anual de Implementare 2018
- Minutele și deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2015
- Minutele și deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2016
- Minutele și deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2017
- Minutele și deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2018
- Minutele și deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2019
- Raportul de Evaluare „Implementarea Planului de Evaluare a Programului Operațional Infrastructură Mare 2014-2020 – Evaluarea intervențiilor POIM în domeniul transporturilor”
- Calendarul lansărilor de apeluri POIM – actualizat martie 2020

Programul Operațional Competitivitate

- Raportul Anual de Implementare 2015
- Raportul Anual de Implementare 2016
- Raportul Anual de Implementare 2017
- Raportul Anual de Implementare 2018
- Minutele și deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2015
- Minutele și deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2016
- Minutele și deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2017
- Minutele și deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2018
- Minutele și deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2019
- Calendarul lansărilor de apeluri POC – actualizat martie 2020
- Strategia Națională de Cercetare Inovare 2014-2020
- Strategia Națională privind Agenda Digitală pentru România 2014 – 2020

Programul Operațional Capacitate Administrativă

- Raportul Anual de Implementare 2015
- Raportul Anual de Implementare 2016
- Raportul Anual de Implementare 2017
- Raportul Anual de Implementare 2018
- Raportul Anual de implementare 2019
- Raportul Anual de Implementare 2020
- Deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2015
- Deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2016
- Deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2017
- Deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2018
- Deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2019
- Strategia pentru consolidarea administrației publice 2014 - 2020

Programul Operațional pentru Pescuit și Afaceri Maritime

- Raportul Anual de Implementare 2015
- Raportul Anual de Implementare 2016
- Raportul Anual de Implementare 2017
- Raportul Anual de Implementare 2018
- Raportul Anual de Implementare 2019
- Raportul Anual de Implementare 2020
- Minutele și deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2015
- Minutele și deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2016
- Minutele și deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2017
- Minutele și deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2018

- Minutele și deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2019
- Planul Strategic Național Multianual privind Acvacultura 2014-2020
- Raport de evaluare a stadiului implementării POPAM 2014-2020 nr.1
- Raport de evaluare a stadiului implementării POPAM 2014-2020 nr.2
- Raport de evaluare a stadiului implementării POPAM 2014-2020 nr.3
- Raport de evaluare a stadiului implementării POPAM 2014-2020 nr.4
- Raport evaluare intermediara

Interreg V-A România-Bulgaria

- Raportul Anual de Implementare 2015
- Raportul Anual de Implementare 2016
- Raportul Anual de Implementare 2017
- Raportul Anual de Implementare 2018
- Raport de Evaluare de Implementare
- Raport de Evaluare de Comunicare
- Manual de Implementare Proiecte
- Manual de raportare eMS
- Metodologia pentru stabilirea aplicării corecțiilor financiare
- Strategiei Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării (SUERD)

Interreg V-A România-Ungaria

- Raportul Anual de Implementare 2015
- Raportul Anual de Implementare 2016
- Raportul Anual de Implementare 2017
- Raportul Anual de Implementare 2018
- Raport de Evaluare de Implementare
- Raport de Evaluare de Comunicare

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Anexa 4. Lista membrilor Comitetului de Coordonare a Evaluării

Implementarea Planului de Evaluare a Acordului de Parteneriat Evaluarea progresului în îndeplinirea indicatorilor din cadrul de performanță Tema E

Ministerul Fondurilor Europene

Biroul Evaluare Programe din cadrul Direcției Generale Programare și Coordonare Sistem

Departamente, Servicii și Autorități de Management care fac parte din Comitetul de Coordonare al Evaluării

1. Serviciul Evaluare Programe și Politici de Coeziune Socială
2. Direcției Coordonare SMIS și IT – DCSMISIT
3. Cooperare Transfrontalieră Europeană – CTE
4. Programul Operațional Regional – POR
5. Programe Europene Infrastructură Mare – PEIM
6. Direcția Coordonare Sistem și Monitorizare – DCSM
7. Programul Operațional Capacitate Administrativă – POCA
8. Programul Operațional pentru Pescuit și Afaceri Maritime – POPAM
9. Biroul Evaluări Programe – BEP
10. Programe Europene Capital Uman – PECU
11. Programul Operațional Competitivitate – POC

Anexa 5. Minutele focus grupurilor cu Autoritățile de Management

Minuta Focus-Grup POC

Implementarea Planului de Evaluare a Acordului de Parteneriat

Lotul 2: Evaluarea progresului în îndeplinirea indicatorilor din cadrul de performanță – Tema E

19 iulie 2021, ora 10:00

În data de 19 iulie 2021 a avut loc interviul cu reprezentanții AM POC pentru discutarea estimărilor referitoare la țintele indicatorilor din cadrul de performanță, în urma rulării instrumentului de prognoză. De asemenea, discuțiile s-au centrat pe identificarea măsurii în care metodologia de estimare a țintelor ia în considerare toți factorii relevanți ce pot influența progresul programului în perioada viitoare și pe analiza modului în care este definit indicatorul 3S17 și influența pe care definirea indicatorului o are asupra estimării realizate prin intermediul instrumentului de prognoză folosit.

Participanți din partea QURES:

- Robert Petraru, manager de proiect
- Mihaela Iorgulescu-Aioanei

Participanți din partea AM POC:

- Echipă departament monitorizare – Răzvan Oțel, Cornelia Budică și alți 2 experți din cadrul departamentului

Etichete indicatori

AP1

- CO01 – Investiție productivă: Număr de societăți sprijinite
- CO24 – Cercetare, inovare: Număr de noi cercetători în entitățile care beneficiază de sprijin

AP2

- 3S15 – Servicii publice aferente evenimentelor de viață aduse la nivelul IV de sofisticare online;
- 3S17 – Școli care utilizează OER, WEB 2.0 în educație.

Tabelul de mai jos prezintă principalele informații culese în interviu:

Program	Informații generale
POC	<p>Progres în privința contractării de proiecte</p> <p>În cadrul întâlnirii nu au fost prezenți experți ai departamentelor de contractare și financiar. Conform recomandărilor primite, aceștia vor fi contactați pentru a valida analiza referitoare la stadiul actual al programului și a ne oferi informații suplimentare cu privire la:</p> <ul style="list-style-type: none">• rata de contractare;• rata de reziliere a contractelor;• planificarea lansării unor noi apeluri de proiecte;• progresul în ceea ce privește cererile de rambursare și plățile făcute și estimare acestora pentru perioada viitoare. <p>Din secțiunea aferentă progresului general realizat în perioada 31 mai 2020 – 31 mai 2021 la nivelul Programului Operațional Competitivitate, au fost validate doar informațiile referitoare la contractare și proiectelor reziliate pentru Axa Prioritară 1. Doamna Cornelia Budică a solicitat informații suplimentare cu privire la metoda de calcul folosită pentru estimarea nivelului de atingere a țintelor pentru anul 2023. În urma explicațiilor primite din partea managerului de proiect, Robert Petraru, participanții din cadrul focus grupului au ajuns la concluzia că metodologia utilizată de instrumentul de</p>

	<p>prognoză, ce se bazează pe date cantitative istorice (rata de finalizare a proiectelor contractate, perioada medie de implementare a proiectelor, rata de realizare a indicatorilor financiari) este potrivită în contextul POC, unde nu se vor mai lansa multe apeluri de proiecte, iar nivelul de realizare al indicatorilor depinde în mod substanțial de măsura în care vor fi finalizate cu succes proiectele deja contractate.</p> <p>Recomandări cheie: Există doi factori care afectează nivelul de precizie al instrumentului de prognoză:</p> <ul style="list-style-type: none"> • incertitudinea cu privire la rata viitoare de reziliere a contractelor semnate; • lipsa informațiilor complete, la momentul realizării raportului, cu privire la lansarea unor noi apeluri de proiecte. <p>În ceea ce privește rata de reziliere, participanții la focus grup au menționat faptul că se așteaptă ca în perioada viitoare valoarea acesteia să fie cel mult egală cu cea de la momentul actual (pentru AP 1 – 5,25% și pentru PA 2 – 8,79%). Această rată ar trebui extrapolată pentru a ajusta rezultatul instrumentului.</p> <p>De asemenea, AM POR a recomandat ca instrumentul de prognoză să ia în considerare și perioadele de extindere ale implementării proiectelor, care, ca urmare a faptului că beneficiarii au avut posibilitatea de a suspenda sau solicita extinderea termenului final al proiectului, au ajuns să fie majoritare în setul de proiecte aflate încă în implementare. În acest context, este necesar ca metodologia utilizată pentru estimarea indicatorilor financiari să includă și noile termene de finalizare a proiectelor. Așa cum au confirmat participanții din cadrul focus grupului, atât spre finalul programului, cât și spre finalul perioadei de implementare a fiecărui proiect, sumele rambursate sunt mai mari. Astfel, chiar dacă estimarea cu privire la nivelul indicatorului financiar este validă, realizarea acesteia poate fi întârziată.</p> <p>Împărțirea contribuției proiectelor pentru indicatorii din cadrul de performanță pentru regiunile mai puțin dezvoltate și regiunea mai dezvoltată este artificială. Prin intermediul pro ratei s-a stabilit faptul că pentru regiunile mai puțin dezvoltate contribuția este de 12,5%, iar pentru regiunea mai dezvoltată contribuția este de 87,5%. Această împărțire standard ar trebui să conducă la obținerea aceleiași valori estimate pentru atingerea indicatorului, indiferent de tipul regiunii, fiindcă proiectele sunt de fapt naționale și cuprind ambele categorii de regiuni. Numărul proiectelor care contribuie la realizarea unui indicator din CdP este același, atât pentru, regiunile mai puțin dezvoltate, cât și pentru regiunea mai dezvoltată.</p> <p>Dificultăți întâmpinate și măsuri de remediere</p> <p>În ceea ce privește măsurile luate pentru scăderea efectelor pandemiei Covid19 asupra gradului de realizare a proiectelor contractate în cadrul POC, AM POC a publicat două instrucțiuni care, pe de o parte, au oferit posibilitatea beneficiarilor de a suspenda activitatea pe o anumită perioadă și de a relua ulterior activitatea proiectului conform unui nou plan de acțiune, iar pe de altă parte, de a extinde graficul de implementare a proiectelor, pe o perioadă de la 6 luni la 18 luni. Aceste măsuri s-au dovedit a fi eficace deoarece majoritatea celor care au suspendat activitățile proiectelor și și-au reluat ulterior activitatea au reușit să urmeze planul de acțiuni și să recupereze întârzierile. De asemenea, AM POR a subliniat faptul că la acest moment nu mai există probleme majore legate de blocajele generate de contextul pandemic.</p> <p>Nu este necesară realizarea unor scenarii la acest moment, dat fiind faptul că nivelul de progres al programului este satisfăcător, conform experților AM POC și de asemenea, pentru că pentru ambele axe prioritare nivelul contractării depășește sumele alocate.</p>			
Axa Prioritară	Informații generale	Indicator	Regiune	Informații indicator
AP 1	Există tendința ca o mare parte dintre cheltuieli să fie realizate și rambursate spre finalul perioadei de implementare a proiectelor (mulți beneficiari preferând să plătească subcontractorii la finalul lucrărilor). Situația este similară și pentru finalul perioadei de programare, când există o mare probabilitate ca	CO01	MPD	-
		CO01	MD	-

	nivelul cheltuielilor realizate și sumelor rambursate să crească substanțial față de mediile înregistrate în anii precedenți. De aceea, în estimare trebuie integrată și această schimbare a tendinței de realizare a cheltuielilor și implicit maniera în care proiectele aflate în implementare vor contribui în continuare la realizarea indicatorului financiar. Experții AM POR au recomandat evaluatorilor să contacteze biroul financiar (doamna Anuța Popa) pentru a obține informații legate de estimările curente cu privire la plățile ce vor realizate până la finalul programului. În continuare, pentru a valida estimarea realizată prin intermediul instrumentului de prognoză cu privire la nivelul de realizare a indicatorului financiar și la diferențele estimate pe între cele două tipuri de regiuni (MD și MPD), participanții din cadrul FG au recomandat evaluatorilor să realizeze o serie de consultări cu dl. George Căpușor.	CO24	MPD	-
		CO24	MD	-
		Financiar	MPD	Dl. George Căpușor poate oferi mai multe informații legate de nivelul de realizare a acestui indicator.
		Financiar	MD	Dl. George Căpușor poate oferi mai multe informații legate de nivelul de realizare a acestui indicator.
AP2	De asemenea, faptul că metodologia de calcul a estimărilor a fost ajustată cuprinzând și bugetul proiectelor sau nivelul alocării nu reprezintă o abordare potrivită fiindcă nu există o legătură directă între bugetul proiectelor și contribuția acestora la indicatorii fizici. Există proiecte similare ca buget care realizează 3 evenimente de viață sau 19 evenimente de viață. Astfel, există excepții care pot influența rezultatele instrumentului de prognoză. Însă, cu cât proiectul are o probabilitate mai mare de a-și realiza indicatorii fizici, cu atât există o probabilitate mai mare ca și indicatorii financiari să fie realizați. Contractarea aferentă axei prioritare 2, care este mai mare cu 68,54 puncte procentuale față de alocare se datorează faptului că majoritatea proiectelor contractate au ca beneficiari autorități publice, iar în cazul acestora riscul de nerealizare este mare. Ca urmare, AM POC a intensificat contractarea proiectelor	3S15	MPD	-
		3S15	MD	-
		3S17	MPD	În prezent au loc consultări cu privire la definirea indicatorului 3S17 și la modul în care fiecare proiect din cele 3 contractate contribuie la realizarea acestuia. Experții din cadrul departamentului de monitorizare participă la ședințe cu AM POC, direcțiile de specialitate din minister și Direcția de Evaluare Program, pentru a stabili, în special dacă și cum contribuie proiectul SIMS la realizarea indicatorului. În acest moment există 3 proiecte contractate: <ul style="list-style-type: none"> • Platforma națională integrată - Wireless
		3S17	MD	

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

	<p>implementate de către beneficiari privați, în cazul cărora rata de realizare financiară este semnificativ mai mare. În acest fel se dorește compensarea situației generale existente la nivelul axei 2. Tot în vederea scăderii riscului de nerealizare a indicatorului financiar, există în plan defazarea proiectelor ai căror beneficiari sunt autoritățile publice.</p>			<p>Campus (123312) – aproape finalizat;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Platforma digitală cu resurse educaționale deschise (EDULIB) (Biblioteca virtuală) (130181) – în implementare; • Sistem informatic de management al școlarității – SIMS (130632) – cu probleme majore. <p>De asemenea, estimarea statistica nu e potrivita pentru acest indicator, având în vedere că baza de analiză este foarte restrânsă, cuprinzând doar 3 proiecte. Pentru estimarea nivelului de realizare a nu putem folosi decât numărul proiectelor contractate fiindcă nu există o bază de date cu școlile în care urmează să se implementeze acestea. Instrumentul nu are valoare adăugată în cazul 3S17.</p>
		Financiar	MPD	Dl. George Cărbușor poate oferi mai multe informații legate de nivelul de realizare a acestui indicator.
		Financiar	MD	Dl. George Cărbușor poate oferi mai multe informații legate de nivelul de realizare a acestui indicator.

Minuta Focus-Grup POCU

Implementarea Planului de Evaluare a Acordului de Parteneriat Lotul 2: Evaluarea progresului în îndeplinirea indicatorilor din cadrul de performanță – Tema E

14 iulie 2021, ora 11:00

Aspecte generale:

- În luna iunie s-au mai contractat proiecte în cadrul AP1 și AP6, ceea ce modifică trendul programului (de menționat în actualul raport și de luat în calcul pentru următoarea rulare).
- Ratele de contractare la 31 mai 2021 sunt realiste.

Modificări generale:

- De folosit numărul PI în tabelul cu ratele de contractare.
- De folosit estimări reale, pe baza contractelor aflate în implementare/semnate în acest moment; un scenariu realist, minimal, pentru ca AM-ul să știe care sunt riscurile (ce s-a contractat, ce este estimat a se realiza conform proiectelor contractate, etc.). Sugestie: să combinăm data finalizării proiectelor cu rata de atingere a indicatorului pentru a identifica proiectele finalizate (dacă și-au atins țintele pot fi considerate finalizate, chiar dacă nu au status-ul „finalizat” în SMIS).
- De extras din SMIS valorile estimate pentru indicatorii asumați în cadrul proiectelor nou contractate.
- Plafonarea ratei de atingere a indicatorilor în cazurile de supra performanță (acești indicatori pot fi considerați că-și ating țintele).
- Trebuie plafonată posibilitatea de contractare de noi proiecte pe axele prioritare unde există supracontractare (sunt șanse mici să mai existe proiecte semnificative).
- În privința scenariilor, bani pot fi realocați doar din cadrul axelor care nu au supracontractare.

AP1:

- 19 proiecte contractate acum în valoare de 246 mil. lei (de verificat cu departamentul contractare).
- Există posibilitatea ca 2-3 proiecte ANOFM care să ducă la îndeplinirea tuturor indicatorilor să fie contractate în cadrul AP1.

AP2:

- 19 proiecte contractate (16 pe regiunile mai puțin dezvoltate, 2 pe regiunea mai dezvoltată și 1 cu acoperire națională), în valoare de 697 mil. lei.
- RAI 2020 a fost predat în 31 mai 2021.
- De extras din SMIS valorile estimate pentru indicatorii nou contractați în cadrul AP2.
- Estimările instrumentului sunt prea optimiste.

AP3:

- În zonele unde estimările sunt foarte mari nu vor mai fi lansări de proiecte, astfel că rata de atingere ar trebui plafonată (ar trebui să ne raportăm doar la ce se află în contractare acum), astfel că acești indicatori ar trebui considerați ca fiind atinși.
- Valorile indicatorilor sunt deja mult depășite și, de asemenea, prea optimiste; proiectele care contribuie la acești indicatori sunt finalizate fizic, în mare parte
- 4S11 raportat de către beneficiar: 83.000;
- 4S12 raportat de către beneficiar: 3.349;
- 4S8 este realist; 4S27 (de căutat în statistica ANOFM numărul angajaților pentru a stabili ținta, care e de 10% din totalul angajaților).

- 4S153 va fi atins dacă va fi contractat un proiect (poate fi scos din analiză).
- Supra performanța se datorează specificului axei, care a fost de mare interes, mai ales pe zona de IMM-uri și antreprenariat, spre deosebire de AP1 și AP2, unde există un interes scăzut al tinerilor NEETs. Supra performanța se datorează, astfel, tipului de măsuri finanțate, nu numărului de proiecte contractate. Indicatorii de ocupare nu au o rată mare de atingere, în timp ce indicatorii de antreprenariat stau mult mai bine.

AP4:

- 4S160: nu s-a mai contractat nimic recent, sunt aceleași proiecte din PI9.2 (OS 4.1-4.2) din 2017-2018; astfel, ținta de peste 450% nu este realistă, pentru că nu s-au mai semnat contracte noi și nu vor mai fi contractate alte proiecte noi (estimare mult prea mare).
- Ținta indicatorului 4S208 este foarte greu de îndeplinit, astfel că estimarea este realistă (este și indicator pe zonă de sănătate, existând problemă cu GDPR-ul).
- 4S63: apel realizat pe AP4 – apel 878 (fără proiecte contractate acum), dar cu grup țintă de pe AP1 și AP2, deci ar contribui și la valoarea AP1 și AP2 (la viitoarea estimare a AP1 trebuie analizați indicatorii din cadrul AP4).
- 4S206: s-a raportat valoarea 0 (valoare prea optimistă în front-end) – valoarea indicatorului este dată de proiectele în implementare și finalizate, deci nu se va mai contracta aici
- 4S60: există un proiect care implică asistenții maternali, din a cărui țintă totală, 10% va merge la regiunea mai dezvoltată (valoarea de 102 a fost deja raportată).
- În axele unde există supracontractare sunt șanse mici să mai existe proiecte sau proiecte semnificative.

AP5:

- Există 188 de contracte în valoare de 609 milioane lei (regiuni mai puțin dezvoltate).
- Astfel, rata indicatorului financiar nu va fi de doar 44%, ci va crește spre 80%.
- A crescut aria de acoperire a indicatorului 4S68, deci va exista o creștere a indicatorului datorită acestei schimbări.
- Există suma de 260 mil. lei contractată pe indicatorul financiar pentru regiunea mai dezvoltată (rată de atingere mult prea mare în front-end).
- 4S168: beneficiarii sunt condiționați de etapele de implementare a GAL-urilor, astfel că strategiile vin primele și indicatorii vor fi atinși pe urmă (s-a raportat 0 de către AM) – de vorbit cu SMIS dacă există estimări ale indicatorului în contractele deja semnate.

AP6:

- 822 de contracte semnate în cadrul AP6 (mai există proiecte în precontractare și evaluare): 10i – 291 contracte semnate, 10ii – 35 contracte semnate, 8ii (care se va raporta la AP1) – 6 contracte semnate, 10iii – 138 contracte semnate, 10iv – 352 contracte semnate.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Minuta Focus Grup AM POPAM

Implementarea Planului de Evaluare a Acordului de Parteneriat Lotul 2: Evaluarea progresului în îndeplinirea indicatorilor din cadrul de performanță – Tema E

13 iulie 2021, 11:00 AM, Zoom

În data de 13 iulie 2021 a avut loc interviul cu reprezentanții AM POPAM pentru discutarea estimărilor referitoare la țintele indicatorilor din cadrul de performanță, în urma rulării instrumentului de prognoză. De asemenea, discuțiile s-au centrat pe validarea datelor prelucrate de evaluatori din bazele de date SMIS, dar și pe evoluția programului din ultimele 12 luni, 31 mai 2020 - 31 mai 2021 (data de extragere a datelor din SMIS). Etichetele indicatorilor vizați se regăsesc mai jos:

Etichete indicatori:

PU 1 - *Promovarea pescuitului sustenabil din punct de vedere al mediului, eficient din punct de vedere al utilizării resurselor, inovator, competitiv și bazat pe cunoaștere.*

- ❖ 1.3 - Numărul de proiecte privind valoarea adăugată, calitatea, utilizarea capturilor nedorite și porturile de pescuit, locurile de debarcare, halele și adăposturile

PU 2 - *Stimularea acvaculturii sustenabile din punct de vedere al mediului, eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor, inovatoare, competitive și bazate pe cunoaștere.*

- ❖ 2.2 - Numărul de proiecte privind ajutoarele pentru investiții productive în acvacultură
- ❖ 2.3 - Numărul de proiecte privind reducerea impactului acvaculturii asupra mediului (sistemele de management de mediu și de audit, serviciile de mediu aferente acvaculturii ecologice)

PU 3 - *Stimularea punerii în aplicare a PCP (Politica Comună în domeniul Pescuitului)*

- ❖ 3.1 - Numărul de proiecte privind punerea în aplicare a sistemului de control, inspecție și executare al Uniunii
- ❖ 3.2 - Numărul de proiecte privind colectarea, gestionarea și utilizarea datelor

PU 4 - *O ocupare a forței de muncă și o coeziune teritorială sporite*

- ❖ 4.1 - Numărul de strategii locale de dezvoltare selectate
- ❖ 4.2 - Numărul de proiecte privind sprijinul pentru pregătire

PU 5 - *Stimularea comercializării și prelucrării*

- ❖ 5.3 - Numărul de proiecte privind prelucrarea produselor

PU 6 - *Încurajarea punerii în aplicare a PMI*

- ❖ 6.1 - Numărul de proiecte privind supravegherea maritimă integrată

Aspecte particulare:

- PU5 – 18 proiecte, 3 reziliate
- Alocările din lista proiectelor diferă de alocările din documentul de program, deoarece nu s-au făcut încă actualizările în program
- Trebuie refăcut primul tabel prin eliminarea proiectelor reziliate (raportul săptămânal)

AM POPAM a întrebat în ce zonă există diferență între valorile SMIS și raportarea POPAM

- Există diferențe între numărul de proiecte
- Contratele se semnează în SMIS

UNIUNEA EUROPEANĂ

- Este posibil ca sumele să fie totuși diferite, deoarece unele valori se modifică prin act adițional și se pune doar actul adițional scanat în SMIS (există și această variantă)
- Este posibil ca nici proiectele reziliate să nu fie actualizate în SMIS

PU 1

În continuare Robert Petraru a prezentat estimările potrivit rulării instrumentului de prognoză.

Alina Alexe a apreciat că indicatorul este calculat la proiect finalizat, dacă este reziliat acesta nu intră în calculul indicatorului. Robert Petraru a menționat că acest lucru este luat în considerare.

1.3

- Alina Alexe a apreciat că valoarea poate scădea prin reziliere
- În cadrul de performanță intră doar măsura 1.23, nu și măsura 1.22 (astfel, în prezent sunt 9 contracte pentru acest indicator, dintre care 2 sunt reziliate)
- În baza de date SMIS măsura 1.23 poate fi filtrată după articol

Indicatorul Financiar

- Vor mai apărea plăți rapide pentru compensațiile de Covid-19

PU 2

În continuare Robert Petraru a prezentat estimările potrivit rulării instrumentului de prognoză.

2.3

- Alina Alexe a apreciat că pentru acest indicator, există un apel blocat de aproape 2 ani și nu putea scădea ținta, situația nu s-a modificat în ultima perioadă.
- Robert Petraru a explicat formula de calcul (proiectele deja contractate + cele noi care urmează să fie contractate)
- Robert Petraru a apreciat că instrumentul poate bloca o măsură
- Alina Alexe a apreciat că toate contractările de pe acest indicator sunt deja în SMIS și sunt în număr de 45 de proiecte

- AM a menționat că este oportun să se țină cont în estimare și de rata de reziliere, mai ales că în ultimul an au existat mai multe rezilieri.
- Robert Petraru a apreciat că proiectele reziliate sunt eliminate
- Instrumentul trebuie ajustat calitativ pentru ca acest indicator nu va mai crește din cauza apelului blocat

PU 3

- Nu au existat comentarii semnificative
- Aceasta este o măsură specifică, nu pot avea loc realocări

PU 4

- Pentru indicatorul 4.2 două contracte au rămas în vigoare, dar nu au avut cheltuieli (*aspect mai puțin relevant*)
- Rata de atingere a indicatorului financiar a crescut ușor ca urmare a rambursărilor, evoluția este incertă din cauza pandemiei
- Această axă are probleme și cu rezilierile, deoarece apar diferite probleme în implementarea proiectelor, spre exemplu au existat probleme cu livrarea achizițiilor sau în construcții
- În ceea ce privește cadrul de performanță pentru această PU, doar indicatorul financiar mai poate evolua, indicatorii 4.1 și 4.2 se pot modifica doar dacă vor mai fi rezilieri, ceea ce este puțin probabil

PU 5

UNIUNEA EUROPEANĂ

- Pentru indicatorul 5.1 sunt 18 proiecte în prezent și mai poate fi contractat încă un proiect = 19 (o cerere - compensații suferite de pandemia de Covid-19)

PU 6

- Valoarea finală va fi stabilită după ce se vor face toate rambursările

SCENARII

Poate fi calculată rata de succes a proiectelor de pe PU 2, adică câte vor fi reziliate, pentru a putea realoca în timp util banii ca aceștia să poată fi utilizați eficient în cadrul altor priorități, pentru alte proiecte, astfel să fie generată absorbția fondurilor.

La finalul lunii februarie estimările AM au arătat că vor rămâne foarte mulți bani (*suma dată de instrument X 10*).

Robert Petraru a apreciat că va fi folosită anexa 3 de pe site pentru a putea face această prognoză. A apreciat că va trimite AM lista utilizată pentru acest scenariu.

Minuta Interviu POCA

Implementarea Planului de Evaluare a Acordului de Parteneriat

Lotul 2: Evaluarea progresului în îndeplinirea indicatorilor din cadrul de performanță – Tema E

08 Iulie 2021, 14:00 AM, Zoom

În data de 08 iulie 2021 a avut loc interviul cu reprezentanții AM POCA pentru discutarea estimărilor referitoare la țintele indicatorilor din cadrul de performanță, în urma rulării instrumentului de prognoză. De asemenea, discuțiile s-au centrat pe validarea datelor prelucrate de evaluatori din bazele de date SMIS, dar și pe evoluția programului din ultimul an. (31 mai 2020 – 31 mai 2021)

Etichete indicatori

5F1 - Valoarea totală a cheltuielilor eligibile care au fost înregistrate în sistemul contabil al Autorității de Certificare și care au fost certificate de către autoritatea respectivă în conformitate cu Art. 126 lit. c din Reg. UE 1303/2013

5S77 - Proiecte care sprijină dezvoltarea și introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică pentru optimizarea proceselor decizionale

5S78 - Proiecte care urmăresc îmbunătățirea eficienței sistemului judiciar

5F2 - Valoarea totală a cheltuielilor eligibile care au fost înregistrate în sistemul contabil al Autorității de Certificare și care au fost certificate de către autoritatea respectivă în conformitate cu Art. 126 lit. c din Reg. UE 1303/2013

5S79 - Proiecte care sprijină optimizarea structurilor și proceselor din cadrul autorităților și instituțiilor publice locale

5S80 - Proiecte care privesc îmbunătățirea calității și transparenței actului de justiție

Focus grupul a fost deschis cu următoarele remarci din partea doamnei Claudia Vasilca:

- Au fost formulate comentarii pe baza Raportului Trimestrial în luna aprilie (miercuri 21 aprilie), comentariile au fost trimise către MIPE, dar raportul nu a fost retrimis cu ajustările aferente
- Draft-ul de raport trebuie trimis cu mai mult timp înainte de realizarea FG-ului
- Datele trimise nu vor putea fi validate

Robert Petraru a menționat că toate comentariile primite de echipa de evaluare au fost luate în considerare.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Anicuța Trăistaru a menționat că este de acord cu trimiterea raportului cu mai mult timp înainte de FG pentru a putea fi verificate datele și de către AM.

Claudia Vasilca și-a bazat afirmația potrivit căreia raportul trebuie trimis cu mai mult timp înainte, pe faptul că în agenda FG apare la punctul 2 *validarea rezultatelor instrumentului de prognoză*.

În continuare Robert Petraru a prezentat evoluția programului din ultimul an (31 mai 2020-31 mai 2021) din perspectiva proiectelor.

AP 1

Robert Petraru a prezentat estimările potrivit instrumentului de prognoză, iar Adelina Alexe a prezentat motivele care stau la baza diferențelor dintre ratele de realizare estimate în Primul Raport Anual și estimările prezente.

Claudia Vasilca a întrebat de ce se mai rulează instrumentul atât timp cât deja ținta s-a atins, dacă deja există un număr de proiecte și contracte, spre exemplu dacă deja există o rată de peste 170% de ce mai este necesară rularea instrumentului pentru 2023. (din punct de vedere metodologic și statistic). A precizat că înțelege că pentru indicatorii, precum 5F1, este fezabilă rularea, dar totuși pentru indicatorii care și-au atins ținta a întrebat care este valoarea adăugată a rulării.

Robert Petraru a menționat că rularea instrumentului este necesară pentru toți indicatorii, pentru a vedea evoluția lor, încă nu s-a luat în considerare scoaterea indicatorilor care deja au fost atinși, dar totuși acest lucru este util pentru a vedea cum va evolua rata de atingere.

Claudia Vasilca a solicitat să i se explice metodologic diferența în ratele de realizare dintre 255% și 171% în cazul indicatorului 5S77, în contextul în care ținta estimată este de 119 în 2022 și 119 în 2023, cu toate acestea rulând instrumentul scade cu aproape 100% rata de atingere a obiectivului. A întrebat și *Teoretic nu ar trebui să scadă atât timp cât valorile sunt aceleași?*

Robert Petraru a explicat că rata de 255% nu reprezintă valoarea pentru anul 2020, aceasta fiind rata estimată în 2020.

Claudia Vasilca a cerut lămuriri detaliate cu privire la evoluția ratei de atingere în contextul în care valorile absolute au rămas aceleași.

Robert Petraru a reluat faptul că instrumentul ia în considerare două tipuri de proiecte, contractate și care urmează să fie contractate, explicând că în 2020 pe baza experienței trecute și pe baza ipotezelor utilizate atunci, instrumentul a estimat un număr mai mare proiecte. Însă, după introducerea noilor date, instrumentul de prognoza a estimat o scădere a ratei de atingere.

Dna. Claudia Vasilca a precizat că estimarea trebuie să ia în considerare și calendarul de lansări, astfel, dacă lansezi un apel și ai un singur tip de beneficiar, o singura entitate, nu poți calcula ca și atunci când ai 20 de entități, spre exemplu. Dna. Vasilca a sugerat echipei de consultanți să ia în considerare faptul că nu mai este necesar să rulăm instrumentul pentru indicatorii care și-au atins rata. În continuare a precizat că modalitatea în care sunt luate metodologic la aceleași valori absolute și se rulează, pe logica explicată în 2020, rata de atingere ar fi de 140 %, deși valorile absolute nu s-au schimbat și ipotezele de lucru de la 2020 la 2021 sunt diferite. De asemenea, a sugerat că trebuie explicate valorile. În continuare a spus că trebuie reconsiderat dacă este necesar să se mai ruleze pentru indicatorii ai căror ținte și valori au fost deja depășite.

Robert Petraru a solicitat opinia cu privire la ratele estimate, iar doamna Claudia a precizat ca ratele nu pot fi deocamdată validate.

Claudia Vasilca a cerut explicații cu privire la baza valorii estimate pentru anul 2022 a indicatorului financiar 5F1 (1.554.039.752 lei). Robert Petraru a explicat că are la baza valoarea rambursărilor.

AP 2

UNIUNEA EUROPEANĂ

Robert Petraru a prezentat estimările pentru AP 2, menționând că a fost utilizată pro-rata corectă pe fiecare axă prioritară. Deoarece nu au fost întrebări și alte comentarii s-a continuat cu explicarea scenariilor.

SCENARII

***Realocarea sumei de 91.156.603,03 lei rămasă pe AP1, la AP 2.**

Claudia Vasilca a solicitat lămuriri- *în cazul în care rata de contractare pe AP1 este de 143% se poate explica rata de finalizare în medie, rata de închidere a unui proiect, având în vedere că rămâne un buget de 91.156.603,03 lei (potrivit instrumentului), și o rată de contractare prezentă de 143%?*

Robert Petraru a explicat că experiența anterioară a arătat că rata de rambursare generală pe AP este de aproximativ 70% și de aici pot rămâne economii de la proiecte.

Anicuța Trăistaru a intervenit și a apreciat că este posibil să fii fost utilizată (în instrument) rata de finalizare a unui proiect de pe PODCA, care este diferită de cea pe POCA. Pe POCA totuși a fost utilizată dezangajarea, astfel, după procedura de achiziție banii rămași erau dezangajați. Rata de realizare a proiectelor pe PODCA era de 70%, dar pe POCA este diferită, în sensul în care fondurile erau dezangajate imediat după derularea procedurii de achiziție acolo unde erau economii. La o rată de contractare de peste 140%, nu mai este loc de contractare. Nici sumele estimate că vor rămâne pe AP 2 nu sunt realiste, mai ales că rata de contractare este deja de 80% și cu siguranță se vor angaja cel puțin 70%.

Claudia Vasilca a menționat că recomandările din rapoarte trebuie să țină cont și de calendarul de lansări. Pe site apare spre exemplu numărul de proiecte depuse pe CP 14 (apel recent) și acestea ar trebui luate în considerare. Trebuie făcute mai multe analize (precum rata de respingere a proiectelor depuse), spre exemplu pe AP1 (OS 1.1) rata de succes a contractării proiectelor depuse este de 95%, față de AP 2 (OS 2.1) poate să difere. Pentru a se vedea câte fonduri vor rămâne trebuie văzut și cât se va contracta prin proiectele depuse și care vor fi selectate.

Robert Petraru a reexplcat pe scurt cum funcționează instrumentul.

Claudia Vasilca a pus că bugetul mediu al proiectelor ar trebui calculat pe tipuri de beneficiari deoarece există extreme și media nu este fezabilă. Termenele de finalizare depind și de faptul că unele proiecte își prelungească durata, nu poți face durata medie a proiectelor fără să fie luat în considerare aceste ipoteze. Ipotezele de rulare nu sunt suficiente, trebuie introdusă o marjă de eroare. Se apreciază că la o valoare medie de 11 milioane, se pot contracta 8 proiecte (*după cum reiese din instrument*), dar dacă ar fi contractate proiecte de către ONG-uri, se poate ajunge la 300 de proiecte cu limită de 250.000 de lei. Nu există diferențe pe beneficiari și valoarea proiectelor. Analiza ar trebui să meargă pe câte proiecte s-au contractat și pe tipuri de beneficiari. Cifra de 8 proiecte nu este atribuită pe beneficiar.

Robert Petraru a menționat că este foarte greu de estimat la nivel de beneficiar.

Claudia Vasilca a apreciat că dacă privește către suma rămasă și proiectele care ar mai putea fi contractate, rezultă că POCA vizează doar administrația centrală.

Robert Petraru a apreciat că se pot introduce în instrument proiectele depuse în cadrul apelurilor deschise recent.

Claudia Vasilca a precizat că dorește să vadă ce variabile se introduc și ce valori rezultă, deoarece este interesată de impactul financiar al proiectelor care se extind. În continuare, doamna Claudia Vasilca a precizat că trebuie justificată participarea diferitelor departamente la FG, de asemenea, trebuie precizat cine trebuie să implementeze recomandările din raport, din moment ce se solicită participarea mai multor departamente. Robert Petraru a precizat că este dificil de stabilit la nivelul echipei de evaluatori a sarcinilor pe care trebuie să le facă fiecare departament pentru a implementa acele recomandări. De asemenea, expertul a precizat că fiecare departament ar putea avea o opinie sau ar putea aduce informații utile pentru raport.

Claudia Vasilca a cerut o agendă mai detaliată cu privire la punctele de discuții.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Pașii următori:

- Calibrarea instrumentului pe cât posibil cu noile ipoteze stabilite în interviu
- Refacerea raportului conform noilor estimări și retrimiterarea raportului către AM POCA pentru comentarii
- Precizarea în raport a ipotezelor utilizare

Minuta Focus Grup AM RO-HU

Implementarea Planului de Evaluare a Acordului de Parteneriat Lotul 2: Evaluarea progresului în îndeplinirea indicatorilor din cadrul de performanță – Tema E

11:00 AM, Zoom, 20-07-2021

În luna iulie 2021 a avut loc interviul cu reprezentanții AM ROHU pentru discutarea estimărilor referitoare la țintele indicatorilor din cadrul de performanță, în urma rulării instrumentului de prognoză. De asemenea, discuțiile s-au centrat pe validarea datelor prelucrate de evaluatori din bazele de date eMS, dar și pe evoluția programului din ultimele 12 luni, 31 mai 2020 - 31 mai 2021 (data de extragere a datelor din eMS). Etichetele indicatorilor vizați se regăsesc mai jos:

Etichete indicatori:

AP 1

CO09 - Turismul Sustenabil: Creșterea numărului de vizite preconizate pentru destinații de patrimoniu cultural și natural

6/b1 - Numărul de puncte de măsurare afectate pozitiv de intervenții (după finalizarea proiectului)

F.PA1 - Suma totală a cheltuielilor certificate (€)

AP2

CO13a - Drumuri: Lungimea totală a drumurilor nou construite, dintre care: TEN-T

7/c 1 - Numărul serviciilor de transport public transfrontalier dezvoltat / îmbunătățit

F.PA2 - Suma totală a cheltuielilor certificate(€)

AP3

CO44 - Piața muncii și instruire: număr de participanți la inițiative locale de angajare și formare comună

F.PA3 - Suma totală a cheltuielilor certificate(€)

AP4

9/a 2 - Numărul de departamente de sănătate dotate cu echipamente modernizate

F.PA4 - Suma totală a cheltuielilor certificate(€)

AP 5

5/b 1 - Populația protejată de serviciile de intervenție de urgență îmbunătățite

F.PA5 - Suma totală a cheltuielilor certificate(€)

UNIUNEA EUROPEANĂ

AP6

11/b1 - Număr de instituții implicate direct în inițiativele de cooperare transfrontalieră

F.PA6 - Suma totală a cheltuielilor certificate(€)

Comentarii orizontale

- Trei proiecte trebuie introduse la axa prioritara 4
- La proiectele finalizate la obiectivul 7/b este doar 1 singur proiect finalizat
- La obiectivul 8/b sunt doar 2 proiecte finalizate un CN și ROHU-382
- La obiectivul 9/a sunt 5 CN-uri finalizate
- La obiectivul 5/b sunt doar 3 proiecte finalizate
- Multe dintre proiecte s-au prelungit și de aceea nu există o concordanță între datele prezentate de echipa de evaluare și ce este în realitate
- Înainte cu două luni de finalizare, proiectele pot fi prelungite prin depunerea unui addendum, în cazul în care nu reușesc să-și finalizeze activitățile. Din cauza pandemiei au existat mai multe extinderi de proiecte. Multe dintre activități au fost mutate în mediul online, dar în unele cazuri aceasta nu este o soluție viabilă și în consecință proiectele se prelungesc (aproximativ 40% - 50%).
- Este necesară revizuirea tabelului care prezintă situația generală a programului. Trebuie luată în considerare valoarea totală a proiectelor contractate. Atunci când intensitatea FEDR este mai mică, contribuția proprie este mai mare. De asemenea, din punct de vedere al fondurilor implicate în program ar trebui avută în vedere toată alocarea din program (contribuție UE + buget național) și valoarea totală a proiectelor, după cum a fost menționat.
- *Public contribution* = bugetul de stat + contribuția publică de la instituțiile publice (dacă beneficiar este doar o primărie, spre exemplu, nu vor fi fonduri private, ci doar publice – eMS vede contribuțiile publice, aduse de primării, consiliile județene – orice instituție publică - ca fiind buget de stat)

AP 1

- C009 – În prezent este atinsă o țintă de 77.267 de vizite, iar la final, din proiectele care contribuie la acest indicator se estimează că se va ajunge la 159.723 de vizite. Există un proiect finalizat cu o suprarealizare de peste 55.000 de vizite față de câte au fost asumate inițial și doar în aceste condiții ținta asumată de 159.723 va fi depășită. Așadar, există posibilitatea ca indicatorul să ajungă la o valoarea de peste 200.000 de vizite, doar dacă mai multe proiecte își vor depăși ținta asumată a indicatorului.
- 6/b1 - sunt două proiecte care-și propun realizarea de 9 puncte
- Indicatorul financiar – nu au existat observații din partea AM

AP 2

- C013a – Ținta de 12 km va fi atinsă printr-un proiect care și-a asumat o țintă cu 400 de metri mai mult. Drumul este în construcție, indicatorul va fi atins, proiectul finalizându-se în anul 2022 și nu sunt prevăzute întârzieri.
- 7/c1 – Două proiecte contribuie la acest indicator, ambele își propun să facă 16 puncte, așa cum reiese și din instrument. Unul dintre proiecte ar trebui să se termine la finalul anului 2021 (și-a asumat ținta de 15 puncte), celălalt se încheie în anul 2022. Nu se vor mai contracta proiecte care să contribuie la acest indicator.
- Indicatorul financiar – nu au existat comentarii

AP 3

- C044 – A fost contractat proiectul ROHU426 - 31.577 este ținta care va fi atinsă
- Indicatorul financiar – nu au existat comentarii

AP 4

- 9/a2 – Se va ajunge la o țintă de 175 de departamente, deoarece au mai fost contractate 2 proiecte, ceea ce a condus la o țintă de 168 de departamente în prezent. Însă, potrivit AM încă un proiect urmează să fie contractat și de aceea ținta va ajunge la 175.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

- Indicatorul financiar – depinde de rambursări

AP 5

- 5/b1 – Ținta de peste 3 milioane este data de faptul că eMS calculează de două ori ținta, chiar dacă două proiecte vizează aceeași populație. În acest context, s-a încercat identificarea proiectelor care vizează aceleași persoane și eliminarea dublurilor. După acest exercițiu s-a ajuns la o țintă asumată în proiecte de 2.588.361 de locuitori.

AP 6

- 11/b1 – Momentan sunt 39 de instituții, dar probabil se va ajunge la 38 - explicație – dacă o instituție apare în mai multe proiecte, acesta este numărată doar o singură dată.
- Pe această axă există supracontractare.
- Supracontractarea nu poate conduce la supra-alocare, deci probabil cei 4% din rata estimată pentru 2023 de 104% se vor duce probabil la alte axe, șansele ca proiectele să consume toată alocarea fix sunt scăzute. Rata totuși poate fi depășită deoarece la indicatorul financiar este vorba despre toată alocarea și nu doar FEDR.

General

- Un proiect strategic urmează să fie discutat în comitetul de monitorizare în vederea contractării, cel mai probabil în maxim 2 luni situația va fi clară.
- Contractarea se va finaliza până la finalul anului 2021.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Anexa 6. Minutele interviurilor organizate cu Autoritățile de Management

Minuta Interviu POCU

Raport Trimestrial (trimestrul I 2021)

Implementarea Planului de Evaluare a Acordului de Parteneriat

Lotul 2: Evaluarea progresului în îndeplinirea indicatorilor din cadrul de performanță – Tema E

16 Martie 2021, 13:00 AM, Zoom

În data de 17 martie 2021 a avut loc interviul cu reprezentanții AM POCA pentru discutarea estimărilor referitoare la țintele indicatorilor din cadrul de performanță, în urma rulării instrumentului de prognoză. De asemenea, discuțiile s-au centrat pe validarea datelor prelucrate de evaluatori din bazele de date SMIS, dar și pe evoluția programului în ultimele 6 luni, 30 august 2020-16 februarie 2021 (data de extragere a datelor din SMIS).

Participanți:

AM POCU:

- Anca Balea
- Anca Trifu
- Alina Varzaru
- Irina Matei

QURES:

- Laura Trofin
- Robert Petraru
- Dan Duțu

Există un decalaj între bazele SMIS și Lista proiectelor contractate de pe site-ul POCU. Astfel, pentru analizele din cadrul raportului trebuie folosite bazele de date de pe site. Bazele de date și centralizarea ajung la Departamentul de Comunicare, astfel că eventualele dificultăți cu bazele SMIS trebuie discutate cu acest departament.

Există multe proiecte care au fost suspendate în perioada pandemiei și e posibil ca baza de date SMIS să nu fie actualizată în ceea ce privește datele de finalizare ale proiectelor (mai ales a celor suspendate, care nu pot depăși data de finalizare inițială).

Întrebări referitoare la implementarea Programului Operațional în ultimele 6 luni

1. Care au fost principalele obstacole întâmpinate în implementarea Programului în ultimele 6 luni?

- Din punctul de vedere al Direcției de Evaluare-Contractare, lucrurile au mers bine și nu au existat obstacole majore, existând o muncă susținută pe partea de evaluare și soluționare contestații.
- Au fost suspendate multe proiecte, mai ales cele care necesită vizite la fața locului, dar încă există un număr mare de proiecte gestionate la nivelul OI/OIR (grad mare de încărcare).
- Unii beneficiari au progres lent pentru că au proiecte cu grupuri țintă mare (mai ales în cadrul AP1 și AP2 – proiectele ANOFM).
- Beneficiarii găsesc prea solicitante condițiile de depunere de proiecte, ceea ce explică numărul redus de proiecte depuse.
- Proiectele ANOFM: mobilizarea grupului țintă se dovedește dificilă, sunt costuri mari cu tinerii NEETs.
- În cadrul AP4, PI9.2, perioada stabilită a fost considerată prea scurtă pentru ca intervenția să aibă impact în comunitățile marginalizate.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

- În cadrul AP5, în cazul mecanismului DLRC, multe apeluri au necesitat prelungiri de termene din cauza numărului mic de proiecte depuse.
- Criza COVID a afectat implementarea proiectelor.

2. Vă rugăm să precizați ce măsurați implementat pentru a trece peste aceste obstacole:

- S-a suplimentat personalul prin angajarea de personal în afara organigramei.
- La nivelul OIR, s-au utilizat și activități de telemuncă; totuși, în comunitățile marginalizate, proiectele aferente au fost suspendate pentru că necesitau activități la fața locului și mobilizarea fizică a grupurilor țintă. Proiectele de formare profesională (precum cele pentru profesori) s-au desfășurat online.
- Procesarea de documente, raportarea, etc. s-au realizat online.

3. Vă rugăm să precizați dacă ați utilizat anumite bune practici pentru implementarea mai eficientă și/sau eficace a Programelor Operaționale:

- Simplificarea fluxului de documente și angajarea personalului contractual în afara organigramei.
- Beneficiarilor li s-a acordat posibilitatea de a lucra la distanță.
- Suspendarea proiectelor este necesară. Există întâzieri, dar este mai grav ca proiectele să se blocheze, decât să se prelungească perioada lor de implementare.

Validarea rezultatelor instrumentului de prognoză

Situația pe axe prioritare:

Axa Prioritară 1:

- Referitor la modificările alocărilor bugetare din ultima versiune a programului operațional, în cadrul AP1 s-a suplimentat ILMT-ul și s-a făcut un reglaj cu AP7. În privința indicatorului financiar, ținta indicatorului trebuie să fie cea din textul programului.

Axa Prioritară 2:

- Prioritatea 8.2 a migrat de la axa 6 la AP2, dar doar cu activitățile, nu și financiar.
- Există în evaluare 3 apeluri în cadrul AP1 și AP2.
- Situația la 31 decembrie: 60,55% contractare pe regiunea mai dezvoltată (aprox. 86 mil. din alocarea de peste 11,5 mil).
- Instrumentul a prognozat ratele de îndeplinire folosind trendul istoric (evoluție mai lentă în ultimele 6 luni). Nu s-a contractat la fel de mult și s-a cheltuit mai puțin față de perioada anterioară, din cauza COVID.
- Dacă există proiecte depuse care să aibă cereri de finanțare de calitate pentru a putea fi contractate, atunci măsurile luate la nivelul OIR ar putea ajuta la atingerea țintelor.
- La nivelul indicatorilor fizici, este posibil ca actele adiționale să fi diminuat țintele asumate din proiecte sau să se fi făcut corecții privitoare la raportarea indicatorilor (efecte și asupra indicatorului financiar).

Axa Prioritară 3:

- ACTIMOB are o componentă alternativă și nu s-a mai contractat la acest nivel.
- Nu s-a continuat în ritmul în care s-a început cu proiectul ACTIMOB, astfel că nu a mai existat același ritm pentru a menține performanța indicatorului 4S8.

Axa Prioritară 4:

- Situație contractare în decembrie 2020: pentru regiuni mai puțin dezvoltate - 118%, pentru regiunea mai dezvoltată - 155%.
- În privința ratei de contractare, diferența între analiza aferentă raportului și situația prezentată de AM POCU poate fi cauzată de cursul mediu valutar.
- Previziunea pentru indicatorul 4S160 este corectă.
- Pentru indicatorul 4S208 s-au relansat apelurile de proiecte și, astfel, rata de îndeplinire poate crește.

Axa Prioritară 6:

- Indicatorul 4S130 are un risc moderat de neatingere a țintei asumate pentru 2023. Nu există o cauză evidentă pentru scăderea valorii indicatorului față de Raportul Trimestrial din septembrie 2020.
- Aceleași mențiuni sunt valabile și pentru indicatorul 4S92.
 - În februarie 2021 există un total de 179 de contracte în cadrul PI 10.1 (regiuni mai puțin dezvoltate), față de 106 contracte în ianuarie 2020 (regiuni mai puțin dezvoltate).

Ultimul CM a fost în noiembrie 2019.

Ne puteți spune ce așteptări aveți de la Raportul Trimestrial și instrumentul de prognoză? Ce informații ați dori să regăsiți în Raportul Trimestrial pentru a vă ajuta la implementarea Programului Operațional?

- Ar trebui să existe o legendă pentru a regăsi mai ușor informația și pentru a înțelege creșterile/scăderile din ratele de îndeplinire ale indicatorilor. De asemenea, ar fi util pentru AM POCU să cunoască și formulele/calculul folosite pentru estimările instrumentului.

Minuta Interviu POR

Raport Trimestrial (trimestrul I 2021)

Implementarea Planului de Evaluare a Acordului de Parteneriat

Lotul 2: Evaluarea progresului în îndeplinirea indicatorilor din cadrul de performanță – Tema E

25 Martie 2021, 12:00 AM, Zoom

În data de 25 martie 2021 a avut loc interviul cu reprezentanții AM POCA pentru discutarea estimărilor referitoare la țintele indicatorilor din cadrul de performanță, în urma rulării instrumentului de prognoză. De asemenea, discuțiile s-au centrat pe validarea datelor prelucrate de evaluatori din bazele de date SMIS, dar și pe evoluția programului în ultimele 6 luni, 21 august 2020-16 februarie 2021 (data de extragere a datelor din SMIS).

Participanți:

AMPOR:

- Elena Crângașu
- Ovidiu Panaite
- Dan Nicolaescu, Departamentul Monitorizare
- Mădălina Istrate

QURES:

- Robert Petraru
- Dan Duțu

Întrebări referitoare la implementarea Programului Operațional în ultimele 6 luni

1. Vă rugăm să validați numărul de proiecte contractate în ultimele 6 luni:

- Au fost contractate aprox. 200 de proiecte noi (conform datelor SMIS). Există, de fapt, în jur de 600

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

de contracte noi semnate în ultimele 6 luni. Se trimite o raportare săptămânală către MIPE cu situația contractărilor (o să primim ultima raportare pentru luna februarie).

2. Vă rugăm să validați rata de contractare a fondurilor alocate pentru fiecare Axă Prioritară:

- O să ne pună la dispoziție o situație realizată pentru Autoritatea de Audit pentru fiecare Axă Prioritară și Prioritate de Investiție.

3. Vă rugăm să validați numărul de proiecte finalizate în ultimele 6 luni:

- Datele din SMIS nu sunt actualizate, mai ales că multe proiecte au fost prelungite prin notificări; AM POR a dat o instrucțiune prin care orice beneficiar putea să-și prelungească contractul printr-o notificare. Totuși, mulți beneficiari nu-și actualizează datele de finalizare a contractelor. Multe proiecte sunt finalizate fizic, dar nu și procedural, astfel că plata finală se face abia după verificarea indicatorilor, realizarea vizitelor pe teren și a notificării de finalizare. Aceste notificări nu ajung la MIPE (la MIPE ajunge doar situația contractării).

4. Care au fost principalele obstacole întâmpinate în implementarea Programului în ultimele 6 luni?

- Pandemia de COVID.
- Au existat probleme privind activitățile față în față și privind lanțul de aprovizionare al proiectelor (echipamente și alte resurse necesare pentru implementarea proiectelor).
- Probleme legate de achiziții: mulți beneficiari s-au plâns că nu primesc oferte de pe piață. Piața construcțiilor se confruntă cu problema lipsei forței de muncă, accentuată de pandemia de COVID. Proiectele beneficiarilor publici merg mai greu decât cele de la privați, iar unii beneficiari au mai multe proiecte în paralel.
- Au existat proiecte și cu cofinanțarea.
- Există peste 3.000 de proiecte publice și aprox. 3.000 de proiecte private.
- Departamentul de Monitorizare nu a realizat nici o vizită la fața locului în 2020, iar aprox. 50% dintre OI-uri au discutat online cu beneficiarii.

5. Vă rugăm să precizați ce măsuri ați implementat pentru a trece peste aceste obstacole:

- S-a încercat încurajarea dialogului cu OI și AM POR a cerut situații suplimentare privind anumite proceduri, mai ales privitoare la proiectele care se finalizează. Din luna mai, AM POR dorește să revină la vizitele față în față.

Validarea rezultatelor instrumentului de prognoză

Axa Prioritară 1:

- Nu există granturi mai mici la nivelul POR. Având în vedere faptul că toată alocarea aferentă proiectelor beneficiarilor privați este contractată, această soluție nu mai este o opțiune viabilă.

Axa Prioritară 2:

- Scăderea estimărilor instrumentului se poate explica printr-o performanță sub media estimării din 2020. La nivelul AP2, procesul de contractare a încetinit în condițiile în care solicitanții de finanțare au avut posibilitatea de a suspenda procesul din cauza pandemiei de COVID. Astfel, multe contracte nu au ajuns la AM POR în vederea semnării și intrării în implementare.
- Nu sunt foarte multe proiecte care s-au suspendat în această perioadă, aprox. 100-150 de proiecte.
- Mai există aprox. 400-500 de proiecte noi care urmează să fie contractate. Astfel, AP2 își va atinge țintele pentru 2023.

Axa Prioritară 3:

- Indicatorul CO31: pentru regiunea mai dezvoltată s-a depășit cu mult ținta asumată pentru 2023 și este posibil ca ținta să fie depășită și pentru regiunile mai puțin dezvoltate; totuși, pentru regiunile mai puțin dezvoltate au existat mai puține proiecte contractate. Au început să se finalizeze proiecte și pentru regiunile mai puțin dezvoltate, mai ales în regiunea de N-V, dar mai există proiecte noi de contractat, astfel că există premise pentru atingerea țintelor pentru 2023.
- Indicatorul financiar: există probleme cu achizițiile. Autoritatea de Audit a solicitat ca proiectele din Sectorul 3 să verifice achizițiile și au fost aplicate corecții semnificative (există aprox. 90 de proiecte în Sectorul 3); aceeași problemă există și în Sectorul 6. AM POR a cerut corecții de 5%, dar

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Autoritatea de Audit a cerut corecții de 25%, astfel că este posibil ca problema să fie soluționată prin aplicarea corecțiilor impuse de către Autoritatea de Audit. Proiectele nu vor putea să recupereze pierderile până în 2023, mai ales pentru că aprox. 70% dintre proiectele din regiunea mai dezvoltată au fost deja finalizate.

- De asemenea, nu a mai existat o dinamică la fel de mare a cererilor de rambursare. Acestea au fost foarte mici din cauza corecțiilor aplicate.
- Primăria Sectorului 3 a organizat licitațiile cu buget local printr-un acord cadru și prin contracte subsecvente care prevedeau construcția a 500-600 de blocuri. Aceste contracte au fost împărțite în mai multe proiecte, aprox. 70-80 de proiecte individuale cu maxim 10 blocuri fiecare. Astfel, la verificarea achizițiilor s-au găsit mai multe nereguli, iar aplicarea corecției s-a făcut pentru toate cele 70-80 de proiecte.

Axa Prioritară 4:

- AP4 are o evoluție pozitivă.
- La nivelul AP4 există supracontractare, explicându-se, astfel, ratele mari de atingere a țintelor indicatorilor pentru 2023.

Axa Prioritară 5:

- Indicatorul 1S23 (regiunea mai dezvoltată): există proiecte contractate în cadrul PI 5.1 și 5.2. Astfel, există o problemă a instrumentului și/sau SMIS referitoare la estimarea acestui indicator. Toate proiectele pentru regiunea mai dezvoltată din cadrul AP5 au o evoluție pozitivă, astfel că instrumentul trebuie revizuit pentru această regiune.
- Indicatorul 1S23 (regiuni mai puțin dezvoltate): proiectele se finalizează, există 2 proiecte reziliate, dar restul proiectelor au o evoluție pozitivă.
- În cadrul Axelor Prioritare 3, 4 și 5 există multe rambursări și proiecte finalizate (pe AP5, în cadrul PI 5.1 și 5.2).
- Au fost aplicate și corecții, dar, în ciuda acestora, AP5 are o evoluție pozitivă. Din punct de vedere al achizițiilor, peste 85% dintre proiecte au achizițiile finalizate și nu există lună calendaristică în care să nu se finalizeze proiecte.

Axa Prioritară 6:

- Indicatorul CO14 (regiunea mai dezvoltată): unele proiecte sunt destul de complicate, existând probleme în 2018 legate de achiziții. Acum nu mai sunt astfel de probleme și s-au finalizat 11 proiecte, din care 10 sunt de pe apelul de proiecte nefinalizate (adică proiectele erau aproape finalizate la momentul contractării). Există probleme legate de pandemia de COVID, astfel că întârzieri la nivelul unor proiecte.
- Performanța viitoare a acestei axe va fi mult mai mare și nu va fi influențată de trendul istoric.
- Indicatorul CO14: există 4.100 de km contractați, astfel că nu există o problemă pentru atingerea țintei pe 2023.

Axa Prioritară 7:

- În cadrul AP7 au existat multe probleme și există puține proiecte contractate (contractarea de proiecte noi s-a finalizat).
- Au existat întârzieri în 2020, dar aproape 60% dintre proiecte au o implementare normală în prezent, existând încă întârzieri la nivelul celorlalte proiecte.
- Nu se cunosc motivele creșterii ratei de îndeplinire prognozate de către instrument pentru indicatorul financiar.

Axa Prioritară 8:

- Problema indicatorilor e legată de proiectele cu Ministerul Sănătății din cadrul apelului de proiecte nefinalizate. Aceste proiecte sunt în curs de finalizare, astfel că numărul beneficiarilor crește continuu.
- În urma auditului, multe dintre achizițiile realizate în cadrul apelului de proiecte nefinalizate cu Ministerul Sănătății au primit corecții, din această cauză scăzând estimarea pentru indicatorul financiar. Ministerul Sănătății a aplicat o procedură de achiziție în perioada 2014-2017 bazată pe procedurile Băncii Mondiale (proiectele inițiale au fost finanțate printr-un împrumut de la Banca Mondială), dar Autoritatea de Audit a considerat că această procedură nu este în concordanță cu

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

legislația europeană privind achizițiile publice. Astfel, foarte multe achiziții au primit corecții în cadrul acestor proiecte. Autoritatea de Audit a constatat că nu a fost publicat un anunț de participare în JOUE și astfel se aplică o corecție de 25%.

- Corecția de 25% este contestată de către beneficiari, dar, ca măsură tranzitorie, acest 25% nu se rambursează.

Axa Prioritară 9:

- Au început să se semneze contractele, inclusiv pe partea de economie socială și va fi relansat apelul în cadrul sectorului de economie socială.

Axa Prioritară 10:

- Există un nivel foarte mare de supracontractare în cadrul AP10, astfel că prognoza instrumentului este corectă.

Axa Prioritară 11:

- Există un singur proiect în cadrul acestei axe. Totodată, există multe probleme cu acest proiect: în studiul de fezabilitate, costul pe hectar a fost mult subevaluat și există diferențe majore privind cadastrarea și înregistrarea sistematică între comune. Studiile realizate pentru proiectul major trimise la Comisie au conținut costuri vechi din 2013 care nu mai corespundea realității.
- S-au realizat studii de piață referitoare la stabilirea unui preț pe hectar pe anumite regiuni și pe sectoare de comune.
- Există aprox. 300 de comune în care nu s-a prezentat nimeni la licitațiile lansate.
- Nu se vor putea cadastra toate cele 663 de comune până la sfârșitul lui 2023.

Axa Prioritară 13:

- Există o supracontractare în cadrul AP13, astfel că, în ciuda întârzierilor de la nivelul anumitor proiecte, există o evoluție pozitivă și nu vor fi probleme în atingerea țintelor indicatorilor pentru 2023. Multe proiecte au fost contractate anul trecut și încă mai există proiecte care trebuie contractate.
- Indicatorul CO39 va avea o rată de îndeplinire de peste 150%.

Axa Prioritară 14:

- Indicatorii se referă la ordinele de începere a lucrărilor.
- Și în cadrul acestei axe există întârzieri (14 luni întârziere pentru fiecare contract).
- Ca buget alocată, AP14 nu e mare, cea mai mare alocare fiind pentru următoarea perioadă.

Concluzionare

În principiu, tendințele instrumentului sunt validate, astfel că Raportul este util.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Minuta Interviu POC

Raport Trimestrial (trimestrul I 2021)

Implementarea Planului de Evaluare a Acordului de Parteneriat Lotul 2: Evaluarea progresului în îndeplinirea indicatorilor din cadrul de performanță – Tema E

15 Martie 2021, 13:00 AM, Zoom

În data de 17 martie 2021 a avut loc interviul cu reprezentanții AM POC pentru discutarea estimărilor referitoare la țintele indicatorilor din cadrul de performanță, în urma rulării instrumentului de prognoză. De asemenea, discuțiile s-au centrat pe validarea datelor prelucrate de evaluatori din bazele de date SMIS, dar și pe evoluția programului în ultimele 6 luni, 21 august 2020-16 februarie 2021 (data de extragere a datelor din SMIS).

Participanți din partea QURES:

- Laura Trofin, Team Leader
- Robert Petraru,

Participanți din partea AM POC:

- Aurel Moise
- Răzvan Oțel

Etichete indicatori

AP1

- CO01 – Investiție productivă: Număr de societăți sprijinite
- CO24 – Cercetare, inovare: Număr de noi cercetători în entitățile care beneficiază de sprijin

AP2

- 3S15 – Servicii publice aferente evenimentelor de viață aduse la nivelul IV de sofisticare online;
- 3S17 – Școli care utilizează OER, WEB 2.0 în educație.

Tabelul de mai jos prezintă principalele informații culese în interviu:

Program	Informații generale
POC	<p>Progres în privința contractării de proiecte</p> <p>Conform analizei echipei de evaluare, în cadrul PO POC au fost contractate 30 de proiecte în perioada 21 august – 16 februarie. Reprezentanții AM POC au afirmat că potrivit rapoartelor bilunare transmise către MIPE, au fost contractate 26 de proiecte, 18 pe Axa Prioritară 1 și 11 pe Axa Prioritară 2. De asemenea, reprezentanții AM POC au oferit o detaliere a contractării de proiecte la nivel de AP 1</p> <ul style="list-style-type: none"> • 5 proiecte de tip „f” în cadrul Acțiunii 1.1.1 • 7 proiecte de tip „h” în cadrul Acțiunii 1.1.3 • 5 proiecte de tip „c” în cadrul Acțiunii 1.2.1 • proiecte de tip PTI în cadrul Acțiunii 1.2.1 <p>AP 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • 8 proiecte în cadrul Acțiunii 2.2.1 • 1 proiecte în cadrul Acțiunii 2.3.3, proiect al Ministerului Sănătății • 1 proiecte în cadrul Acțiunii 2.3.2 • 1 proiecte în cadrul Acțiunii 2.3.1 – Proiect al Agenției Naționale pentru Digitalizarea României - PISCID <p>Rata de contractare a fondurilor a fost validată la focus grup.</p> <p>Dificultăți întâmpinate și măsuri de atenuare</p> <p>AM POC nu a întâmpinat probleme semnificative în implementarea programului operațional, însă efectele pandemiei de COVID -19 au fost resimțite cel mai mult de către beneficiarii programului. Din cauza pandemiei, AM POC nu a reușit să realizeze la timp vizitele de monitorizare pe teren la beneficiari. S-a solicitat ca, acolo unde este posibil, vizitele pe teren să fie înlocuite cu vizite realizate online, folosindu-se metode și aplicații specifice (zoom, teams, etc). În cazul în care se considera că este absolut necesar, aceste vizite online vor fi realizate ulterior la fața locului (fizic) după ce condițiile sanitare vor permite.</p> <p>Pandemia de COVID a afectat cel mai mult beneficiarii, din cauza restricțiilor impuse guvern care au limitat organizarea de evenimente față în față și a generat disrupții în lanțurile de aprovizionare pentru echipamente de laborator. De asemenea, pandemia a afectat în special beneficiarii cu proiecte de tip „e” din cadrul Axei Prioritare 1, deoarece din cauza restricțiilor privind circulația în Uniunea Europeană, unii cercetători străini, manageri de proiecte, nu au putut efectua deplasări în România și au desfășurat activitatea online. În cazul cercetătorilor cu vârsta de peste 60 de ani, circulația a fost restricționată din cauza măsurilor impuse de diferite guverne, sau au preferat să evite circulația din cauza vulnerabilității la virus a acestei categorii de vârstă. Aceste probleme nu cauzează probleme mari în privința atingerii obiectivelor, însă, multe proiecte și-au prelungit graficul de implementare.</p> <p>Până în momentul de față, proiectele finalizate și-au atins obiectivele, și în general, se așteaptă ca toate proiectele în implementare să își atingă țintele. Însă, pandemia de COVID-19 a cauzat prelungirea graficelor de implementare și suspendarea proiectelor pe o perioadă determinată.</p>

	<p>O parte din beneficiari au fost nevoiți să își amâne o parte din activități, cele care au componente face -to-face, în timp ce alte proiecte au fost nevoite să își suspende activitatea.</p> <p>Reprezentanții AM POC au așteptări privind Raportul Trimestrial de a fi mai concis și să prezinte informații principale în text, în timp ce restul de informații să fie adăugate în Anexe.</p>			
Axa Prioritară	Informații generale	Indicator	Regiune	Informații indicator
AP 1	<p>Creșterea foarte mare a indicatorului CO01 nu are legătură cu o performanță mai bună a proiectelor recent finalizate în realizarea obiectivelor, deoarece diferența în rata de atingere a obiectivelor între proiectele finalizate recent și cele finalizate înainte de trimestrul III din anul 2020 nu este mare.</p> <p>Potrivit AM POC, această creștere a indicatorului se datorează foarte mult finalizării de proiecte de tip „g”, care au realizări mari din cauza firmelor subsidiare cu care lucrează în cadrul proiectelor. Astfel, performanța indicatorul CO01 în această perioadă se explica finalizarea proiectelor de tip „g” (d, e, f sau g). În ultima perioadă au fost finalizate un număr semnificativ de proiecte de tip „g”, în care beneficiarul lucrează cu multe firme subsidiare, și care sunt trecute la realizări.</p> <p>Echipa de evaluare va face verificări adiționale pentru a explica rata foarte mare de realizare estimată pentru acest indicator.</p> <p>Estimările realizate pentru CO24 sunt mai realiste față de prognoza precedentă.</p> <p>Cu privire la indicatorul financiar, participanții la AM POC au recomandat evaluatorilor de a lua legătura cu George Cărpșor, pentru a primi informații cu privire la creșterea indicatorului financiar și cu privire la diferența între performanța indicatorului pe regiune de dezvoltare.</p>	CO01	MPD	Finalizarea de proiecte de tip „g”, care au realizări mai mari datorită firmelor subsidiare cu care lucrează în cadrul proiectelor, a afectat rata de atingere a indicatorului.
		CO01	MD	Finalizarea de proiecte de tip „g”, care au realizări mai mari datorită firmelor subsidiare cu care lucrează în cadrul proiectelor, a afectat rata de atingere a indicatorului..
		CO24	MPD	Estimările realizate pentru CO24 sunt mai realiste față de prognoza precedentă
		CO24	MD	Estimările realizate pentru CO24 sunt mai realiste față de prognoza precedentă
		Financiar	MPD	
		Financiar	MD	
AP2	<p>Pentru indicatorul 3S15, rata de realizare nu este realistă, deoarece realizările maxime pentru acest indicator sunt 30 de evenimente de viață.</p> <p>De asemenea, indicatorul 3S17 necesită un prag de 2000 de unități școlare, având în vedere că cele 3 proiecte din cadrul Axei Prioritare 2 care contribuie la acest indicator ținesc aceleași școli.</p>	3S15	MPD	Trebuie implementat prag de 6.
		3S15	MD	Trebuie implementat prag de 24.

<p>Rate de estimare pentru indicatorii financiari sunt mult prea mari, acest lucru trebuie lămurit de asemenea cu dl. George Cărpuşor. Cu privire la numărul de proiecte contractate pe AP 2, Prioritatea de Investiții 2(a), Acțiunea 2.1.1, numărul total de proiecte contractate este de 28 de proiecte, și nu se vor mai semna contracte adiționale. În prognoza precedentă pragul era de 3 proiecte.</p>	3S17	MPD	Trebuie implementat prag de 1736
	3S17	MD	Trebuie implementat prag de 264
	Financiar	MPD	
	Financiar	MD	

Minuta Interviu POCA Raport Trimestrial (trimestrul I 2021)

Implementarea Planului de Evaluare a Acordului de Parteneriat Lotul 2: Evaluarea progresului în îndeplinirea indicatorilor din cadrul de performanță – Tema E

17 Martie 2021, 13:00 AM, Zoom

În data de 17 martie 2021 a avut loc interviul cu reprezentanții AM POCA pentru discutarea estimărilor referitoare la țintele indicatorilor din cadrul de performanță, în urma rulării instrumentului de prognoză. De asemenea, discuțiile s-au centrat pe validarea datelor prelucrate de evaluatori din bazele de date SMIS, dar și pe evoluția programului în ultimele 6 luni, 30 august 2020-16 februarie 2021 (data de extragere a datelor din SMIS).

Participanți:

Din partea QURES Quality Research and Support

- Laura Trofin- Team Leader
- Robert Petraru – Expert Non-cheie și Manager Evaluare
- Adelina Laura Alexe – Expert Non-cheie

Din partea AM POCA

- Claudia Vasilcă
- Anicuța Trăistaru
- Roxana Chițu

Etichete indicatori

- **5F1** - Valoarea totală a cheltuielilor eligibile care au fost înregistrate în sistemul contabil al Autorității de Certificare și care au fost certificate de către autoritatea respectivă în conformitate cu Art. 126 lit. c din Reg. UE 1303/2013
- **5S77** - Proiecte care sprijină dezvoltarea și introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică pentru optimizarea proceselor decizionale
- **5S78** - Proiecte care urmăresc îmbunătățirea eficienței sistemului judiciar
- **5F2** - Valoarea totală a cheltuielilor eligibile care au fost înregistrate în sistemul contabil al Autorității de Certificare și care au fost certificate de către autoritatea respectivă în conformitate cu Art. 126 lit. c din Reg. UE 1303/2013
- **5S79** - Proiecte care sprijină optimizarea structurilor și proceselor din cadrul autorităților și instituțiilor publice locale
- **5S80** - Proiecte care privesc îmbunătățirea calității și transparenței actului de justiție

Program	Informații generale			
POCA	<p>Programul a fost modificat în perioada de referință, modificarea nu afectat cadrul de performanță, aceasta constând în creșterea ratei de cofinanțare.</p> <p>În perioada 1 septembrie – 16 februarie, la nivel de program au fost contractate 23 de proiecte, 22 pe AP 1, în valoare eligibilă de 282.745.736,30 lei și 1 proiect pe axa 2, ECRIS, a cărui valoare eligibilă este de 116.826.080,54 lei. De asemenea, s-au finalizat 26 de proiecte, 8 pe axa 1 și 18 pe axa 2, pe AP1 valoarea proiectelor finalizate în perioada de referință a fost de 100.220.652,25 lei, iar pe AP 2 valoarea proiectelor a fost de 44.498.710,21 lei. Proiectele se prelungesc constant și de aceea este posibil să apară 41 de proiecte, există un decalaj cu datele din SMIS, există câteva zile până modificarea se operează și în SMIS.</p> <p>Rata de contractare sunt la cursul de 4,8761 lei (curs februarie InforEuro), pe AP1 rata este de 142,95%, iar pe AP 2 rata este de 81,79%.</p> <p>Despre pro-rată</p> <p>Pro-ratele sunt diferite pentru fiecare axă prioritară, în documentul de program apare următoarea mențiune - <i>în ceea ce privește pro-rata pentru FSE (contribuția uniunii) aplicată la nivelul axelor prioritare 1 și 2, ca urmare a realocării rezervei de performanță din POCU către AP1 pentru categoria de regiune mai dezvoltată, pro-rata pentru AP1 se modifică astfel: 21,77% din regiunea mai dezvoltată, 78,23% din regiunea mai puțin dezvoltată. Pro-rata la nivelul AP2 rămâne cea stabilită inițial, respectiv: 19,36% din regiunea mai dezvoltată și 80,64% din regiunea mai puțin dezvoltată. Aceste distribuții sunt utilizate și pentru a stabili țintele indicatorilor specifici de program pentru fiecare categorie de regiune.</i> Spre exemplu, pentru cele 22 de proiecte trebuie văzut dacă sunt pe IP sau CP, dacă sunt IP sunt administrații publice centrale. Ulterior se pune pro-rata aferentă fiecărei axe prioritare.</p> <p>Alte aspecte tehnice menționate în interviu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Valoarea proiectelor trebuie să cuprindă valoarea eligibilă. • Trebuie pus și numele apelurilor, nu doar codul acestora. 			
Axa Prioritară	Informații generale	Indicator	Regiune	Informații indicator
AP 1 - Administrație publică și sistem judiciar eficiente	<p>Sunt contractate peste 136 la nivel de OS 1.1 pentru APC, față de 90 ținta revizuită în versiunea 3.1. Au fost depuse mai multe proiecte per instituție, proiecte care contribuie la același indicator. Spre exemplu, Strategia de biodiversitate sau strategia de deșeurii sunt pe planificare strategică, dar fiind două lucruri diferite se fac două proiecte diferite. Aceste situații nu au fost anticipate la momentul programării.</p> <p>Obstacolele din ultimele 6 luni, atât la nivel de AM, cât și la nivel de beneficiari:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Situația pandemică a fost și este o problemă, trebuie să ținem cont de faptul că foarte multe proiecte au activități care se realizează față în față, iar acest lucru nu a fost posibil 	5F1	MPD	Efectuarea mai multor rambursări a determinat creșterea ratei de realizare a acestui indicator de la 73% la peste 100%. La fiecare final de an se înregistrează mai multe cereri de rambursare cu valori mai mari.
		5F1	MD	-
		5S77	MPD	-
		5S77	MD	-
		5S78	MPD	-

	<ul style="list-style-type: none"> • La nivelul instituțiilor au existat cazuri în care echipele de proiect au fost înlocuite deoarece membrii echipelor s-au îmbolnăvit. Durează o perioadă de timp până noua echipa învață toate lucrurile necesare. • Beneficiarii au fost susținuți de AM pentru a se acomoda noilor condiții de funcționare din pandemie • Aprobarea cu întârziere a bugetului de stat 2021 a făcut ca la nivelul proiectelor, beneficiarii să nu angajeze sume. Estimările făcute pentru ianuarie, februarie și martie au fost atinse, însă țintele puse pentru această perioadă au fost rezervate. Ne așteptăm ca în a doua jumătate a anului situația financiară a proiectelor să se schimbe. 	5S78	MD	-
Axa prioritară 2 - Administrație și sistem judiciar accesibile și transparente	Lipsa datelor cu privire la contractarea proiectului ECRIS în SMIS - Este posibil ca datele să nu fi fost extrase cu aplicarea tuturor filtrelor și de aceea să lipsească proiectul contractat pe AP 2. Cererea până ajunge să fie contract semnat trece prin mai multe etape. Proiectul, în prezent, apare în SMIS, acesta a fost contractat pe data de 10 februarie. Rata de contractare pentru această axă 81,79%	5F2	MPD	CP14/2021 este apel deschis și urmează să se lanseze CP 15/2021 tot din axa 2, aceste apeluri sperăm că va îmbunătăți situația indicatorului financiar.
		5F2	MD	-
		5S79	MPD	Nu poți avea verde pe more și roșu pe regiuni mai puțin dezvoltate, după aplicarea pro-ratei situația se va schimba.
		5S79	MD	-
		5S80	MPD	-
		5S80	MD	-

Minuta Interviului RO-HU Raport Trimestrial (trimestrul I 2021)

Implementarea Planului de Evaluare a Acordului de Parteneriat Lotul 2: Evaluarea progresului în îndeplinirea indicatorilor din cadrul de performanță – Tema E

18 Martie 2021, 11:00 AM, Zoom

În data de 18 martie 2021 a avut loc interviul cu reprezentanții AM RO-HU pentru discutarea estimărilor referitoare la țintele indicatorilor din cadrul de performanță, în urma rulării instrumentului de prognoză. De asemenea, discuțiile s-au centrat pe validarea datelor prelucrate de evaluatori din bazele de date eMS, dar și pe evoluția programului din ultimele 6 luni, 30 august 2020-16 februarie 2021 (data de extragere a datelor din eMS). Etichetele indicatorilor vizați se regăsesc mai jos:

AP 1

- CO09 - Turismul Sustenabil: Creșterea numărului de vizite preconizate pentru destinații de patrimoniu cultural și natural
- 6/b1 - Numărul de puncte de măsurare afectate pozitiv de intervenții (după finalizarea proiectului)
- F.PA1 - Suma totală a cheltuielilor certificate (€)

AP2

- CO13a - Drumuri: Lungimea totală a drumurilor nou construite, dintre care: TEN-T
- 7/c 1 - Numărul serviciilor de transport public transfrontalier dezvoltat / îmbunătățit
- F.PA2 - Suma totală a cheltuielilor certificate(€)

AP3

- CO44 - Piața muncii și instruire: număr de participanți la inițiative locale de angajare și formare comună
- F.PA3 - Suma totală a cheltuielilor certificate(€)

AP4

- 9/a 2 - Numărul de departamente de sănătate dotate cu echipamente modernizate
- F.PA4 - Suma totală a cheltuielilor certificate(€)

AP 5

- 5/b 1 - Populația protejată de serviciile de intervenție de urgență îmbunătățite
- F.PA5 - Suma totală a cheltuielilor certificate(€)

AP6

- 11/b1 - Număr de instituții implicate direct în inițiativele de cooperare transfrontalieră
- F.PA6 - Suma totală a cheltuielilor certificate(€)

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Program	Informații generale
RO-HU	<p>În ultimele 6 luni au fost contractate 3 proiecte: ROHU-319, ROHU-456 și ROHU-457. Din raportările AM, valoarea contractată și rata de contractare pe fiecare axă sunt:</p> <ul style="list-style-type: none">• AP1- valoarea este de 53.750,911,19 euro, rata de 106,8%• AP2 - valoarea contractată este de 20.315.584,90 euro, rata de 99,9%• AP3 - valoarea contractată este de 38.911.080,5105 euro, rata de 107,83%• AP4 - valoarea contractată este de 80.537.087,08 euro, rata de 94,63%• AP 5 - valoarea contractată este de 13.937.380,32 euro, rata de 107,48%• AP 6 - valoarea contractată este de 4.484.380,32 euro, rata de 111,73% <p>Sumele includ bugetul total (buget național, contribuție UE și contribuția privată) indiferent de sursa de finanțare. Diferența dintre valorile prezentate de AM și cele din raport este dată de faptul că în calculele evaluatorilor nu sunt luate în considerare contribuțiile private.</p> <p>Sunt finalizate 10 proiecte, iar alte 2 proiecte s-au prelungit în cursul lunii februarie:</p> <ul style="list-style-type: none">• Pe obiectivul 6/c sunt finalizate 2 proiecte• Pe AP 2 nu sunt proiecte finalizate, un proiect de pe 7/c s-a prelungit în cursul lunii februarie• Pe AP 3 s-a finalizat 1 proiect• Pe AP 4 nu s-a finalizat niciun proiect• Pe AP 5 s-a finalizat 1 proiect• Pe AP 6 s-au finalizat 6 proiecte <p>Obstacolele aduse de pandemie, atât la nivel de AM, cât și la nivel de beneficiari:</p> <ul style="list-style-type: none">• Beneficiarii au fost nevoiți să-și amâne activitățile care presupuneau acțiuni față în față, precum training-urile și instruirile. De aici rezultă prelungirea mai multor contracte, iar la nivel de program este afectat modul în care sunt atinși indicatorii.• Există o luptă pentru strângerea banilor pentru evitarea dezangajării.• Proiectele sunt monitorizate pentru a vedea cum pot fi ajutați beneficiarii în implementare• În momentul în care am intrat în starea de urgență, aproape toate proiectele au început să se suspende sau să se prelungească. Spre exemplu, anul trecut au fost prelungite 22 de proiecte, 12 dintre ele au fost prelungite în ultimele 6 luni.• Au fost realizate multe informări, beneficiarii au fost încurajați să-și reorganizeze planul de activități din proiecte și li s-a solicitat să-și achiziționeze aparatură digitală pentru a facilita procesul de semnare a documentelor între beneficiari și AM. (semnătură electronică)• Au fost susținute 3 proiecte să-și achiziționeze echipamente medicale specifice, pentru combaterea pandemiei.• Comunicarea cu beneficiarii a fost realizată pe diferite canale, precum: skype, zoom, teams, mai mult, la dispoziția beneficiarilor a fost pus un ghid cu privire la modul de organizare a evenimentelor online.• A fost modificat programul prin creșterea posibilității de rambursare de 100% la Comisie

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

	<ul style="list-style-type: none"> • Proiectele au întâmpinat obstacole în implementare, dar totuși obiectivele pentru anul anterior au fost atinse • Potrivit metodologiei majoritatea indicatorilor de output și de realizare sunt raportați la finalul proiectelor 		
Axa Prioritară	Informații generale	Indicator	Informații indicator
Axa prioritară 1: Protecția comună și utilizarea eficientă a valorilor și resurselor comune	Fiecare indicator are două direcții, o valoare estimată dată de proiecte și o valoare realizată în anul respectiv. Aceste valori se compară.	CO09	Conform metodologiei trebuie avut în vedere că acest număr este atins abia la un an după finalizarea unui proiect. Contractarea proiectului pentru AP 1 este posibil să fii contribuit la îmbunătățirea ratei acestui indicator, dar sunt și proiecte care au raportat deja un număr de vizite, deși conform metodologiei la un an după proiect se raportează. În prezent, prin însumarea țințelor asumate de proiecte se va ajunge la o valoare de 159.723 de vizite, iar în 2020 prin proiectele care contribuie la acest indicator s-au atins 77.266 de vizite.
		6/b1	Sunt 2 proiecte contractate care contribuie la acest indicator, prin aceste două proiecte se ajunge la 9 puncte de măsurare. Numărul de 9 puncte de măsurare nu va putea fi depășit, iar raportarea acestora se va realiza la finele proiectelor.
		F.PA1	În primul rând, impactul financiar al pandemiei a generat o rată scăzută de realizare pentru indicatorul financiar. În al doilea rând, o altă cauză este faptul că cele 3 proiecte strategice au început mai târziu, două la finele anului 2019 și unul a început recent, în 2020. Restul de proiecte sunt proiecte normale, proiecte care au fost contractate în cadrul primului apel. Spre exemplu, pe obiectivul 6/c- <i>Utilizarea durabilă a patrimoniului natural, istoric și cultural în zona eligibilă</i> s-au finalizat 5 proiecte care nu au avut o performanță financiară de 100%. În 2021, în perioada iunie-august se vor termina alte 3 proiecte, ceea ce va îmbunătăți situația financiară, un număr de 5 proiecte de va finaliza în 2022 și altele în 2023. Bugetele proiectelor aflate în implementare sunt destul de mari.
Axa prioritară 2: Îmbunătățirea mobilității transfrontaliere durabile și eliminarea blocajelor	Pe această axă este un singur proiect strategic, RO-HU444. Nu vor fi contractate alte proiecte. Țințele stabilite prin proiectele contactate nu pot fi depășite	CO13a	12,140 de km vor fi atinși prin proiectul strategic RO-HU 444.
		7/c 1	Trebuie pus un prag de 16 servicii de transport, numărul nu va crește.
		F.PA2	Trebuie să ținem cont de numărul proiectelor aflate în implementare și de ținta indicatorului (20 de mil. Euro). Proiectul strategic a avut o performanță financiară relativ scăzută la început, deoarece a fost o perioadă de realizare a licitațiilor. Atunci când lucrările vor începe situația indicatorului este de așteptat să se îmbunătățească. În acest sens poate fi menționat faptul că lucrările pentru piste de biciclete au început deja, dar prin acestea se contribuie însă la un alt indicator 7/c2

			(nu este în cadrul de performanță, dar la nivel general proiectul contribuie la indicatorul financiar). De asemenea, unul dintre proiectele care contribuie la indicatorul 7/c1 (din cadrul de performanță) are o performanță financiară foarte bună, acesta are în proporție de 80% toate achizițiile realizate(ex. autobuze), ceea ce a dus la o rată de realizarea foarte bună pentru indicatorul financiar.
Axa prioritară 3: Îmbunătățirea ocupării forței de muncă și promovarea mobilității transfrontaliere a muncii	La nivel de axă va mai fi contractat încă un proiect. Proiectul nu este strategic. Există un proiect strategic pe această axă, proiect care a început în anul 2020, în luna februarie.	CO44	Este unul dintre cei mai afectați indicatori, dată fiind situația pandemică. Indicatorul nu poate crește până la valoarea estimată de instrument(peste 37 de mii), deoarece conform informațiilor AM, din estimările proiectelor contractate se va ajunge la un număr de 30,427 de persoane. Până în prezent proiectele au raportat 10.111 participanți, output-ul fiind deja atins. Există totuși posibilitatea ca ținta indicatorului să crească, dat fiind faptul că urmează contractarea a încă unui proiect pentru această axă. Un alt aspect important este faptul că a fost demarat un proiect strategic prin care au fost adunați alți aproximativ 2060 de participanți.
		F.PA3	-
Axa prioritară 4: Îmbunătățirea serviciilor de asistență medicală	-	9/a 2	Proiectele aflate în implementare vor ajunge la un număr de 118 departamente (secții). Dar se are în vedere contractarea unui proiect strategic, astfel la cele 118 departamente se vor adăuga alte 17 departamente, având o valoare de 135 de departamente. <i>(in eMS apar deja contractate toate proiectele a căror țintă ajunge la 135 de departamente)</i>
		F.PA4	-
Axa prioritară 5: Îmbunătățirea procedurilor de prevenire a riscurilor și gestionarea dezastrelor	Sunt contractate toate proiectele și acestea încep să se și finalizeze. Momentan sunt finalizate 3 din cele 10 proiecte.	5/b 1	Din estimarea celor 10 proiecte, se ajunge la o țintă de 2.588.361 persoane protejate, iar în 2020 proiectele au raportata o țintă atinsă de 111.909 de persoane. Este imposibil ca prin cele 10 proiecte să fie atinsă toată aria eligibilă a programului.
		F.PA5	-
Axa prioritară 6: Promovarea cooperării transfrontaliere între instituții și cetățeni	-	11/b1	Numărul de instituții implicate în cooperare este de 39 de instituții, prin contractarea proiectului ROHU-319.
		F.PA6	Situația indicatorului financiar este dată și de faptul că alocarea pentru această axă este cea mai mică, dar și de faptul că pe această axă sunt cele mai multe proiecte finalizate.

Minuta Interviu AM POPAM Raport Trimestrial (trimestrul I 2021)

Implementarea Planului de Evaluare a Acordului de Parteneriat Lotul 2: Evaluarea progresului în îndeplinirea indicatorilor din cadrul de performanță – Tema E

19 Martie 2021, 11:00 AM, Zoom

În data de 19 martie 2021 a avut loc interviul cu reprezentanții AM POPAM pentru discutarea estimărilor referitoare la țintele indicatorilor din cadrul de performanță, în urma rulării instrumentului de prognoză. Discuțiile s-au centrat pe validarea datelor prelucrate de evaluatori din bazele de date SMIS, dar și pe evoluția programului din ultimele 6 luni, 21 august 2020 - 16 februarie 2021.

Participanți din partea echipei de evaluare:

- Robert Petraru
- Adelina Alexe

Participanți din partea AM POPAM:

- Alina Alexe

Etichete indicatori:

PU 1 - Promovarea pescuitului sustenabil din punct de vedere al mediului, eficient din punct de vedere al utilizării resurselor, inovator, competitiv și bazat pe cunoaștere.

- 1.3 - Numărul de proiecte privind valoarea adăugată calitatea, utilizarea capturilor nedorite și de pescuit, locurile de debarcare, halele și adăposturile

PU 2 - Stimularea acvaculturii sustenabile din punct de vedere al mediului, eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor, inovatoare, competitive și bazate pe cunoaștere.

- 2.2 - Numărul de proiecte privind ajutoarele pentru investiții productive în acvacultură
- 2.3 - Numărul de proiecte privind reducerea impactului acvaculturii asupra mediului (sistemele de management de mediu și de audit, serviciile de mediu aferente acvaculturii ecologice)

PU 3 - Stimularea punerii în aplicare a PCP (Politica Comună în domeniul Pescuitului)

- 3.1 - Numărul de proiecte privind punerea în aplicare a sistemului de control, inspecție și executare al Uniunii
- 3.2 - Numărul de proiecte privind colectarea, gestionarea și utilizarea datelor

PU 4 - O ocupare a forței de muncă și o coeziune teritorială sporite

- 4.1 - Numărul de strategii locale de dezvoltare selectate
- 4.2 - Numărul de proiecte privind sprijinul pentru pregătire

PU5 - Stimularea comercializării și prelucrării

- 5.3 - Numărul de proiecte privind prelucrarea produselor

PU 6 - Încurajarea punerii în aplicare a PMI

- ❖ 6.1 - Numărul de proiecte privind supravegherea maritimă integrată

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Program	Informații generale		
POPAM	<p>Anexa 2.1 (<i>Situația stadiului implementării programului</i>) este foarte ușor de utilizat, fiind cea mai compactă bază de date la nivel de program. POPAM raportează datele către MIPE de două ori pe lună (data de 15 și 30 a lunii).</p> <p>În perioada de referință, potrivit datelor AM POPAM (31 august-15 februarie) au fost contractate 77 de proiecte. Unele contracte se semnează electronic, altele se semnează pe hârtie, este posibil ca în SMIS datele să nu fie sincronizate. Pe lângă cele 77 de proiecte, din anexa 2.1, ar mai fi unul în plus, deoarece AM a omis transmiterea unui proiect semnat încă din luna decembrie.</p> <p>Datele de finalizare ale proiectelor din SMIS sunt date estimative, spre exemplu anul trecut au existat foarte multe modificări ale graficelor de rambursare. O cheie de verificare a finalizării unui proiect poate fi numărul de cereri de rambursare, dacă proiectul are de depus 5 cereri de rambursare, spre exemplu, și o depune pe ultima, înseamnă că acesta este finalizat. (5 cereri de rambursare sunt maxim la POPAM).</p> <p>În perioada de pandemie a fost oferită beneficiarilor posibilitatea de prelungire a proiectelor cu 2 luni și mulți au făcut acest lucru. Cei mai afectați au fost cei de pe prioritatea 4, Flag-urile, care aveau de organizat festivalurilor. Beneficiarii de pe această prioritate au cerut foarte multe amânări în speranța că lucrurile se vor remedia. Au existat și probleme în achiziționarea echipamentelor, mai multe echipamente urmau să vină din China și veneau cu întârziere. În program au fost introduse măsuri de compensare pentru pierderile suferite de pandemie, atât pentru pescari, cât și pentru acvacultură și procesare. Pentru pescari și procesare măsurile nu au fost deschise, însă pentru acvacultură este deja deschis al doilea apel, în cadrul primului apel au fost depuse 18 cereri, iar în cadrul celui de-al doilea, până la acest moment sunt depuse 7-8 cereri, însă apelul nu s-a încheiat.</p> <p>Reziliența la digitalizare a fost una dintre cele mai mari problemele aduse de pandemie, dar aceasta nu a afectat implementarea programului. Autoritățile publice prezintă mai multe probleme în implementare decât beneficiarii privați.</p>		
Prioritatea Uniunii	Informații generale	Indicator	Informații indicator
Prioritatea Uniunii 1 - Promovarea pescuitului sustenabil din punct de vedere al mediului, eficient din punct de vedere al utilizării resurselor, inovator, competitiv și bazat pe cunoaștere.	Unul dintre cele trei proiecte care apar încheiate în analiza evaluatorilor a fost, de fapt, reziliat, doar două sunt finalizate. Cele două proiecte au fost finalizate pe măsura 1.22 (nu intră în cadrul de performanță).	Indicator financiar 1.3	Scăderea ratei de realizare a indicatorului are la baza scăderea alocării pentru această prioritate. Au fost depuse și cereri de rambursare, însă valorile acestora nu au fost mari. Ținta indicatorului nu va mai crește deoarece alocarea pe această prioritate a fost deja consumată.
Prioritatea Uniunii 2- Stimularea acvaculturii sustenabile din punct de vedere al mediului, eficiente	Proiectele în implementare consumă în prezent 95% din alocarea pentru această prioritate.	Indicator financiar	În prezent, potrivit AM, indicatorul este la o rată de realizare 28,24%. Este de așteptat să crească mai ales că au fost contractate proiecte și de pe listele de rezervă, deoarece au fost identificate sume disponibile. Pentru acest an sunt estimate plăți de până la 55,7% din alocare, trebuie totuși ținut cont de faptul că graficele de rambursare se pot modifica.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

din punct de vedere al utilizării resurselor, inovatoare, competitive și bazate pe cunoaștere.		2.2	Instrumentul a prognozat un număr de 89 de proiecte pentru acest indicator (2021), dar AM a menționat că în prezent, în implementare sunt 93 de proiecte (15.02.2021). Este necesar ca instrumentul să țină cont de alocare, estimarea de 96 de proiecte în anul 2023, nu este fezabilă, deoarece nu mai este alocare pentru această PU.
		2.3	A fost o sesiune de selectare a proiectelor, însă în prezent sesiunea este suspendată pe o perioadă nelimitată, deoarece au fost identificate niște nereguli și se așteaptă decizia justiției. Situația indicatorului este incertă. Estimarea indicatorului poate rămâne, însă este util să se facă o notă cu această mențiune.
Prioritatea Uniunii 3 - Stimularea punerii în aplicare a PCP (Politica Comună în domeniul Pescuitului)	Este o prioritate problematică din cauza faptului că există o serie de probleme în comunicarea cu ANPA.	Indicator financiar	-
		3.1	-
		3.2	-
Prioritatea Uniunii 4 - Ocuparea a forței de muncă și o coeziune teritorială sporite	Situația pentru cadrul de performanță pe PU4 este încheiată încă din 2018.	Indicator financiar	-
		4.1	Ambii indicatori sunt realizați în proporție de 100%. Au fost 23 de strategii, dar una s-a reziliat și a rămas 22, iar ținta indicatorului a fost ajustată. Țintele pentru acești indicatori au fost atinse demult, deja sunt raportate și cheltuielile la Comisie încă din 2018, de asemenea și plățile au fost efectuate. Cheltuielile au fost deja incluse în declarațiile din SMIS.
		4.2	
Prioritatea Uniunii 5: Stimularea comercializării și prelucrării	Este posibil ca valorile să crească, având în vedere adăugarea măsurilor pentru compensarea pierderilor generate de COVID-19. (măsura 44).	Indicatorul financiar	Funcționează foarte bine.
		5.3	Instrumentul a prognozat un număr de 14 proiecte (2021) pentru acest indicator, dar AM a menționat că în prezent, în implementare sunt 18 proiecte contractate (15.02.2021). (în lista proiectelor de pe site am identificat 21).
Prioritatea Uniunii 6: Încurajarea punerii în aplicare a PMI	Contractul a fost finalizat, s-a făcut și plata finală, este posibil ca la momentul lunii februarie să nu fii fost toată situația încheiată și de aceea să apară încă în SMIS, ca fiind în implementare.	Indicator financiar	Ținta indicatorului a fost ajustată după valoarea proiectului, iar plățile pe acest contract au fost efectuate. Din 11.647.248 lei, valoarea proiectului, s-au plătit 10.131.581 lei (valoare autorizată.). Valoarea în lei nu este relevantă, contează valoarea InforEuro de la momentul la care se face plata.
		6.1	

Răspunsuri primite din partea AM RO-BG

Raport Trimestrial (trimestrul I 2021)

Implementarea Planului de Evaluare a Acordului de Parteneriat Lotul 2: Evaluarea progresului în îndeplinirea indicatorilor din cadrul de performanță - Tema E

Autoritatea de Management pentru Programul Interreg V-A România-Bulgaria a preferat să transmită răspunsurile în scris echipei de evaluare, din cauza programului de lucru încărcat în această perioadă. Mai jos se regăsesc răspunsurile primite din partea AM RO -BG pentru fiecare întrebare din ghidul de interviu.

Întrebări referitoare la implementarea Programului Operațional în ultimele 6 luni

a. Vă rugăm să validați numărul de proiecte contractate în ultimele 6 luni;

În ultimele 6 luni, respectiv din septembrie 2020 până în prezent, au fost contractate:

- 1 contract pe Axa prioritara 5, în valoarea totală de 811,253.08 euro, din care 689,565.11 euro fonduri FEDR (fiind și ultimul proiect contractat în cadrul Programului Interreg V-A RoBg, în exercițiul financiar 2014-2020)
- 2 contracte de finanțare în cadrul Axei prioritare de Asistență Tehnică, în valoare totală de 1,810,810.00 euro, din care 1,177,026.50 fonduri FEDR.

b. Vă rugăm să validați numărul de proiecte finalizate în ultimele 6 luni;

	Nr proiecte finalizate în perioada 01.09.2020-11.03.2021
Axa Prioritara 1 – A well connected region	1
Axa Prioritara 2– A green region	5
Axa Prioritara 3 – A safe region	1
Axa Prioritara 4 – A skilled and inclusive region	1
Axa Prioritara 5 – An effective region	1
Axa Prioritara – Technical Assistance	2
Total, la nivel de Program	11

În perioada 01.09.2020-11.03.2021 au fost finalizate **11 proiecte - a se vedea informațiile din tabel.**

Pentru perioada stabilită conform documentului Analiza RO-BG Tema E, 21.08.2020-16.02.2021, situația proiectelor finalizate este prezentată în tabelul de mai jos:

	Nr proiecte finalizate în perioada 21.08.2020-16.02.2021
Axa Prioritara 1 – A well connected region	2
Axa Prioritara 2– A green region	5

Axa Prioritara 3 – A safe region	1
Axa Prioritara 4 – A skilled and inclusive region	1
Axa Prioritara 5 – An effective region	1
Total proiecte, axele 1-5	10

c. Care au fost principalele obstacole întâmpinate în implementarea Programului în ultimele 6 luni?

Având în vedere instituirea stării de urgență și ulterior de alerta pe teritoriul României și Bulgariei, răspândirea extrem de rapidă la nivelul ariei eligibile a cazurilor de infectare cu COVID-19, principalul obstacol întâmpinat în implementarea Programului a fost imposibilitatea desfășurării activităților contractelor de finanțare care au implicat evenimente, workshopuri, seminarii, etc. cu participarea unui număr mare de persoane.

De asemenea, alte obstacole importante întâmpinate în implementarea Programului au vizat:

- Dificultăți în asigurarea cash flow-ului la nivelul Programului pentru efectuarea plăților către beneficiari, ca urmare a întreruperii temporare a rambursărilor de către CE;
- restricțiile impuse de pandemia COVID-19 (anularea vizitelor pe teren, suspendarea proiectelor);
- dificultăți în desfășurarea sesiunilor de informare/ evenimentelor/întâlnirilor tematice organizate pentru beneficiarii programului, în vederea discutării/clarificării aspectelor legate de implementarea proiectelor;
- imposibilitatea desfășurării vizitelor de monitorizare/ on the spot efectuate de către SC și CPN.

d. Vă rugăm să precizați ce măsuri ați implementat pentru a trece peste aceste obstacole;

Măsuri implementate:

- Stabilirea unui buffer la nivelul programului pentru asigurarea fondurilor pentru efectuarea plăților către beneficiari (prin împrumut de la bugetul de stat și fonduri primite de la Autoritatea Națională);
- organizarea de întâlniri online cu beneficiarii precum și cu structurile din cadrul programului.
- Implementarea folosirii semnăturii electronice și posibilitatea beneficiarilor de a deconta din program emiterea semnăturii electronice
- Încurajarea folosirii corespondentei electronice;
- Structurile programului au recomandat beneficiarilor măsuri de precauție cum ar fi restricționarea circulației persoanelor pe perioada stării de urgență sau înlocuirea evenimentelor/seminariilor atunci când este posibil cu întâlniri online, dând posibilitatea beneficiarilor să modifice contractul de finanțare prin notificare (atunci când se dorește înlocuirea unui eveniment cu unul online);
- Posibilitatea amânării pe cât posibil a activităților care implică evenimente, workshopuri, seminarii, etc cu participarea unui număr mare de persoane, respectiv modificarea contractelor de finanțare, în conformitate cu prevederile contractuale, în situația în care evoluția COVID-19 împiedică desfășurarea activităților proiectelor conform aplicațiilor aprobate;
- folosirea potențialelor economii, în cazul proiectelor finanțate în cadrul Axelor Prioritare 3 și 5 aflate în implementare și care au ca scop al proiectului reducerea riscului sau intervenții în sănătate, pentru achiziția de bunuri și echipamente necesare în lupta împotriva COVID-19;

- acordarea de către SC de asistenta tehnica la solicitarea beneficiarilor prin organizarea a numeroase întâlniri online cu beneficiari români și bulgari ale căror proiecte sunt în implementare.
- e. Vă rugăm să precizați dacă ați utilizat anumite bune practici pentru implementarea mai eficientă și/sau eficace a Programelor Operaționale;
- folosirea instrumentelor online pentru comunicarea cu beneficiarii, organizarea de evenimente etc.
 - Digitalizarea activităților (când a fost posibil) și folosirea semnăturii electronice (inclusiv pentru semnarea contractelor/actelor adiționale)

Validarea rezultatelor instrumentului de prognoză

- a. Vă rugăm să validați estimările instrumentului de prognoză (rezultatele instrumentului vor fi furnizate de către echipa de evaluatori înainte de interviu);
Va rugam sa aveti in vedere documentul completat de AM - Analiza RO-BG Tema E
- b. Care sunt cauzele pentru care se înregistrează un nivel mai scăzut sau mai ridicat de atingere a țintelor indicatorilor? Precizăm că discuția va avea loc la nivel de Axă Prioritară;
A se vedea obstacolele mai sus menționate, Pct.1, bulet c și documentul completat de AM - Analiza RO-BG Tema E
- c. Care sunt posibilele măsuri de remediere pentru Axele Prioritare în care indicatorii sunt estimați că nu își vor atinge ținta finală (**indicatorii financiari 1F1 și 2F1**)?
A se vedea măsurile de remediere implementate, menționate la Pct.1, bulet d și documentul completat de AM - Analiza RO-BG Tema E
- Întrebări de concluzionare
- a. Ne puteți spune ce așteptări aveți de la Raportul Trimestrial și instrumentul de prognoză? Ce informații ați dori să regăsiți în Raportul Trimestrial pentru a vă ajuta la implementarea Programului Operațional?
NA
- b. Ați dori să adăugați **informații suplimentare** referitoare la subiectele discutate?
Nu

Implementarea Planului de Evaluare a Acordului de Parteneriat

Evaluarea progresului în îndeplinirea indicatorilor din cadrul de performanță – Tema E

Acest raport a fost elaborat în baza unei evaluări independente efectuate de Asociera QURES Consulting & Cambridge Econometrics. Opiniile exprimate în raport sunt cele ale echipei de evaluare și nu reprezintă neapărat punctul de vedere al Ministerului Fondurilor Europene. Autorii raportului de evaluare sunt Laura Trofin (Expert Cheie 1 – Team Leader), Graham Hay (Expert Cheie 2) și Irina Lonean (Expert Cheie 3).

Proiect cofinanțat din Fondul European pentru Dezvoltare Regională prin Programul Operațional Asistență Tehnică 2014-2020